

LT

LT

LT

EUROPOS SAJUNGOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.7.20
SEK(2010) 963 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR AUDITO
RŪMAMS**

**EUROPOS SAJUNGOS METINĖS ATASKAITOS
2009 FINANSINIAI METAI**

**Konsoliduotosios finansinės ataskaitos ir konsoliduotosios
biudžeto vykdymo ataskaitos**

TURINYS

KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ PASTABA.....	3
ES BIUDŽETO VYKDYMAS IR APSKAITA	4
I DALIS. EUROPOS SĄJUNGOS KONSOLIDUOTOSIOS FINANSINĖS ATASKAITOS IR AIŠKINAMOSIOS PASTABOS.....	11
BALANSAS.....	12
EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA.....	13
PINIGŲ SRAUTŲ LENTELĖ.....	14
GRYNOJO TURTO POKYČIŲ ATASKAITA	15
FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS.....	16
1. SVARBIAUSI APSKAITOS PRINCIPAI	17
2. BALANSO PASTABOS	32
3. EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITOS PASTABOS	60
4. PINIGŲ SRAUTŲ LENTELĖS PASTABOS	72
5. NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS IR NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI IR KITA INFORMACIJA	73
6. FINANSINĖS KOREKCIJOS IR LĖŠŲ SUSIGRAŽINIMAS NUSTAČIUS PAŽEIDIMUS.....	82
7. FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS	101
8. SUSIJUSIŲ ŠALIŲ ATSKLEIDIMAS	110
9. ĮVYKIAI PO BALANSO DATOS	112
10. KONSOLIDUOTI SUBJEKTAI	113
11. NEKONSOLIDUOTI SUBJEKTAI	114
II DALIS. EUROPOS SĄJUNGOS KONSOLIDUOTOSIOS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS IR AIŠKINAMOSIOS PASTABOS.....	116
KONSOLIDUOTOSIOS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS.....	117
KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ AIŠKINAMOSIOS PASTABOS	144
1. BIUDŽETO PRINCIPAI, STRUKTŪRA IR ASIGNAVIMAI	145
2. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ PAAIŠKINIMAS	149

KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ PASTABA

Europos Sąjungos 2009 m. konsoliduotosios metinės ataskaitos parengtos remiantis informacija, kurią pateikė kitos institucijos ir įstaigos pagal Europos Sąjungos bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento 129 straipsnio 2 dalį. Pareiškiu, kad šios ataskaitos parengtos pagal šio Finansinio reglamento VII antraštinę dalį, laikantis apskaitos principų, taisyklių ir metodų, nurodytų finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose.

Iš šių institucijų ir įstaigų apskaitos pareigūnų gavau visą informaciją, kurios patikimumą patvirtino minėtieji pareigūnai ir kuri būtina ataskaitoms, kuriose nurodyti Europos Sąjungos turtas, įsipareigojimai ir biudžeto vykdymas, parengti.

Remdamasis šia informacija ir tokiomis patikromis, kurios, mano manymu, būtinos Europos Komisijos ataskaitoms pasirašyti, tvirtinu, kad esu pagrįstai įsitikinęs, jog ataskaitose visais reikšmingais aspektais parodyta tikra ir teisinga Europos Sąjungos finansinė būklė.

(parašas)
Philippe Taverne
Komisijos
apskaitos pareigūnas

ES BIUDŽETO VYKDYMAS IR APSKAITA

1. METINIO BIUDŽETO RENGIMAS

Iš Europos Sąjungos (ES) biudžeto finansuojama įvairių sričių politika ir programos visoje ES. Remdamasi valstybių narių nustatytais prioritetais, Komisija vykdo specialias konkrečios srities programas, veiklą ir projektus. Galima parama įvairiausiems projektams: tiek švietimo projektams, susijusiems su studentų ir mokytojų judumu, tiek projektams, kurių paskirtis – gerinti ES darbuotojų darbo aplinką, stiprinti išorės sienų kontrolę.

Per 90 % ES biudžeto skiriama finansuoti tokioms ES politikos ir veiklos sritims, dėl kurių susitarė visos valstybės narės. Veikla grindžiamu biudžeto sudarymu (ABB) užtikrinamas tiesioginis metinio biudžeto ir ES politikos sričių ryšys. Biudžeto nomenklatūroje pagal veiklos rūšis, kuri pirmą kartą įtraukta į 2004 m. biudžetą, aiškiai nurodomos Europos Sąjungos politikos sritys ir bendra kiekvienai iš šių sričių skiriamų išteklių suma.

Politikos sritys yra suskirstytos į maždaug 200 veiklos rūšių, iš kurių daugiau nei 110 apima veiklos biudžeto išlaidų kategorijas ir todėl biudžeto nomenklatūroje atitinka biudžeto skyrius. Šios politikos sritys daugiausia yra susijusios su veikla, nes pagrindine pagal jas vykdoma veikla siekiama padėti trečiųjų šalių paramos gavėjams atitinkamose veiklos srityse. Tačiau kitos politikos sritys, pvz., „Koordinavimas ir teisinės konsultacijos“ ir „Biudžetas“, yra horizontalios ir jomis užtikrinamas tinkamas Komisijos funkcionavimas. Veiklos struktūra numatoma bendra konceptuali prioritetų nustatymo, planavimo, biudžeto sudarymo, kontrolės ir atskaitomybės sistema, kurios pagrindinis tikslas – skatinti veiksmingą, ekonomišką ir efektyvų išteklių naudojimą.

Biudžeto projekto priėmimo vidaus procedūra prasideda tuomet, kai Komisija pradeda rengti biudžeto projektą, kuris po to pateikiamas Tarybai, kuri gali atlikti reikiamus pakeitimus. Vėliau atnaujintas biudžetas teikiamas Europos Parlamentui, kuris gali siūlyti pakeitimus arba patvirtinti ar atmesti esamą projektą. Kai sutariama dėl visų pakeitimų ir atnaujinimų (prireikus įskaitant visiškai naują Komisijos pasiūlytą projektą), gruodžio mėn. viduryje Parlamentas patvirtina biudžetą. Parlamento pirmininkas paskelbia, kad biudžetas yra patvirtintas, ir tada jį galima vykdyti.

2. KAIP FINANSUOJAMA ES?

ES finansavimas yra dviejų pagrindinių kategorijų: nuosavų išteklių įplaukos ir įvairios įplaukos.

2.1 Nuosavų išteklių įplaukos ir gautinos sumos

ES automatiškai gauna nuosavų išteklių įplaukas, kad galėtų finansuoti savo biudžetą be tolesnio nacionalinių valdžios institucijų sprendimo. Visa biudžetui finansuoti reikalingų nuosavų išteklių suma nustatoma iš visų išlaidų atėmus kitas įplaukas. Bendra nuosavų išteklių suma negali viršyti 1,24 % (nuo 2010 m. – 1,23 %) ES bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP). Nuosavus išteklius galima suskirstyti į šias kategorijas:

- 1) Tradicinius nuosavus išteklius (TNI) sudaro muitai ir cukraus mokesčiai. Šiuos nuosavus išteklius iš ūkinės veiklos vykdytojų renka valstybės narės ES vardu. Tačiau valstybės narės pasilieka 25 % kaip atlygį už surinkimo išlaidas. Muitai renkami už produktus, importuojamus iš trečiųjų šalių, taikant muitų normas

pagal Bendrąjį muitų tarifą. Cukraus mokesčius moka cukraus gamintojai, kad būtų finansuojamos eksporto gražinamosios išmokos už cukrų. TNI paprastai sudaro apie 13 % nuosavų išteklių įplaukų.

- 2) Nuosavi ištekliai iš pridėtinės vertės mokesčio (PVM) renkami iš valstybių narių PVM bazių, kurios šiuo tikslu suderintos pagal Bendrijos taisykles. Tokia pati procentinė dalis taikoma suderintai kiekvienos valstybės narės bazei. Tačiau PVM bazei, į kurią atsižvelgiama, taikomas 50 % kiekvienos valstybės narės BNP apribojimas. PVM ištekliai paprastai sudaro apie 12 % nuosavų išteklių įplaukų.
- 3) Ištekliai iš bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP) naudojami biudžeto įplaukoms ir išlaidoms subalansuoti, t. y. tai biudžeto daliai, kuri nepriklauso jokiems kitiems įplaukų šaltiniams, finansuoti. Kiekvienos valstybės narės BNP taikomas toks pat procentinis dydis, nustatomas pagal ES taisykles. BNP ištekliai paprastai sudaro apie 75 % nuosavų išteklių įplaukų.

Kalbant apie šių sumų mokėjimą, atskirose sąskaitose pateikiami tradiciniai nuosavi ištekliai, kuriuos pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalies b punktą nustatė valstybės narės, bet kuriais ES negali disponuoti, nes jie dar nėra susigražinti ar garantuoti arba dėl to, kad jie yra užginčyti. Kiekviena valstybė narė Komisijai siunčia šių sąskaitų ketvirčio ataskaitą ir konkrečiai nurodo kiekvienos išteklių rūšies:

- praėjusio ketvirčio nesumokėtą likutį,
- per atitinkamą ketvirtį susigražintas sumas,
- bazės patikslinimą (korekcijas ir (arba) panaikinimus) per atitinkamą ketvirtį,
- nurašytas sumas,
- atitinkamo ketvirčio pabaigoje susigražintą likutį.

Susigražinus atskiros sąskaitos tradicinius nuosavus išteklius, jie turi būti pervesti Komisijai ne vėliau kaip pirmą darbo dieną po 19-tos antro mėnesio, einančio po mėnesio, per kurį buvo susigražintos teisės į gautinas sumas, dienas.

Teisių į gautinas sumas vertės sumažinimas atskiroje sąskaitoje turi būti atliekamas, siekiant parodyti padėtį, kai faktinis šių sumų gražinimas neįtikimas. Šis vertės sumažinimas pagrįstas pačių valstybių narių atliktu vertinimu, remiantis Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 6 straipsnio 4 dalies b punktu, kuriame teigiama, kad „kartu su galutine atitinkamų metų ketvirčio ataskaita valstybės narės siunčia teisių į gautinas sumas, nurodytų atskiroje sąskaitoje tų metų gruodžio 31 d., kurių gražinimas neįtikimas, bendros sumos sąmatą“.

Remiantis valstybių narių atsiųstais įvertinimais, iš sumų, gautinų iš valstybių narių, punkto balanso turto pusėje atimama sumažinta vertė. Tačiau tai nereiškia, kad Komisija atsisako teisės susigražinti sumas, kurioms taikomas šis vertės koregavimas. Net jei lėšų susigražinimas labai neįtikimas ar beveik neįmanomas, tai nebūtinai reiškia, kad ES biudžetas prarado atitinkamas sumas kaip tradicinius nuosavus išteklius. Taip yra todėl, kad nesusigražintos teisės į gautinas sumas yra prarandamos tik tuo atveju, jei valstybė narė išnaudoja visus būdus, reikiamus jų susigražinimui užtikrinti. Jei valstybė narė to nepadaro, ji laikoma finansiškai atsakinga ir privalo tą sumą sumokėti į ES biudžetą pagal Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio 2 dalį.

2.2 Įvairios įplaukos

Įvairios įplaukos, gaunamos iš Europos Sąjungos veiklos, paprastai sudaro mažiau nei 10 % visų įplaukų. Tai yra, pavyzdžiui, konkurencijos bylų baudos ir vykdomieji raštai sumoms išieškoti, skirti privačiojo ir viešojo sektoriaus skolininkams, kiek tai susiję su ES projektų valdymu. Šiai kategorijai taip pat priklauso Teisingumo Teismo paskirti baudų mokėjimai valstybėms narėms, nevykdančioms priimto sprendimo. Kiekvienais metais Komisija valdo šimtus tūkstančių projektų ir per metus turi išduoti apie 13 000 vykdomųjų raštų sumoms išieškoti. Už bet kokią laiką nesumokėtą skolą skaičiuojami delspinigiai. Kai trečiųjų šalių, išskyrus valstybes nares, skolos lieka nesumokėtos, Komisijos (ir Tarybos) sprendimai, kuriais nustatoma mokėjimo prievolė, yra tiesiogiai vykdytini pagal vykdymo teritorijoje galiojančio civilinio proceso taisykles. Įsipareigojimų nevykdantiems skolininkams taikomos skolų išieškojimo procedūros, kurias pradeda Teisės tarnyba, padedama išorės teisės firmų.

3. KAIP VALDOMAS IR NAUDOJAMAS ES BIUDŽETAS

3.1 Pirminės veiklos išlaidos

Europos Sąjungos veiklos išlaidos priskiriamos įvairioms finansinės programos išlaidų kategorijoms ir gali būti įvairių rūšių, atsižvelgiant į tai, kaip pinigai išmokami ir tvarkomi. Remdamasi Finansiniu reglamentu, Komisija vykdo bendrąjį biudžetą taikydama šiuos metodus:

Tiesioginis centralizuotas valdymas: taikomas tais atvejais, kai biudžetą tiesiogiai vykdo Komisijos tarnybos.

Netiesioginis centralizuotas valdymas: taikomas tais atvejais, kai Komisija biudžeto vykdymo užduotis paveda ES arba nacionalinės teisės subjektams, kaip antai ES viešosios teisės įstaigoms arba viešąsias paslaugas teikiančioms įstaigoms.

Decentralizuotas valdymas: taikomas tais atvejais, kai Komisija tam tikras biudžeto vykdymo užduotis perduoda trečiosioms šalims.

Pasidalijamasis valdymas: pagal šį valdymo metodą biudžeto vykdymo užduotys perduodamos valstybėms narėms. Didžioji išlaidų dalis priskiriama pasidalijamojo valdymo kategorijai, kai užduotys perduodamos valstybėms narėms, ir apima tokias sritis kaip žemės ūkio išlaidos ir struktūriniai veiksmai.

Jungtinis valdymas: pagal šį metodą Komisija tam tikras biudžeto vykdymo užduotis paveda tarptautinei organizacijai.

3.2 Įvairūs finansų pareigūnai

Komisijos narių kolegija prisiima bendrą politinę atsakomybę, tačiau praktiškai nevykdo jai suteiktų biudžeto vykdymo įgaliojimų. Kiekvienais metais ji šias užduotis paveda atskiriems valstybės tarnautojams, kurie atsiskaito Kolegijai ir kuriems taikomi Finansinis reglamentas ir Tarybos nuostatai. Šie darbuotojai – paprastai generaliniai direktoriai ir tarnybų vadovai – yra vadinami įgaliojais leidimus duodančiais pareigūnais. Jie savo ruožtu biudžeto vykdymo užduotis gali pavesti perigaliojais leidimus duodantiems pareigūnams.

Leidimus duodančių pareigūnų atsakomybė apima visą valdymo procesą, pradedant tuo, ką reikia padaryti, norint įvykdyti institucijos nustatytus politikos tikslus, ir baigiant veiklos valdymu tiek pačios veiklos, tiek biudžeto požiūriu, įskaitant teisinių įsipareigojimų pasirašymą, veiklos rezultatų kontrolę, lėšų išmokėjimą ir prireikus net lėšų susigrąžinimą. Leidimus duodantys pareigūnai taip pat turi organizuoti vertinimus, kad būtų išanalizuotas jų pasiūlymų įgyvendinamumas (*ex ante* vertinimas) ir nustatyta, ar jau įgyvendinamos

programos vykdomos sėkmingai ir ar jos yra ekonomiškai veiksmingos (tarpinis ir *ex post* vertinimai). Šių vertinimų rezultatai naudojami siekiant pagerinti sprendimų priėmimo procesą ir padidinti skaidrumą, atskaitomybę ir ES intervencijos ekonominį veiksmingumą.

Patikimas finansų valdymas ir tinkama atskaitomybė kiekviename generaliniame direktorate užtikrinama valdymo kontrole (už kurią atsakingi leidimus duodantys pareigūnai) atskiriant nuo vidaus audito ir reikalavimų laikymosi kontrolės, taikant aiškius vidaus kontrolės standartus (parengtus pagal tarptautinius COSO standartus), vykdant *ex ante* ir *ex post* patikrinimus, nepriklausomą vidaus auditą, remiantis rizikos įvertinimu, bei už veiklą reguliariai atsiskaitant atskiriems Komisijos nariams.

Apskaitos pareigūnas vykdo leidimus duodančių pareigūnų parengtus mokėjimo pavedimus ir vykdomuosius raštus sumoms išieškoti. Jis taip pat yra atsakingas už izdo valdymą, apskaitos taisyklių ir metodų nustatymą, apskaitos sistemų tvirtinimą, apskaitos tvarkymą ir institucijos metinių ataskaitų rengimą. Be to, apskaitos pareigūnas turi pasirašyti ataskaitas, pareiškdamas, kad jose parodyta tikra ir teisinga finansinė būklė.

Vidaus auditorių, kuris, tiksliaja termino prasme, nėra finansų pareigūnas, skiria institucija, arba įstaiga, kad jis tikrintų, ar tinkamai veikia biudžeto vykdymo sistemos ir procedūros, bei patartų rizikos valdymo klausimais. Jis pateikia nepriklausomą nuomonę apie valdymo ir kontrolės sistemų kokybę bei rekomendacijų, kaip pagerinti veiklos procedūras ir skatinti patikimą finansų valdymą.

3.3 Įsipareigojimas naudoti ES biudžetą

Kai biudžetas patvirtinamas, Biudžeto generalinis direktoratas per Komisijos apskaitos sistemą paskirsto lėšas įvairioms Komisijos tarnyboms ir institucijoms bei kitoms įstaigoms pagal jų politinę atsakomybę, remdamasis veikla grindžiamo biudžeto sudarymo sistema. Pavyzdžiui, su aplinka susijusių biudžeto eilučių valdymo atsakomybę Komisija paprastai paveda Aplinkos generalinio direktorato vadovui, generaliniam direktoriui (kuris šiuo atveju yra įgaliotasis leidimus duodantis pareigūnas, atsakingas už atitinkamas biudžeto eilutes).

Prieš sudarant teisinį įsipareigojimą (pavyzdžiui, sutartį arba dotacijos susitarimą) su trečiaja šalimi, metiniame biudžete turi būti įtraukta biudžeto eilutė, pagal kurią būtų galima vykdyti atitinkamą veiklą. Atitinkamoje biudžeto eilutėje taip pat turi būti pakankamai lėšų išlaidoms padengti. Jeigu tenkinamos šios sąlygos, reikiamos lėšos turi būti rezervuojamos biudžete kaip apskaitos sistemos biudžetinis įsipareigojimas.

Kol Komisija arba kita ES įstaiga ir galimas ES lėšų gavėjas nesudaro rašytinio teisinio įsipareigojimo, iš ES biudžeto negalima išleisti jokių pinigų. Pagal tiesioginį centralizuotą valdymą šis teisinis įsipareigojimas tampa arba sutartimi su rangovu, arba dotacijos susitarimu su gavėju.

Patvirtinus biudžetinį įsipareigojimą, jis įtraukiamas į biudžeto apskaitos sistemą ir atitinkamai paskirstomi asignavimai. Tačiau tai neturi poveikio bendrosioms sąskaitoms (arba didžiajai knygai), nes dar nėra išlaidų. Taip yra todėl, kad Europos Sąjungos apskaitos sistema sudaro du atskiri, bet susiję elementai:

- a) biudžeto sąskaitos, kuriose pateikiama išsami biudžeto vykdymo informacija;
- b) bendrosios sąskaitos, kurių pagrindu rengiamas balansas ir ekonominių rezultatų ataskaita.

3.4 Mokėjimų vykdymas

3.4.1 Bendrosios taisyklės

Kol už atitinkamą operaciją atsakingas leidimus duodantis pareigūnas nepatvirtina biudžetinio įsipareigojimo, mokėjimų atlikti negalima.

Kai mokėjimas patvirtinamas apskaitos sistemoje, atliekamas pervedimas į gavėjo sąskaitą.

Per metus Komisija atlieka daugiau nei 1,7 mln. mokėjimų. Komisija yra SWIFT (Pasaulinės tarpbankinių finansinių telekomunikacijų organizacijos) dalyvė.

3.4.2 Išankstinis finansavimas, išlaidų ataskaitos ir išlaidų atitiktis reikalavimams

Išankstinis finansavimas – tai mokėjimas, kuriuo gavėjui suteikiamas pinigų avansas, t. y. pradinės lėšos. Šios lėšos gali būti padalytos į kelis mokėjimus per konkrečiame išankstinio finansavimo susitarime nustatytą laikotarpį. Pradinės lėšos arba avansas yra naudojami tuo tikslu, kuriam buvo suteikti susitarime nustatytu laikotarpiu, arba turi būti gražinti, vadinasi, jei gavėjas nepatiria reikalavimus atitinkančių išlaidų, jis išankstinio finansavimo sumą privalo gražinti Europos Sąjungai. Todėl sumokėta išankstinio finansavimo suma nėra laikoma galutinėmis išlaidomis tol, kol nėra laikomasi atitinkamų sutarties sąlygų, ir atliekant pradinį mokėjimą ES balanse priskiriama turtui. Kai patvirtinamos reikalavimus atitinkančios išlaidos ir gaunamos gražinamos sumos, išankstinio finansavimo suma sumažinama (visiškai arba iš dalies).

Išankstinis finansavimas vertinamas numatoma atsiperkamąja verte, atsižvelgiant į tai, ar išankstiniam finansavimui suteikta atitinkama garantija. Numatoma neatgautina išankstinio finansavimo suma ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje pripažįstama kaip sąnaudos, o balanse – kaip išankstinio finansavimo apskaitinės vertės sumažėjimas. Už išmokėtą išankstinio finansavimo sumą paprastai yra gaunamos palūkanos (atkreiptinas dėmesys į tokias išimtis, kaip valstybėms narėms išmokėtos sumos arba pasirengimo narystei pagalba). Praėjus tam tikram laikui po išankstinio finansavimo mokėjimo, atitinkama ES įstaiga gauna prašymą kompensuoti išlaidas, kad būtų pateisinta, kaip gavėjas, remdamasis sutartimi, išleido išankstinio finansavimo sumą. Kaip dažnai per metus siunčiami prašymai kompensuoti šias išlaidas priklauso nuo finansuotos veiklos rūšies ir sutarties sąlygų; jos nebūtinai gaunamos metų pabaigoje.

Tinkamumo kriterijai apibrėžiami pagrindiniame teisės akte, kvietimuose teikti paraiškas, kituose dotacijų gavėjams skirtuose informaciniuose dokumentuose ir (arba) dotacijos susitarimo sąlygose. Išanalizavus reikalavimus atitinkančias išlaidas, jos perkeliamos į sąnaudas, o gavėjui pranešama, jei yra kokių nors reikalavimų neatitinkančių sumų. Sumos, kurių atitiktis reikalavimams turi būti patikrinta – tai sumos pagal gautus prašymus kompensuoti išlaidas, kurių atitiktis reikalavimams dar nebuvo patikrinta, todėl jų atveju įvykis, dėl kurio turi būti padarytos išlaidos, dar neįvyko.

3.4.3 Apskaita metų pabaigoje (ataskaitinių laikotarpių atskyrimas)

Metų pabaigoje nepadengtos išankstinio finansavimo sumos yra lygios iš pradžių išmokėtai (-oms) sumai (-oms), atėmus: gražintas sumas, padengtas reikalavimus atitinkančias sumas, metų pabaigoje dar nepadengtas apskaičiuotas reikalavimus atitinkančias sumas ir vertės sumažėjimą.

Metų pabaigoje atliekant ataskaitinių laikotarpių apskaitos atskyrimo procedūras, atsižvelgiama į metų pabaigoje dar negautus prašymus kompensuoti išlaidas. Ypač svarbu įvertinti, kokias reikalavimus atitinkančias išlaidas ES lėšų gavėjai patyrė, bet ES apie jas dar nepranešė. Siekiant nustatyti tiksliausią šių sumų įvertį, taikomi skirtingi metodai, atsižvelgiant į veiklos rūšį ir turimą informaciją. Remiantis šiais ataskaitinių laikotarpių atskyrimo įrašais, numatomos reikalavimus atitinkančios sumos registruojamos kaip

sukauptos sąnaudos, o reikalavimų neatitinkanti išlaidų dalis lieka sumų, kurių atitiktis reikalavimams turi būti patikrinta, sąskaitose. Šios sumos parodomos prie trumpalaikių įsipareigojimų, kad nebūtų pervertinamas turtas ir įsipareigojimai.

3.5 Po nustatytų pažeidimų susigražinamos sumos

Finansiniame reglamente ir kituose galiojančiuose teisės aktuose, visų pirma susijusiuose su žemės ūkio ir sanglaudos politika, nustatyta teisė patikrinti išlaidas praėjus keleriems metams nuo to, kai jos buvo patirtos. Nustačius pažeidimus, lėšos susigražinamos arba taikomos finansinės korekcijos. Pažeidimų nustatymas ir jų ištaisymas yra paskutinis kontrolės sistemų veiklos etapas ir esminis dalykas, parodantis, kad finansų valdymas yra patikimas.

Biudžeto išlaidų atitiktį reikalavimams tikrina atitinkamos ES tarnybos arba, pasidalijamojo valdymo atveju, valstybės narės, remdamosi galiojančiuose teisės aktuose arba kiekvienos dotacijos sąlygose numatytais patvirtinamaisiais dokumentais. Siekiant optimizuoti kontrolės sistemų sąnaudų ir naudos santykį, paskutinių prašymų kompensuoti išlaidas patvirtinamųjų dokumentų patikros paprastai yra daug nuodugnesnės nei tarpinių prašymų, todėl gali padėti aptikti klaidas tarpiniuose mokėjimuose, kurios ištaisomos koreguojant galutinį mokėjimą. Be to, ES ir (arba) valstybė narė turi teisę patikrinti patvirtinamųjų dokumentų teisingumą atlikdamos patikras pareiškėjo patalpose finansuojamos veiklos vykdymo metu ir (arba) vėliau (*ex post*). Galiojančiuose teisės aktuose numatyta įvairių procedūrų, kurios taikomos Komisijai ir valstybėms narėms nustačius pažeidimus, išsamesnės informacijos pateikta 6 pastaboje.

4. ATSKAITOMYBĖ METŲ PABAIGOJE

4.1 Metinės ataskaitos

Komisijos apskaitos pareigūnas atsakingas už metinių ataskaitų parengimą ir užtikrinimą, kad jose būtų parodyta tikra ir teisinga ES finansinė būklė. Metinės ataskaitas sudaro finansinės ataskaitos ir biudžeto vykdymo ataskaitos. Komisija jas tvirtina ir teikia Audito Rūmams, kad jie atliktų auditą. Galiausiai jos pateikiamos Tarybai ir Parlamentui, kad jie patvirtintų biudžeto įvykdymą.

4.2 Metinės veiklos ataskaitos

Kiekvienas leidimus duodantis pareigūnas turi parengti veiklos, už kurią jis atsakingas, metinę veiklos ataskaitą (MVA). Šioje MVA jis atsiskaito už politikos srities rezultatus ir pateikia pagrįstą patikinimą, kokį jis gali pateikti, kad jo ataskaitoje apibūdintai veiklai priskirti ištekliai buvo panaudoti pagal paskirtį ir laikantis patikimo finansų valdymo principų ir kad esamos kontrolės procedūros teikia reikiamas garantijas, užtikrinančias susijusių operacijų teisėtumą ir tvarkingumą.

5. AUDITAS IR BIUDŽETO ĮVYKDYMO PATVIRTINIMAS

5.1 Auditas

ES metinės ataskaitas ir išteklių valdymą tikrina jos išorės auditorius, Europos Audito Rūmai, kurie parengia metinę ataskaitą Tarybai ir Europos Parlamentui. Audito Rūmų pagrindinis uždavinys – atlikti nepriklausomą išorės Europos Sąjungos metinių ataskaitų auditą. Vykdydami veiklą, Audito Rūmai pateikia:

- 1) veiklos, finansuojamos iš bendrojo biudžeto, metinę ataskaitą, kurioje pateikia išsamias pastabas apie metines ataskaitas ir susijusias operacijas;
- 2) nuomonę, pagrįstą atliktais auditais ir pateiktą metinėje ataskaitoje kaip patikinimo pareiškimas, apie i) ataskaitų patikimumą ir ii) susijusių operacijų, įskaitant įplaukas, surinktas iš apmokestinamų subjektų, ir išmokas galutiniams gavėjams, teisėtumą ir tvarkingumą;
- 3) specialiąsias ataskaitas, kuriose pateikiami audito metu nustatyti faktai, susiję su konkrečiomis valdymo sritimis.

Audito Rūmai turi teisę gauti visus dokumentus, kurių reikia jų vykdomo audito metu. Audito Rūmai vykdo visų rūšių ES veiklos auditą, įskaitant atskirų operacijų ir mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo patikrinimą. Jie taip pat vykdo pačių metinių ataskaitų auditą, prireikus peržiūrėdami atskirus balansus ir, kai reikia, ekonominės veiklos rezultatų ataskaitas bei bendrą finansinių ataskaitų pateikimą. Taigi Audito Rūmai gali pateikti savo nuomonę ne tik apie pateiktus duomenis, bet ir apie įdiegtą sistemą bei vykdomą kontrolę.

5.2 Biudžeto įvykdymo patvirtinimas

Galutinė kontrolė – tai atitinkamų finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimas. ES sprendimą dėl biudžeto įvykdymo priima Europos Parlamentas. Tai reiškia, kad atlikus auditą ir pabaigus rengti metines ataskaitas, Taryba turi pateikti rekomendacijas, o Parlamentas paskui turi nuspręsti, ar suteikti Komisijai ir kitoms EB įstaigoms ES biudžeto įvykdymo patvirtinimą už praėjusius finansinius metus. Šis sprendimas grindžiamas ataskaitų peržiūra ir Audito Rūmų metine ataskaita (į kurią įtrauktas oficialus patikinimo pareiškimas) su Komisijos atsakymais, taip pat remiantis Komisijai skirtais klausimais ir prašymais pateikti papildomos informacijos.

Biudžeto įvykdymo patvirtinimas rodo politinį biudžeto vykdomo išorės kontrolės aspektą ir yra sprendimas, kuriuo Europos Parlamentas, remdamasis Tarybos rekomendacija, atleidžia Komisiją nuo atsakomybės už konkretaus biudžeto valdymą ir taip pažymi to biudžeto egzistavimo pabaigą. Biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros rezultatas gali būti vienas iš dviejų: biudžeto įvykdymas patvirtinamas arba biudžeto įvykdymo patvirtinimas atidedamas. Patvirtindamas biudžeto įvykdymą Parlamentas gali pateikti jo nuomone svarbias pastabas, dažnai gali nurodyti rekomenduojamus veiksmus, kurių turi imtis Komisija dėl tų dalykų. Komisija priemonės, kurių imtasi, nurodo tolesnės veiklos ataskaitoje ir veiksmų plane, kurios siunčia ir Parlamentui ir Tarybai.

**I DALIS. EUROPOS SĄJUNGOS KONSOLIDUOTOSIOS FINANSINĖS
ATASKAITOS IR AIŠKINAMOSIOS PASTABOS**

Balansas

Ekonominės veiklos rezultatų ataskaita

Pinigų srautų lentelė

Grynojo turto pokyčių ataskaita

Finansinių ataskaitų pastabos

BALANSAS

	Pastaba	2009 12 31	Mln. EUR 2008 12 31
ILGALAIKIS TURTAS:			
Nematerialusis turtas	2.1	72	56
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai	2.2	4 859	4 881
Ilgalaikės investicijos	2.3	2 379	2 078
Paskolos	2.4	10 764	3 565
Ilgalaikis išankstinis finansavimas	2.5	39 750	29 023
Ilgalaikės gautinos sumos	2.6	<u>55</u>	<u>45</u>
		57 879	39 648
TRUMPALAIKIS TURTAS:			
Atsargos	2.7	77	85
Trumpalaikės investicijos	2.8	1 791	1 553
Trumpalaikis išankstinis finansavimas	2.9	9 077	10 262
Trumpalaikės gautinos sumos	2.10	8 663	11 920
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	2.11	<u>23 372</u>	<u>23 724</u>
		42 980	47 544
IŠ VISO TURTO		100 859	87 192
ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI:			
Išmokos darbuotojams	2.12	(37 242)	(37 556)
Ilgalaikiai atidėjiniai	2.13	(1 469)	(1 341)
Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	2.14	(10 559)	(3 349)
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	2.15	<u>(2 178)</u>	<u>(2 226)</u>
		(51 448)	(44 472)
TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI:			
Trumpalaikiai atidėjiniai	2.16	(213)	(348)
Trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	2.17	(40)	(119)
Mokėtinos sumos	2.18	<u>(93 884)</u>	<u>(89 677)</u>
		(94 137)	(90 144)
IŠ VISO ĮSIPAREIGOJIMŲ		(145 585)	(134 616)
GRYNASIS TURTAS		(44 726)	(47 424)
Rezervai	2.19	3 323	3 115
Iš valstybių narių pareikalautinos sumos:	2.20		
<i>Išmokos darbuotojams*</i>		(37 242)	(37 556)
<i>Kitos sumos**</i>		<u>(10 807)</u>	<u>(12 983)</u>
GRYNASIS TURTAS		(44 726)	(47 424)

* Pagal Tarybos nuostatų (1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas Nr. 259/68 su pakeitimais) 83 straipsnį valstybės narės bendrai garantuoja pensijų įsipareigojimus.

** 2009 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamentas patvirtino biudžetą, kuriame numatyta apmokėti ES trumpalaikius įsipareigojimus iš nuosavų išteklių, kurie 2010 m. bus surinkti valstybių narių arba iš jų pareikalauti.

EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA

		<i>Mln. EUR</i>	
	Pastaba	2009 m.	2008 m.
VEIKLOS ĮPLAUKOS			
Įplaukos iš nuosavų išteklių ir įnašų	3.1	110 537	112 713
Kitos veiklos įplaukos	3.2	<u>7 532</u>	<u>9 731</u>
		118 069	122 444
VEIKLOS IŠLAIDOS			
Administracinės išlaidos	3.3	(8 133)	(7 720)
Veiklos išlaidos	3.4	<u>(104 934)</u>	<u>(97 214)</u>
		<u>(113 067)</u>	<u>(104 934)</u>
PAGRINDINĖS VEIKLOS PERTEKLIUS			
		5 002	17 510
Finansinės įplaukos	3.5	835	698
Finansinės išlaidos	3.6	(594)	(467)
Išmokų darbuotojams įsipareigojimų pokyčiai	2.12	(683)	(5 009)
Asocijuotosioms ir bendrosioms įmonėms tenkanti grynojo deficito dalis	3.7	<u>(103)</u>	<u>(46)</u>
METINIAI EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATAI			
		<u>4 457</u>	<u>12 686</u>

PINIGŲ SRAUTŲ LENTELE

		<i>Mln. EUR</i>	
	<i>Pastaba</i>	2009 m.	2008 m.*
Metinis ekonominės veiklos rezultatas		4 457	12 686
<u>Pagrindinė veikla</u>	4.2		
Amortizacija		22	19
Nusidėvėjimas		447	302
Investicijų vertės sumažėjimo nuostoliai (atstatymas)		(16)	3
Paskolų (padidėjimas) sumažėjimas		(7 199)	(1 759)
Ilgalaikio išankstinio finansavimo (padidėjimas) sumažėjimas		(10 727)	(15 008)
Ilgalaikių gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		(10)	82
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas		8	3
Trumpalaikio išankstinio finansavimo (padidėjimas) sumažėjimas		1 185	10 321
Trumpalaikių gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		3 257	131
Ilgalaikių atidėjinių padidėjimas (sumažėjimas)		128	262
Ilgalaikių finansinių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		7 210	1 775
Kitų ilgalaikių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		(48)	237
Trumpalaikių atidėjinių padidėjimas (sumažėjimas)		(135)	(21)
Trumpalaikių finansinių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		(79)	(16)
Mokėtinų sumų padidėjimas (sumažėjimas)		4 207	(5 703)
Ankstesnių metų biudžeto perteklius, įtrauktas kaip nepiniginės įplaukos		(1 796)	(1 529)
Kiti nepiniginiai pokyčiai		37	37
<u>Išmokų darbuotojams įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)</u>		(314)	4 076
<u>Investicinė veikla</u>	4.3		
Nematerialiojo turto ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrengimų vertės (padidėjimas) sumažėjimas		(463)	(689)
Ilgalaikių investicijų (padidėjimas) sumažėjimas		(284)	(108)
Trumpalaikių investicijų (padidėjimas) sumažėjimas		(239)	(133)
GRYNIEJI PINIGŲ SRAUTAI		<u>(352)</u>	<u>4 968</u>
Pinigų ir pinigų ekvivalentų grynas padidėjimas*		(352)	4 968
Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pradžioje*	<i>2.11</i>	<u>23 724</u>	<u>18 756</u>
Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pabaigoje*	<i>2.11</i>	<u>23 372</u>	<u>23 724</u>

* 2008 m. ataskaitose Garantijų fono pinigai nurodyti ne kaip investicijos, bet kaip pinigai.

GRYNOJO TURTO POKYČIŲ ATASKAITA

Mln. EUR

	Rezervai (A)		Iš valstybių narių pareikalautinos sumos (B)		Grynasis turtas =(A)+(B)
	Tikrosios vertės rezervas	Kiti rezervai	Sukauptas perteklius (deficitas)	Ekonominės veiklos metinis rezultatas	
LIKUTIS 2007 M. GRUODŽIO 31 D.	7	2 799	(68 888)	7 462	(58 620)
Garantijų fondo rezervo pokytis		158	(158)		0
Tikrosios vertės pokyčiai	34				34
Kiti		113	(108)		5
2007 m. ekonominės veiklos rezultato paskirstymas		4	7 458	(7 462)	0
2007 m. biudžeto rezultatas, pervestas valstybėms narėms			(1 529)		(1 529)
Metinis ekonominės veiklos rezultatas				12 686	12 686
LIKUTIS 2008 M. GRUODŽIO 31 D.	41	3 074	(63 225)	12 686	(47 424)
Garantijų fondo rezervo pokytis		196	(196)		0
Tikrosios vertės pokyčiai	28				28
Kiti		(1)	10		9
2008 m. ekonominės veiklos rezultato paskirstymas		(15)	12 701	(12 686)	0
2008 m. biudžeto rezultatas, pervestas valstybėms narėms			(1 796)		(1 796)
Metinis ekonominės veiklos rezultatas				4 457	4 457
LIKUTIS 2009 M. GRUODŽIO 31 D.	69	3 254	(52 506)	4 457	(44 726)

FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS

1. SVARBIAUSI APSKAITOS PRINCIPAI

1.1 TEISINIS PAGRINDAS IR APSKAITOS TAISYKLĖS

Europos Sąjungos konsoliduotosios ataskaitos apima Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos ir Europos anglių ir plieno bendrijos (likviduojamos) ataskaitas. Šios ataskaitos rengiamos pagal 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (2002 rugsėjo 16 d. OL L 248) dėl Europos Sąjungos bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento ir 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatantį išsamias šio Finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles.

Pagal Finansinio reglamento 133 straipsnį Europos Sąjungos 2009 m. konsoliduotosios finansinės ataskaitos parengtos remiantis kaupiamosios apskaitos taisyklėmis, kurios grindžiamos tarptautiniais viešojo sektoriaus apskaitos standartais (TVSAS) arba netiesiogiai – tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais (TFAS). Siekiant nustatyti vienodas apskaitos, vertinimo ir ataskaitų pateikimo taisykles ir taip suderinti finansinių ataskaitų parengimo ir konsolidavimo procesą, visos ES įstaigos, kurių atskaitomybė konsoliduojama, taiko šias Komisijos apskaitos pareigūno patvirtintas apskaitos taisykles. Apskaitoje sumos nurodomos eurais pagal kalendorinius metus.

1.2 APSKAITOS PRINCIPAI

Finansinių ataskaitų tikslas – teikti informaciją apie subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus, kuri yra naudinga daugeliui šios informacijos vartotojų. ES, kaip viešojo sektoriaus, konkretesni tikslai – teikti informaciją, naudingą priimant sprendimus, ir parodyti subjekto atskaitomybę už jam patikėtus išteklius. Šis dokumentas parengtas atsižvelgiant į šiuos tikslus. Finansinio reglamento 124 straipsnyje išdėstyti šie apskaitos principai, taikytini rengiant finansines ataskaitas:

- veiklos tęstinumo,
- atsargumo,
- apskaitos metodų nuoseklumo,
- informacijos palyginamumo,
- reikšmingumo,
- tarpuskaitos netaikymo,
- turinio viršenybės prieš formą,
- kaupiamosios apskaitos.

Rengdama konsoliduotąsias finansines ataskaitas pagal pirmiau minėtas taisykles ir principus vadovybė turi parengti įverčius, turinčius poveikio tam tikrų konsoliduoto balanso ir konsoliduotos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitos punktų sumoms, taip pat susijusiai informacijai apie neapibrėžtąjį turtą ir neapibrėžtuosius įsipareigojimus.

1.3 KONSOLIDAVIMAS

Lisabonos sutarties poveikis

2009 m. gruodžio 1 d. įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, metinės ataskaitos vadinamos „Europos Sąjungos metinės ataskaitos“. Konsolidavimo apimčiai šis pokytis poveikio neturi. Pagal buvusiąją ES antrojo ramsčio politiką įsteigtos agentūros neatitinka konsolidavimo kriterijų, kaip ir Europos centrinis bankas (ECB), nors pastarasis Lisabonos sutartyje traktuojamas kaip Europos institucija. Kaip ir ankstesniais metais, visi šie subjektai neįtraukiami į konsoliduotąją atskaitomybę.

Dviejų pagal buvusiąją Europos Sąjungos trečiojo ramsčio politiką įsteigtų agentūrų, gaunančių Europos Sąjungos bendrojo biudžeto subsidiją, atskaitomybė konsoliduojama, kaip ir ankstesniais metais (taip pat žr. 10 pastabą). Likusi šios politikos srities agentūra, Europolas, ES įstaiga taps 2010 m.

Konsolidavimo apimtis

ES konsoliduotosios finansinės ataskaitos apima visus svarbius kontroliuojamus subjektus (institucijas ir agentūras), asocijuotąsias ir bendrąsias įmones, tai yra 40 kontroliuojamų subjektų, 3 asocijuotąsias ir 4 bendrąsias įmones. Visą konsoliduotų subjektų sąrašą galima rasti 10 pastaboje. Palyginti su 2008 m., į konsoliduotąją atskaitomybę įtrauktos dar dvi vykdomosios įstaigos, dvi asocijuotosios įmonės ir viena bendroji įmonė, o viena agentūra likviduota 2008 m. gruodžio 31 d. Papildomų subjektų įtraukimas į konsoliduotąsias finansines ataskaitas nereikšmingas.

Kontroliuojami subjektai

Sprendimas konsoliduoti subjekto atskaitomybę grindžiamas kontrolės sąvoka. Kontroliuojami subjektai yra visi subjektai, kuriems Europos Sąjunga turi teisę tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti finansinę ir veiklos politiką, siekdama gauti naudos iš šių subjektų veiklos. Šia teise turi būti galima pasinaudoti iš karto. Kontroliuojamų subjektų atskaitomybė yra visiškai konsoliduota. Konsolidavimas pradedamas pirmąją kontrolės dieną ir baigiamas, kai tokia kontrolė baigiasi.

Dažniausiai taikomi bendri kontrolės kriterijai Europos Sąjungoje yra šie: sukūrimas remiantis sutartimis arba antrinės teisės aktais, finansavimas iš bendrojo biudžeto, balsavimo teisių valdymo organuose turėjimas, Europos Audito rūmų atliekamas auditas ir Europos Parlamento biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Akivaizdu, kad siekiant pradėti kontrolę, subjekto lygmeniu reikia įvertinti, ar užtenka vieno pirmiau nurodyto kriterijaus, ar jų visų.

Pagal šį požiūrį laikoma, kad ES turi išskirtinę ES institucijų (išskyrus ECB) ir agentūrų (išskyrus įsteigtąsias pagal buvusią antrojo ramsčio politiką ir Europolą) kontrolę, todėl jos yra įtrauktos į konsoliduotąsias ataskaitas. Be to, likviduojama Europos anglių ir plieno bendrija (EAPB) taip pat laikoma kontroliuojamu subjektu.

Visos ES kontroliuojamų subjektų tarpusavio operacijos ir likučiai yra eliminuojami, o nerealizuotas pelnas ir nuostoliai iš subjektų tarpusavio operacijų nėra reikšmingi ir todėl nėra eliminuoti.

Asocijuotosios įmonės

Asocijuotosios įmonės – tai visi subjektai, kuriems Europos Sąjunga tiesiogiai ar netiesiogiai turi reikšmingos įtakos, bet nekontroliuoja finansinių ir veiklos politikos sprendimų. Jeigu Europos Komisija tiesiogiai ar netiesiogiai turi 20 % ar daugiau balsavimo teisių, laikoma, kad turima reikšmingos įtakos.

Dalyvavimas asocijuotųjų įmonių kapitale apskaitomas pagal nuosavybės apskaitos metodą ir iš pradžių pripažįstamas savikaina. Europos Sąjungai tenkanti jos asocijuotųjų įmonių rezultatų dalis pripažįstama ES ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje, o rezervų pokyčių dalis pripažįstama ES rezervuose. Pradinė savikaina ir visi pokyčiai (tolesni įnašai, rezultatų ir rezervų pokyčių dalis, vertės sumažėjimas ir dividendai) atitinka asocijuotosios įmonės buhalterinę vertę ES sąskaitose balanso sudarymo dieną. Paskirstytas asocijuotosios įmonės pelnas sumažina turto apskaitinę vertę. Nerealizuotas pelnas ir nuostoliai iš Europos Sąjungos ir jos asocijuotųjų įmonių operacijų nėra reikšmingi ir todėl neeliminuoti.

Panašioms operacijoms ir panašiomis aplinkybėmis įvykusiems įvykiams asocijuotosios įmonės gali taikyti apskaitos metodus, kurie skiriasi nuo Europos Sąjungos priimtų metodų. Tais atvejais, kai Europos Sąjunga turi 20 % arba daugiau rizikos kapitalo fondo, ES nesiekia turėti reikšmingos įtakos. Todėl tokie fondai vertinami kaip finansinės priemonės, priskiriamos parduoti laikomam finansiniam turtui, ir nuosavybės metodas jiems nėra taikomas.

Bendrosios įmonės

Bendroji įmonė – tai subjektas, kurio ūkinę veiklą pagal sutartį bendrai kontroliuoja Europos Sąjunga ir viena ar daugiau šalių (toliau – dalininkai). Bendra kontrolė – sutartimi įteisintas tiesioginis ar netiesioginis ūkinės veiklos, suteikiančios naudojimo galimybių, kontrolės pasidalijimas.

Dalyvavimas bendrųjų įmonių kapitale apskaitomas pagal nuosavybės apskaitos metodą ir iš pradžių pripažįstamas savikaina. Europos Sąjungai tenkanti jos bendrai kontroliuojamų subjektų rezultatų dalis pripažįstama ES ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje, o rezervų pokyčių dalis pripažįstama ES rezervuose. Pradinė savikaina ir visi pokyčiai (tolesni įnašai, rezultatų ir rezervų pokyčių dalis, vertės sumažėjimas ir dividendai) atitinka bendrosios įmonės buhalterinę vertę ES sąskaitose balanso sudarymo dieną.

Nerealizuotas pelnas ir nuostoliai iš Europos Sąjungos ir jos bendrai kontroliuojamų subjektų operacijų nėra reikšmingi ir todėl neeliminuoti. Panašioms operacijoms ir panašiomis aplinkybėmis įvykusiems įvykiams bendrosios įmonės gali taikyti apskaitos metodus, kurie skiriasi nuo Europos Sąjungos priimtų metodų.

Nekonsoliduoti subjektai, kurių lėšas valdo Komisija

Europos Sąjungos darbuotojų sveikatos draudimo sistemos, Europos plėtros fondo ir Dalyvių garantijų fondo lėšas jų vardu valdo Komisija, tačiau Europos Sąjunga šių subjektų nekontroliuoja, todėl jie neištraukiami į jos konsoliduotąsias ataskaitas (dėl išsamesnės informacijos apie atitinkamas sumas žr. 11 pastabą).

1.4 ATASKAITŲ RENGIMO PAGRINDAS

1.4.1 Valiuta ir perskaičiavimo pagrindas

Funkcinė ir ataskaitose nurodoma valiuta

Euras yra Europos Sąjungos funkcinė ir ataskaitose nurodoma valiuta, o finansinių ataskaitų duomenys nurodomi milijonais eurų.

Operacijos ir likučiai

Operacijos užsienio valiuta yra perskaičiuojamos eurais taikant operacijų dieną galiojančius valiutų kursus. Valiutos keitimo pelnas ir nuostoliai, patirti vykdant operacijas užsienio valiuta ir perskaičiuojant piniginių turtą ir įsipareigojimus užsienio valiuta, taikant metų pabaigoje galiojančius valiutos kursus, yra pripažįstami ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

Šioms kategorijoms taikomi kitokie perskaičiavimo metodai:

- nekilnojamajam turtui, įrangai ir įrengimams bei nematerialiajam turtui, kuris išlaiko savo vertę eurais tokiu keitimo kursu, kuris galiojo to turto įsigijimo dieną, ir
- išankstinio finansavimo sumoms, išmokėtoms pagal Europos žemės ūkio garantijų fondą, kurios perskaičiuojamos pagal keitimo kursus, galiojančius kito mėnesio po jų suteikimo 10-tą dieną.

Piniginio turto ir įsipareigojimų užsienio valiuta likučiai metų pabaigoje perskaičiuojami į eurus taikant šiuos gruodžio 31 d. valiutų kursus:

EURO keitimo kursai

Valiuta	2009 12 31	2008 12 31	Valiuta	2009 12 31	2008 12 31
BGN	1,9558	1,9558	LTL	3,4528	3,4528
CZK	26,4730	26,8750	PLN	4,1045	4,1535
DKK	7,4418	7,4506	RON	4,2363	4,0225
EEK	15,6466	15,6466	SEK	10,2520	10,8700
GBP	0,8881	0,9525	CHF	1,4836	1,4850
HUF	270,4200	266,7000	JPY	133,1600	126,1400
LVL	0,7093	0,7083	USD	1,4406	1,3917

Piniginių vertybinių popierių užsienio valiuta, klasifikuojamų kaip parduoti laikomi vertybiniai popieriai, tikrosios vertės pokyčiai, susiję su perskaičiavimo skirtumu, pripažįstami ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Nepiniginio finansinio turto ir įsipareigojimų tikrąją vertę, įskaitant pelną arba nuostolį, perskaičiavimo skirtumai pripažįstami ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Nepiniginio turto, klasifikuojamo kaip parduoti laikomas finansinis turtas, konvertavimo skirtumai įtraukiami į tikrosios vertės rezervą.

1.4.2 Įverčių taikymas

Pagal TVSAS ir visuotinai priimtus apskaitos principus finansinėse ataskaitose nurodomos sumos privalo būti pagrįstos vadovybės įverčiais ir prielaidomis, pagrįstais patikimiausia turima informacija. Svarbūs įverčiai turi apimti bent jau šiuos elementus: išmokų darbuotojams išipareigojimų sumas, atidėjinius, finansinę riziką, susijusią su atsargomis ir gautinomis sumomis, sukauptas pajamas ir sąnaudas, neapibrėžtąjį turą ir išipareigojimus, taip pat nematerialiojo turto ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrengimų vertės sumažėjimo laipsnį. Faktiniai rezultatai gali skirtis nuo šių įverčių. Įverčių pokyčiai parodomi tuo laikotarpiu, kuriuo jie tampa žinomi.

1.5 BALANSAS

1.5.1 Nematerialusis turtas

Įsigytos kompiuterinės programinės įrangos licencijos nurodomos įsigijimo savikaina, atėmus sukauptus amortizacijos ir vertės sumažėjimo nuostolius. Turtas amortizuojamas tiesiniu metodu per nustatytą jo naudingo tarnavimo laikotarpį – 4 metus. Pačių sukurtas nematerialusis turtas šiuo metu įtrauktas į išlaidas ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Sąnaudos, susijusios su kompiuterinės programinės įrangos kūrimu ir priežiūra, pripažįstamos išlaidomis tada, kai patiriamos, kaip ir su moksliniais tyrimais arba plėtra susijusios sąnaudos.

1.5.2 Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai

Visas nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai parodomi įsigijimo savikaina, atėmus sukauptus nusidėvėjimo ir vertės sumažėjimo nuostolius. Į įsigijimo savikainą įtraukiamos išlaidos, tiesiogiai susijusios su turto įsigijimu arba statyba.

Paskesnės sąnaudos pridedamos prie turto apskaitinės vertės arba prireikus pripažįstamos kaip atskiras turtas tik tais atvejais, kai yra tikėtina, kad Europos Sąjunga ateityje gaus su tuo turto susijusios ekonominės naudos arba naudojimo galimybių ir kad galima patikimai įvertinti tokio turto savikainą. Remonto ir eksploataavimo sąnaudos parodomos finansinio laikotarpio, kuriuo jos buvo patirtos, ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Kadangi Europos Sąjunga nesiskolina pinigų, kad finansuotų nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimą, su tokiais pirkimais susijusių skolinimosi sąnaudų nėra.

Žemės ir meno kūrinių nusidėvėjimas nėra skaičiuojamas, nes laikoma, kad jų naudojimo trukmė neribota. Statomo turto nusidėvėjimas nėra skaičiuojamas, nes šiuo turto dar negalima naudotis. Siekiant nustatyti kito turto nusidėvėjimą ir likutinę vertę, nusidėvėjimas skaičiuojamas pagal tiesinį metodą, atsižvelgiant į to turto nustatytą naudojimo trukmę, taikant šias nusidėvėjimo normas:

Nusidėvėjimo normos

Turto rūšis	Tiesinio nusidėvėjimo normos
Pastatai	4 %
Įranga, mechanizmai ir įrengimai	10 %–25 %
Baldai	10 %–25 %
Įrenginiai ir įtaisai	10 %–33 %
Transporto priemonės	25 %

Kompiuterinė techninė įranga	25 %
Kitas materialusis turtas	10 %–33 %

Perleidimo pelnas ir nuostoliai apskaičiuojami lyginant įplaukas, atėmus pardavimo išlaidas, su perleisto turto apskaitine verte. Šis pelnas arba nuostoliai parodomi ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

Nuoma

Materialiojo turto nuoma, kai Europos Sąjungai iš esmės tenka visa su nuosavybe susijusi rizika ir nauda, klasifikuojama kaip finansinė nuoma. Nuomos laikotarpio pradžioje finansinė nuoma kapitalizuojama nuomojamo turto tikrąja verte arba dabartine minimalių nuomos įmokų verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Kiekviena nuomos įmoka paskirstoma tarp įsipareigojimų bei finansavimo sąnaudų taip, kad sudarytų pastovią palūkanų normą finansavimo įsipareigojimų likučiui. Nuomos įsipareigojimai, atskaičiavus finansavimo sąnaudas, įtraukiami į kitus įsipareigojimus (ilgalaikius ir trumpalaikius). Palūkanos, tenkančios finansavimo sąnaudoms, parodomos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje per nuomos laikotarpį, kad būtų galima nustatyti pastovią palūkanų normą kiekvieno laikotarpio įsipareigojimų likutinei vertei padengti. Turto, nuomojamo finansinės nuomos būdu, nusidėvėjimas skaičiuojamas per turto naudojimo laikotarpį arba nuomos laikotarpį, atsižvelgiant į tai, kuris iš jų trumpesnis.

Nuomos rūšis, kai nuomotojas išsaugo didžiąją dalį su nuosavybe susijusios rizikos ir naudos, klasifikuojama kaip veiklos nuoma. Veiklos nuomos įmokos tiesiniu metodu paskirstomos per nuomos laikotarpį ir pripažįstamos sąnaudomis ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

1.5.3 Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Turtas, kurio naudojimo trukmė yra neribota, nėra amortizuojamas ir kasmet tikrinama, ar nesumažėjo jo vertė. Tikrinama, ar nesumažėjo turto, kuris yra amortizuojamas, vertė, kai tam tikri įvykiai arba aplinkybės rodo, kad apskaitinė turto vertė gali būti nepadengta. Vertės sumažėjimo nuostolis pripažįstamas kaip suma, kuria turto apskaitinė vertė viršija jo atsiperkamąją vertę. Atsiperkamoji vertė yra lygi turto tikrajai vertei, atėmus pardavimo išlaidas, arba naudojimo vertei, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų didesnė.

Nematerialiojo turto ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrengimų likutinės vertės ir naudojimo trukmė peržiūrimos ir prireikus koreguojamos bent kartą per metus. Jeigu turto apskaitinė vertė viršija jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę, turto apskaitinė vertė yra iš karto sumažinama iki atsiperkamosios vertės. Jeigu ankstesniais metais pripažintos vertės sumažinimo priežastys nebeaktualios, vertės sumažėjimo nuostoliai atitinkamai panaikinami.

1.5.4 Investicijos

Dalyvavimas asocijuotųjų ir bendrųjų įmonių kapitale

Dalyvavimas asocijuotųjų ir bendrųjų įmonių kapitale apskaitomas taikant nuosavybės metodą. Jeigu esama vertės sumažėjimo požymių, kapitalo sąnaudos koreguojamos siekiant parodyti asocijuotųjų ir bendrųjų įmonių grynojo turto padidėjimą arba sumažėjimą, priskiriamą Europos Sąjungai po pirminio turto pripažinimo, ir prireikus sumažinamos iki mažesnės atsiperkamosios vertės. Atsiperkamoji vertė nustatoma, kaip aprašyta 1.5.3 pastaboje. Jeigu vėliau vertės sumažinimo priežastys tampa nebeaktualios, vertės sumažinimo

nuostolis pakeičiamas apskaitine verte, kuri būtų buvusi nustatyta, jeigu nebūtų buvęs pripažintas vertės sumažėjimo nuostolis.

Investicijos į rizikos kapitalo fondus

Klasifikavimas ir vertinimas

Investicijos į rizikos kapitalo fondus klasifikuojamos kaip parduoti laikomas turtas (žr. 1.5.5 pastaba) ir atitinkamai apskaitomos tikraja verte, įskaitant pelną ir nuostolius, atsirandančius dėl tikrosios vertės pokyčių (įskaitant perskaičiavimo skirtumus), pripažįstamus tikrosios vertės rezerve.

Tikrosios vertės nustatymas

Kadangi investicijos į rizikos kapitalo fondus neturi nustatytos rinkos kainos aktyviojoje rinkoje, šios investicijos kiekvienoje balanso eilutėje yra vertinamos žemesniąja iš šių dviejų verčių: savikaina arba priskirtina grynąja turto verte (GTV), nurodyta fondo valdytojo iki balanso datos, taip atmetant bet koki priskirtiną nerealizuotą pelną, kuris gali būti atitinkamame investicijų portfelyje. Investicijos į rizikos kapitalo fondus ankstyvame veiklos etape vertinamos remiantis tais pačiais principais, išskyrus nerealizuotų nuostolių, atsiradusių tik dėl administracinių išlaidų, atvejus, kai į tokius nerealizuotus nuostolius nėra atsižvelgiama.

Nerealizuotas pelnas, atsiradęs apskaičiuojant tikrąją vertę, pripažįstamas rezervuose, o nerealizuoti vertės sumažėjimo nuostoliai yra vertinami siekiant nustatyti, ar jie turi būti pripažinti kaip vertės sumažėjimo nuostoliai ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje, ar kaip pokyčiai tikrosios vertės rezerve. Grynoji turto vertė, naudojama tikrosios vertės skaičiavimuose, nustatoma remiantis naujausioje ataskaitoje nurodyta fondo, kuriam skaičiuojama GTV, Europos Sąjungos nuosavybės dalimi, arba, kiek tai įmanoma, atitinkamo fondo valdytojo pateikta tikslia vienos akcijos kaina tą pačią dieną.

1.5.5 Finansinis turtas

Klasifikavimas

Europos Sąjunga savo finansinį turtą priskiria šioms kategorijoms: tikraja verte vertinamas finansinis turtas kaip pelnas arba nuostolis, paskolos ir gautinos sumos, investicijos, laikomos iki išpirkimo termino ir parduoti laikomas finansinis turtas. Dėl finansinių priemonių klasifikavimo nusprendžiama pirminio pripažinimo metu ir jis peržiūrimas kiekvieno balanso sudarymo dieną.

i) Tikraja verte vertinamas finansinis turtas kaip pelnas arba nuostolis

Finansinis turtas priskiriamas šiai kategorijai, jeigu yra įsigytas turint pagrindinį tikslą jį greitai parduoti arba jeigu taip nusprendė Europos Sąjunga. Išvestinės priemonės taip pat priskiriamos šiai kategorijai. Šios kategorijos turtas yra priskiriamas trumpalaikiam turtui, jeigu jį tikimasi realizuoti per 12 mėnesių nuo balanso datos.

ii) Paskolos ir gautinos sumos

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba nustatomais mokėjimais, nekotiruojamas aktyviojoje rinkoje. Šios sumos atsiranda, kai ES tiesiogiai skolininkui suteikia pinigų, prekių arba paslaugų be ketinimo prekiauti gautinomis sumomis. Jos įtraukiamos į ilgalaikį turtą, išskyrus sumas, kurios turi būti sumokėtos per 12 mėnesių nuo balanso datos.

iii) Investicijos, laikomos iki išpirkimo termino

Investicijos, laikomos iki išpirkimo termino, yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba nustatomais mokėjimais bei nustatytais išpirkimo terminais, kurių Europos Sąjunga ketina ir gali laikytis. Šiais finansiniais metais Europos Sąjunga neturėjo jokių šiai kategorijai priskiriamų investicijų.

iv) Parduoti laikomas finansinis turtas

Parduoti laikomas finansinis turtas yra neišvestinė priemonė, kuri arba priskiriama šiai kategorijai, arba nepatenka į jokią kitą kategoriją. Jis priskiriamas arba trumpalaikiam, arba ilgalaikiam turtui, priklausomai nuo laikotarpio, per kurį ES ketina jį realizuoti. Investicijos į nekonsoliduotus subjektus ir kitos kapitalo investicijos (pvz., rizikos kapitalo operacijos), kurios neapskaitomos naudojant nuosavybės metodą, taip pat priskiriamos parduoti laikomam finansiniam turtui.

Pirminis pripažinimas ir vertinimas

Finansinio turto, vertinamo tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis, laikomo iki išpirkimo termino ir turimo parduoti, pirkimas ir pardavimas pripažįstamas prekybos dieną – tą dieną, kai Europos Sąjunga išsipareigoja pirkti arba parduoti turtą. Paskolos pripažįstamos tada, kai pinigai yra iš anksto sumokami skolininkams. Finansinės priemonės iš pradžių pripažįstamos tikrąja verte, įskaitant sandorio sąnaudas, susijusias su visu finansiniu turtu, kuris neapskaitomas tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis. Finansinis turtas, apskaitomas tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis, iš pradžių pripažįstamas tikrąja verte, o sandorio sąnaudos pripažįstamos išlaidomis ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

Finansinio turto tikroji vertė pirminio pripažinimo metu paprastai yra sandorio kaina (t. y. gauto atlygio tikroji vertė). Tačiau kai suteikiama ilgalaikė paskola, kuriai neskaičiuojamos palūkanos arba palūkanos yra mažesnės nei rinkos, jos tikroji vertė gali būti vertinama kaip visų būsimų piniginių įplaukų, diskontuotų vyraujančia rinkos palūkanų norma, taikoma panašiai priemonei su panašiu kredito reitingu, dabartinė vertė.

Iš pasiskolintų lėšų suteiktų paskolų (kompensacinių operacijų) atveju paskolų ir skolinimosi sąlygų bei sumų skirtumai nėra reikšmingi, o alternatyviųjų sąnaudų principas nėra taikomas, nes ES neleidžiama investuoti pinigų kapitalo rinkose. Dėl šių priežasčių šios paskolos vertinamos nominaliąja verte. ES patirtos sandorio sąnaudos, vėliau priskirtos paskolos gavėjui, yra tiesiogiai pripažįstamos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

Finansinių priemonių pripažinimas panaikinamas, kai teisių į pinigų srautus iš investicijų galiojimas baigiasi arba šios teisės yra perleidžiamos, kai Europos Sąjunga perleidžia iš esmės visą su nuosavybe susijusią riziką ir atlygį.

Tolesnis vertinimas

Finansinis turtas tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis vėlesniais laikotarpiais apskaitomas tikrąja verte. Pelnas ir nuostoliai, atsiradę dėl kategorijai „finansinis turtas tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis“ priskiriamo turto tikrosios vertės pasikeitimo, įtraukiami į laikotarpio, kada jie buvo patirti, ekonominės veiklos rezultatų ataskaitą.

Paskolos ir gautinos sumos bei iki išpirkimo termino laikomos investicijos apskaitomos amortizuota savikaina, taikant faktinių palūkanų metodą. Iš pasiskolintų lėšų suteiktų paskolų atveju ta pati palūkanų norma taikoma ir paskoloms, ir pasiskolintoms lėšoms, nes šios paskolos turi kompensacinių operacijų ypatybių, todėl paskolų ir skolinimosi sąlygų bei sumų skirtumai nėra reikšmingi. ES patirtos sandorio sąnaudos, vėliau priskirtos paskolos gavėjui, yra tiesiogiai pripažįstamos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

Parduoti laikomas finansinis turtas vėliau apskaitomas tikrąja verte. Pelnas ir nuostoliai, atsirandantys dėl parduoti laikomo turto tikrosios vertės pokyčių, pripažįstami tikrosios vertės rezerve. Kai turtas, klasifikuojamas kaip parduoti laikomas turtas, yra parduodamas arba nuvertėja, sukaupti tikrosios vertės koregavimai, anksčiau pripažinti tikrosios vertės rezerve, pripažįstami ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Parduoti laikomo finansinio turto palūkanos, apskaičiuojamos taikant faktinių palūkanų metodą, pripažįstamos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Dividendai už parduoti laikomas nuosavybės priemones yra pripažįstami, kai nustatoma ES teisė gauti tokį mokėjimą.

Aktyviosiose rinkose kotiruojamų investicijų tikroji vertė yra pagrįsta tuo metu siūlomomis kainomis. Jeigu finansinis turtas neturi aktyviosios rinkos (taip pat į biržų sąrašus neįtrauktų vertybinių popierių atveju), Europos Sąjunga tikrąją vertę nustato taikydama vertinimo metodus. Jie apima pastarojo meto sandorių tarp nesusijusių šalių naudojimą, sąsajas su kitomis iš esmės tokiomis pačiomis priemonėmis, diskontuotų pinigų srautų analizę, pasirenkamųjų sandorių kainų nustatymo modelius ir kitus vertinimo metodus, kuriuos paprastai naudoja rinkos dalyviai.

Tais atvejais, kai investicijų į nuosavybės priemones, kurios neturi aktyviojoje rinkoje nustatytos kainos, tikroji vertė negali būti patikimai įvertinta, šios investicijos vertinamos savikaina, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius.

Finansinio turto vertės sumažėjimas

Europos Sąjunga kiekvieno balanso sudarymo dieną įvertina, ar yra objektyvių įrodymų, kad sumažėjo finansinio turto vertė. Finansinio turto vertė sumažėja ir vertės sumažėjimo nuostoliai patiriami tada ir tik tada, jeigu yra objektyvių įrodymų, kad turto vertė sumažėjo dėl vieno arba kelių įvykių po turto pirminio pripažinimo ir toks įvykis (arba įvykiai), dėl kurio (-ių) atsirado nuostolis, veikia finansinio turto, kuris gali būti patikimai apskaičiuotas, apskaičiuotus būsimuosius pinigų srautus.

i) Amortizuota savikaina apskaitomas turtas

Jeigu yra objektyvių įrodymų, kad sumažėjo paskolų, gautinų sumų arba iki išpirkimo termino laikomų investicijų, apskaitomų amortizuota savikaina, vertė, tuomet nuostolio suma skaičiuojama kaip turto apskaitinės vertės ir apskaičiuotų būsimųjų pinigų srautų (neįtraukiant būsimų kredito nuostolių, kol jie nepatirti), diskontuotų taikant pradinę šio finansinio turto

faktinių palūkanų normą, dabartinės vertės skirtumas. Turto apskaitinė vertė sumažinama, o nuostolio suma pripažįstama ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Jeigu paskolai arba iki išpirkimo termino laikomai investicijai taikoma kintama palūkanų norma, tuomet diskonto norma bet kokiam vertės sumažėjimo nuostoliui vertinti lygi sutartyje nustatytai dabartinei faktinių palūkanų normai. Įkeisto finansinio turto įvertintų būsimųjų pinigų srautų dabartinės vertės skaičiavimas parodo pinigų srautus, kurie gali atsirasti dėl prarastos teisės į šį turtą, atėmus įkeisto turto įsigijimo ir pardavimo sąnaudas, neatsižvelgiant į tai, ar teisės į šį turtą praradimas yra tikėtinas, ar ne. Jeigu vertės sumažėjimo nuostolio suma per kitą laikotarpį sumažėja, ir šis sumažėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiu, įvykusiū jau pripažinus vertės sumažėjimą, pirmiau pripažintas vertės sumažėjimo nuostolis ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje panaikinamas.

ii) Tikraja verte apskaitomas turtas

Kapitalo investicijų, klasifikuojamų kaip parduoti laikomas turtas, atveju reikšmingas arba nuolatinis (ilgalaikis) vertybinio popieriaus vertės sumažėjimas žemiau jo savikainos rodo, kad jis yra nuvertėjęs. Jeigu yra tokių įrodymų apie parduoti laikomą finansinį turtą, sukaupti nuostoliai, skaičiuojami kaip įsigijimo savikainos ir dabartinės tikrosios vertės skirtumas, atėmus bet kokius nuostolius dėl šio finansinio turto vertės sumažėjimo, anksčiau pripažintus ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje, yra pašalinami iš rezervų ir pripažįstami ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje pripažinti nuosavybės priemonių vertės sumažėjimo nuostoliai ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje nėra panaikinami. Jeigu vėliau parduoti laikomos skolos priemonės tikroji vertė padidėja, o toks padidėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiu, įvykusiū jau pripažinus vertės sumažėjimo nuostolį, vertės sumažėjimo nuostolis ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje panaikinamas.

1.5.6 Atsargos

Atsargos parodomos savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Savikaina nustatoma pagal FIFO metodą (pirmiausiai sunaudojamos anksčiausiai įsigytos ar pagamintos atsargos). Į pagamintos produkcijos ir nebaigtos gamybos savikainą įtraukiamos žaliavos, tiesioginės darbo, kitos tiesiogiai priskiriamos sąnaudos ir susijusios gamybos pridėtinės išlaidos (remiantis įprastu veiklos pajėgumu). Grynoji galimo realizavimo vertė – įvertinta pardavimo kaina esant įprastoms verslo sąlygoms, atėmus gamybos užbaigimo sąnaudas ir pardavimo išlaidas. Kai atsargos laikomos realizavimui be mokesčio arba už nedidelį mokesčių, jos įvertinamos savikaina arba dabartine atsargų atkuriamąja verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Dabartinė atkuriamoji vertė – tai sąnaudos, kurias Europos Sąjunga patirtų, jeigu įsigytą turtą atskaitomybės dieną.

1.5.7 Išankstinio finansavimo sumos

Išankstinis finansavimas – tai mokėjimas, kuriuo gavėjui suteikiamas pinigų avansas, t. y. pradinės lėšos. Šios lėšos gali būti padalytos į kelis mokėjimus per konkrečiame išankstinio finansavimo susitarime nustatytą laikotarpį. Pradinės lėšos arba avansas yra grąžinami arba naudojami tuo tikslu, kuriuo buvo išmokėti, per susitarime nustatytą laikotarpį. Jeigu gavėjas nepatiria reikalavimus atitinkančių išlaidų, jis privalo išankstinio finansavimo avansą grąžinti Europos Sąjungai. Patvirtintus reikalavimus atitinkančias išlaidas ir gavus grąžinamas sumas, išankstinio finansavimo suma sumažinama (visiškai arba iš dalies), o ši suma pripažįstama kaip išlaidos.

Metų pabaigoje likusios išankstinio finansavimo sumos nustatomos iš pirminės (-ių) išmokėtos (-ų) sumos (-ų) atėmus: gražintas sumas, išlaidoms priskirtas reikalavimus atitinkančias sumas, metų pabaigoje dar nepadengtas apskaičiuotas reikalavimus atitinkančias sumas ir vertės sumažėjimą.

Palūkanos už išankstinį finansavimą pripažįstamos jų priskaičiavimo metu pagal atitinkamo susitarimo nuostatas. Metų pabaigoje sukauptų palūkanų įplaukos įvertinamos remiantis patikimiausia informacija ir šis įvertis įtraukiamas į balansą.

1.5.8 Gautinos sumos

Gautinos sumos apskaitomos pradine suma, atėmus vertės sumažinimą. Gautinų sumų vertė sumažinama tada, kai yra objektyvių įrodymų, kad Europos Sąjunga negalės surinkti visų pradinio dydžio gautinų sumų. Vertės sumažinimo suma lygi turto apskaitinės vertės ir atsiperkamosios vertės, įvertintos būsimųjų pinigų srautų dabartine verte, diskontuota panašioms skolininkams taikoma rinkos palūkanų norma, skirtumui. Vertės sumažinimo suma pripažįstama ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Taip pat pripažįstamas neįvykdytų vykdomųjų raštų sumoms išieškoti, kuriems dar nebuvo taikomas specialus vertės sumažinimas, bendras vertės sumažinimas. Dėl informacijos apie metų pabaigoje pripažintų sukauptų pajamų tvarkymą žr. **1.5.14** pastabą.

1.5.9 Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai yra finansinės priemonės, apibrėžiamos kaip trumpalaikis turtas. Jie apima pinigus kasoje, bankuose laikomus indėlius iki pareikalavimo, kitas trumpalaikes itin likvidžias investicijas, kurių pradinis terminas ne ilgesnis kaip trys mėnesiai, ir banko sąskaitų pereinamumą.

1.5.10 Išmokos darbuotojams

Pensijų įsipareigojimai

Europos Sąjunga tvarko nustatytų išmokų pensijų planus. Nepaisant to, kad vienas trečdalis tikėtinų šių išmokų sąnaudų dengiamas iš darbuotojų atlyginimų, šie įsipareigojimai nefinansuojami. Balanse pripažintas įsipareigojimas, susijęs su nustatytų išmokų pensijų planais, yra lygus dabartinei nustatytų išmokų įsipareigojimo vertei balanso sudarymo dieną. Nustatytų išmokų įsipareigojimą apskaičiuoja nepriklausomi aktuarai, taikydami prognozuojamo sąlyginio vieneto metodą. Nustatytų išmokų įsipareigojimo dabartinė vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimuosius pinigų srautus, taikant vyriausybės obligacijų, kurios išreikštos valiuta, kuria bus mokamos išmokos, ir kurių išpirkimo terminas panašus į susijusio pensijų įsipareigojimo terminą, palūkanų normas.

Aktuarinis pelnas ir nuostoliai, atsiradę dėl praktinių koregavimų ir aktuarinių prielaidų pokyčių, iš karto pripažįstami ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Ankstesnės tarnybos sąnaudos iš karto nurodomos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje, išskyrus tuos atvejus, kai pensijų plano pokyčiai priklauso nuo darbuotojų, likusių tarnyboje tam tikram laikotarpiui (teisių suteikimo laikotarpiui). Tokiu atveju ankstesnės tarnybos sąnaudos yra amortizuojamos pagal tiesinį metodą per teisių suteikimo laikotarpį.

Ligos išmokos pasibaigus tarnybos laikotarpiui

Europos Sąjunga rūpinasi savo darbuotojų sveikata, kompensuodama medicininės išlaidas. Kasdienei veiklai administruoti sukurtas atskiras fondas (RCAM). Šia sistema naudojasi tiek dabartiniai darbuotojai, pensininkai, našliai ir našlės, tiek jų naudos gavėjai. Išmokos, mokamos nedirbantiems asmenims (pensininkams, našlaičiams ir t. t.), klasifikuojamos kaip išmokos darbuotojams pasibaigus tarnybos laikotarpiui. Atsižvelgiant į šių išmokų pobūdį, reikia atlikti aktuarinius skaičiavimus. Įsipareigojimas balanse nustatomas panašiu principu kaip ir pensijų įsipareigojimai (žr. pirmiau).

1.5.11 Atidėjiniai

Atidėjiniai pripažįstami tuomet, kai Europos Sąjunga turi dabartinį teisinį arba konstruktyvų įsipareigojimą trečiosioms šalims, susijusį su praeities įvykiais, ir labai tikėtina, kad įsipareigojimui įvykdyti bus reikalingos išteklių išmokos, o suma gali būti patikimai įvertinta. Atidėjiniai būsimiems veiklos nuostoliams nepripažįstami. Atidėjinio suma yra tiksliausias išlaidų, kurios, kaip numatoma, gali būti reikalingos atskaitomybės dieną turimam įsipareigojimui padengti, įvertis. Kai atidėjinys susijęs su daug punktų, įsipareigojimas vertinamas apskaičiuojant visus galimus rezultatus pagal jų tikimybes (tikėtinos vertės metodus).

1.5.12 Finansiniai įsipareigojimai

Finansiniai įsipareigojimai klasifikuojami kaip finansiniai įsipareigojimai, vertinami tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis, arba kaip finansiniai įsipareigojimai, vertinami amortizuota savikaina (pasiskolintos lėšos). Pasiskolintas lėšas sudaro iš kredito įstaigų pasiskolintos sumos ir skolos lakštais patvirtintos skolos. Pasiskolintos lėšos iš pradžių pripažįstamos tikrąja verte, lygia jų emisijos įplaukoms (gauto atlygio tikrajai vertei), atėmus sandorio sąnaudas, o vėlesniais laikotarpiais apskaitomos amortizuota savikaina, naudojant faktinių palūkanų metodą; bet koks įplaukų, atėmus sandorio sąnaudas, ir išpirkimo vertės skirtumas pripažįstamas ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje įsiskolinimo laikotarpiu, taikant faktinių palūkanų metodą.

Pasiskolintos lėšos klasifikuojamos kaip ilgalaikiai įsipareigojimai, išskyrus sumas, kurių išpirkimo terminas trumpesnis kaip 12 mėnesių nuo balanso datos. Iš pasiskolintų lėšų suteiktų paskolų atveju faktinių palūkanų metodas gali būti netaikomas paskoloms ir pasiskolintoms sumoms reikšmingumo sumetimais. Europos Sąjungos patirtos sandorio sąnaudos, vėliau priskirtos paskolos gavėjui, yra tiesiogiai pripažįstamos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

Finansiniai įsipareigojimai, klasifikuojami pagal tikrąją vertę kaip pelnas arba nuostolis, apima išvestines priemones, kai jų tikroji vertė neigiama. Jų apskaita yra tokia pati kaip ir finansinio turto, vertinamo tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis, žr. **1.5.5** pastabą.

1.5.13 Mokėtinos sumos

Didžioji ES mokėtinų sumų dalis nėra susijusi su prekių arba paslaugų pirkimu, o yra neapmokėti dotacijų arba kitokio ES finansavimo gavėjų prašymai kompensuoti išlaidas. Jos registruojamos kaip mokėtinos sumos, lygios prašomai sumai, kai gaunamas prašymas

kompensuoti išlaidas, o atlikus patikrinimą atsakingų finansų pareigūnų pripažįstamos atitinkančiomis reikalavimus. Šiame etape jos įvertinamos patvirtinta reikalavimus atitinkančia suma.

Mokėtinos sumos, susijusios su prekių ir paslaugų pirkimu, pripažįstamos gavus pradinės sumos sąskaitą, o susijusios išlaidos registruojamos apskaitoje, kai prekės yra pristatytos arba paslaugos suteiktos ir kai jas priima Europos Sąjunga.

1.5.14 Sukauptos ir būsimųjų laikotarpių pajamos bei sąnaudos

Pagal Europos Sąjungos apskaitos taisykles operacijos ir įvykiai pripažįstami to laikotarpio, su kuriuo jie susiję, finansinėse ataskaitose. Sukauptos išlaidos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pripažįstamos remiantis įvertinta pervedimo įsipareigojimo, kuris turi būti atliktas per tam tikrą laikotarpį, suma. Sukauptos išlaidos skaičiuojamos pagal išsamias Komisijos parengtas veiklos ir praktines gaires, kurių tikslas – užtikrinti, kad finansinėse ataskaitose būtų parodyta tikra ir teisinga padėtis.

Įplaukos taip pat apskaitomos tuo laikotarpiu, su kuriuo jos susijusios. Metų pabaigoje, jeigu paslauga buvo suteikta, ES pristatė prekes arba yra sudarytas sutartinis susitarimas (t. y. remiantis sutartimi), bet sąskaita dar neišrašyta, finansinėse ataskaitose bus pripažintos sukauptos pajamos.

Be to, metų pabaigoje, jeigu sąskaita išrašyta, o paslaugos dar nesuteiktos arba prekės dar nepristatytos, įplaukos bus atidėtos ir pripažintos kitą ataskaitinį laikotarpį.

1.6 EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA

1.6.1 Įplaukos

Su pardavimais nesusijusios įplaukos

Jos sudaro didžiąją ES įplaukų dalį ir apima daugiausia tiesioginius bei netiesioginius mokesčius ir nuosavų išteklių sumas. Be mokesčių, Europos Sąjunga taip pat gali gauti kitų šalių mokėjimus, kaip antai muitus, baudas ir dovanojamas lėšas.

BNP pagrįsti ištekliai ir PVM ištekliai

Gautinos sumos yra pripažįstamos, kai Europos Sąjunga išsiunčia valstybėms narėms pareikalavimą įmokėti įnašus. Šios sumos vertinamos „pareikalauta suma“. Kadangi PVM ir BNP ištekliai pagrįsti atitinkamų biudžetinių metų duomenų įverčiais, jie gali būti pakoreguoti, nes prieš valstybėms narėms paskelbiant galutinius duomenis sumos gali keistis. Įverčių pokyčio poveikis yra įtraukiamas nustatant laikotarpio, kai įvyko pokytis, grynąjį perteklių arba deficitą.

Tradiciniai nuosavi ištekliai

Gautinos sumos ir susijusios įplaukos pripažįstamos, kai iš valstybių narių gaunamos atitinkamos mėnesinės A ataskaitos (apimančios surinktus muitus ir mokėtinas sumas, kurios yra garantuotos ir neužginčytos). Atskaitomybės dieną valstybių narių surinktos, bet Europos Sąjungai dar nesumokėtos laikotarpio įplaukos yra įvertinamos ir pripažįstamos kaip sukauptos įplaukos. Sumos, nurodytos ketvirtinėse B ataskaitose (apimančios muitus, kurie

nėra nei surinkti, nei garantuoti, taip pat garantuotas sumas, užginčytas skolininko), gautose iš valstybių narių, yra pripažįstamos kaip įplaukos, atėmus su jomis susijusias surinkimo sąnaudas (25 %). Be to, ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje pripažįstamas vertės sumažėjimas, lygus įvertintam susigražinimo skirtumui.

Baudos

Įplaukos iš baudų pripažįstamos, kai ES priima sprendimą skirti baudą ir apie tai oficialiai praneša adresatui. Jeigu kyla abejonių dėl įmonės mokumo, pripažįstamas teisės į gautinas sumas vertės sumažėjimas. Priėmus sprendimą skirti baudą, skolininkai per du mėnesius nuo pranešimo dienos turi:

- arba pritarti sprendimui (tokiu atveju jie privalo per nustatytą laikotarpį sumokėti baudą, ir suma laikoma ES galutinai surinkta),
- arba nepritarti sprendimui (tokiu atveju jie pateikia apeliacinį skundą pagal ES teisę).

Tačiau net pateikus apeliacinį skundą, pagrindinė baudos suma turi būti sumokėta per nustatytą trijų mėnesių laikotarpį, nes apeliacinis skundas nesustabdo sprendimo galiojimo (EB sutarties 242 straipsnis), arba, tam tikromis aplinkybėmis, pritarus Komisijos apskaitos pareigūnui, galima pateikti banko garantiją tai sumai.

Jeigu įmonė sprendimą apskundė ir jau laikinai sumokėjo baudą, suma parodoma kaip neapibrėžtasis įsipareigojimas. Tačiau, kadangi adresato apeliacinis skundas dėl ES sprendimo nesustabdo sprendimo galiojimo, gauti pinigai naudojami gautinai sumą padengti. Jeigu vietoj mokėjimo gaunama garantija, bauda lieka kaip gautina suma. Jeigu tikėtina, kad Bendrasis Teismas gali priimti ES nepalankų sprendimą, tokie rizikai daromas atidėjinys. Jeigu pateikta garantija, neapmokėtos gautinos sumos vertė sumažinama laikantis reikalavimų. Banko sąskaitose, kuriose laikomos gautos sumos, sukauptos Europos Sąjungos gautos palūkanos pripažįstamos įplaukomis ir atitinkama suma padidinamas neapibrėžtasis įsipareigojimas.

Pardavimų įplaukos

Prekių ir paslaugų pardavimo įplaukos pripažįstamos, kai didžioji su prekių nuosavybe susijusios rizikos ir naudos dalis perduodama pirkėjui. Su paslaugų teikimu susijusio sandorio įplaukos pripažįstamos atsižvelgiant į sandorio baigtumo laipsnį atskaitomybės dieną.

Palūkanų pajamos ir išlaidos

Palūkanų pajamos ir išlaidos pripažįstamos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje, taikant faktinių palūkanų metodą. Šis metodas taikomas finansinio turto arba finansinio įsipareigojimo amortizuotai savikainai apskaičiuoti ir palūkanų pajamoms arba palūkanų išlaidoms per atitinkamą laikotarpį paskirstyti. Apskaičiuodama faktinę palūkanų normą, Europos Sąjunga įvertina pinigų srautus, atsižvelgdama į visas finansinės priemonės sutartines nuostatas (pavyzdžiui, išankstinio mokėjimo pasirinkimą), tačiau neatsižvelgia į būsimus kredito nuostolius. Į šį apskaičiavimą įtraukiami visi mokesčiai ir kitos sumos, kurias sutarties šalys sumokėjo arba gavo viena iš kitos ir kurios yra neatskiriama faktinės palūkanų normos dalis, taip pat sandorio sąnaudos ir visi kiti priedai arba nuolaidos.

Kai finansinis turtas arba panašaus finansinio turto grupė yra nurašyta dėl vertės sumažėjimo nuostolių, vertinant vertės sumažėjimo nuostolį palūkanų pajamos pripažįstamos taikant palūkanų normą, naudojamą diskontuojant būsimus pinigų srautus.

Dividendų pajamos

Dividendų pajamos pripažįstamos tada, kai nustatoma teisė gauti mokėjimą.

1.6.2 Išlaidos

Su pardavimais susijusios išlaidos, patiriamos perkant prekes ir paslaugas, yra pripažįstamos, kai prekės pristatomos ir jas priima Europos Sąjunga. Jos vertinamos pradine sąskaitoje nurodyta suma. Europos Sąjungai yra būdingos su pardavimais nesusijusios išlaidos, kurios sudaro didžiąją visų išlaidų dalį. Jos susijusios su pervedimais gavėjams ir gali būti trijų rūšių: teisės į gautinas sumas, pervedimai pagal susitarimą ir atskiros dotacijos, įnašai ir dovanojamos lėšos.

Pervedimai pripažįstami išlaidomis tą laikotarpį, kurį įvyko įvykiai, dėl kurių buvo atliktas pervedimas, jeigu tik pervedimo pobūdis yra leidžiamas pagal teisės aktus (Finansinį reglamentą, Tarnybos nuostatus arba kitus teisės aktus) arba yra pasirašyta sutartis, pagal kurią leidžiama atlikti pervedimą, jeigu gavėjas atitiko visus tinkamumo kriterijus ir galima pagrįstai apskaičiuoti sumą.

Kai gaunamas bet koks pripažinimo kriterijus atitinkantis prašymas atlikti mokėjimą arba kompensuoti išlaidas, jis pripažįstamas išlaidomis, lygiomis reikalavimus atitinkančiai sumai. Reikalavimus atitinkančios išlaidos, kurios turi būti kompensuotos gavėjams, tačiau apie kurias dar nėra pranešta, metų pabaigoje yra įvertinamos ir įrašomos kaip sukauptos išlaidos.

1.7 NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

1.7.1 Neapibrėžtasis turtas

Neapibrėžtasis turtas – dėl praeities įvykių galintis atsirasti turtas, kurio buvimas bus patvirtintas tik tai įvykus arba neįvykus vienam ar daugiau Europos Sąjungos nevisiškai kontroliuojamų neapibrėžtų būsimų įvykių. Neapibrėžtasis turtas parodomas, kai tikimasi gauti ekonominės naudos arba turėti naudojimo galimybių.

1.7.2 Neapibrėžtieji įsipareigojimai

Neapibrėžtasis įsipareigojimas – dėl praeities įvykių galintis atsirasti įsipareigojimas, kurio buvimas bus patvirtintas tik tai įvykus arba neįvykus vienam ar daugiau Europos Sąjungos nevisiškai kontroliuojamų neapibrėžtų būsimų įvykių, arba esamas įsipareigojimas, atsiradęs dėl praeities įvykių, kuris dar nėra pripažintas, nes nėra tikėtina, kad įsipareigojimui įvykdyti bus reikalingi ekonominė nauda teikiantys išteklių arba naudojimo galimybės, arba, retais atvejais, kai įsipareigojimo suma negali būti pakankamai patikimai nustatyta.

2. BALANSO PASTABOS

ILGALAIKIS TURTAS

2.1 NEMATERIALUSIS TURTAS

	<i>Mln. EUR</i>
	Suma
Bendroji apskaitinė vertė 2008 m. gruodžio 31 d.	134
Papildomas įsigijimas	39
Perleidimas	(3)
Perkėlimas iš vienos turto kategorijos į kitą	0
Kiti pokyčiai	1
Bendroji apskaitinė vertė 2009 m. gruodžio 31 d.	171
Sukaupta amortizacija 2008 m. gruodžio 31 d.	78
Amortizacijos sąnaudos per metus	22
Perleidimas	(1)
Perkėlimas iš vienos turto kategorijos į kitą	0
Kiti pokyčiai	0
Sukaupta amortizacija 2009 m. gruodžio 31 d.	99
Grynoji apskaitinė vertė 2009 m. gruodžio 31 d.	72
<i>Grynoji apskaitinė vertė 2008 m. gruodžio 31 d.</i>	<i>56</i>

Šios sumos pirmiausia susijusios su kompiuterine programine įranga.

2.2 NEKILNOJAMASIS TURTAS, ĮRANGA IR ĮRENGINIAI

Kai kuriose šalyse negalima atskirti žemės vertės nuo pastato vertės, nes tiek žemė, tiek pastatas buvo nupirkti kaip visuma. Žemės, kurios nusidėvėjimas neskaičiuojamas, vertė nebus vertinama atskirai, jeigu nebus būtina, t. y. dėl tolesnių išlaidų, pvz., naujo nekilnojamojo turto statybos arba dalinio pardavimo.

Su Europos geostacionarine navigacine tinklo sistema (EGNOS) susijusi turta 2009 m. perdavus Komisijai, jis 2009 m. gruodžio 31 d. priskirtas įrangai ir įrengimams. Šio turto grynoji buhalterinė vertė tą dieną – 11 mln. EUR (bendroji 40 mln. EUR vertė, atėmus 29 mln. EUR sukauptą nusidėvėjimą).

NEKILNOJAMASIS TURTAS, ĮRANGA IR ĮRENGINIAI

Mln. EUR

	Žemė ir pastatai	Įranga ir įrenginiai	Baldai ir transporto priemonės	Kompiuterinė įranga	Kitas materialusis turtas	Finansinė nuoma	Statomas turtas	IŠ VISO
Bendroji apskaitinė vertė 2008 m. gruodžio 31 d.	3 902	368	205	466	151	2 621	122	7 835
Papildomas įsigijimas	39	89	20	57	17	29	141	392
Perleidimas	(1)	(15)	(20)	(56)	(6)	0	0	(98)
Perkėlimas iš vienos turto kategorijos į kitą	31	(2)	0	0	3	0	(32)	0
Kiti pokyčiai	1	20	10	8	17	5	0	61
Bendroji apskaitinė vertė 2009 m. gruodžio 31 d.	3 972	460	215	475	182	2 655	231	8 190
Sukauptas nusidėvėjimas 2008 m. gruodžio 31 d.	1 616	300	149	349	92	448		2 954
Nusidėvėjimo sąnaudos per metus	127	66	16	60	17	163		449
Atkurtas nusidėvėjimas	0	0	0	(2)	0	0		(2)
Perleidimas	(1)	(13)	(14)	(52)	(5)	0		(85)
Perkėlimas iš vienos turto kategorijos į kitą	0	(1)	0	0	1	0		0
Kiti pokyčiai	0	3	4	4	3	1		15
Sukauptas nusidėvėjimas 2009 m. gruodžio 31 d.	1 742	355	155	359	108	612		3 331
GRYNOJI APSKAITINĖ VERTĖ 2009 M. GRUODŽIO 31 D.	2 230	105	60	116	74	2 043	231	4 859
<i>GRYNOJI APSKAITINĖ VERTĖ 2008 M. GRUODŽIO 31 D.</i>	<i>2 286</i>	<i>68</i>	<i>56</i>	<i>117</i>	<i>59</i>	<i>2 173</i>	<i>122</i>	<i>4 881</i>

Mokėtinos įmokos, susijusios su finansine nuoma ir panašiomis teisėmis į gautinas sumas, balanse parodomas kaip ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai (taip pat žr. **2.15** ir **2.18.1** pastabas). Jie išskaidomi toliau pateikiamoje lentelėje.

Finansinė nuoma

Mln. EUR

Aprašymas	Sukauptos sąnaudos (A)	Būsimos mokėtinos sumos				Vertė iš viso A+B	Paskesnės turto išlaidos (C)	Turto vertė A+B+C	Nusidėvėjimas (E)	Grynoji apskaitinė vertė =A+B+C+E
		< 1 metai	> 1 metai	> 5 metai	Iš viso įsipareigojimų (B)					
Žemė ir pastatai	785	51	257	1 465	1 773	2 558	61	2 619	(598)	2 021
Kitas materialusis turtas	14	8	13	1	22	36	0	36	(14)	22
Iš viso 2009 12 31	799	59	270	1 466	1 795	2 594	61	2 655	(612)	2 043
<i>Iš viso 2008 12 31</i>	<i>738</i>	<i>52</i>	<i>250</i>	<i>1 520</i>	<i>1 822</i>	<i>2 560</i>	<i>61</i>	<i>2 621</i>	<i>(448)</i>	<i>2 173</i>

2.3 ILGALAIKĖS INVESTICIJOS

Mln. EUR

	Pastaba	2009 12 31	2008 12 31
Dalyvavimas asocijuotųjų įmonių kapitale	2.3.1	382	278
Dalyvavimas bendrųjų įmonių kapitale	2.3.2	196	145
Garantijų fondas	2.3.3	1 240	1 091
Parduoti laikomas turtas	2.3.4	561	564
Iš viso investicijų		2 379	2 078

Šiai kategorijai priskiriamos investicijos, kuriomis remiama ES veikla. Jai taip pat priskiriamas Garantijų fondo grynasis turtas.

2.3.1 Dalyvavimas asocijuotųjų įmonių kapitale

Mln. EUR

	EIF	ARTEMIS	„Švarus dangus“	Iš viso
Suma 2008 m. gruodžio 31 d.	278	0	0	278
Įsigijimas	26	10	75	111
Grynojo pertekliaus (deficito) dalis	(2)	(3)	(1)	(6)
Kiti nuosavybės pokyčiai	(1)	0	0	(1)
Suma 2009 m. gruodžio 31 d.	301	7	74	382

Dalyvavimas asocijuotųjų įmonių kapitale apskaitomas pagal nuosavybės apskaitos metodą, dėl daugiau informacijos žr. 1.3 pastabą. Toliau nurodytos apskaitinės sumos priskiriamos ES pagal jai tenkančią asocijuotųjų įmonių kapitalo procentinę dalį.

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
Turtas	420	295
Įsipareigojimai	(38)	(17)
Įplaukos	17	23
Sukauptas perteklius (deficitas)	(6)	10

Europos investicijų fondas (EIF)

Europos investicijų fondas (EIF) yra Europos Sąjungos finansų įstaiga, kurios specializacija – teikti rizikos kapitalą ir garantijas mažosioms ir vidutinėms įmonėms. 2009 m. gruodžio 31 d. Komisija buvo pasirašiusi iš viso 861 mln. EUR (iš 2 940 mln. EUR) EIF akcinio kapitalo. Tai sudaro 29,29 % viso EIF akcinio kapitalo. Komisija apmokėjo 20 %, nepareikalautas likutis sudaro 689 mln. EUR, taip pat žr. 5.13.2 pastabą. Pagal 2005 m. Komisijos ir Europos investicijų banko (EIB) pasirašytą susitarimą Komisija turi teisę bet kuriuo metu parduoti savo akcijas EIB tokia kaina, kuri atitinka EIF įvertinimą, padalytą iš viso išleistų akcijų skaičiaus. Pardavimo pasirinkimo sandorio vertė beveik lygi nuliui, nes formulė, taikoma akcijų pardavimo kainai nustatyti, panaši į EIF grynojo akcinio kapitalo nustatymo formulę. ES akcijų paketas vertinamas 29,29 % EIF grynojo turto, kuris 2009 m. gruodžio 31 d. sudarė 301 mln. EUR (2008 m. – 278 mln. EUR), š kurių 2 mln. EUR susiję su 2009 m. rezultatu (nuostoliu). 2009 m. buvo gauta 4 mln. EUR dividendų už 2008 finansinius metus.

Jungtinės technologijų iniciatyvos

Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė jungtinių technologijų iniciatyvų forma plėtojama steigiant bendrąsias įmones pagal Sutarties 171 straipsnį, siekiant įgyvendinti Lisabonos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo darbotvarkėje nustatytus tikslus. Europos lygmeniu plėtojamos viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės programos – jungtinės technologijų iniciatyvos – įgyvendinamos strateginėse srityse, kuriose moksliniai tyrimai ir inovacijos yra esminis Europos konkurencingumo veiksnys. Nauju Mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintosios bendrosios programos elementu, jungtinėmis technologijų iniciatyvomis, remiama didelio masto daugianacionalinė mokslinių tyrimų veikla. Jomis suburiami privačiojo ir viešojo sektorių partneriai, kad nustatytų bendrus visuomenei itin aktualius tikslus ir jų siekdami sutelktų finansavimą ir žinias. Jungtinės technologijų iniciatyvos – tai nauja bendradarbiavimo forma siekiant ES lyderių Lisabonos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategijoje nustatytų tikslų. 2009 m. veiklą pradėjo pirmosios trys jungtinės technologijų iniciatyvos: bendroji įmonė ARTEMIS ir bendroji įmonė „Švarus dangus“ (aprašytos toliau) ir NVI bendroji įmonė, priskiriama bendrosioms įmonėms ir aprašyta 2.3.2 pastaboje. Nors bendrosios įmonės ARTEMIS ir „Švarus dangus“ teisiškai vadinamos bendrosiomis įmonėmis, apskaitos požiūriu jos turi būti laikomos asocijuotosiomis įmonėmis, nes Komisija šiems subjektams turi reikšmingos įtakos.

Bendroji įmonė ARTEMIS

Ši įmonė sukurta siekiant kartu su privačiojo sektoriaus partneriais įgyvendinti jungtinę technologijų iniciatyvą įterptųjų kompiuterinių sistemų srityje. Komisijos atstovaujamos Europos Sąjungos nuosavybės dalis 2009 m. gruodžio 31 d. buvo 100 % arba 7 mln. EUR. Didžiausias orientacinis ES įnašas yra 420 mln. EUR.

Bendroji įmonė „Švarus dangus“

Šios įmonės paskirtis – paspartinti švarių oro transporto technologijų ES kūrimą, tvirtinimą ir demonstravimą, visų pirma sukurti visiškai naujovišką oro transporto sistemą, kuria siekiama sumažinti oro transporto poveikį aplinkai. Komisijos atstovaujamos Europos Sąjungos nuosavybės dalis 2009 m. gruodžio 31 d. buvo 99,41 % arba 74 mln. EUR. Didžiausias orientacinis ES įnašas į šią įmonę yra 800 mln. EUR.

2.3.2 Dalyvavimas bendrųjų įmonių kapitale

	<i>Mln. EUR</i>				
	GJU	SESAAR	ITER	IMI	Iš viso
Suma 2008 12 31	0	103	42	0	145
Įsigijimas	0	28	39	81	148
Grynojo rezultato dalis	0	(51)	(46)	0	(97)
Suma 2009 12 31	0	80	35	81	196

Dalyvavimas asocijuotųjų įmonių kapitale apskaitomas pagal nuosavybės apskaitos metodą, dėl daugiau paaiškinimų žr. 1.3 pastabą. Toliau nurodytos apskaitinės sumos priskiriamos ES pagal jai tenkančią bendrųjų įmonių kapitalo procentinę dalį.

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
Ilgalaikis turtas	48	0
Trumpalaikis turtas	192	154
Ilgalaikiai įsipareigojimai	0	0
Trumpalaikiai įsipareigojimai	(44)	(9)
Įplaukos	72	37
Išlaidos	(169)	(93)

Bendroji įmonė „Galileo“ (BĪG)

Bendroji įmonė „Galileo“ (BĪG) pradėta likviduoti 2006 m. pabaigoje ir šis procesas tebevyksta. Likviduojamos BĪG grynasis turtas metų pabaigoje buvo 0 EUR. Kadangi 2009 m. įmonė veiklos nevykdė ir tebebuvo likviduojama, įplaukų ir išlaidų nebuvo. Taigi investicijos vertė 2009 m. gruodžio 31 d. (ir 2008 m. gruodžio 31 d.) buvo 0 EUR, tai yra lygi 585 mln. EUR investicijai atėmus 585 mln. EUR sukauptų nuostolių dalį.

Europos GNSS priežiūros institucija, 2004 m. įkurta ES agentūra, įtraukiama į konsoliduotąsias ES ataskaitas, 2007 m. sausio 1 d. oficialiai perėmė BĪG atsakomybę. Įsigaliojus Reglamentui (EB) Nr. 683/2008, Komisija iš GNSS priežiūros institucijos perėmė Europos GNSS programų vadovo funkcijas. Ši veikla ir užduotys iš GNSS priežiūros institucijos Komisijai perduotos 2009 m. sausio 1 d.

Bendroji įmonė SESAR

Šios bendrosios įmonės tikslas – užtikrinti Europos oro eismo vadybos sistemos modernizavimą ir spartų pagrindinio oro eismo vadybos Europoje plano įgyvendinimą koordinuojant ir sutelkiant visas atitinkamas ES mokslinių tyrimų ir plėtros pastangas. 2009 m. gruodžio 31 d. Komisijai priklausė 87,4 % arba 80 mln. EUR (2008 m. – 103 mln. EUR) SESAR kapitalo dalies. Visas (orientacinis) ES įnašas, numatytas SESAR (2007–2013 m.), yra 700 mln. EUR.

Tarptautinė ITER branduolio sintezės energijos organizacija (Tarptautinė ITER organizacija)

Tarptautinės ITER organizacijos darbe dalyvauja ES, Kinija, Indija, Rusija, Korėja, Japonija ir JAV. ITER įkurta, kad valdytų ITER įrenginius, skatintų laboratorijas, kitas institucijas ir darbuotojus, dalyvaujančius šios organizacijos narių branduolio sintezės energijos mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros programose, eksploatuoti ITER įrenginius, plėstų visuomenės supratimą apie branduolio sintezės energiją ir skatintų jos priimtinumą visuomenei ir vykdytų bet kokią veiklą, būtiną jos tikslui pasiekti.

ES (Euratomo) įnašas į Tarptautinę ITER organizaciją teikiamas per Branduolių sintezės energetikos vystymo agentūrą, ir be kita ko, apima valstybių narių ir Šveicarijos įnašus. Visas įnašas teisiškai laikomas Euratomo įnašu į ITER, o valstybės narės ir Šveicarija ITER nuosavybės teisių neturi. Kadangi teisiškai ES priklauso bendrosios įmonės Tarptautinės ITER organizacijos kapitalo dalis, ES privalo ją nurodyti savo konsoliduotose ataskaitose.

2009 m. gruodžio 31 d. Euratomui priklausė 47 % arba 35 mln. EUR (2008 m. – 42 mln. EUR) ITER kapitalo dalies. Visas (orientacinis) Euratomo įnašas, numatytas ITER (2007–2041 m.), yra 7 649 mln. EUR.

Jungtinė naujoviškų vaistų technologijų iniciatyva

2009 m. pradėjusi veikti trečioji jungtinė technologijų iniciatyva, NVI bendroji įmonė, remia ikikonkurencinius farmacinius mokslinius tyrimus ir plėtrą valstybėse narėse ir asocijuotose šalyse, siekiant padidinti investicijas į mokslinius tyrimus biofarmacijos sektoriuje ir skatinti jos veikloje dalyvauti mažąsias ir vidutines įmones (MVI). Komisijos atstovaujamos Europos Sąjungos nuosavybės teisės 2009 m. gruodžio 31 d. buvo 99,1 % arba 81 mln. EUR. Didžiausias orientacinis ES įnašas į iki 2017 12 31 yra 1 mlrd. EUR.

2.3.3 Garantijų fondas

Garantijų fondo grynasis turtas		<i>Mln. EUR</i>
	2009 12 31	2008 12 31
Parduoti laikomas turtas	1 050	887
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	<u>191</u>	<u>205</u>
Iš viso turto	1 241	1 092
Iš viso įsipareigojimų	(1)	(1)
Grynasis turtas	1 240	1 091

Išorės veiksmų garantijų fondas pagal Tarybos sprendimą apima ES garantijomis užtikrintas paskolas, visų pirma Europos investicijų banko (EIB) skolinimo operacijas už Europos Sąjungos ribų ir makrofinansinės pagalbos paskolas (MFP paskolas) bei Euratomo paskolas už Europos Sąjungos ribų. Tai ilgalaikė priemonė, skirta bet kokioms ES garantuotoms įsipareigojimų nevykdančių skolininkų skoloms padengti, todėl gali būti laikoma ilgalaikė investicija. Tai patvirtina faktas, kad beveik 76 % parduoti laikomo turto išpirkimo terminas 1–10 metų. Fondą sudaro ES bendrojo biudžeto įmokos, kurios sudaro 9 % operacijų kapitalo vertės, už investuotą Fondo turtą gautos palūkanos ir sumos, susigražintos iš įsipareigojimų nevykdančių skolininkų, kurių atžvilgiu Fondas turėjo panaudoti savo garantiją. Bet koks susidaręs metinis perteklius gražinamas į ES bendrąjį biudžetą ir įrašomas į įplaukų suvestinės specialią kategoriją.

ES turi įtraukti garantijų rezervą, kad padengtų trečiosioms šalims suteiktas paskolas. Šio rezervo paskirtis – padengti Garantijų fondo reikalavimus ir, jei reikia, panaudotas garantijas, kurios viršija Fondo sumas, kad tos sumos galėtų būti apmokėtos iš biudžeto. Šis 1 472 mln. EUR rezervas atitinka numatytą sumą, t. y. 9 % 2009 m. gruodžio 31 d. paskolų likučio. Grynasis Fondo turtas 2009 m. gruodžio 31 d. iš viso sudarė 1 240 mln. EUR. Grynojo turto ir rezervo sumos skirtumas atitinka iš ES biudžeto Fondui mokėtiną sumą, t. y. 232 mln. EUR. Parduoti laikomų skolos vertybinių popierių portfelio tikrosios vertės pokyčiai 2009 m. iš viso sudarė 16 mln. EUR ir pripažinti nuosavybėje (2008 m. – 15 mln. EUR).

2.3.4 Parduoti laikomas turtas

Į šią kategoriją įtrauktos investicijos ir akcijos, įsigytos siekiant padėti gavėjams plėtoti veiklą.

Ilgalaikis parduoti laikomas turtas

Mln. EUR

	ERPB	Rizikos kapitalo operacijos	ETP steigimo programa	EFPE	Kiti	Iš viso
Sumos 2008 12 31	157	204	133	67	3	564
Įsigijimas	0	11	52	26	19	108
Perleidimas ir (arba) panaikinimas	0	(26)	(4)	0	0	(30)
Perkainojimo pertekliaus (deficito) perkėlimas į nuosavybę	0	(14)	(14)	3	0	(25)
Valiutos keitimo nuostoliai	0	(42)	0	0	0	(42)
Vertės sumažėjimo nuostolis	0	(1)	(13)	0	0	(14)
Sumos 2009 12 31	157	132	154	96	22	561

Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (ERPB)

Komisija yra pasirašiusi 3 % viso ERPB 20 mlrd. EUR kapitalo. Balanso sudarymo dieną pareikalauta suma buvo 157 mln. EUR, kuri visa buvo apmokėta. Neapmokėta nepareikalauto kapitalo dalis yra 443 mln. EUR (taip pat žr. **5.13.1** pastabą). Kadangi ERPB nėra kotiruojamas jokiaje akcijų biržoje, taip pat atsižvelgiant į ERPB įstatuose numatytus sutartinius akcijų pardavimui taikomus apribojimus (be kita ko, akcijos gali būti parduotos tik esamiems akcininkams, o pardavimo kaina ribojama įsigijimo savikaina), Komisijos akcijų paketas vertinamas savikaina, atėmus bet kokią vertės sumažėjimą.

Rizikos kapitalo operacijos

Vykdamas rizikos kapitalo operacijas, finansų tarpininkams suteikiamos sumos kapitalo investicijoms finansuoti. Jas valdo Europos investicijų bankas, ir jos yra finansuojamos pagal Europos kaimynystės politiką.

Kitos investicijos

Didžiausios sumos susijusios su Augimo ir užimtumo programa, daugiamete programa ir Konkurencingumo ir inovacijų programa, kurias patikos principu valdo EIF ir kuriomis remiamas MVI steigimas ir finansavimas jų veiklos pradžioje, investuojant į tinkamus specialius rizikos kapitalo fondus (154 mln. EUR). Šiai investicijų kategorijai taip pat priskiriama 96 mln. EUR suma, susijusi su Europos fondu Pietryčių Europai (EFPE) – kintamojo akcinio kapitalo investicine bendrove (SICAV). Bendras EFPE tikslas – skatinti ekonomikos vystymąsi ir gerovę Pietryčių Europoje, teikiant papildomą finansavimą vystymuisi skatinti per vietos finansų tarpininkus. Į 2009 m. ataskaitas įtraukta nauja 19 mln. EUR investicija, susijusi su Pietryčių Europos Energijos vartojimo efektyvumo fondu (SE4F).

2.4 PASKOLOS

Šioje kategorijoje parodytos Europos Sąjungai mokėtinos paskolos, kurių terminas ilgesnis nei vieneri metai.

Mln. EUR

	Pastaba	2009 12 31	2008 12 31
Paskolos, suteiktos iš ES biudžeto ir EAPB	2.4.1	169	179
Iš skolintų lėšų suteiktos paskolos	2.4.2	10 595	3 386
Iš viso paskolų		10 764	3 565

2.4.1 Paskolos, suteiktos iš Europos Sąjungos biudžeto ir likviduojamos EAPB

Mln. EUR

	Paskolos su specialiomis sąlygomis	Likviduojama EAPB	Iš viso
Iš viso 2008 12 31	150	29	179
Gražintos lėšos	(19)	(5)	(24)
Apskaitinės vertės pokyčiai	12	2	14
Iš viso 2009 12 31	143	26	169

Paskolos su specialiomis sąlygomis

Šis punktas apima paskolas su specialiomis sąlygomis, suteiktas lengvatinėmis palūkanų normomis, bendradarbiaujant su ES nepriklausančiomis šalimis. Visos sumos turi būti gražintos praėjus daugiau kaip 12 mėnesių po metų pabaigos. Faktinės šių paskolų palūkanų normos svyruoja nuo 7,73 % iki 12,36 %.

Likviduojamos EAPB būsto paskolos

Būsto paskolos – tai iš EAPB nuosavų lėšų suteiktos paskolos, remiantis EAPB sutarties 54 ir 54.2 straipsniais. Šios paskolos suteiktos su 1 % fiksuota palūkanų norma, todėl laikomos paskolomis lengvatinėmis palūkanų normomis. Faktinės šių paskolų palūkanų normos yra 2,806–22,643 %. Praktiniais ir reikšmingumo sumetimais šių paskolų sandorio vertė yra naudojama kaip pirminė tikroji vertė, neatsižvelgiant į suteiktas lengvatines palūkanų normas.

2.4.2 Iš skolintų lėšų suteiktos paskolos

Mln. EUR

	MFP paskolos	Euratomas paskolos	Mokėjimų balanso priemonė	Likviduoja ma EAPB	Iš viso
Iš viso 2008 12 31	663	494	2 004	338	3 499
Naujos paskolos	25	7	7 200	0	7 232
Gražintos lėšos	(95)	(11)	0	(88)	(194)
Valiutos keitimo kurso skirtumai	0	(1)	0	16	15
Apskaitinės vertės pokytis	(6)	(5)	99	(5)	83
Iš viso 2009 12 31	587	484	9 303	261	10 635
Mokėtina suma per < 1 metus	40	0	0	0	40
Mokėtina suma per > 1 metus	547	484	9 303	261	10 595

Makrofinansinės pagalbos (MFP) paskolos

MFP yra nepriklausomo mokėjimų balanso ir (arba) biudžetinės paramos trečiosioms šalims partnerėms, kurios geografiniu požiūriu yra arti ES teritorijos, politikos finansinė priemonė. Paprastai ji teikiama vidutinės trukmės ir (arba) ilgalaikių paskolų ar dotacijų arba tinkamo jų derinio forma ir iš esmės papildo pagal TVF remiamą koregavimo procesą ir reformų programą suteiktą finansavimą. Komisija nėra gavusi trečiųjų šalių garantijų šioms paskoloms, tačiau jos yra Garantijų fondo garantuotos (žr. 2.3.3 pastabą).

Euratomo paskolos

Euratomas yra Europos Komisijos atstovaujamas ES juridinis asmuo. Jis teikia paskolas valstybėms narėms siekiant finansuoti valstybių narių investicinius projektus, susijusius su pramonine elektros energijos gamyba atominėse elektrinėse ir su pramoniniais kuro ciklo įrenginiais. Jis taip pat teikia paskolas ES nepriklausančioms valstybėms siekiant pagerinti atominių elektrinių ir veikiančių arba statomų branduolinės energetikos ciklo įrenginių saugumą ir veiksmingumą.

Šioms paskoloms Komisija gavo 481 mln. EUR (2008 m. – 486 mln. EUR) garantijų iš trečiųjų šalių garantų.

Mokėjimų balanso (MB) paskolos

MB paskolos – tai politika grindžiama finansinė priemonė, kurią vėl pasinaudota siekiant suteikti vidutinės trukmės finansinę paramą ES valstybėms narėms dabartinės ekonomikos ir finansų krizės sąlygomis. Naudojant šią priemonę galima suteikti paskolas valstybėms narėms, kurios susiduria su mokėjimų balanso arba kapitalo judėjimo sunkumais arba kurioms kyla tokių rimtų sunkumų grėsmė. Ši priemonė gali būti taikoma tik euro neįsivedusioms valstybėms narėms. Didžiausia bendra leistina paskolų suma yra 50 mlrd. EUR, ir šios paskolos garantuojamos ES bendrojo biudžeto lėšomis.

Nuo 2008 m. lapkričio mėn. iki 2009 m. pabaigos suteikta 14,6 mlrd. EUR vertės paskolų. Vengrijai suteikta 6,5 mlrd. EUR MB finansinė parama, iš kurių 2 mlrd. EUR išmokėta 2008 m., o gražinimo terminas 2011 m. gruodžio mėn. Kiti 3,5 mlrd. EUR buvo išmokėti 2009 m. (grąžinimo terminai: 2014 m. lapkričio mėn. ir 2016 m. balandžio mėn.). Latvijai suteikta 3,1 mlrd. EUR MB parama: 2009 m. išmokėta 2,2 mlrd. EUR, kurių gražinimo terminas 2014 m. balandžio mėn. ir 2015 m. sausio mėn.; 0,5 mlrd. EUR išmokėta 2010 m. kovo mėn. (grąžinimo terminas – 2019 m. gegužės mėn.). 5 mlrd. EUR suma suteikta Rumunijai, iš kurių 1,5 mlrd. EUR išmokėta 2009 m., gražinimo terminas – 2015 m. sausio mėn., dar 1 mlrd. EUR išmokėtas 2010 m. kovo mėn. (grąžinimo terminas – 2019 m. gegužės mėn.).

Likviduojamos EAPB paskolos

Šis straipsnis daugiausia apima likviduojamos EAPB iš skolintų lėšų suteiktas paskolas remiantis EAPB sutarties 54 ir 56 straipsniais bei tris Europos investicijų banko (EIB) išleistas nekotiruojamų skolos vertybinių popierių emisijas, siekiant pakeisti įsipareigojimų nevykdantį skolininką. Šie skolos vertybiniai popieriai bus laikomi iki jų galutinio išpirkimo termino (2017 m. ir 2019 m.), siekiant padengti susijusių pasiskolintų sumų aptarnavimą. Apskaitinės vertės pokyčiai atitinka sukauptų palūkanų pokyčius, pridėjus išmokėtų priedų amortizaciją per metus ir sandorių sąnaudas jų atsiradimo metu, apskaičiuotas remiantis faktinės palūkanų normos metodu.

Faktinės palūkanų normos (pateikiamos kaip palūkanų normų intervalas) nurodytos toliau.

Paskolos	2009 12 31	2008 12 31
Makrofinansinė pagalba (MFP)	0,9625 %–4,54 %	3,022 %–5,29 %
Euratomas	1,071 %–5,76 %	3,428 %–5,76 %
Mokėjimų balanso priemonė	3,125 %–3,625 %	3,25 %
Likviduojama EAPB	0,346 %–5,8103 %	3,072 %–5,8103 %
		(*)

(*) Aukštesnė ribinė vertė reiškia fiksuotų palūkanų paskolą, kuriai taikomas palūkanų normų apsiskeitimo sandoris.

2.5 ILGALAIKIS IŠANKSTINIS FINANSAVIMAS

Pagal išankstinio finansavimo galimo susigražinimo arba panaudojimo laiką nustatoma, ar išankstinis finansavimas bus parodomas kaip trumpalaikis, ar kaip ilgalaikis turtas. Panaudojimo laikas nustatytas su projektu susijusiame susitarime. Visos sumos, gražintinos arba panaudotinos per trumpesnę nei dvylikos mėnesių terminą nuo atskaitomybės dienos, parodomas kaip trumpalaikis išankstinis finansavimas, t. y. trumpalaikis turtas, o likutis – kaip ilgalaikis turtas.

IŠANKSTINIS FINANSAVIMAS, IŠ VISO

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
Ilgalaikis išankstinis finansavimas (žr. toliau)	39 750	29 023
Trumpalaikis išankstinis finansavimas (žr. 2.9 pastabą)	9 077	10 262
Išankstinis finansavimas, iš viso	48 827	39 285

Garantijos, gautos dėl išankstinio finansavimo

Tai yra garantijos, kurių Europos Sąjungos tam tikrais atvejais reikalauja iš gavėjų, kai jiems išmoka avansus (išankstinį finansavimą). Šios rūšies garantijų atveju turi būti parodytos dvi vertės: „nominalioji“ ir „einamoji“. Nominaliosios vertės atsiradimas siejamas su garantijos buvimu. Einamosios vertės atveju garantija suteikiama, jeigu yra išankstinio finansavimo mokėjimas ir (arba) tolesnių mokėjimų patvirtinimai. 2009 m. gruodžio 31 d. išankstinio finansavimo garantijų nominalioji vertė buvo 936 mln. EUR. Šių garantijų einamoji vertė buvo 724 mln. EUR. 2008 m. gruodžio 31 d. šios vertės buvo atitinkamai 968 ir 769 mln. EUR. Šis skirtumas iš tiesų naudojamas patvirtintam ir išlaidoms priskirtam išankstiniam finansavimui, kurį gali tekti susigražinti ateityje, padengti.

Tam tikras išankstinio finansavimo sumas, išmokėtas įgyvendinant Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros septintąją bendrąją programą (7BP), iš esmės garantuoja Dalyvių garantijų fondas (DGF) – 2009 m. gruodžio 31 d. bendra išmokėta išankstinio finansavimo suma buvo 2,7 mlrd. EUR. Tai savitarpio paramos priemonė, kuria padengiama ES ir dalyvių finansinė rizika, patiriama įgyvendinant netiesioginius 7BP veiksmus, o įgyvendinimas užtikrinamas fondo kapitalu ir palūkanomis. Visi netiesioginių veiksmų, kuriems skiriama dotacija (taigi Komisijos apskaitoje registruojamas išankstinis finansavimas), dalyviai DGF kapitalui skiria 5 % viso ES įnašo, kol įgyvendinamas konkretus veiksmas. Kadangi dalyviai yra DGF savininkai, ES (atstovaujama Komisijos) veikia kaip vykdomasis jų įgaliojimas. Pabaigus įgyvendinti netiesioginį veiksmą, dalyviai atgauna visą savo įnašą į kapitalą, išskyrus tuos atvejus, kai dėl išipareigojimų nevykdančių gavėjų DGF patiria nuostolių – tokiu atveju dalyviai atgauna mažiausiai 80 % savo įnašo. Dalyvių garantijų fondas garantuoja tiek ES, tiek dalyvių finansinius interesus. 2009 m. gruodžio 31 d. dalyvių įnašai į DGF iš viso sudarė 561 mln. EUR (2008 m. – 274 mln. EUR), taip pat žr. 11 pastabą.

ILGALAIKIS IŠANKSTINIS FINANSAVIMAS

Mln. EUR

Valdymo rūšis	2009 12 31	2008 12 31
Tiesioginis centralizuotas valdymas	1 148	1 351
Netiesioginis centralizuotas valdymas	486	275
Decentralizuotas valdymas	347	90
Pasidalijamasis valdymas	37 199	26 764
Jungtinis valdymas	568	543
Vykdomas kitų institucijų ir agentūrų	2	0
Ilgalaikis išankstinis finansavimas, iš viso	39 750	29 023

Didžiausios ilgalaikio išankstinio finansavimo sumos susijusios su 2007–2013 m. programavimo laikotarpio struktūrinės politikos veiksmis, kuriuos vykdo: Regioninės plėtros fondas (ERPF), Socialinis fondas (ESF), Žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP), Sanglaudos fondas (SF) ir Žuvininkystės fondas. Kadangi dauguma šių projektų yra ilgalaikiai, reikia, kad jiems skiriamus išankstinius mokėjimus jie galėtų gauti ilgiau nei vienerius metus. Todėl šios išankstinio finansavimo sumos parodomos kaip ilgalaikis turtas. Ilgalaikio išankstinio finansavimo suma, už kurią ES turi teisę gauti palūkanas iš gavėjų, yra 1 607 mln. EUR.

2009 m. padidėjimą daugiausia nulėmė tai, kad valstybėms narėms išmokėta trečioji išankstinio finansavimo dalis, 5 mlrd. EUR: 2,6 mlrd. EUR – SF, 1,8 mlrd. EUR – ERPF ir 0,6 mlrd. EUR – ESF. Be to, dėl ekonomikos krizės kiekvienai programai suteiktas papildomas finansinis paketas ekonomikai gaivinti: 3,9 mlrd. EUR – SF ir ERPF, 2,3 mlrd. EUR – ESF. Su decentralizuotu valdymu susijusios sumos padidėjo daugiausia dėl to, kad šalims kandidatėms išmokėtos išankstinio finansavimo sumos pagal PNPP programas.

2.6 ILGALAIKĖS GAUTINOS SUMOS

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
Iš valstybių narių gautinos sumos	26	24
EAPB paskolos darbuotojams	10	13
Kiti	2	2
Garantijos ir indėliai	17	6
Iš viso	55	45

Iš valstybių narių gautinos sumos – tai anksčiau į ES įstojusių šalių likviduojamai EAPB mokėtinos sumos.

TRUMPALAIKIS TURTA

2.7 ATSAARGOS

	<i>Mln. EUR</i>	
	2009 12 31	2008 12 31
Mokslinės veiklos medžiagos	62	73
Kiti	15	12
IŠ VISO	77	85

Mokslinę įrangą saugo ir valdo Jungtinis tyrimų centras (JTC). Didžiąją atsargų dalį sudaro etaloninės medžiagos, tiek branduolinės, tiek nebranduolinės, saugomos Gelyje. Šios atsargos yra strategiškai svarbios ir yra laikomos, kad būtų galima reaguoti į nenumatytus būsimus poreikius kilus krizei. Kitos atsargos apima EGNOS projekto atsargas, Leidinių biuro turimų ir (arba) valdomų leidinių atsargas ir vakcinų atsargas.

2.8 TRUMPALAIKĖS INVESTICIJOS

Trumpalaikes investicijas sudaro parduoti laikomas finansinis turtas, įsigytas dėl jo investicijų gražos arba pelningumo, arba laikomas siekiant tam tikros turto struktūros arba antrinio likvidumo šaltinio ir todėl gali būti parduotas, atsižvelgiant į likvidumo poreikius arba palūkanų normų pokyčius. Be to, 2008 m. prekybai laikomas turtas sudarė 7 mln. EUR, kaip parodyta šioje kategorijoje.

Parduoti laikomas turtas				<i>Mln. EUR</i>
	Likviduojama EAPB	Kiti	Iš viso	
Sumos 2008 12 31	1 464	82	1 546	
Įsigijimas	560	255	815	
Perleidimas ir panaikinimas	(573)	(32)	(605)	
Amortizuotos savikainos koregavimas	(1)	0	(1)	
Apskaitinės vertės pokytis	8	3	11	
Perkainojimo pertekliaus perkėlimas į nuosavybę	25	0	25	
Sumos 2009 12 31	1 483	308	1 791	

Likviduojamos EAPB atveju visos parduoti laikomo turto investicijos yra skolos vertybiniai popieriai eurai, kotiruojami aktyviojoje rinkoje. 2009 m. gruodžio 31 d. skolos vertybinių popierių (išreikštų tikrąja verte), kurių galutinio išpirkimo terminas 2010 m., vertė yra 242 mln. EUR (2008 m. – 126 mln. EUR).

Kitos sumos padidėjo dėl naujų įsigijimų pagal rizikos pasidalijimo finansinę priemonę (RFPF, 195 mln. EUR) ir Paskolų garantijų priemonę TEN-T projektams (60 mln. EUR).

2.9 TRUMPALAIKIS IŠANKSTINIS FINANSAVIMAS

Mln. EUR

Valdymo rūšis	2009 12 31	2008 12 31
Tiesioginis centralizuotas valdymas	2 924	3 055
Netiesioginis centralizuotas valdymas	1 990	930
Decentralizuotas valdymas	700	326
Pasidalijamasis valdymas	2 550	5 304
Jungtinis valdymas	832	608
Vykdomas kitų institucijų ir agentūrų	81	39
Trumpalaikis išankstinis finansavimas, iš viso	9 077	10 262

Trumpalaikis išankstinis finansavimas sumažėjo dėl to, kad kai kurie pasidalijamojo valdymo principu valdomų struktūrinių priemonių finansuojami projektai baigiami (su 2000–2006 m. laikotarpiu susijusios programos), o trečioji išankstinio finansavimo dalis naujiems projektams (su 2007–2013 m. laikotarpiu susijusios programos) išmokėta 2009 m., tačiau priskirta ilgalaikiam turtui, kaip paaiškinta 2.5 pastaboje. Trumpalaikis išankstinis finansavimas, teikiamas pagal netiesioginio centralizuoto valdymo principą, padidėjo dėl to, kad veikla iš Komisijos perduota naujosioms vykdomosioms agentūroms, daugiausia mokslinių tyrimų ir plėtros srityse. Trumpalaikio išankstinio finansavimo suma, už kurią Europos Sąjunga turi teisę gauti palūkanas iš gavėjų, yra 4 629 mln. EUR.

2.10 TRUMPALAIKĖS GAUTINOS SUMOS

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
Trumpalaikės paskolos	216	114
Trumpalaikės gautinos sumos	4 519	6 128
Įvairios gautinos sumos	16	23
Sukauptos pajamos ir būsimųjų laikotarpių sąnaudos	3 912	5 655
Iš viso	8 663	11 920

2.10.1 Trumpalaikės paskolos

Šios sumos – tai 41 mln. EUR vertės paskolos, kurių likęs galutinis terminas trumpesnis kaip 12 mėnesių nuo balanso datos (40 mln. EUR, susijusių su MFP paskolomis, žr. 2.4 pastabą). Į šią kategoriją taip pat įtraukti likviduojamos EAPB terminuoti indėliai.

Terminuoti indėliai

Mln. EUR

	Iš viso
Sumos 2008 12 31	0
Padidėjimas	174
Sukauptos sumos	1
Sumos 2009 12 31	175

2.10.2 Trumpalaikės gautinos sumos

Mln. EUR

Sąskaitų grupė	2009 12 31			2008 12 31		
	Bendroji suma	Vertės sumažinimas	Grynoji vertė	Bendroji suma	Vertės sumažinimas	Grynoji vertė
Klientai	277	(76)	201	243	(79)	164
Baudos	3 370	(133)	3 237	4 590	(96)	4 494
Valstybės narės	2 198	(1 191)	1 007	2 576	(1 204)	1 372
Kitos	76	(2)	74	111	(13)	98
Iš viso	5 921	(1 402)	4 519	7 520	(1 392)	6 128

Klientai

Tai yra vykdomieji raštai sumoms išieškoti, į ataskaitas įtraukti 2009 m. gruodžio 31 d. kaip nustatytos susigražintinos teisės ir dar neįrašyti į kitas kategorijas balanso turto dalyje.

Baudos

Susigražintinos sumos, susijusios su Komisijos skirtomis baudomis, iš viso sudarė 3 370 mln. EUR. Iš šios sumos nurašyta 133 mln. EUR. Didesnė suma nurašyta dėl to, kad kai kurių naujai skirtų baudų dėl ekonomikos ir finansų krizės nebuvo galima padengti laikiniais mokėjimais arba banko garantijomis. Be to, Europos Teisingumo Teisme supaprastinta tvarka tebenagrinėjimos bylos dėl kai kurių baudų. Iki 2009 m. gruodžio 31 d. iš viso gauta 2 952 mln. EUR garantijų (2008 m. – 2 403 mln. EUR), susijusių su šiomis gautinomis sumomis, tai rodo, kad baudos gavėjas nori baudą užginčyti. Reikia atkreipti dėmesį į tai, kad iš minėtų sumų 290 mln. EUR nebuvo mokėtini 2009 m. gruodžio 31 d.

Iš valstybių narių gautinos sumos

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
EŽŪGF gautinos sumos		
EŽŪGF gautinos sumos	627	684
Vertės sumažinimas	(350)	(392)
Iš viso	277	292
Sumokėtas ir iš valstybių narių atgautinas PVM	38	36
Nuosavi ištekliai		
Nustatyti A sąskaitoje	89	97
Nustatyti atskirojoje sąskaitoje	1 260	1 260
Vertės sumažinimas	(841)	(812)
Kiti	<u>25</u>	<u>16</u>
Iš viso	533	561
Kitos iš valstybių narių gautinos sumos	159	483
Iš viso	1 007	1 372

– EŽŪGF gautinos sumos

Šis punktas apima 2009 m. gruodžio 31 d. EŽŪGF paramos gavėjų mokėtinas sumas, kurias valstybės narės deklaravo ir patvirtino 2009 m. spalio 15 d., atėmus 20 % sumos – šią dalį valstybėms narėms leidžiama pasilikti administracinėms sąnaudoms padengti. Įvertinamos gautinos sumos, susidariusios po šio deklaravimo iki 2009 m. gruodžio 31 d., Komisija taip pat įvertina pagalbos gavėjų mokėtinų sumų, kurių gražinimas neįtikimas, vertės sumažinimą. Tai, kad į sąskaitas įtraukiamas šis koregavimas, nereiškia, kad Komisija atsisako teisės ateityje susigražinti šias sumas.

– Nuosavi ištekliai

Reikėtų pažymėti, kad valstybės narės turi teisę pasilikti 25 % tradicinių nuosavų išteklių surinkimo sąnaudoms padengti, todėl pirmiau pateikti duomenys nurodyti po šio atskaitymo. Remiantis valstybių narių atsiųstais įverčiais, iš sumų, gautinų iš valstybių narių, atimta 841 mln. EUR vertės sumažinimo suma. Tačiau tai nereiškia, kad Komisija atsisako teisės susigražinti sumas, kurioms taikomas šis vertės koregavimas.

– Kitos iš valstybių narių gautinos sumos

Kitos iš valstybių narių gautinos sumos – tai 72 mln. EUR susigražintinų išlaidų ir 8 mln. EUR EŽŪGF išankstinių mokėjimų, palyginti su atitinkamai 120 mln. EUR ir 244 mln. EUR 2008 m.

2.10.3 Sukauptos pajamos ir būsimųjų laikotarpių sąnaudos

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
Sukauptos pajamos	3 655	5 402
Būsimųjų laikotarpių sąnaudos	230	223
Kiti	27	30
Iš viso	3 912	5 655

Pagrindinė šios kategorijos suma – 3 655 mln. EUR sukauptų pajamų.

Mln. EUR

Sukauptos pajamos	2009 12 31	2008 12 31
Nuosavi ištekliai	2 209	2 576
Asignuotosios žemės ūkio įplaukos, lapkričio ir gruodžio mėn.	940	1 261
Cukraus sektoriaus restruktūrizavimas	0	911
EŽŪGF: neįvykdyti sprendimai dėl atitikties korekcijų	0	368
Sanglaudos fondas ir Regioninės plėtros fondas: finansinės korekcijos	404	146
Žuvininkystės fondas	0	32
Kitos sukauptos pajamos	102	108
Iš viso sukauptų pajamų	3 655	5 402

Kitos sukauptos pajamos – tai pirmiausia pajamos iš delspinigių, sukauptos bankų palūkanos ir sukauptos palūkanos už išankstinio finansavimo sumas.

Į šią kategoriją taip pat įtrauktos būsimųjų laikotarpių sąnaudos, iš viso sudarančios 230 mln. EUR, kurių didžiausią sumą sudaro šie numatomi mokėjimai: 53 mln. EUR sumokėti pagal dvišalius susitarimus dėl žuvininkystės su trečiosiomis šalimis, 36 mln. EUR Europos mokyklai, 44 mln. EUR už biurų nuomą ir 22 mln. EUR už biurų pertvarkymą, 17 mln. EUR palūkanų už ilgalaikio turto nuomą.

2.11 PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI

	<i>Mln. EUR</i>	
	2009 12 31	2008 12 31
Nerezervuotos piniginės lėšos:		
Iždo sąskaitos ir sąskaitos centriniuose bankuose	10 958	15 039
Einamosios sąskaitos	1 967	1 415
Avansinės sąskaitos	42	35
Pervedimai (pinigai kelyje)	9	26
Trumpalaikiai indėliai ir kiti pinigų ekvivalentai	<u>1 486</u>	<u>1 456</u>
Iš viso	14 462	17 971
Rezervuotos piniginės lėšos	8 910	5 753
Iš viso	23 372	23 724

2.11.1 Nerezervuotos piniginės lėšos

Nerezervuotos piniginės lėšos – tai visos lėšos, kurias ES laiko savo sąskaitose kiekvienoje valstybėje narėje ir ELPA šalyje (ižde arba centriniame banke), einamosiose ir avansinėse sąskaitose, taip pat trumpalaikiai indėliai banke bei pinigai smulkioms išlaidoms.

Ižduose ir centriniuose bankuose šių metų pabaigos likutis mažesnis dėl to, kad, 2010 m. pradžioje priėmus Taisomąjį biudžetą Nr. 10/2009, valstybėms narėms reikėjo grąžinti 3,5 mlrd. EUR, palyginti su 6,6 mlrd. EUR pernai. Susiję išsipareigojimai parodyti prie trumpalaikių mokėtinų sumų – taip pat žr. **2.18.2** pastabą. Metų pabaigos grynųjų pinigų likučio dydis susijęs ir su dar nepanaudotais grynaisiais pinigais (2,7 mlrd. EUR) iš asigntųjų įplaukų (2008 m. – 5,1 mlrd. EUR), kurių negalima grąžinti valstybėms narėms, ir 1,4 mlrd. EUR (2008 m. – 1,7 mlrd. EUR), kurie laikomi į 2010 m. perkeltiems mokėjimų asignavimams padengti. Biudžeto rezultatas (2,3 mlrd. EUR) taip pat turi būti grąžintas valstybėms narėms sumažinant jų 2010 m. mokėtinas sumas.

Sumos, parodytos kaip trumpalaikiai indėliai, pirmiausia susijusios su lėšomis, kurias ES vardu valdo patikėtiniai ir kurios skirtos konkrečioms iš ES biudžeto finansuojamoms programoms įgyvendinti.

2.11.2 Rezervuotos piniginės lėšos

Rezervuotos piniginės lėšos – tai sumos, susijusios su Komisijos skirtomis baudomis, dėl kurių byla dar nėra baigta. Šios sumos laikomos specialiose indėlių sąskaitose, kurios nenaudojamos jokiai kitai veiklai.

ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

2.12 IŠMOKOS DARBUOTOJAMS

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
Pensijos – darbuotojai	33 316	32 867
Pensijos – kiti	663	696
Bendroji sveikatos draudimo sistema	3 263	3 993
Iš viso	37 242	37 556

2.12.1 Pensijos – darbuotojai

Laikantis Tarybos nuostatų 83 straipsnio, pagal šią darbuotojų pensijų sistemą numatytos išmokos (Europos pareigūnų pensijų sistema, EPPS) priskiriamos ES biudžetui. Sistema nėra finansuojama, tačiau valstybės narės bendrai užtikrina tokių išmokų mokėjimą pagal šioms išlaidoms finansuoti nustatytą skalę. Be to, pareigūnai, mokėdami privalomą įmoką, padengia trečdalį ilgalaikio šios sistemos finansavimo sąnaudų. Šios įmokos dydis kasmet peržiūrimas ir prireikus patikslinamas, siekiant užtikrinti, kad šiomis įmokomis (dabar – 11,3 % bazinio atlyginimo) kasmet būtų finansuojamas trečdalis per metus įgytų teisių.

Pensijų sistemos įsipareigojimai įvertinti remiantis darbuotojų ir į pensiją išėjusių darbuotojų skaičiumi 2009 m. gruodžio 31 d., taip pat tą dieną taikomomis Tarybos nuostatų taisyklėmis. Vertinant atsižvelgta į išmokas, susijusias su išėjimu į pensiją, invalidumu ir maitintojo netekimu (įvairios pensijų rūšys ir invalidumo pašalpa). Vertinimas buvo atliktas taikant 25 TVSAS metodiką (taip pat 12 ES apskaitos taisyklę). Pagal šį apskaitos standartą reikalaujama, kad darbdavys nustatytų savo aktuariniu metodu įvertintą įsipareigojimą, atsižvelgdamas tiek į sutartines išmokas per aktyvų darbuotojų gyvenimą, tiek į numatomus atlyginimų padidėjimus. Aktuarinis vertinimo metodas šiems įsipareigojimams apskaičiuoti yra žinomas kaip prognozuojamo sąlyginio vieneto metodas.

Pagrindinės vertinimo dieną galiojusios ir vertinime taikytos aktuarinės prielaidos:

Aktuarinės prielaidos	2009 12 31	2008 12 31
Nominali diskonto norma	4,5 %	3,9 %
Tikėtina infliacijos norma	2,5 %	1,8 %
Realioji diskonto norma	2,0 %	2,1 %
Santuokos tikimybė: vyrai / moterys	84 % / 38 %	84 % / 38 %
Bendras darbo užmokesčio didėjimas / pensijos perkainojimas	0 %	0,3 %

Skaičiuojant buvo naudojama 2008 m. Tarptautinė valstybės tarnautojų gyvenimo trukmės lentelė. Laikoma, kad į pensiją išeinama tuomet, kai pareigūnas naudojami visomis savo teisėmis, atsižvelgiant į jų sumažinimą ankstyvo išėjimo į pensiją atveju ir į Barselonos paskatą dėl vėlesnio išėjimo į pensiją, vėliausiai 65 metų. Bendrųjų pensijų ir pašalpų šeimai skaičiavimas pagrįstas Tarybos nuostatais.

Įsipareigojimai apima anksčiau nurodytas šių asmenų teises:

- 1) darbuotojų, 2009 m. gruodžio 31 d. faktiškai dirbančių visose institucijose ir agentūrose bei įtrauktų į pensijų sistemą;
- 2) darbuotojų, kurių teisės į pensiją atidėtos, t. y. kurie laikinai ar visam laikui išėjo iš darbo institucijose, bet kurių teisės į pensiją liko pensijų sistemoje (tik tie, kurie išdirbo bent 10 metų);
- 3) buvusių pareigūnų ir kitų tarnautojų, gaunančių senatvės pensiją;
- 4) buvusių pareigūnų ir kitų tarnautojų, gaunančių invalidumo pensiją;
- 5) buvusių pareigūnų ir kitų tarnautojų, gaunančių invalidumo pašalpą;
- 6) maitintojo netekimo pensijos gavėjų (našlės arba našliai, našlaičiai, išlaikytiniai).

Pagrindiniai pokyčiai nuo 2008 m. gruodžio 31 d. apibendrinti toliau.

Mln. EUR

Darbuotojų pensijų įsipareigojimų pokyčiai	Suma
Bendrieji pensijų įsipareigojimai 2008 m. gruodžio 31 d.	36 495
Aptarnavimo išlaidos	1 360
Palūkanų išlaidos	1 456
Sumokėtos išmokos	(1 035)
Aktuarinis pelnas	(1 248)
Pokytis dėl naujų darbuotojų	187
Bendrieji pensijų įsipareigojimai 2009 m. gruodžio 31 d.	37 215

Svarbiausi dalykai:

- 2009 m. gruodžio 31 d. bendrųjų aktuarinių įsipareigojimų vertė buvo 37 215 mln. EUR (2008 m. – 36 495 mln. EUR). Pridedama 1 079 mln. EUR koeficiento korekcija (2008 m. – 1 277 mln. EUR). Gavėjų mokami mokesčiai atskaitomi iš bendrųjų įsipareigojimų, kad gryniesi įsipareigojimai būtų įtraukti į balansą (kadangi mokesčiai atskaitomi iš pensijų mokėjimo ir įtraukiami į ES įplaukas per mokėjimo metus). 2009 m. gruodžio 31 d. šie gryniesi apskaičiuoti įsipareigojimai (bendrieji įsipareigojimai atėmus mokesčius) buvo 33 316 mln. EUR.
- Darbuotojų pensijų sistemos narių skaičius padidėjo 5 082 asmenų. Šis padidėjimas daugiausia susijęs su laikiniais darbuotojais, sutartininkais ir EP narių padėjėjais, pastarieji į sistemą įtraukti pirmą kartą.

2.12.2 Pensijos – kiti

Šiai kategorijai priskiriami pensijų įsipareigojimai esamiems ir buvusiems Komisijos, Teisingumo Teismo (ir Bendrojo Teismo) ir Audito Rūmų nariams, Tarybos generaliniams sekretoriams, ombudsmenams, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnams ir Europos Sąjungos tarnautojų teismo nariams. Į šią kategoriją taip pat įtraukti įsipareigojimai, susiję su tam tikrų Parlamento narių pensijomis.

2.12.3 Bendroji sveikatos draudimo sistema

Be to, įvertinami numatomi ES įsipareigojimai dėl įmokų į bendrąją sveikatos draudimo sistemą, susiję su į pensiją išėjusiais darbuotojais. Šių bendrųjų įsipareigojimų vertė – 3 535 mln. EUR. Plano turtas (272 mln. EUR) išskaitomas iš šių bendrųjų įsipareigojimų ir gaunama grynoji suma. Skaičiuojant atsižvelgiama į įvairių ES institucijų ir agentūrų dirbančius ir į pensiją išėjusius pareigūnus ir jų šeimos narius, taip pat Komisijos, Audito Rūmų, Teisingumo Teismo, Tarybos dirbančius ir į pensiją išėjusius narius, dirbančius ir į pensiją išėjusius Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnus ir Europos ombudsmenus. Atliekant skaičiavimą naudojama ta pati diskonto norma ir bendroji darbo užmokesčio augimo norma kaip ir darbuotojų pensijų vertinimo atveju (žr. pirmiau). Aktuarinis pelnas dėl aktuarinių prielaidų pokyčių yra pagrindinė nedidelio įsipareigojimų sumažėjimo priežastis.

Mln. EUR

Bendrosios sveikatos draudimo sistemos įsipareigojimų pokyčiai	Suma
Bendrieji įsipareigojimai 2008 m. gruodžio 31 d.	4 248
Įprastos išlaidos	168
Palūkanų išlaidos	169
Sumokėtos išmokos	(85)
Aktuarinis pelnas	(965)
Bendrieji įsipareigojimai 2009 m. gruodžio 31 d.	3 535
Atėmus plano turta	(272)
Grynieji įsipareigojimai 2009 m. gruodžio 31 d.	3 263

2.13 ILGALAIKIAI ATIDĖJINIAI

Mln. EUR

	2008 12 31	Papildomi atidėjiniai	Nepanaudotos panaikintos sumos	Panaudotos sumos	Perkėlimas į trumpalaikius atidėjinius ir iš jų	Įverčio pokyčiai	2009 12 31
Teismo bylos	421	54	(50)	(12)	0	0	413
Branduolinės įrangos išmontavimas	819	0	0	0	(22)	111	908
Finansiniai	12	67	0	0	(3)	0	76
Kiti	89	45	(12)	(37)	(13)	0	72
Iš viso	1 341	166	(62)	(49)	(38)	111	1 469

Teismo bylos

Tai yra su įvairiomis besitęsiančiomis teismo bylomis susijusios sumos, kurią numatoma išmokėti po 2010 m., įvertis. Didžiausia (409 mln. EUR) sumos dalis susijusi su 2009 m. gruodžio 31 d. nebaigtomis teismo bylomis, kurios susijusios su EŽŪGF išlaidų finansinėmis korekcijomis ir kitomis teismo bylomis, susijusiomis su žemės ūkio išlaidomis.

Branduolinės įrangos išmontavimas

2008 m. nepriklausomų ekspertų konsorciumas atnaujino savo 2003 m. atliktą Jungtinio tyrimų centro branduolinių objektų eksploatavimo nutraukimo ir atliekų valdymo programos išlaidų sąmatos tyrimą. Jų patikslintos 1 222 mln. EUR (anksčiau – 1 145 mln. EUR) sąmatos pagrindu į finansines ataskaitas įtraukiamas atidėjinys. Remiantis ES apskaitos taisyklėmis, ši sąmata indeksuota atsižvelgiant į infliaciją ir po to diskontuota iki jos grynosios dabartinės vertės. 2009 m. gruodžio 31 d. visas atidėjinys buvo 930 mln. EUR, ši suma išskaidyta į sumas, kurias numatoma sumokėti 2010 m. (22 mln. EUR) ir vėliau (908 mln. EUR). Atsižvelgiant į numatomą šios programos trukmę (apie 30 metų), reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad dėl šios sąmatos yra tam tikrų abejonių, o galutinė sąnaudų suma gali skirtis nuo šiuo metu nurodytų sumų.

Finansiniai atidėjiniai

Pagal 1998 m. MVĮ garantijų priemonę, 2001 m. MVĮ garantijų priemonę ir 2007 m. MVĮ garantijų priemonę pagal Konkurencingumo ir inovacijų programą (KIP) Europos investicijų fondas (EIF) turi teisę išduoti garantijas savo vardu, bet Komisijos sąskaita ir rizika. Tačiau finansinė rizika, susijusi su panaudotomis ir nepanaudotomis garantijomis, ribojama. Balanso sudarymo dieną finansiniai atidėjiniai abiem priemonėms atitinka mokėjimų įpareigojimus finansų tarpininkams, atėmus iki tos dienos pateiktus grynųjų mokėjimų reikalavimus. Ilgalaikiai finansiniai atidėjiniai diskontuojami iki jų grynosios dabartinės vertės.

Kiti atidėjiniai

Didžiausią sumą (60 mln. EUR, 2008 m. – 101 mln. EUR) sudaro numatomos ES išmokos įvairioms valstybėms narėms iš Neatidėliotinos veterinarinės pagalbos fondo, susijusios su tam tikrų gyvulių ligų protrūkių išlaidomis; ši suma išskaidyta į sumas, kurias numatoma sumokėti 2010 m. (25 mln. EUR), ir į sumas, kurias numatoma sumokėti vėliau (35 mln. EUR).

2.14 ILGALAIKIAI FINANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

2.14.1 Pasiskolintos lėšos

Mln. EUR

Pavadinimas	2008 12 31	Naujos pasiskolintos sumos	Grąžintos lėšos	Valiutos keitimo kursų skirtumai	Apskaitinės vertės pokytis	2009 12 31
MFP	663	25	(95)	-	(6)	587
MBP	2 004	7 200	-	-	99	9 303
Euratomas	494	7	(11)	(1)	(5)	484
Likviduojama EAPB	282	-	(67)	18	(8)	225
Iš viso	3 443	7 232	(173)	17	80	10 599

Ilgalaikių ir trumpalaikių pasiskolintų lėšų išskaidymas

Mln. EUR

Pasiskolintos lėšos	< 1 metų terminas	> 1 metų terminas	Iš viso 2009 12 31
MFP	40	547	587
MBP	-	9 303	9 303

Euratomas	-	484	484
Likviduojama EAPB	-	225	225
Iš viso	40	10 559	10 599

Į šią kategoriją įtruktos Europos Sąjungos pasiskolintos lėšos, kurių terminas ilgesnis nei vieneri metai. Pasiskolintas lėšas sudaro skolos lakštais patvirtintos skolos, kurių vertė lygi 10 324 mln. EUR (2008 m. – 3 131 mln. EUR). Apskaitinės vertės pokyčiai atitinka sukauptų palūkanų pokyčius, pridėjus, likviduojamos EAPB pasiskolintų lėšų atveju, reikšmingas per metus amortizuotas operacijų sąnaudas, patirtas jų skolinimosi metu, apskaičiuotas remiantis faktinių palūkanų normų metodu. Faktinės palūkanų normos (pateikiamos kaip palūkanų normų intervalas) nurodytos toliau.

Pasiskolintos lėšos	2009 12 31	2008 12 31
Makrofinansinė pagalba (MFP)	0,9625 %–4,54 %	3,022 %–5,29 %
Euratomas	0,9031 %–5,6775 %	3,348 %–5,6775 %
MBP	3,125 %–3,625 %	3,25 %
Likviduojama EAPB	0,346 %–9,2714 %	4,939 %–11,875 % (*)

(*) Aukštesnė ribinė vertė reiškia fiksuotų palūkanų paskolą, kuriai taikomas palūkanų normų apsikeitimo sandoris.

2.15 KITI ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
Finansinės nuomos skolos	1 736	1 770
Pastatai, už kuriuos apmokėta dalimis	395	403
Kiti	47	53
Iš viso	2 178	2 226

Į šį punktą pirmiausia įtraukiami nuomos įsipareigojimai, kurie turi būti sumokėti daugiau kaip per vienerius metus (žr. 2.2 pastabą). Į jį taip pat įtrauktos sumos, susijusios su tam tikrais Komisijos nupirktais pastatais, kurių pirkimo kaina bus sumokėta dalimis. Tai nėra nuomos sutartys, nes nuosavybės teisė Komisijai pereina iš karto.

TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

2.16 TRUMPALAIKIAI ATIDĖJINIAI

Mln. EUR

	2008 12 31	Papildomi atidėjiniai	Nepanaudotos panaikintos sumos	Panaudotos sumos	Perkėlimai į kitas kategorijas ir iš jų	Įverčio pokyčiai	2009 12 31
Teismo bylos	16	18	(3)	(1)	0	0	30
Branduolinės įrangos išmontavimas	89	0	0	(28)	22	(61)	22
Finansiniai	202	14	(50)	(41)	3	0	128
Kiti	41	7	(23)	(5)	13	0	33

Iš viso	348	39	(76)	(75)	38	(61)	213
----------------	------------	-----------	-------------	-------------	-----------	-------------	------------

Į šią kategoriją įrašoma atidėjinių dalis, kurią reikia grąžinti greičiau kaip per vienerius metus.

2.17 TRUMPALAIKIAI FINANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Į šią kategoriją įtraukta **40 mln. EUR** pasiskolinta suma (žr. **2.14.1** pastabą), kurią reikia grąžinti per 12 mėnesių nuo balanso datos (2008 m. – 94 mln. EUR ir 25 mln. EUR suma, susijusi su prekybai laikomais įsipareigojimais).

2.18 MOKĖTINOS SUMOS

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
Ilgalaikių įsipareigojimų dabartinė dalis	71	64
Trumpalaikės mokėtinos sumos	15 260	12 026
Įvairios mokėtinos sumos	133	115
Sukauptos sąnaudos ir būsimųjų laikotarpių pajamos	78 420	77 472
Iš viso	93 884	89 677

2.18.1 Ilgalaikių įsipareigojimų dabartinė dalis

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
Finansinės nuomos įsipareigojimai	59	52
Kiti	12	12
Iš viso	71	64

2.18.2 Trumpalaikės mokėtinos sumos

Mln. EUR

Rūšis	2009 12 31	2008 12 31
Valstybės narės	14 903	11 386
Tiekėjai ir kita	944	1 175
Sumos, kurių atitiktis reikalavimams turi būti patikrinta	(587)	(535)
Iš viso	15 260	12 026

Trumpalaikės mokėtinos sumos visų pirma susijusios su ES gautomis išlaidų ataskaitomis, susijusiomis su dotacijų veikla. Jos kredituojamos padengti reikalaujama suma nuo prašymo gavimo momento. Jei dotacijos gavėja yra valstybė narė, tokiai kategorijai jos ir priskiriamos. Tokia pati procedūra taikoma sąskaitoms ir kreditiniams dokumentams, gautiems vykdant viešuosius pirkimus. Į atitinkamus prašymus kompensuoti išlaidas buvo atsižvelgta per ataskaitinių laikotarpių atskyrimo procedūrą metų pabaigoje. Padarius šiuos ataskaitinių laikotarpių atskyrimo įrašus, apskaičiuotos reikalavimus atitinkančios sumos buvo įrašytos kaip sukauptos sąnaudos (žr. **2.18.3** pastabą), o reikalavimų neatitinkanti išlaidų dalis lieka sumų, kurių atitiktis reikalavimams turi būti patikrinta, sąskaitose. Kad turtas ir įsipareigojimai nebūtų pervertinti, buvo nuspręsta grynąją mokėtiną sumą įrašyti prie trumpalaikių įsipareigojimų.

Valstybės narės

Didžiausios sumos šioje kategorijoje susijusios su 11 160 mln. EUR (2008 m. – 4 660 mln. EUR) pagal neapmokėtus prašymus kompensuoti išlaidas, susijusias su struktūrinių fondų veiksmams. Į šią kategoriją taip pat įtraukti 3 524 mln. EUR, kurie turi būti gražinti valstybėms narėms po 2009 m. pabaigoje pateikto taisomojo biudžeto (2008 m. – 6 627 mln. EUR), ši suma valstybėms narėms išmokėta 2010 m. vasario mėn.

Tiekėjai ir kita

Į šią kategoriją įtrauktos su dotacijų ir viešųjų pirkimų veikla susijusios sumos, taip pat viešosioms įstaigoms ir nekonsoliduotiems subjektams (pvz., EPF) mokėtinos sumos.

Sumos, kurių atitiktis reikalavimams turi būti patikrinta

Mokėtinos sumos sumažintos 587 mln. EUR suma, tai gautuose, bet dar nepatikrintuose prašymuose kompensuoti išlaidas nurodytos sumos dalis, kuri laikoma neatitinkančia reikalavimų. Didžiausios sumos susijusios su už struktūrinius veiksmus atsakingais generaliniais direktoratais.

2.18.3 Sukauptos sąnaudos ir būsimųjų laikotarpių pajamos

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
Sukauptos sąnaudos	76 435	77 260
Būsimųjų laikotarpių pajamos	1 976	50
Kiti	9	162
Iš viso	78 420	77 472

Sukauptos sąnaudos išskaidomos taip:

Sukauptos sąnaudos

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
EŽŪGF sukauptos sąnaudos:		
Išlaidos 2009 10 16 – 2009 12 31	32 087	30 415
Tiesioginė pagalba	12 195	12 682
Cukraus sektoriaus restruktūrizavimas	735	3 787
Kiti	(55)	(13)
Iš viso EŽŪGF	44 962	46 871
Struktūrinių veiksmų sukauptos sąnaudos:		
EŽŪFKP ir EŽŪOGF-G	9 076	7 004
EFPF ir inovacijų srities veiksmams	11 777	10 687
Sanglaudos fondas	980	2 810
ISPA	3	4
ESF	<u>5 411</u>	<u>4 596</u>
Iš viso struktūriniai fondai	27 247	25 101
Kitos sukauptos sąnaudos:		
Moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra	1 687	1 978
Kiti	<u>2 539</u>	<u>3 310</u>
Iš viso kitų	4 226	5 288

Iš viso sukauptų sąnaudų	76 435	77 260
---------------------------------	---------------	---------------

Po lėto pradinio etapo ankstesniais metais 2007–2013 m. struktūrinių veiksmų programų įgyvendinimas 2009 m. pasiekė įprastą tempą, ir tai paaiškina padidėjimą pirmiau nurodytoje kategorijoje. Šį padidėjimą kompensuoja sumažėjusios cukraus sektoriaus restruktūrizavimo sukauptos sąnaudos, nes paaiškėjo, kad dalis šių lėšų realiai nebus panaudota.

Būsimųjų laikotarpių pajamos smarkiai padidėjo dėl to, kad dvi valstybės narės iš anksto sumokėjo 2010 m. nuosavų išteklių įnašus.

GRYNASIS TURTAS

2.19 REZERVAI

	<i>Mln. EUR</i>	
	2009 12 31	2008 12 31
Tikrosios vertės rezervas	69	41
Kiti rezervai:		
Garantijų fondas	1 472	1 276
Perkainojimo rezervas	57	57
Skolinimosi ir skolinimo veikla	1 511	1 528
Kiti	<u>214</u>	<u>213</u>
Iš viso	3 254	3 074
Iš viso	3 323	3 115

2.19.1 Tikrosios vertės rezervas

Remiantis apskaitos taisyklėmis, parduoti laikomo turto koregavimas, kad atitiktų tikrąją vertę, apskaitomas tikrosios vertės rezerve.

2.19.2 Kiti rezervai

Garantijų fondas

Dėl Garantijų fondo veiklos taip pat žr. **2.3.3** pastabą. Šis rezervas atitinka Fondo garantuotų dar nesumokėtų sumų tikslinę 9 % sumą, kurią privaloma laikyti kaip turta.

Perkainojimo rezervas

Perkainojimo rezervą sudaro nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų perkainojimas. 57 mln. EUR likutis metų pabaigoje yra susijęs su Komisijos žemės ir pastatų perkainojimu, kuris jau buvo atliktas prieš pradėdant taikyti naujas apskaitos taisykles.

Skolinimosi ir skolinimo veiklos rezervas

Suma susijusi su likviduojamos EAPB Anglių ir plieno mokslinių tyrimų fondo turto rezervu. Šis rezervas buvo sudarytas dėl EAPB veiklos nutraukimo.

2.20 IŠ VALSTYBIŲ NARIŲ PAREIKALAUTINOS SUMOS

Mln. EUR

	Suma
2008 m. gruodžio 31 d. iš valstybių narių pareikalautinos sumos	50 539
2008 m. biudžeto pertekliaus grąžinimas valstybėms narėms	1 796
Garantijų fondo rezervo pokytis	196
Kiti rezervo pokyčiai	(10)
Likviduojama EAPB: 2008 m. rezultato paskirstymas	(15)
Metinis ekonominės veiklos rezultatas (perteklius)	(4 457)
2009 m. gruodžio 31 d. iš viso iš valstybių narių pareikalautinų sumų	48 049
<i>Paskirstoma:</i>	
Išmokos darbuotojams	37 242
Kitos sumos	10 807

Ši suma apima iki 2009 m. gruodžio 31 d. ES jau patirtų išlaidų dalį, kuri turi būti finansuojama iš būsimų biudžetų. Pagal kaupiamosios apskaitos taisykles labai daug išlaidų yra pripažįstamos N metais, nors jos gali būti faktiškai apmokėtos N+1 metais ir finansuojamos iš N+1 metų biudžeto. Dėl šių išsipareigojimų įtraukimo į ataskaitas ir dėl to, kad atitinkamos sumos finansuojamos iš būsimų biudžetų, išsipareigojimai metų pabaigoje gerokai viršija turtą. Reikšmingiausios sumos yra susijusios su EŽŪGF veikla. Valstybėms narėms mokėtinos laikotarpio nuo 2009 m. spalio 16 d. iki gruodžio 31 d. sumos sudarė 32 mlrd. EUR. Iš tikrųjų didžiąją dalį pareikalautinų sumų valstybės narės į kitų metų biudžetą moka per trumpesnę nei 12 mėnesių laikotarpį pasibaigus atitinkamiems finansiniams metams.

Kitos iš valstybių narių pareikalautinos sumos sumažėjo ir buvo 10,8 mlrd. EUR, palyginti su 13 mlrd. EUR 2008 m. Ši sumažėjimą daugiausia nulėmė 9,5 mlrd. EUR išankstinio finansavimo padidėjimas (2.5 ir 2.9 pastabos), kuri kompensavo 4,2 mlrd. EUR mokėtinų sumų padidėjimas (žr. 2.18 pastabą) ir 3,3 mlrd. EUR trumpalaikių gautinų sumų sumažėjimas (2.10 pastaba).

Iš esmės tik ES išmokų darbuotojams išsipareigojimai yra apmokami per ilgesnį laikotarpį, atsižvelgiant į tai, kad pensijų išmokas iš metinių biudžetų garantuoja valstybės narės. Toliau tik informaciniais tikslais pateikiamas būsimų išmokų darbuotojams išskaidymas.

Mln. EUR

	Suma
Trumpalaikės: 2010 m. mokėtinos sumos	1 214
Ilgalaikės: po 2010 m. mokėtinos sumos	36 028
Iš viso išmokų darbuotojams išsipareigojimų 2009 12 31	37 242

Taip pat reikia pažymėti, kad pirmiau nurodyti duomenys neturi jokio poveikio biudžeto rezultatui – biudžeto įplaukos visada turi atitikti biudžeto išlaidas arba jas viršyti, o bet koks įplaukų perteklius grąžinamas valstybėms narėms.

3. EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITOS PASTABOS

3.1 ĮPLAUKOS IŠ NUOSAVŲ IŠTEKLIŲ IR ĮNAŠŲ

Mln. EUR

	Pastaba	2009 m.	2008 m.
Įplaukos iš nuosavų išteklių:	<i>3.1.1</i>		
BNP ištekliai		81 978	74 479
PVM ištekliai		12 795	19 008
Tradiciniai nuosavi ištekliai.			
Žemės ūkio muitai		0	1 184
Muitai		14 002	15 196
Cukraus mokesčiai		130	702
Iš viso tradicinių nuosavų išteklių		14 132	17 082
Biudžeto koregavimai	<i>3.1.2</i>	1 399	1 930
Trečiųjų šalių įnašai (įskaitant ELPA šalis)		233	214
Iš viso		110 537	112 713

Nuosavi ištekliai yra pagrindinis Europos Sąjungos veiklos įplaukų šaltinis. Didžiausia išlaidų dalis finansuojama iš nuosavų išteklių, o kitomis įplaukomis padengiama tik labai nedidelė viso finansavimo dalis.

3.1.1 Įplaukos iš nuosavų išteklių

Nuosavi ištekliai yra trijų rūšių: tradiciniai nuosavi ištekliai, PVM ištekliai ir BNP ištekliai. Tradicinius nuosavus išteklius sudaro cukraus mokesčiai ir muitai. Korekcinis mechanizmas, siekiant išvengti biudžeto disbalanso (korekcija Jungtinės Karalystės naudai), taip pat didelis Nyderlandų ir Švedijos BNP įnašų sumažinimas yra nuosavų išteklių sistemos dalis. Valstybės narės pasilieka 25 % tradicinių nuosavų išteklių surinkimo išlaidoms padengti, todėl pirmiau pateiktos sumos yra nurodytos po šio atskaitymo.

PVM nuosavi ištekliai apskaičiuojami visoms valstybėms narėms taikant nustatytą vienodą 0,33 % tarifą suderintai PVM bazei (išskyrus 2007–2013 m. laikotarpį, kai Austrijai nustatomas 0,225 %, Vokietijai – 0,15 %, o Nyderlandams ir Švedijai – 0,10 % pareikalavimo tarifas), kuriai taikomas 50 % BNP apribojimas visoms valstybėms narėms. BNP ištekliai yra kintantys ištekliai, skirti reikiamoms įplaukoms pateikti bet kuriais konkrečiais metais, kad būtų galima padengti išlaidas, viršijančias iš tradicinių nuosavų išteklių, PVM išteklių ir kitų įplaukų surinktą sumą. Įplaukos apskaičiuojamos taikant vienodą tarifą visų valstybių narių suvestinėms BNP.

Palyginti su 2008 m., PVM išteklių įplaukos sumažėjo 6,2 mlrd. EUR, tačiau šį sumažėjimą visiškai kompensavo 7,5 mlrd. EUR BNP išteklių įplaukų padidėjimas. Šiuos pokyčius daugiausia nulėmė skirtingos 2007 m. birželio 7 d. Tarybos sprendimo 2007/436/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (2007 m. TNI sprendimas) nuostatos, kuriomis pakeistos 2000 m. sprendimo dėl nuosavų išteklių nuostatos. 2009 m. įplaukų iš žemės ūkio mokesčių nebuvo registruota, nes 2009 m. įsigaliojus 2007 m. TNI sprendimui, šie mokesčiai priskiriami muito mokesčiams. 2009 m., palyginti su 2008 m., smarkiai sumažėjus ES-27 importo vertei, muito mokesčiai sumažėjo 1,1 mlrd. EUR, o

cukraus mokesčiai – 572 mln. EUR, nes 2008 m. buvo gauta papildomų vienkartinių įplaukų iš papildomų cukraus kvotų.

3.1.2 Biudžeto koregavimai

Biudžeto koregavimai apima 2008 m. biudžeto perteklių (1 796 mln. EUR), kuris valstybėms narėms gražinamas netiesiogiai, atskaitant nuosavų išteklių sumas, kurias jos turi pervesti ES kitais metais, – taigi tai yra 2009 m. įplaukos. Pagal 2007 m. TNI sprendimą Jungtinei Karalystei suteikiama biudžeto disbalanso korekcija. Kadangi šią sumą finansuoja kitos valstybės narės, grynojo poveikio biudžeto ar ekonominės veiklos rezultatui neturėtų būti. Tačiau 319 mln. EUR suma, įtraukta į šią kategoriją, yra biudžeto tikslams naudotų euro keitimo kursų (žr. Reglamento Nr. 1150/2000 10 straipsnio 3 dalį) ir keitimo kursų, galiojusių tuo metu, kai EPS nedalyvaujančios valstybės narės faktiškai atliko savo mokėjimus, skirtumas.

3.2 KITOS VEIKLOS ĮPLAUKOS

Mln. EUR

	Pastaba	2009 m.	2008 m.
Baudos	3.2.1	2 648	3 171
Žemės ūkio mokesčiai	3.2.2	705	2 299
Išlaidų susigrąžinimas.	3.2.3		
Tiesioginis centralizuotas valdymas		63	61
Netiesioginis centralizuotas valdymas		6	4
Decentralizuotas valdymas		41	90
Pasidalijamasis valdymas		<u>1 066</u>	<u>1 349</u>
Iš viso		1 176	1 504
Įplaukos iš administracinių operacijų:	3.2.4		
Personalas		1 010	974
Su nekilnojamuoju turtu, įranga ir įrengimais susijusios įplaukos		33	25
Kitos administracinės įplaukos		<u>165</u>	<u>149</u>
Iš viso		1 208	1 148
Įvairios veiklos įplaukos:	3.2.5		
Koregavimai (atidėjiniai)		150	71
Pelnas iš valiutos keitimo		618	269
Kiti		<u>1 027</u>	<u>1 269</u>
Iš viso		1 795	1 609
Iš viso		7 532	9 731

3.2.1 Baudos

Šios įplaukos susijusios su Komisijos paskirtomis baudomis už konkurencijos taisyklių pažeidimą. Gautinos sumos ir susijusios įplaukos yra pripažįstamos, kai Komisija priima sprendimą dėl baudos skyrimo ir apie tokį sprendimą oficialiai praneša adresatui.

3.2.2 Žemės ūkio mokesčiai

Šios sumos susijusios su 99 mln. EUR pieno mokesčių (2008 m. – 338 mln. EUR) ir 606 mln. EUR cukraus mokesčių (2008 m. – 1 961 mln. EUR). Pieno mokesčiai yra rinkos valdymo priemonė, kurios tikslas – skirti nuobaudas pieno gamintojams, kurie viršija savo

referencinius kiekius. Kadangi jie nesusieti su ankstesnėmis Komisijos išmokomis, jie iš esmės laikomi specialios paskirties įplaukomis. Pieno kvotos palaipsniui naikinamos, todėl gaunama mažiau įplaukų iš mokesčių. Nuo 2008–2009 žemės ūkio metų kvotos kasmet bus didinamos 1 % iki 2015 m., kai jos bus panaikintos.

Cukraus mokesčiai yra susiję su restruktūrizavimo fondu, kurį pasitelkus įgyvendinant cukraus sektoriaus reformą sumažinta cukraus vidaus kaina – taip siekiama sumažinti ES kainos ir tarptautinės kainos skirtumą. Siekiant paraginti mažiau konkurencingus cukraus gamintojus palikti rinką, sukurtas savifinansavimo restruktūrizacijos fondas, finansuojamas iš įplaukų, surinktų iš cukraus gamintojams taikomo laikinojo mokesčio, kurios laikomos asignuotosiomis įplaukomis. Išmokos pagal programą bus mokamos iki 2012 m. rugsėjo mėn., tačiau 2009 m. gruodžio 31 d. valstybės narės jau buvo deklaravusios visas įplaukas, susijusias su cukraus sektoriaus restruktūrizavimo fondu.

3.2.3 Išlaidų susigrąžinimas

Šiai kategorijai priskiriami vykdomieji raštai sumoms išieškoti, kuriuos pateikė Komisija ir pagal kuriuos Komisijos apskaitos sistemoje registruojamas sumažinimas, siekiant susigrąžinti anksčiau iš bendrojo biudžeto išmokėtas sumas, remiantis patikrinimais, užbaigtais auditais arba tinkamumo finansuoti analize, taip pat valstybių narių EŽŪGF lėšų gavėjams pateikti vykdomieji raštai sumoms išieškoti. Šiai kategorijai taip pat priskiriamas sukauptų pajamų vertinimo pokytis nuo praėjusių metų pabaigos iki dabartinio laikotarpio. Tačiau šioje kategorijoje neparodomas visas dėl ES išlaidų pateiktų vykdomųjų raštų sumoms išieškoti mastas, visų pirma reikšmingose struktūrinių veiksmų išlaidų srityse, kuriose veikia specialūs mechanizmai, užtikrinantys reikalavimus neatitinkančių lėšų susigrąžinimą, dėl kurių daugeliu atvejų vykdomieji raštai sumoms išieškoti nepateikiami. Remiantis ES apskaitos taisyklėmis, išankstinio finansavimo sumų susigrąžinimas taip pat neparodytas kaip įplaukos.

Didžiausia 1 066 mln. EUR suma susijusi su pasidalijamuoju valdymu ir apima 453 mln. EUR Europos žemės ūkio garantijų fondui (EŽŪGF) ir 613 mln. EUR struktūriniams veiksams.

a) Žemės ūkis. EŽŪGF

Su žemės ūkiu susijusios sumos, priskiriamos šiai kategorijai ir apskaitomos kaip metų įplaukos, yra 453 mln. EUR. Šias sumas sudaro:

- per metus priimti sprendimai dėl atitikties korekcijų – 347 mln. EUR;
- sukčiavimo ir pažeidimų atvejai – 106 mln. EUR: nesumokėtų sumų, kurias deklaravo valstybės narės ir kurios susigrąžintos per metus, tai yra 163 mln. EUR, atėmus nesumokėtų sumų, kurias deklaravo valstybės narės ir kurios dėl sukčiavimo ir pažeidimų atvejų turi būti susigrąžintos metų pabaigoje, sumažėjimas – 57 mln. EUR (627 mln. EUR 2009 m. pabaigoje, palyginti su 684 mln. EUR 2008 m. pabaigoje) – taip pat žr. 2.10.2. pastabą.

2009 m. gruodžio 31 d. EŽŪGF išlaidų suma, kuri ateityje pabaigus dar nepabaigtus auditus, turi būti koreguojama, iš viso sudarė 2,8 mlrd. EUR (žr. 6.4.1 pastabą).

b) Struktūriniai veiksmai

Su struktūriniais veiksmais, įtrauktais į šią kategoriją, susijusių išlaidų susigražinta už 613 mln. EUR (2008 m. – 349 mln. EUR). Į šią subkategoriją įtraukti Komisijos pateikti vykdomieji raštai sumoms išieškoti, kurių tikslas – susigražinti 406 mln. EUR ankstesnių metų nepagrįstų išlaidų, ir 206 mln. EUR sukauptų pajamų pokytis (padidėjimas) metų pabaigoje.

Vykdomieji raštai sumoms išieškoti pateikiami tik šiais atvejais:

- oficialūs Komisijos sprendimai dėl finansinių korekcijų, nustačius, kad sumos, kurių prašo valstybės narės, išleistos neteisėtai;
- koregavimai užbaigiant programą, dėl kurių sumažinamas ES įnašas, kai valstybė narė nedeklaravo pakankamai reikalavimus atitinkančių išlaidų, kad pagrįstų visą jau suteiktą išankstinį finansavimą ir tarpinius mokėjimus; tokios operacijos gali būti atliekamos be oficialaus Komisijos sprendimo, jeigu tai priimtina valstybei narei;
- susigražintų sumų išmokėjimas užbaigus programą, baigus teisinę procedūrą, kurios tebevyko užbaigimo metu.

Kiti su struktūriniais veiksmais susiję vykdomieji raštai pateikti išankstiniam finansavimui susigražinti. Šios sumos neparodytos kaip įplaukos, tačiau įtraukiamos į balanso išankstinio finansavimo kategoriją.

Apskaičiuota tebesvarstomų galimų finansinių korekcijų suma 2009 m. gruodžio 31 d. – 1,1 mlrd. EUR, daugiau informacijos žr. **6.4.2** pastabą.

3.2.4 Įplaukos iš administracinių operacijų

Šios įplaukos daugiausia susidaro atlikus atskaitymus iš darbuotojų atlyginimų ir jas visų pirma sudaro dvi sumos: pensijų draudimo įmokos ir pajamų mokestis.

3.2.5 Įvairios veiklos įplaukos

376 mln. EUR suma (2008 m. – 321 mln. EUR) susijusi su iš stojančių šalių gautomis sumomis. Pagrindinė priežastis, kodėl, palyginti su pernai, padidėjo įvairios veiklos įplaukos, yra tai, kad padidėjo valiutos keitimo pelnas (žr. toliau). Šį padidėjimą kiek kompensavo pirmą kartą į biudžetą įtrauktų ankstesnių metų išankstinio finansavimo sumų sumažėjimas, atitinkamas įrašas įtrauktas į šią kategoriją (5 mln. EUR, palyginti su 241 mln. EUR 2008 m.).

Valiutos keitimo pelnas, išskyrus **3.5** pastaboje aptariamą finansinę veiklą, taip pat įtraukiamas į šią kategoriją. Šis pelnas atsiranda vykdant kasdieninę veiklą ir susijusias operacijas kita nei euras valiuta bei atliekant perkainojimą metų pabaigoje, kad būtų galima parengti ataskaitas. Jose nurodytas tiek realizuotas, tiek nerealizuotas pelnas.

Vertinant pagal grynąją poziciją, per metus gautas didelis grynasis 185 mln. EUR valiutos keitimo pelnas (2008 m. – grynasis 504 mln. EUR nuostolis). Ši suma paskirstyta į nerealizuotą ir realizuotą pelną, o Komisija apskaitė beveik visas sumas.

Grynasis nerealizuotas valiutos keitimo pelnas

Grynasis 132 mln. EUR pelnas yra ne eurais laikomų likučių perkainojimo metų pabaigoje rezultatas. Didžioji pelno suma (87 mln. EUR) susijusi su Didžiosios Britanijos svarais (GBP) ir Švedijos kronomis (SEK), nes 2009 m. abi šios valiutos pabrango euro atžvilgiu.

Komisija metų pabaigoje savo nuosavų išteklių banko sąskaitose laiko gana didelius likučius ne eurais, įskaitant GBP ir SEK. Pagal Tarybos reglamentą Nr. 1150/2000 šias lėšas Komisija laiko savo nuosavų išteklių banko sąskaitose, į kurias įnašus moka valstybės narės, ir naudoja, kai reikia padengti dėl biudžeto vykdymo atsirandančius Komisijos grynųjų pinigų poreikius.

Grynasis realizuotas valiutos keitimo pelnas

Didžioji viso 53 mln. EUR valiutos keitimo pelno dalis susidarė dėl apskaitos operacijų, susijusių su nuosavų išteklių sumomis, kurias euro zonai nepriklausančios valstybės narės moka ne eurais, bet nacionalinėmis valiutomis. Jis susidarė dėl buhalterinio valiutos kurso, pagal kurį šios sumos apskaitomos Komisijai jas gavus, ir rinkos valiutos kurso, pagal kurį jos perskaičiuojamos į eurus prieš panaudojant Komisijos mokėjimams padengti, skirtumo. Buhalterinis valiutos kursas nustatomas kiekvieną mėnesį pagal priešpaskutinę praėjusio mėnesio dieną galiojusį rinkos valiutos kursą. Gavus nuosavų išteklių sumas, jos registruojamos apskaitoje šiais valiutų kursais, o vėliau pakeičiamos į eurus pagal rinkos valiutų kursus.

2009 m. smarkiai pabrango kelios Europos valiutos, ypač GBP ir Rumunijos lėja (RON). Todėl tam tikrais laikotarpiais taikyti rinkos valiutų kursai Komisijai perskaičiuojant nuosavus išteklius šiomis valiutomis buvo reguliariai didesni nei buhalteriniai kursai, pagal kuriuos gautos sumos buvo įtrauktos į apskaitą. Likusi skirtumo dalis susijusi su kitomis apskaitos operacijomis, įskaitant Komisijos atliktus mokėjimus ne eurais.

2008–2009 m. bendro valiutų kurso skirtumo pokytis – iš grynojo nuostolio į grynąjį pelną – yra per šiuos dvejus metus smarkiai kitusių valiutų kursų padarinys. 2008 m. kelios Europos valiutos euro atžvilgiu smarkiai nuvertėjo, o 2009 m. ši tendencija iš dalies pasikeitė į priešingą.

3.3 ADMINISTRACINĖS IŠLAIDOS

	<i>Mln. EUR</i>	
	2009 m.	2008 m.
Išlaidos darbuotojams	4 898	4 563
Nusidėvėjimas ir vertės sumažėjimas	436	330
Kitos administracinės išlaidos	2 799	2 827
Iš viso	8 133	7 720

Tai yra administracinės išlaidos, kurios patiriamos ES vykdant veiklą ir apima sąnaudas darbuotojams ir kitas sąnaudas, susijusias su institucijų ir agentūrų administravimu (pvz., nuomos, priežiūros sąnaudos, raštinės prekės, mokymo sąnaudos ir kt.).

3.4 VEIKLOS IŠLAIDOS

Mln. EUR

	Pastaba	2009 m.	2008 m.
Pirminės veiklos išlaidos:	<i>3.4.1</i>		
Tiesioginis centralizuotas valdymas		8 744	7 998
Netiesioginis centralizuotas valdymas		3 605	3 077
Decentralizuotas valdymas		137	1 278
Pasidalijamasis valdymas		89 681	81 839
Jungtinis valdymas		<u>1 655</u>	<u>1 188</u>
Iš viso		103 822	95 380
Kitos veiklos išlaidos:	<i>3.4.2</i>		
Patikslinimai (atidėjiniai)		199	278
Valiutos keitimo nuostoliai		432	773
Kiti		<u>481</u>	<u>783</u>
Iš viso		1 112	1 834
Iš viso		104 934	97 214

3.4.1 Pirminės veiklos išlaidos

Europos Sąjungos veiklos išlaidos priskiriamos įvairioms finansinės perspektyvos išlaidų kategorijoms ir gali būti įvairių rūšių, atsižvelgiant į tai, kaip pinigai išmokami ir tvarkomi. Didžioji išlaidų dalis (86 %) priskiriama pasidalijamojo valdymo kategorijai, kai užduotis pavedama vykdyti valstybėms narėms, ir apima tokias sritis, kaip EŽŪGF išlaidos ir iš skirtingų struktūrinių veiksmų priemonių (Regioninės plėtros fondo, Socialinio fondo, Žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, Sanglaudos fondo ir Žuvininkystės fondo) finansuojami veiksmai.

2009 m. padidėjimas daugiausia susijęs su 2007–2013 m. programavimo laikotarpio struktūriniais veiksmais. Po lėto pradinio etapo ankstesniais metais šių programų įgyvendinimas 2009 m. pasiekė įprastą tempą, o 2000–2006 m. veiksmai buvo baigiami.

3.4.2 Kitos veiklos išlaidos

Valiutos keitimo nuostoliai, išskyrus nuostolius dėl toliau 3.6 pastaboje aprašomos finansinės veiklos, atsiranda vykdant kasdieninę veiklą ir susijusius sandorius kita nei euras valiuta bei metų pabaigoje atliekant perkainojimą, kuris būtinas ataskaitoms parengti, – jie gali būti tiek realizuoti, tiek nerealizuoti.

3.5 FINANSINĖS ĮPLAUKOS

Mln. EUR

	2009 m.	2008 m.
Dividendų pajamos (iš rizikos kapitalo fondų)	14	22
Palūkanų pajamos:		
Iš išankstinio finansavimo	59	50
Iš pavėluotų mokėjimų	132	26
Iš apskaitos sandorių	2	13
Iš parduoti laikomo turto	100	102
Iš paskolų	265	105
Iš pinigų ir pinigų ekvivalentų	158	349
Kiti	<u>3</u>	<u>3</u>
Iš viso	719	648
Kitos finansinės pajamos:		
Realizuotas pelnas iš finansinio turto pardavimo	10	4
Kiti	<u>76</u>	<u>11</u>
Iš viso	86	15
Dabartinės vertės koregavimai	10	3
Pelnas iš valiutos keitimo	6	10
Iš viso	835	698

3.6 FINANSINĖS IŠLAIDOS

Mln. EUR

	2009 m.	2008 m.
Palūkanų išlaidos:		
Nuoma	95	91
Apsikeitimo sandoriai	2	10
Pasiskolintos lėšos	248	90
Kiti	<u>20</u>	<u>9</u>
Iš viso	365	200
Kitos finansinės išlaidos:		
Finansinių atidėjinių koregavimai	39	12
Biudžeto priemonių finansinės sąnaudos	73	50
Realizuotas nuostolis dėl finansinio turto pardavimo	0	8
Finansinio turto vertės sumažėjimo nuostoliai	15	11
Kiti	<u>57</u>	<u>56</u>
Iš viso	184	137
Dabartinės vertės koregavimai	0	118
Valiutos keitimo nuostoliai	45	12
Iš viso	594	467

3.7 ASOCIJUOTOSIOMS IR BENDROSIOMS ĮMONĖMS TENKANTI GRYNOJO PERTEKLIAUS (DEFICITO) DALIS

Remdamasi nuosavybės apskaitos metodu, ES į savo ekonominės veiklos rezultatų ataskaitą įtraukia savo asocijuotųjų ir bendrųjų įmonių grynojo pertekliaus (deficito) dalį (taip pat žr. 2.3.1 ir 2.3.2 pastabas).

3.8 SEGMENTŲ ATSKAITOMYBĖ

Segmentų ataskaitoje pateiktas veiklos įplaukų ir išlaidų išskaidymas pagal Komisijos politikos sritis, remiantis veikla grindžiamo biudžeto struktūra. Pateikiant finansines ataskaitas šios politikos sritys suskirstomos į tris didesnes kategorijas: „Europos Sąjungos vidaus veiksmai“, „Europos Sąjungos išorės veiksmai“ ir „Tarnybos ir kita veikla“.

„Europos Sąjungos vidaus veiksmai“ yra didžiausia kategorija, apimanti daugelį Europos Sąjungos vidaus politikos sričių. „Europos Sąjungos išorės veiksmai“ apima ES išorės politiką, pvz., prekybą ir pagalbą. „Tarnybos ir kita veikla“ yra vidaus horizontalūs veiksmai, reikalingi ES institucijų ir įstaigų funkcionavimui užtikrinti.

Konsoliduotos agentūros įtraukiamos į skirtingas politikos sritis. Kitos institucijos, išskyrus Komisiją, yra suskirstytos pagal konkrečią politikos sritį. Įvairioms politikos sritims nurodomos bendros sumos prieš atliekant konsoliduojamų įstaigų tarpusavio operacijų eliminavimą, o eliminavimas atliekamas bendrai viename stulpelyje.

Reikia atkreipti dėmesį, kad centrinių Komisijos tarnybų skaičiuojami, renkami ir valdomi nuosavi ištekliai ir įnašai nėra skirstomi pagal įvairias veiklos rūšis. Jie pateikiami čia tam, kad būtų galima palyginti grynąjį rezultatą su ekonominės veiklos rezultatų ataskaita.

SEGMENTŲ ATSKAITOMYBĖ. SUVESTINĖ

Mln. EUR

	ES vidaus veiksmai	ES išorės veiksmai	Tarnybos ir kita veikla	Likviduojama EAPB	Kitos institucijos	Konsolidacijos eliminavimas	IŠ VISO
<u>Kitos veiklos įplaukos</u>							
Baudos	2 648	0	0	0	0	0	2 648
Žemės ūkio mokesčiai	705	0	0	0	0	0	705
Išlaidų susigrąžinimas	1 110	64	2	0	0	0	1 176
Administracinių operacijų įplaukos	79	37	840	0	377	(125)	1 208
Kitos veiklos įplaukos	1 930	81	707	2	1	(926)	1 795
KITOS VEIKLOS ĮPLAUKOS	6 472	182	1 549	2	378	(1 051)	7 532
<u>Administracinės išlaidos:</u>							
Išlaidos darbuotojams	(1 732)	(737)	(1 151)	0	(1 287)	9	(4 898)
Su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju turtu, įranga bei įrengimais susijusios išlaidos	(70)	(18)	(118)	0	(230)	0	(436)
Kitos administracinės išlaidos	(658)	(311)	(853)	0	(1 225)	248	(2 799)
	(2 460)	(1 066)	(2 122)	0	(2 742)	257	(8 133)
<u>Veiklos išlaidos:</u>							
Tiesioginis centralizuotas valdymas	(6 279)	(2 843)	(278)	0	0	656	(8 744)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	(2 971)	(616)	(4)	0	0	(14)	(3 605)
Decentralizuotas valdymas	(32)	(105)	0	0	0	0	(137)
Pasidalijamasis valdymas	(89 546)	(9)	(126)	0	0	0	(89 681)
Jungtinis valdymas	(368)	(1 287)	0	0	0	0	(1 655)
Kitos veiklos išlaidos	(726)	(9)	(468)	(61)	0	152	(1 112)
	(99 922)	(4 869)	(876)	(61)	0	794	(104 934)
IŠ VISO VEIKLOS IŠLAIDŲ	(102 382)	(5 935)	(2 998)	(61)	(2 742)	1 051	(113 067)
GRYNSIOS VEIKLOS IŠLAIDOS	(95 910)	(5 753)	(1 449)	(59)	(2 364)	0	(105 535)
Įplaukos iš nuosavų išteklių ir įnašų							110 537
Pagrindinės veiklos perteklius							5 002
Grynosios finansinės pajamos							241
Išmokų darbuotojams išsipareigojimų pokyčiai							(683)
Asocijuotosioms / bendrosioms įmonėms tenkanti rezultatų dalis							(103)
Metinis ekonominės veiklos rezultatas							4 457

SEGMENTŲ ATSKAITOMYBĖ. ES VIDAUS VEIKSMAI

Mln. EUR

	Ekonomikos ir finansų reikalai	Įmonės ir pramonė	Konkurencija	Užimtumas	Žemės ūkis	Transportas ir energetika	Aplinka	Moksliniai tyrimai	Informacinė visuomenė
<i>Kitos veiklos įplaukos</i>									
Baudos	0	8	2 626	0	0	2	10	0	0
Žemės ūkio mokesčiai	0	0	0	0	705	0	0	0	0
Išlaidų susigrąžinimas	3	5	0	60	492	3	1	6	12
Įplaukos iš administracinių operacijų	0	9	0	0	0	17	0	1	4
Kitos veiklos įplaukos	7	261	0	33	84	203	35	513	5
KITOS VEIKLOS ĮPLAUKOS	10	283	2 626	93	1 281	225	46	520	21
Administracinės išlaidos:	(53)	(243)	(74)	(102)	(108)	(265)	(100)	(292)	(127)
Išlaidos darbuotojams	(46)	(161)	(68)	(75)	(88)	(178)	(74)	(197)	(96)
Su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju turtu, įranga bei įrengimais susijusios išlaidos	0	(15)	0	(1)	0	(9)	(1)	(2)	0
Kitos administracinės išlaidos	(7)	(67)	(6)	(26)	(20)	(78)	(25)	(93)	(31)
Veiklos išlaidos:	(35)	(358)	(16)	(8 153)	(55 539)	(1 726)	(192)	(3 646)	(1 220)
Tiesioginis centralizuotas valdymas	(35)	(159)	0	(182)	(43)	(607)	(173)	(2 647)	(1 108)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	0	(39)	0	0	0	(667)	(4)	(922)	(103)
Decentralizuotas valdymas	0	0	0	(3)	(8)	(11)	0	0	0
Pasidalijamasis valdymas	0	0	0	(7 952)	(55 427)	0	0	0	0
Jungtinis valdymas	0	(68)	0	0	0	(285)	0	0	0
Kitos veiklos išlaidos	0	(92)	(16)	(16)	(61)	(156)	(15)	(77)	(9)
IŠ VISO VEIKLOS IŠLAIDŲ	(88)	(601)	(90)	(8 255)	(55 647)	(1 991)	(292)	(3 938)	(1 347)
GRYNSIOS VEIKLOS IŠLAIDOS	(78)	(318)	2 536	(8 162)	(54 366)	(1 766)	(246)	(3 418)	(1 326)
	Jungtinis tyrimų centras	Žuvininkystė	Vidaus rinka	Regioninės politikos	Mokesčiai ir maitai	Švietimas ir kultūra	Sveikatos ir vartotojų apsauga	Teisingumas, laisvė ir saugumas	Iš viso ES vidaus veiksmų
<i>Kitos veiklos įplaukos</i>									
Baudos	0	0	2	0	0	0	0	0	2 648
Žemės ūkio mokesčiai	0	0	0	0	0	0	0	0	705
Išlaidų susigrąžinimas	0	23	0	497	0	4	1	3	1 110
Įplaukos iš administracinių operacijų	45	0	0	0	0	1	1	1	79
Kitos veiklos įplaukos	159	8	190	(1)	1	156	136	140	1 930
KITOS VEIKLOS ĮPLAUKOS	204	31	192	496	1	161	138	144	6 472
Administracinės išlaidos:	(308)	(39)	(161)	(69)	(49)	(177)	(177)	(116)	(2 460)
Išlaidos darbuotojams	(226)	(32)	(105)	(55)	(40)	(88)	(120)	(83)	(1 732)
Su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju turtu, įranga bei įrengimais susijusios išlaidos	(28)	0	(4)	0	(2)	(1)	(4)	(3)	(70)
Kitos administracinės išlaidos	(54)	(7)	(52)	(14)	(7)	(88)	(53)	(30)	(658)
Veiklos išlaidos:	(143)	(544)	(36)	(25 789)	(65)	(1 341)	(495)	(624)	(99 922)
Tiesioginis centralizuotas valdymas	(29)	(282)	(7)	(37)	(65)	(157)	(395)	(353)	(6 279)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	0	0	0	(17)	0	(1 179)	(40)	0	(2 971)
Decentralizuotas valdymas	0	0	0	(10)	0	0	0	0	(32)
Pasidalijamasis valdymas	0	(260)	0	(25 710)	0	0	0	(197)	(89 546)

Jungtinis valdymas	0	0	0	(15)	0	0	0	0	(368)
Kitos veiklos išlaidos	(114)	(2)	(29)	0	0	(5)	(60)	(74)	(726)
IŠ VISO VEIKLOS IŠLAIDŲ	(451)	(583)	(197)	(25 858)	(114)	(1 518)	(672)	(740)	(102 382)
GRYNSIOS VEIKLOS IŠLAIDOS	(247)	(552)	(5)	(25 362)	(113)	(1 357)	(534)	(596)	(95 910)

SEGMENTŲ ATSKAITOMYBĖ. ES IŠORĖS VEIKSMAI

Mln. EUR

	Išorės ryšiai	Prekyba	Vystymasis	Plėtra	Humanitarinė pagalba	Iš viso ES išorės veiksmų
<u>Kitos veiklos įplaukos</u>						
Išlaidų susigrąžinimas	14	0	9	39	2	64
Įplaukos iš administracinių operacijų	37	0	0	0	0	37
Kitos veiklos įplaukos	81	0	(1)	1	0	81
KITOS VEIKLOS ĮPLAUKOS	132	0	8	40	2	182
<u>Administracinės išlaidos:</u>	(799)	(50)	(146)	(45)	(26)	(1 066)
Išlaidos darbuotojams	(511)	(45)	(129)	(36)	(16)	(737)
Su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju turtu, įranga bei įrengimais susijusios išlaidos	(18)	0	0	0	0	(18)
Kitos administracinės išlaidos	(270)	(5)	(17)	(9)	(10)	(311)
<u>Veiklos išlaidos:</u>	(2 924)	(12)	(939)	(142)	(852)	(4 869)
Tiesioginis centralizuotas valdymas	(1 514)	(6)	(610)	(296)	(417)	(2 843)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	(563)	0	(1)	(52)	0	(616)
Decentralizuotas valdymas	(185)	0	(122)	202	0	(105)
Pasidalijamasis valdymas	(26)	0	17	0	0	(9)
Jungtinis valdymas	(634)	(6)	(218)	6	(435)	(1 287)
Kitos veiklos išlaidos	(2)	0	(5)	(2)	0	(9)
IŠ VISO VEIKLOS IŠLAIDŲ	(3 723)	(62)	(1 085)	(187)	(878)	(5 935)
GRYNSIOS VEIKLOS IŠLAIDOS	(3 591)	(62)	(1 077)	(147)	(876)	(5 753)

SEGMENTŲ ATSKAITOMYBĖ. TARNYBOS IR KITA VEIKLA

	Spauda ir komunikacija	Kovos su sukčiavimu tarnyba	Koordinavimas	Personalias ir administracija	Eurostatas	Biudžetas	Auditas	Kalbos	Kiti	Iš viso tarnybų ir kitos veiklos
<u>Kitos veiklos įplaukos</u>										
Išlaidų susigrąžinimas	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2
Įplaukos iš administracinių operacijų	0	6	0	692	0	50	0	92	0	840
Kitos veiklos įplaukos	(2)	0	6	54	(1)	(2)	0	47	605	707
KITOS VEIKLOS ĮPLAUKOS	(1)	6	6	747	(1)	48	0	139	605	1 549
<u>Administracinės išlaidos:</u>	(96)	(49)	(148)	(1 360)	(65)	(51)	(8)	(380)	35	(2 122)
Išlaidos darbuotojams	(61)	(36)	(129)	(564)	(60)	(38)	(8)	(290)	35	(1 151)
Su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju	(2)	0	0	(116)	0	0	0	0	0	(118)

turtu, įranga bei įrengimais susijusios išlaidos										
Kitos administracinės išlaidos	(33)	(13)	(19)	(680)	(5)	(13)	0	(90)	0	(853)
Veiklos išlaidos:	(98)	(13)	0	(36)	(30)	(261)	0	(14)	(424)	(876)
Tiesioginis centralizuotas valdymas	(94)	(13)	0	(32)	(29)	(109)	0	(1)	0	(278)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	(4)	0	0	0	0	0	0	0	0	(4)
Pasidalijamasis valdymas	0	0	0	0	0	(126)	0	0	0	(126)
Kitos veiklos išlaidos	0	0	0	(4)	(1)	(26)	0	(13)	(424)	(468)
IŠ VISO VEIKLOS IŠLAIDŲ	(194)	(62)	(148)	(1 396)	(95)	(312)	(8)	(394)	(389)	(2 998)
GRYNSIOS VEIKLOS IŠLAIDOS	(195)	(56)	(142)	(649)	(96)	(264)	(8)	(255)	216	(1 449)

4. PINIGŲ SRAUTŲ LENTELĖS PASTABOS

4.1 PINIGŲ SRAUTŲ LENTELĖS TIKSLAS IR PARENGIMAS

Pinigų srautų informacija suteikia pagrindą įvertinti ES gebėjimą gauti pinigų ir pinigų ekvivalentų bei jos poreikius tuos pinigų srautus panaudoti.

Pinigų srautų lentelė rengiama remiantis netiesioginiu metodu. Tai reiškia, kad grynasis finansinių metų perteklius arba deficitas koreguojamas atsižvelgiant į nepiniginio pobūdžio sandorių rezultatus, visas praėjusių ar būsimų laikotarpių pagrindinės veiklos pinigų įplaukų ar išmokų atidėtas sumas arba sukauptas sumas ir įplaukų arba išlaidų, susijusių su investicinės veiklos pinigų srautais, punktus. Pinigų srautai, atsirandantys iš operacijų užsienio valiuta, pateikiami ES atskaitomybės valiuta (eurais), taikant užsienio valiutos keitimo į eurus kursą, galiojantį pinigų srautų dieną.

Pirmiau pateiktoje pinigų srautų lentelėje pateikti laikotarpio pinigų srautai, suklasifikuoti pagal pagrindinę ir investicinę veiklą (ES nevykdo finansavimo veiklos).

4.2 PAGRINDINĖ VEIKLA

Pagrindinė veikla – tai ES veikla, kuri nėra investicinė veikla. Jai priskiriama didžioji vykdomos veiklos dalis. Gavėjams suteiktos paskolos (ir susijusios pasiskolintos lėšos, kai taikytina) nelaikomos investicine (arba finansine) veikla, kadangi jos yra bendrųjų tikslų dalis, taigi ir ES kasdienių operacijų dalis. Pagrindinė veikla taip pat apima investicijas, kaip antai EIF, ERPB ir rizikos kapitalo fondus. Iš tiesų šios veiklos tikslas – dalyvauti siekiant nustatytų politikos rezultatų.

4.3 INVESTICINĖ VEIKLA

Investicinė veikla — tai nematerialiojo ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrengimų įsigijimas ir perleidimas bei kitos investicijos, kurios neįtraukiamos į pinigų ekvivalentus. Gavėjams suteiktos paskolos nepriskiriamos investicinei veiklai. Siekiama parodyti realias ES atliktas investicijas.

Reikėtų pažymėti, kad ES negali panaudoti Komisijos turimo 8 910 mln. EUR pinigų ir pinigų ekvivalentų likučio. Tai yra pinigai, kurie buvo gauti kaip paskirtų baudų apmokėjimas, kai kita šalis yra apskundusi baudos paskyrimo faktą. Šios sumos aiškiai parodomos kaip „rezervuotos piniginės lėšos“, kaip nurodyta **2.11** pastaboje.

5. NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS IR NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI IR KITA INFORMACIJA

NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS

Mln. EUR

	Pastaba	2009 12 31	2008 12 31
Gautos garantijos	5.1	279	260
Neapibrėžtasis turtas, susijęs su sukčiavimo ir pažeidimų atvejais struktūriniuose veiksmuose	5.2	1 944	2 010
Svarstomos finansinės korekcijos (nepriimtas galutinis sprendimas)	5.3	0	4 390
Kitas neapibrėžtasis turtas	5.4	18	43
Iš viso neapibrėžtojo turto		<u>2 241</u>	<u>6 703</u>

NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI

Mln. EUR

Neapibrėžtieji įsipareigojimai	Pastaba	2009 12 31	2008 12 31
Suteiktos garantijos	5.5	19 330	17 510
Baudos. Apeliaciniai skundai Teisingumo Teismui	5.6	11 969	10 198
EŽŪGF. Nepriimti teismo sprendimai	5.7	1 945	1 609
Sumos, susijusios su teismo bylomis ir kitais ginčais	5.8	416	281
Kiti neapibrėžtieji įsipareigojimai	5.9	12	18
Iš viso neapibrėžtųjų įsipareigojimų		<u>33 672</u>	<u>29 616</u>

Visi neapibrėžtieji įsipareigojimai būtų finansuojami ateityje, jei sueitų jų mokėjimo terminas, iš ES biudžeto. ES biudžetą finansuoja valstybės narės.

NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS

5.1 GAUTOS GARANTIJOS

<i>Mln. EUR</i>		
	2009 12 31	2008 12 31
Įvykdymo garantijos	252	239
Kiti	27	21
Iš viso	279	260

Kartais reikalaujama įvykdymo garantijų, siekiant užtikrinti, kad ES lėšų gavėjai įvykdytų savo sutartyse su ES numatytus įsipareigojimus.

5.2 SUKČIAVIMAS IR PAŽEIDIMAI

Toliau pateiktoje lentelėje nurodyta galima susigražintina suma, kurią gali sumokėti valstybės narės, nustačius, kad buvo su struktūriniais fondais susijusių pažeidimų. Duomenys lentelėje pagrįsti oficialiomis ataskaitomis, kurias valstybės narės pateikė pagal Komisijos reglamentą Nr. 1681/94, sumas paskirstant pagal valstybes nares.

Neapibrėžtasis turtas. Sukčiavimo ir pažeidimų atvejai

<i>Mln. EUR</i>		
Valstybė narė	2009 12 31	2008 12 31
Austrija	8	13
Belgija	2	16
Čekija	13	13
Danija	2	10
Estija	3	2
Suomija	2	3
Prancūzija	15	12
Vokietija	468	581
Graikija	25	62
Vengrija	6	5
Airija	1	1
Italija	436	441
Latvija	5	4
Lietuva	5	2
Malta	1	1
Nyderlandai	15	14
Lenkija	18	13
Portugalija	82	114
Slovakija	39	9
Slovėnija	7	1
Ispanija	277	279
Švedija	2	2
Jungtinė Karalystė	347	257
IŠ VISO	1 779	1 855

Šioje lentelėje pateikti skaičiai parodo teoriškai didžiausią sumą, o ne sumas, kurios faktiškai bus pervestos į ES biudžetą, dėl toliau nurodytų priežasčių.

- Valstybės narės ne visuomet praneša apie sumų susigražinimo operacijų rezultatus.

- Nors valstybės narės privalo informuoti Komisiją apie sumų atgavimo tikimybę, neįmanoma tiksliai nustatyti, kokia susigražintų sumų dalis bus iš tikrųjų susigražinta. Nacionaliniai įstatymai kartais numato 30 metų ieškininės senaties terminą, taigi dar ir dėl to nacionalinės valdžios institucijos gali vilkinti oficialų skolos nurašymą, net jeigu jos susigražinimo tikimybė tik teorinė. Kalbant apie struktūrinius veiksmus, dabar valstybės narės turi kartą per metus Komisijai atsiųsti susigražintų sumų ataskaitą (Reglamento Nr. 438/2001 8 straipsnis), kad būtų galima susidaryti geresnį tikrosios padėties vaizdą.
- Net jeigu atitinkama valstybė narė laiku pradeda sumų susigražinimo procedūras, teigiamas rezultatas dar nėra garantuotas. Tai ypač aktualu tais atvejais, kai vykdomieji raštai sumoms išieškoti užginčijami teismuose.
- Atskiri projektai yra bendrai finansuojami kaip daugiamečių programų dalis. Kol daugiametė programa nepabaigiama, neįmanoma tiksliai apskaičiuoti susigražintų sumų, nes su pažeidimais susijusios sumos tam tikromis aplinkybėmis gali būti iš naujo paskirtos kitiems teisėtiems projektams, o mokėjimas dalimis, ypač galutiniai mokėjimai, kartais gali būti panaudotas kaip ankstesnių su pažeidimais susijusių išlaidų koregavimo priemonė. Duomenys šiose lentelėse yra negalutiniai ir pagrįsti ataskaitomis, kurios gautos ir apiformintos iki 2010 m. vasario mėn. pabaigos. Šie duomenys gali keistis, gavus kitas vėluojančias ataskaitas.

Atskirais atvejais sumų susigražinimo tikimybės neįmanoma įvertinti pakankamai tiksliai, sprendžiant iš valstybių narių perduotos informacijos. Pagrindiniai pokyčiai nuo 2008 m. – tai padidėjimai, susiję su ES-10 šalimis. 2004 m. pradėta visapusiškai įgyvendinti sanglaudos politiką, ir nuo tada dėl didėjančio įgyvendinimo ir padidėjusios bendrai finansuojamų operacijų kontrolės, daugėja ir pažeidimų, apie kuriuos pranešama. Kitas svarbus 2008 m. pokytis, susijęs su Jungtine Karalyste, kuri vis dažniau praneša apie pažeidimus, nustatytus, atliktus nuodugnius finansuojamų operacijų auditus.

Į šią kategoriją taip pat įtraukta 165 mln. EUR suma, susijusi su EŽŪGF (2008 m. – 153 mln. EUR). Valstybės narės Komisijai pranešė apie sumas, kurias įtraukė į savo skolininkų knygas, taip pat apie sumas, kurios dar buvo preliminariai tikrinamos. Būtent šios preliminarios sumos ir parodomos šioje kategorijoje.

5.3 SVARSTOMOS FINANSINĖS KOREKCIJOS (NEPRIIMTAS GALUTINIS SPRENDIMAS)

Ši informacija apie ES išlaidų susigražinimą kartu su susijusia informacija dabar pateikiama šių finansinių ataskaitų 6 pastaboje.

5.4 KITAS NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS

Į šią kategoriją įtrauktos kitos mažesnės neapibrėžtojo turto sumos, neklasifikuojamos pagal pirmiau nurodytas kategorijas.

NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI

5.5 SUTEIKTOS GARANTIJOS

5.5.1 *Garantijos Europos investicijų banko (EIB) paskoloms, suteiktoms iš jo nuosavų išteklių*

Mln. EUR

	Rizikos pasidalijimas 2009 12 31	Rizikos nesidalijimas 2009 12 31		Neįvykdyta 2009 12 31 Iš viso	Neįvykdyta 2008 12 31
		Valdžios institucija	Privačioji bendrovė		
65 % garantija	3 127	9 126	2 692	14 945	12 429
70 % garantija	109	1 981	506	2 596	2 908
75 % garantija	0	617	233	850	1 049
100 % garantija	0	625	196	821	1 008
Iš viso	3 236	12 349	3 627	19 212	17 394

Garantijos iš ES biudžeto suteikiamos EIB paskoloms, kurias jis pasirašė ir suteikė iš nuosavų išteklių trečiosioms šalims 2009 m. gruodžio 31 d. (įskaitant valstybėms narėms iki stojimo suteiktas paskolas). Tačiau ES garantija negali viršyti patvirtintų kredito linijų viršutinės ribos procentinės dalies: 65 %, 70 %, 75 % arba 100 %. Nepsiekus šios viršutinės ribos, ES garantija taikoma visai sumai. 2009 m. gruodžio 31 d. neapmokėta suma siekė 19 212 mln. EUR, todėl ji yra didžiausia ES rizika.

Paskoloms, kurioms taikoma ES biudžeto garantija, EIB taip pat gauna garantijas iš trečiųjų šalių (valstybių, viešųjų ar privačiųjų finansų įstaigų); šiais atvejais Komisija yra antrinis garantas. ES biudžeto garantija apima tik pagal politinę „rizikos pasidalijimo“ kategoriją suteiktų garantijų riziką. Kitą riziką, jei pirminis garantas nesilaiko įsipareigojimų, dengia EIB. Kalbant apie „rizikos nesidalijimo“ kategorijos garantijas, visa rizika, jeigu pirminis garantas nesilaiko savo įsipareigojimų, dengiama iš ES biudžeto. Jeigu pirminis garantas yra viešosios valdžios institucija, ta rizika paprastai yra tik politinė rizika, bet kai garantiją suteikia įstaiga arba privačioji bendrovė, iš ES biudžeto taip pat gali tekti padengti komercinę riziką.

5.5.2 *Kitos suteiktos garantijos*

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
Rizikos pasidalijimo finansinė priemonė (RFPF)	94	48
MEDA: Maroko garantijos	17	66
Paskolų garantijų priemonė TEN-T projektams	6	1
Kiti	1	1
Iš viso	118	116

Pagal rizikos pasidalijimo finansinę priemonę (RFPF) Komisijos įnašas naudojamas atidėjiniams, kurie skirti paskolų ir garantijų, kurias EIB suteikė reikalavimus atitinkantiems mokslinių tyrimų projektams, finansinei rizikai padengti. 2007–2013 m. laikotarpiu Komisijai iš viso numatytas iki 1 mlrd. EUR biudžetas, iš kurio iki 800 mln. EUR yra iš specialiosios programos „Bendradarbiavimas“, o 200 mln. EUR – iš specialiosios programos „Pajėgumai“. EIB įsipareigojo suteikti tokią pačią sumą. Komisija užblokavo 94 mln. EUR sumą kaip „Kapitalo paskirstymą“. Šis kapitalo paskirstymas dengia nenumatytus paskolų ir garantijų, kurias pagal RFPF suteikė EIB, nuostolius. Tai didžiausias nuostolis, kurį Komisija galėtų patirti, jeigu nebūtų įvykdyti suteiktų paskolų arba garantijų įsipareigojimai. Tai yra viršutinė garantijos, kurią Komisija suteikė pagal RFPF, riba. Todėl ES šią sumą laiko neapibrėžtuju įsipareigojimu.

Kaip programos MEDA dalį Komisija, pasitelkusi specialų fondą, sukūrė garantijų mechanizmą, kuris bus naudingas dviems Maroko organizacijoms: „Caisse Centrale de Garantie“ ir „Fonds Dar Ad-Damane“. 2009 m. gruodžio 31 d. Komisijos garantija apėmė 17 mln. EUR.

2007–2013 m. Paskolų garantijų priemonė TEN-T projektams skirta garantijoms suteikti, siekiant sušvelninti įplaukų riziką ankstyvaisiais TEN transporto projektų įgyvendinimo metais. Konkrečiai garantija visiškai padengtų rezervines kredito linijas ir ja būtų pasinaudojama tik tais atvejais, kai projekto pinigų srautų nepakaktų palūkanoms už skolą, susidariusią gavus privilegijuotąją paskolą, mokėti. Ši priemonė bus jungtinis Komisijos ir EIB finansinis produktas, kuriam iš ES biudžeto bus skirta 500 mln. EUR. EIB skirs dar 500 mln. EUR, todėl visa turima suma bus 1 mlrd. EUR. Į šią kategoriją įtraukta 6 mln. EUR suma yra įnašas nenumatytiems nuostoliams, atsiradusiems dėl Paskolų garantijų priemonės TEN-T projektams operacijų, padengti.

5.6 BAUDOS

Šios sumos susijusios su Komisijos paskirtomis baudomis už konkurencijos taisyklių pažeidimą, kurios buvo laikinai sumokėtos ir dėl kurių buvo pateiktas apeliacinis skundas arba nežinoma, ar apeliacinis skundas bus pateikiamas. Neapibrėžtieji įsipareigojimai bus išlaikomi tol, kol su šia byla susijęs Teisingumo Teismo sprendimas taps galutiniu. Iš laikinų mokėjimų uždirtos palūkanos (460 mln. EUR) įtrauktos į metų ekonominės veiklos rezultata ir taip pat parodytos kaip neapibrėžtasis įsipareigojimas, siekiant parodyti Komisijos nuosavybės teisės į šias sumas neapibrėžtumą.

5.7 EŽŪGF. NEPRIIMTI TEISMO SPRENDIMAI

Tai yra neapibrėžtieji įsipareigojimai valstybėms narėms, kurie siejami su EŽŪGF sprendimais dėl atitikties, kol nepriimtas Teisingumo Teismo sprendimas. Įsipareigojimo galutinės sumos ir metų, kuriais jis po sėkmingų apeliacinių skundų bus nuskaitytas iš biudžeto, nustatymas priklausys nuo Teisingumo Teismo procedūros trukmės. Į balansą (žr. **2.13** pastabą) kaip ilgalaikis atidėjiny įtrauktas tikėtinų mokėtinų sumų įvertis.

5.8 SU TEISMO BYLOMIS IR KITAIŠ GINČAIS SUSIJUSIOS SUMOS

Ši kategorija susijusi su šiuo metu ES pateiktais ieškiniais padengti nuostolius, kitais teisiniais ginčais ir numatytais teisinėmis išlaidomis.

Sumos yra susijusios su ginčais su tiekėjais, rangovais ir buvusiais darbuotojais. Reikėtų pažymėti, kad ieškinyje dėl žalos atlyginimo pagal EB sutarties 288 straipsnį pareiškėjas turi įrodyti pakankamai sunkų institucijos padarytą teisinės normos, asmenims suteikiančios teises, pažeidimą, pareiškėjo patirtą realią žalą ir tiesioginį priežastinį ryšį tarp neteisėto veiksmo ir žalos.

5.9 KITI NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI

Į šią kategoriją įtrauktos kitos mažesnės neapibrėžtosios sumos, neklasifikuojamos pagal pirmiau nurodytas kategorijas.

KITA SVARBI INFORMACIJA

5.10 NEPANAUDOTI FINANSINĖS VEIKLOS ĮSIPAREIGOJIMAI

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
Nepanaudoti finansinės veiklos įsipareigojimai	5 733	4 885

Tai yra skolinimo ir kapitalo investavimo susitarimai, kuriuos Komisija sudarė su likviduojama EAPB (kurie neįtraukti į neįvykdytus įsipareigojimus), tačiau kuriais kita šalis dar nepasinaudojo iki metų pabaigos. Didžiausios sumos susijusios su 2008 m. ir 2009 m. pasirašytais mokėjimų balanso paskolos susitarimais, pagal kuriuos sumos nebuvo išmokėtos iki metų pabaigos (2009 m. gruodžio 31 d. – 5,4 mlrd. EUR).

5.11 NEATLIKTI MOKĖJIMAI PAGAL PRISIIMTUS BIUDŽETINIUS ĮSIPAREIGOJIMUS

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
Neatlikti mokėjimai pagal prisiimtus biudžetinius įsipareigojimus	134 689	120 023

Neįvykdytas biudžetinis įsipareigojimas yra suma, kurią sudaro nepanaudotų įsipareigojimų, pagal kuriuos dar neatlikti mokėjimai ir (arba) panaikinimai, suma. Tai įprastinė daugiamečių programų pasekmė. 2009 m. gruodžio 31 d. neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų suma iš viso siekė 177 272 mln. EUR. Minėta suma yra biudžetinis įsipareigojimas, atėmus susijusias sumas, kurios 2009 m. ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje buvo įtrauktos į išlaidas, taigi gaunama minėta bendra suma.

5.12 SVARBŪS TEISINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
Struktūriniai veiksmai	275 761	332 995
Protokolas su Viduržemio jūros baseino šalimis	263	263
Žuvininkystės susitarimai	249	401

Programa „Galileo“	1 517	2 023
GMES programa	556	624
TEN-T	4 289	4 571
Kiti sutartiniai įsipareigojimai	1 325	983
Iš viso	283 960	341 860

Šie įsipareigojimai sudaryti dėl to, kad ES nusprendė prisiimti ilgalaikius teisinius įsipareigojimus dėl sumų, kurios dar nepadengtos biudžetinėmis įsipareigojimų asignavimais. Jie gali būti susiję su daugiamečiais programomis, tokiomis kaip struktūrinių veiksmų programos, arba sumomis, kurias Europos Sąjunga yra įsipareigojusi sumokėti ateityje pagal balanso sudarymo dieną galiojančias administracines sutartis (t. y. susijusias su apsaugos, valymo ir kitų panašių paslaugų teikimu, taip pat sutartinius įsipareigojimus, susijusius su konkrečiais projektais, pavyzdžiui, statybos darbais). Ne visose daugiamečėse programose yra įsipareigojimų, kuriuos reikėtų įtraukti į šią kategoriją, kadangi išlaidos per ateinančius metus priklauso nuo metinių biudžeto valdymo institucijos sprendimų arba atitinkamų taisyklių pakeitimų.

5.12.1 Struktūriniai veiksmai

Toliau pateikiamoje lentelėje palyginti teisiniai įsipareigojimai, kurių atžvilgiu dar nepriimti biudžetiniai įsipareigojimai, ir didžiausi įsipareigojimai, susiję su 2007–2013 m. finansinėje programoje numatytais sumomis. Struktūriniai veiksmai rodo 2007–2013 m. laikotarpiui planuojamą pagalbą. 2007 m. prasidėjusio naujo finansinės programos laikotarpio pobūdis ir tikslai skiriasi nuo ankstesniojo laikotarpio.

Mln. EUR

	2007–2013 m. finansinė perspektyva (A)	Priimti teisiniai įsipareigojim ai (B)	2007–2009 m. biudžetiniai įsipareigojim ai (C)	Teisiniai įsipareigojim ai atėmus biudžetinius įsipareigojim us (=B-C)	Didžiausias įsipareigojim as (=A-C)
Sanglaudos politikos fondai	346 543	346 136	140 318	205 818	206 225
Gamtos išteklių	100 624	98 388	39 533	58 855	61 091
Pasirengimo narystei pagalbos priemonė	10 958	5 195	2 513	2 682	8 445
Iš viso	458 125	449 719	182 364	267 355	275 761

5.12.2 Protokoliai su Viduržemio jūros baseino šalimis

Įsipareigojimai, iš viso sudarantys 263 mln. EUR, susiję su finansiniais protokolais su ES nepriklausančiomis Viduržemio jūros baseino šalimis. Čia įrašyta suma yra visos sumos pasirašytuose protokoluose ir į sąskaitas įtrauktų biudžetinių įsipareigojimų sumos skirtumas. Šie protokoliai yra tarptautinės sutartys, kurios negali būti nutraukiamos, jeigu dėl to nesusitaria abi šalys, nors jų nutraukimo procesas yra pradėtas.

5.12.3 Žuvininkystės susitarimai

Tai įsipareigojimai, sudarantys 249 mln. EUR ir priimti kartu su trečiosiomis šalimis dėl operacijų pagal tarptautinius žuvininkystės susitarimus.

5.12.4 Programa „Galileo“

„Galileo“ yra pasaulinės navigacijos palydovinė sistema (GNSS), šiuo metu kuriama Europos Sąjungos ir Europos kosmoso agentūros (ESA). Programa „Galileo“ dabar visiškai finansuojama iš ES biudžeto, o Komisija programą valdo ES vardu. Tikimasi, kad 2012 m. bus baigtas pirmasis, suderinimo orbitoje etapas, tada Komisijai bus perduotas sukurtas turtas.

Reikėtų pabrėžti, kad programos „Galileo“ suderinimo orbitoje etapui finansuoti Komisija iki 2009 m. pabaigos sumokėjo 1 028 mln. EUR, įskaitant ankstesnę investiciją į BĮG. Kol kas tebevyksta šios programos tyrimų etapas, todėl pagal ES apskaitos taisykles išleistos lėšos įtrauktos į išlaidas ir nepripažinta jokio nematerialiojo turto. Kitam programos „Galileo“ etapui (2008–2013 m.) numatytas visas (orientacinis) Komisijos įnašas yra 2 645 mln. EUR.

5.12.5 GMES programa

Komisija su ESA 2008–2013 m. laikotarpiui sudarė sutartį dėl Pasaulinės aplinkos ir saugumo stebėsenos sistemos (GMES) kosmoso komponento įgyvendinimo. Visa orientacinė šiam laikotarpiui numatyta suma yra 624 mln. EUR. 2009 m. ESA išmokėta 68 mln. EUR.

5.12.6 TEN-T išipareigojimai

Ši suma susijusi su 2007–2013 m. laikotarpio transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) dotacijomis. Programa taikoma projektams, kuriais plėtojamas transeuropinis transporto tinklas, ir siekiama paremti tiek infrastruktūros projektus, tiek mokslinių tyrimų ir inovacijų projektus, kuriais skatinama į naują transporto infrastruktūrą įtraukti naujas technologijas ir naujoviškus procesus. Visa orientacinė šiai programai numatyta suma yra 8 013 mln. EUR.

5.12.7 Kiti sutartiniai išipareigojimai

Įtrauktos sumos atitinka sumas, kurias išipareigota sumokėti per sutarčių galiojimo laikotarpį. Čia įtrauktas neįvykdytas sutartinis 93 mln. EUR išipareigojimas, susijęs su Tarybos sudarytomis statybos sutartimis, bei 441 mln. EUR išipareigojimas, susijęs su Parlamento sudarytomis statybos sutartimis. Kitos įtrauktos reikšmingos sumos yra: 480 mln. EUR, susijusių su Branduolių sintezės energetikos vystymo agentūros (Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė) ir Tarptautinės ITER organizacijos susitarimais dėl viešųjų pirkimų, ir 165 mln. EUR, susijusių su Japonijos atominės energijos agentūros (JAEA) ir Tarptautinės ITER organizacijos pasirašytais susitarimais dėl viešųjų pirkimų.

5.13 ĮNAŠAI SUSIJUSIOMS ORGANIZACIJOMS

Šią sumą sudaro neapmokėti mokėjimai, susiję su nepareikalautu Komisijos pasirašytu kapitalu.

5.13.1 Nepareikalautas akcinis kapitalas. ERPB

Mln. EUR

ERPB	Visas ERPB kapitalas	Komisijos pasirašyta dalis
Kapitalas	19 794	600

Apmokėta	(5 198)	(157)
Nepareikalauta	14 596	443

5.13.2 Nepareikalautas akcinis kapitalas. EIF

Mln. EUR

EIF	Visas EIF kapitalas	Komisijos pasirašyta dalis
Kapitalas	2 940	861
Apmokėta	(588)	(172)
Nepareikalauta	2 352	689

2007 m. EIF išleidus 1 000 naujų akcijų, per 2009 m. ES pasirašė dar 75 akcijas, kurių kiekvienos nominalioji vertė 1 mln. EUR ir kurių 20 % nominaliosios vertės ir akcijų priedų buvo sumokėta 2009 m. ES dalyvavimas ribojamas iki 900 akcijų (900 mln. EUR). Taip pat žr. 2.3.1 pastabą.

5.14 VEIKLOS NUOMOS ĮSIPAREIGOJIMAI

Mln. EUR

Aprašymas	Būsimos mokėtinos sumos			
	< 1 metai	1–5 metai	> 5 metai	Iš viso
Pastatai	334	1 236	842	2 412
IT medžiaga ir kita įranga	6	7	0	13
Iš viso	340	1 243	842	2 425

Ši kategorija apima pastatus ir kitą įrangą, nuomojamus pagal veiklos nuomos sutartis, kurie neatitinka sąlygų, leidžiančių parodyti juos balanso turto dalyje. Nurodytos sumos atitinka įsipareigojimus, kurie dar turi būti apmokėti per sutarčių laikotarpį.

2009 m. ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje 364 mln. EUR buvo pripažinta veiklos nuomos išlaidomis.

6. FINANSINĖS KOREKCIJOS IR LĖŠŲ SUSIGRAŽINIMAS NUSTAČIUS PAŽEIDIMUS

Vykdam ES biudžetą būtina užtikrinti, kad būtų išvengta pažeidimų ir sukčiavimo, o jų atvejai būtų nustatyti ir ištaisyti. Šios pastabos tikslas – apžvelgti įvairias galiojančiuose teisės aktuose nustatytas procedūras, taikomas Komisijai ir valstybėms narėms nustačius pažeidimus, ir pateikti geriausią bendrą susijusių sumų įvertį. Tai paskutinis kontrolės sistemų procedūros etapas, būtinas siekiant parodyti, kad finansų valdymas yra patikimas.

6.1 ĮVADAS

6.1.1 Finansinio koregavimo ir lėšų susigrąžinimo proceso apžvalga pagal valdymo rūšį

Susigrąžinimas ir finansinės korekcijos gali būti taikomi po bet kokio kontrolės sistemos lygmens patikrinimų ir auditų, po auditų ES lygmeniu (Komisijos, Europos Audito Rūmų, OLAF) arba, pasidalijamojo valdymo atveju, valstybių narių atliktų auditų. Nors pažeidimų gali pasitaikyti bet kuriuo projekto vykdymo etapu, juos galima nustatyti galutiniame etape, kai gavėjas atsiunčia savo galutinio mokėjimo prašymą, kuris dažniausiai tikrinamas vietoje ir (arba) patvirtinamas nepriklausomo auditoriaus. Vis dėlto reikia atskirti susigrąžinimą ir finansines korekcijas atsižvelgiant į skirtingą valdymo būdą, kaip nustatyta atitinkamuose sektoriams taikomuose teisės aktuose.

Susigrąžinimas

Finansinio reglamento 71 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad neteisingai sumokėtos sumos turi būti susigrąžintos. Šiuo atveju, nustačius nepagrįstas ar neteisėtas išlaidas, lėšas faktiškai susigrąžina Komisija arba valstybė narė.

Finansinės korekcijos

Kaip nustatyta atitinkamuose sektoriams taikomuose teisės aktuose, daugelyje ES išlaidų sričių (daugiausia pasidalijamojo valdymo srityje) pažeidimai ištaisomi taikant vadinamąjį finansinio koregavimo mechanizmą. Komisijos arba valstybės narės atliekamo finansinio koregavimo tikslas – atkurti padėtį, kad 100 % deklaruotų išlaidų, kurios turi būti finansuojamos arba bendrai finansuojamos (sanglaudos politika), atitiktų taikomas nacionalines ir ES taisykles bei reglamentus.

Pasidalijamojo valdymo atveju už finansinių korekcijų, kurių reikia dėl veiklos programose nustatytų atskirų ar sistemingų pažeidimų, taikymą visų pirma yra atsakingos valstybės narės. Komisija privalo užtikrinti, kad nacionalinių valdžios institucijų įdiegtos sistemos būtų veiksmingos, ir priešingu atveju valstybėms narėms taiko finansines korekcijas.

Kai po ES atliktų patikrinimų nustatomos nepagrįstos išmokos gavėjams, finansinės korekcijos gali būti laikomos pirmuoju faktinio lėšų susigrąžinimo etapu, nes galiojančiuose teisės aktuose nustatyta, kad, valstybėms narėms pritaikius finansines korekcijas, jos privalo imtis tolesnių veiksmų ir pačios susigrąžinti lėšas iš galutinių gavėjų. Po nacionalinių valdžios institucijų atliktų auditų valstybės narės taip pat turi teisinę prievolę susigrąžinti lėšas iš galutinių gavėjų.

Toliau apibendrintos skirtingos susigrąžinimo ir finansinio koregavimo procedūros pagal valdymo rūšį ir jų poveikis ES sąskaitoms.

6.1.2 Tiesioginis valdymas

Kai Komisija biudžetą valdo tiesiogiai, reikalavimų neatitinkančios išlaidos susigrąžinamos iš gavėjo arba jų suma atimama iš kitos išlaidų ataskaitos. Jeigu prieš išsiųsdami išlaidų ataskaitas atitinkamą sumą atima patys gavėjai, informacija į apskaitos sistemą neįrašoma. Tai labai dažnas atvejis, nes dauguma gavėjų, norėdami gauti galutinę išmoką, Komisijai privalo pateikti patvirtintą arba audituotą galutinę išlaidų ataskaitą. Šioje patvirtintoje ataskaitoje turi būti ištaisyti visi pastebėti pažeidimai.

6.1.3 Pasidalijamasis valdymas

Apie 80 % ES biudžeto, daugiausia žemės ūkio ir kaimo plėtros, sanglaudos politikos ir žuvininkystės išlaidas, Europos Komisija valdo kartu su valstybėmis narėmis.

Išlaidų, kurios priskiriamos pasidalijamojo valdymo sričiai, vykdymo užduotys ir pareigos perduotos valstybėms narėms, kurios visų pirma yra atsakingos už gavėjų padarytų pažeidimų nustatymą ir ištaisymą ir kurios privalo užtikrinti, kad Komisijai būtų deklaruojamos taisyklingos išlaidos. Todėl valstybės narės atlieka finansines korekcijas, o jeigu per savo pačių atliekamus auditus arba per ES patikrinimus nustatomos nepagrįstos išmokos gavėjams, jos teisiškai privalo šiems gavėjams inicijuoti susigrąžinimo procedūras.

Europos Komisija atlieka bendrą priežiūros vaidmenį: ji tikrina, ar valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemos veikia veiksmingai, o nustačiusi, kad taip nėra, imasi taisomųjų priemonių, kad galėtų prisiimti atsakomybę už biudžeto vykdymą (Finansinio reglamento 53 straipsnio 4 dalis). Be to, Komisija gali priimti oficialų sprendimą valstybei narei taikyti finansines korekcijas, jeigu valstybė narė neatliko reikiamų korekcijų arba esant dideliems valdymo ir kontrolės sistemų trūkumams, dėl kurių gali atsirasti sistemingų pažeidimų.

Komisija skiria finansines korekcijas, susijusias su nustatytais atskirais pažeidimais, tačiau ji turi teisę ekstrapoliuoti arba pritaikyti nustatyto dydžio korekciją. Ekstrapoliacija taikoma, kai turima tipinė bylų, susijusių su sistemingais pažeidimais, imtis. Nustatyto dydžio korekcijos taikomos atskirų nusižengimų arba sistemingų pažeidimų atveju, kai finansinio poveikio negalima tiksliai apskaičiuoti ir kai tikslios sumos nustatymo administracinės sąnaudos būtų neproporcingos. Abiem atvejais, net jeigu lėšų susigrąžinti iš gavėjų neįmanoma, šios korekcijos yra svarbi priemonė valstybių narių sistemų trūkumams ištaisyti ir taip išvengti pažeidimų išmokant lėšas gavėjams, arba juos nustatyti ir susigrąžinti lėšas.

6.1.4 Kitos valdymo rūšys

Išlaidų, priskiriamų decentralizuoto valdymo ir netiesioginio centralizuoto valdymo sričiai, atveju atsakomybė už neteisingai išmokėtų lėšų susigrąžinimą perduota valstybėms narėms, trečiosioms šalims ir agentūroms. Išlaidoms, kurios valdomos pagal jungtinio valdymo principą, taikomi taisomieji mechanizmai apibrėžti su tarptautinėmis organizacijomis sudarytuose susitarimuose. Kaip ir pasidalijamojo valdymo srityje, tais atvejais, kai ES išlaidų planų taisyklės taikomos neteisingai, Komisija gali pritaikyti finansines korekcijas.

6.1.5 2009 m. lėšų susigrąžinimo ir finansinių korekcijų suvestinė

2009 m. patvirtinto lėšų susigrąžinimo ir finansinių korekcijų arba dėl jų priimtų sprendimų suvestinė

Mln. EUR

Finansinės korekcijos	Pastaba	2009 m.	2008 m.
EŽUOGF / EŽUGF / EŽŪFKP	6.2.2	<u>462</u>	<u>917</u>
Sanglaudos politika (ES audito darbas)			
- 1994–1999 m. programos	6.2.4	521	414
- 2000–2006 m. programos	6.2.4	<u>1 890</u>	<u>1 173</u>
- <i>Tarpinė finansinių korekcijų suma</i>		<u>2 411</u>	<u>1 587</u>
Iš viso finansinių korekcijų		2 873	2 504

Susigrąžinimas	Pastaba	2009 m.	2008 m.
EŽUOGF / EŽUGF / EŽŪFKP (nustatyta valstybių narių)	6.3	<u>163</u>	<u>360</u>
Sanglaudos politika (ES audito darbas)	6.3	<u>102</u>	<u>31</u>
Kitos valdymo rūšys	6.3	<u>181</u>	<u>72</u>
Iš viso susigrąžinta lėšų		446	463

ES biudžeto apsaugos suma, iš viso		<u>3 319</u>	<u>2 967</u>
---	--	---------------------	---------------------

Į šią lentelę neįtrauktos sumos, kurias valstybės narės susigrąžino arba panaikino pagal sanglaudos politiką po savo pačių atliktų patikrinimų. Nepaisant jų pareigos suteikti Komisijai informaciją apie panaikintas ir susigrąžintas sumas, jos pagal 2000–2006 m. programų teisės aktus neprivalo atskirai išskirti informacijos apie susigrąžinimą po jų pačių atliktų patikrinimų. Dėl šios priežasties, taip pat siekiant išvengti dubliavimosi su finansinėmis korekcijomis, valstybių narių susigrąžintos ir panaikintos sumos (2009 m. – 1 233 mln. EUR) neįtrauktos (žr. 6.5 pastabą).

2009 m. susigražintų lėšų ir atliktų finansinių korekcijų suvestinė

Mln. EUR

Finansinės korekcijos	Pastaba	Patvirtinta 2009 m.	Patvirtinta iki 2009 m.	Iš viso
EŽŪOGF / EŽŪGF / EŽŪFKP	6.2.2	<u>274</u>	<u>429</u>	<u>703</u>
Sanglaudos fondas				
- 1994–1999 m. programos	6.2.4	163	137	300
- 2000–2006 m. programos	6.2.4	<u>313</u>	<u>96</u>	<u>409</u>
- Tarpinė finansinių korekcijų suma		<u>476</u>	<u>233</u>	<u>709</u>
Iš viso finansinių korekcijų		750	662	1 412

Mln. EUR

Susigražinimas	Pastaba	Patvirtinta 2009 m.	Patvirtinta iki 2009 m.	Iš viso
EŽŪOGF / EŽŪGF / EŽŪFKP	6.3.	<u>117</u>	<u>31</u>	<u>148</u>
Sanglaudos fondas	6.3.	<u>102</u>	<u>0</u>	<u>102</u>
Kitos valdymo rūšys	6.3.	<u>147</u>	<u>34</u>	<u>181</u>
Iš viso susigražinta lėšų		366	65	431

ES biudžeto apsaugos suma, iš viso		1 116	727	1 843
---	--	--------------	------------	--------------

6.2 FINANSINĖS KOREKCIJOS PASIDALIJAMOJO VALDYMO SRITYJE

Pasidalijamojo valdymo srityje finansinės korekcijos atliekamos trimis pagrindiniais etapais: dėl galutinės sumos tebesprendžiama vykstant teisinėms ir prieštaravimo procedūroms („svarstoma“, žr. 6.4 pastabą);

- 1) suma nustatyta ir dėl jos galutinai nuspręsta („priimtas sprendimas“ Komisijos sprendimu arba „patvirtinta“, t. y. dėl jos susitarta su valstybėmis narėmis pagal pasidalijamojo valdymo principą); ir
- 2) suma faktiškai susigražinama gavus pinigus iš valstybės narės (korekcija, dėl kurios nuspręsta) arba valstybei narei atitinkamą sumą atimant (panaikinimas / susigražinimas) iš kito mokėjimo prašymo („atlikta“). Dėl daugiau informacijos apie dar neatliktas finansines korekcijas žr. 6.2.4 pastabą.

6.2.1 Žemės ūkis ir kaimo plėtra

Pagal EŽŪGF ir EŽŪFKP, kurie pakeitė EŽŪOGF Garantijų skyrių, galiojančiuose teisės

aktuose numatyta, kad finansines korekcijas atlieka Komisija, taikydama sąskaitų patvirtinimo procedūrą.

Sąskaitų patvirtinimo procedūra

Komisija vykdo sąskaitų patvirtinimo procedūrą, kuri apima kiekvienos mokėjimo agentūros metinį finansinį sąskaitų patvirtinimą ir daugiamečių atitikties patvirtinimą, apimančių valstybės narės nurodytų išlaidų atitiktį ES taisyklėms. EŽŪGF atveju visos šitos sumos įtraukiamos į Komisijos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitą kaip įplaukos. EŽŪFKP atveju pačių valstybių narių susigražintos sumos ir sumos po metinio finansinio sąskaitų patvirtinimo paprastai dar kartą panaudojamos programai.

Finansinis patvirtinimas. Komisija priima metinio sąskaitų patvirtinimo sprendimą, kuriuo ji oficialiai priima mokėjimo agentūrų metines ataskaitas, pagrįstas valdymo deklaracijomis ir sertifikavimo įstaigų pažymomis bei ataskaitomis.

Atitikties patvirtinimo paskirtis – iš ES lėšų neturi būti finansuojamos išlaidos, kurios neatitinka ES taisyklių. Taigi atitikties patvirtinimas – tai ne neteisėtai išmokėtų lėšų tiesioginio susigražinimo iš galutinių gavėjų mechanizmas, o didelė paskata valstybėms narėms gerinti savo valdymo ir kontrolės sistemas ir išvengti neteisėto lėšų išmokėjimo gavėjams arba nustatyti ir susigražinti taip išmokėtas lėšas. Be to, atitikties korekcija valstybė narė neatleidžiama nuo atsakomybės imtis tolesnių veiksmų nustatčius pažeidimus. Atitikties patvirtinimas nesusijęs su metiniu ciklu, nes taikomas daugiau nei per vienerius finansinius metus patirtoms išlaidoms.

Mokėjimų, atliktų nesilaikant reglamentuotų terminų, finansinis patvirtinimas. Remiantis Reglamento Nr. 883/2006 9 straipsniu, tris kartus per metus sistemingai tikrinama, ar valstybės narės laikosi nustatytų mokėjimo gavėjams terminų. Jeigu terminų nesilaikoma, Komisija mažina išmokas, atsižvelgdama į tam tikras išmokas specialiais atvejais ir išimtinėmis aplinkybėmis bei į proporcingumo principą. Finansinės korekcijos dėl mokėjimo terminų nesilaikymo laikomos „neigiamais mokėjimais“ ir ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje apskaitomos kaip išlaidų sumažėjimas.

6.2.2 Žemės ūkio ir kaimo plėtros srities finansinės korekcijos 2009 m.

Žemės ūkio ir kaimo plėtros finansinės korekcijos, dėl kurių nuspręsta 2009 m.

Mln. EUR

	2009 m.	2008 m.
Sąskaitų patvirtinimo procedūra		
<i>Finansinis patvirtinimas ir mokėjimo terminų nesilaikymas</i>	103	58
<i>Atitikties patvirtinimas</i>	359	859
Iš viso	462	917

Nurodytos sumos susijusios su EŽŪGF, EŽŪFKP atveju 2009 m. buvo tik apie 0,4 mln. EUR finansinių korekcijų. Šios sumos įtrauktos į ekonominės veiklos rezultatų ataskaitą. Nurodytos sumos pagal valstybes nares išskirstytos 1 priede.

Palyginti su 2008 m., atitikties patvirtinimo suma 2009 m. sumažėjo dėl 2008 m. pabaigoje neįgyvendintų sprendimų dėl atitikties patvirtinimo, kurių bendra suma – 368 mln. EUR.

2009 m. atliktos žemės ūkio ir kaimo plėtros finansinės korekcijos

Mln. EUR

	Atlikta 2009 m.
Sąskaitų patvirtinimo procedūra	
<i>Finansinis patvirtinimas ir mokėjimo terminų nesilaikymas</i>	103
<i>Atitikties patvirtinimas</i>	<u>600</u>
Iš viso	703

Nurodytos sumos pagal valstybes nares išskirstytos 2 priede.

6.2.3 Sanglaudos politika

Galiojančiuose teisės aktuose numatyta, kad finansines korekcijas atlieka tiek valstybės narės, tiek Komisija.

- **Valstybės narės** finansinį koregavimą gali vykdyti dviem būdais. Jos gali:
 - iš karto panaikinti susijusias programos išlaidas, jas atimdamos iš kitos Komisijai teikiamos išlaidų ataskaitos, todėl ES finansavimą galima iš karto skirti kitoms operacijoms; arba
 - kurį laiką išlaidas palikti programoje, kol nesibaigia gavėjams nepagrįstai išmokėtos sumos susigrąžinimo procedūra. Lėšos susigrąžinamos gavėjui gražinant atitinkamą sumą, arba tarpuskaitos būdu užskaitant gražintiną sumą, kai atliekami tolesni mokėjimai tam pačiam gavėjui. Dėl daugiau informacijos apie tokį susigrąžinimą žr. 6.5 pastabą.
 - Valstybės narės Komisijai privalo pateikti duomenis apie finansines korekcijas, kurios atliekamos atšaukiant bendro finansavimo sumas arba susigrąžinant lėšas. Dviejų rūšių duomenys yra skirtingi ir papildo vieni kitus, nes į **panaikintas sumas** įtraukiamos tik išlaidos, kurios panaikinamos nelaukiant susigrąžinimo procedūrų rezultato, o į **susigrąžintas sumas** įtraukiamos tik susigrąžintos sumos, tai yra išlaidos, kurios nepanaikinamos iš karto, bet paliekamos prie deklaruotų išlaidų tol, kol yra susigrąžinamos. Valstybės narės neprivalo atskirai nurodyti korekcijų, atliekamų po ES audito darbo, ir korekcijų, atliekamų po savo pačių audito darbo. Šis atsiskaitymo reikalavimas taikomas tik 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu.
- Finansinis koregavimas po ES audito ir patikrinimų atliekamas taip:
 - Jeigu valstybė narė sutinka atlikti korekciją po ES atlikto patikrinimo ar audito, ji gali panaikinti jau deklaruotas neteisėtas išlaidas ir jas atimti iš kito mokėjimo prašymo (kuriame sumuojami kiekvienos programos arba atskirų Sanglaudos fondo projektų duomenys) ir dar kartą panaudoti ES finansavimą kitoms reikalavimus atitinkančioms išlaidoms pagal atitinkamą programą padengti, tačiau pastarosios neturi būti susijusios su operacija arba operacijomis, kurioms taikytas koregavimas.
 - Toliau nurodytais atvejais Komisija išduoda vykdomuosius raštus sumoms išieškoti siekdama atlikti finansines korekcijas:

- po oficialių sprendimų dėl finansinių korekcijų;
- užbaigiant programą; ir
- užbaigus programą ir valstybėms narėms susigražinus lėšas iš gavėjų.

Tokiais atvejais vykdomieji raštai sumoms išieškoti turi įtakos Komisijos sąskaitoms.

- Kitais finansinio koregavimo atvejais, tai yra, kai valstybės narės pritaria finansinėms korekcijoms ir jas atlieka, Komisija vykdomųjų raštų sumoms išieškoti neišduoda. Tokiais atvejais informacija Komisijos apskaitos sistemoje neregistruojama.

6.2.4 2009 m. sanglaudos politikos finansinės korekcijos

Atkreiptinas dėmesys, kad toliau pateiktoje lentelėje nepateikti pačių valstybių narių atliktų struktūrinių veiksmų išlaidų patikrų rezultatai.

2009 m. patvirtintos finansinės korekcijos

Mln. EUR

	ERPF	SF	ESF	ŽOFP	EŽUOGF Orientavimo skyrius	IŠ VISO
1994–1999 m. finansinės korekcijos:						
atliktos	87	10	21	41	4	163
dar neatliktos	358	0	0	0	0	358
Tarpinė 1994–1999 m. suma	445	10	21	41	4	521
2000–2006 m. finansinės korekcijos:						
atliktos	84	63	141	2	25	315
dar neatliktos	1 532	13	18	3	9	1 575
Tarpinė 2000–2006 m. suma	1 616	76	159	5	34	1 890
Iš viso finansinių korekcijų 2009 m.	2 061	86	180	46	38	2 411
<i>Iš viso finansinių korekcijų 2008 m.</i>	<i>949</i>	<i>92</i>	<i>522</i>	<i>19</i>	<i>5</i>	<i>1 587</i>

N.B.: į 2009 m. patvirtintas sumas įtrauktos 90 mln. EUR finansinės korekcijos, dėl kurių nuspręsta / kurios patvirtintos 2008 m., tačiau kurios anksčiau neįtrauktos į ataskaitas.

Palyginti su 2008 m., ERPF patvirtintos sumos 2009 m. padidėjo dėl griežtų veiksmų pagal Komisijos pasidalijamojo struktūrinių veiksmų valdymo priežiūros stiprinimo veiksmų planą (COM (2010) 52) ir dėl to, kad 2009 m. lapkričio mėn. Ispanijai patvirtinta svarbi finansinė korekcija.

Su ESF susijusios 2009 m. patvirtintos sumos, palyginti su į 2008 m. ataskaitas įtrauktomis sumomis, sumažėjo dėl pirmiau minėto Komisijos veiksmų plano įgyvendinimo 2008 m., kuriuo siekta paspartinti sprendimų dėl svarstomų finansinių korekcijų priėmimą, todėl 2009 m. atliktinų finansinių korekcijų sumažėjo. Atkreiptinas dėmesys, kad iš 2008 m. patvirtintų 522 mln. EUR finansinių korekcijų, tais metais atliktų ESF finansinių korekcijų suma yra 518 mln. EUR.

Lentelėse pirmiau pateikti duomenys parengti kaupiamuoju pagrindu, vadinasi, nors kai kurios finansinės korekcijos jau atliktos 2009 m. (709 mln. EUR visuose fonduose), likusios korekcijos bus atliktos vėlesniais metais.

Patvirtintos finansinės korekcijos. Suvestiniai duomenys

Mln. EUR

	2000–2006 m. laikotarpis	1994–1999 m. laikotarpis	Iš viso
	2009 12 31	2009 12 31	2009 12 31
Sanglaudos fondas	233	273	506
ERPF	3 797	1 633	5 430
ESF	1 130	392	1 522
ŽOFP	7	97	104
EŽŪOGF Orientavimo skyrius	36	121	157
Iš viso	5 203	2 516	7 719

Nurodytos sumos pagal valstybes nares išskirstytos 3 priede.

2009 m. gruodžio 31 d. patvirtintos, bet dar neatliktos finansinės korekcijos (suvestiniai duomenys)

Susigražinimas arba finansinės korekcijos yra „dar neatlikti“, kai dėl jų nuspręsta arba jie patvirtinti, tačiau suma dar nesusigražinta, neatimta iš kito mokėjimo ar nepanaikinta.

Mln. EUR

Atliktina 2009 12 31	ERPF	SF	ESF	ŽOFP	EŽŪOGF Orientavimo skyrius	IŠ VISO
1994–1999 m. finansinės korekcijos	359	11	1	0	0	371
2000–2006 m. finansinės korekcijos	1 904	23	22	3	9	1 961
Iš viso atliktina 2009 12 31	2 263	34	23	3	9	2 332

Nedidelė pagal 2009 m. sprendimus atliktų korekcijų suma susijusi su ERPF. Kalbant apie 1994–1999 m. programavimo laikotarpį, dauguma dar 2009 m. neatliktų finansinių korekcijų yra korekcijos pagal 2009 m. ketvirtąjį ketvirtį priimtus sprendimus dėl finansinių korekcijų. Jos bus atliktos pirmąjį 2010 m. ketvirtį.

Dėl 2000–2006 m. programavimo laikotarpio, jeigu valstybė narė po ES patikrinimo atlikti finansinę korekciją, ji gali panaikinti neteisėtas išlaidas iš kitos išlaidų deklaracijos ir jas pakeisti kitomis reikalavimus atitinkančiomis išlaidomis pagal tą pačią programą. Kadangi daugumos ERPF programų ir Sanglaudos fondo projektų (2000–2006 m.) mokėjimų viršutinė riba pasiekta, reikalavimų neatitinkančios išlaidos bus atimtos tik užbaigimo dokumentuose (galutinėje išlaidų pažymoje, užbaigimo deklaracijoje ir galutinėje įgyvendinimo ataskaitoje), kuriuos valstybės narės pateiks artimiausiais mėnesiais.

2009 m. atliktos finansinės korekcijos (patvirtintos 2009 m. ir anksčiau)

Mln. EUR

	ERPF	SF	ESF	ŽOFP	EŽŪOGF Orientavimo skyrius	IŠ VISO
1994–1999 m. finansinės korekcijos: patvirtintos 2009 m.	87	10	21	40	5	163
patvirtintos ankstesniais metais	131	0	0	6	0	137
Tarpinė 1994–1999 m. suma	218	10	21	46	5	300
2000–2006 m. finansinės korekcijos: patvirtintos 2009 m.	82	63	141	2	25	313
patvirtintos ankstesniais metais	34	16	44	2	0	96
Tarpinė 2000–2006 m. suma	116	79	185	4	25	409
Iš viso 2009 m. atlikta finansinių korekcijų	334	89	206	50	30	709

Nurodytos sumos pagal valstybes nares išskirstytos 4 priede.

6.3 KOMISIJOS ARBA VALSTYBIŲ NARIŲ SUSIGRAŽINAMOS LĖŠOS

Ši kategorija susijusi su sumomis, kurios dėl Komisijos, valstybių narių, Europos Audito Rūmų arba OLAF nustatytų klaidų ar pažeidimų išmokėtos nepagrįstai.

2009 m. patvirtintos susigražintinos lėšos

Mln. EUR

	2009 m.	2008 m.
Pasidalijamasis valdymas		
Žemės ūkis: EŽŪOGF / EŽŪGF	163	360
Sanglaudos politika	102	31
Tarpinė suma	265	391

Kitos valdymo rūšys:		
- išorės veiksmai	81	32
- vidaus politika	<u>100</u>	<u>40</u>
Tarpinė suma	181	72
Iš viso	446	463

2009 m. susigražintos lėšos

Mln. EUR

	Patvirtinta 2009 m.	Patvirtinta iki 2009 m.	Iš viso
Pasidalijamasis valdymas			
Žemės ūkis: EŽŪOGF / EŽŪGF	117	31	148
Sanglaudos politika	<u>102</u>	<u>0</u>	<u>102</u>
Tarpinė suma	219	31	250
Kitos valdymo rūšys:			
- išorės veiksmai	60	21	81
- vidaus politika	<u>87</u>	<u>13</u>	<u>100</u>
Tarpinė suma	147	34	181
Iš viso	366	65	431

6.3.1 Žemės ūkis. Su pažeidimais, kuriuos nustatė valstybės narės, susijusių sumų susigražinimas

Valstybės narės privalo nustatyti ir susigražinti dėl pažeidimų prarastas sumas, remdamosi savo nacionalinėmis taisyklėmis ir procedūromis. EŽŪGF finansuojamų veiksmų atveju, jeigu valstybėms narėms pasiseka iš gavėjų susigražinti lėšas, jos perveda susigražintas sumas Komisijai ir šios įtraukiamos į ekonominės veiklos rezultatų ataskaitą kaip įplaukos. EŽŪFKP atveju susigražinama suma atskaitoma iš kito mokėjimo prašymo sumos, todėl atitinkama EŽŪFKP suma gali būti dar kartą panaudota programai. Jeigu valstybė narė nesiima susigražinimo veiksmų arba tai daro nekuropščiai, Komisija gali nuspręsti įsikišti, atlikdama atitikties patvirtinimo procedūrą ir skirti atitinkamai valstybei narei finansinę korekciją.

Mažiau pajamų iš pažeidimų gauta pirmiausia dėl teigiamo veiksmingesnių kontrolės sistemų valstybėse narėse poveikio, įskaitant 50 % patvirtinimo procedūros poveikį (Tarybos reglamento (EB) Nr. 1290/2005 32 straipsnio 5 dalis).

6.3.2 Sanglaudos politika

Valstybės narės visų pirma yra atsakingos už pažeidimų prevenciją, nustatymą ir ištaisymą ir nepagrįstai išmokėtų sumų ir, kai tinkama, delspinigių susigražinimą. Valstybių narių susigražintos sumos neįtrauktos į pirmiau pateiktą lentelę (žr. paaiškinimą 6.5 dalyje). Į šią kategoriją įtraukta susigražinta suma tiesiogiai susijusi su Komisijos atliktu susigražinimu.

6.3.3 Kitos valdymo rūšys

Su pažeidimais, nustatytais srityse, kurios valdomos kitas būdais, susijusių sumų susigražinimas atliekamas išduodant vykdomąjį raštą sumoms išieškoti arba sumažinant kitą išmoką. Jeigu gavėjo yra paprašyta atsiųsti pataisytą galutinę išlaidų ataskaitą, su pažeidimu susijusi suma yra nebūtinai registruojama Komisijos apskaitos sistemoje.

6.4 SVARSTOMOS FINANSINĖS KOREKCIJOS PO ES PATIKRINIMŲ

6.4.1 Žemės ūkis

<i>Mln. EUR</i>	2008 12 31 svarstomos finansinės korekcijos	2009 m. svarstomos naujos finansinės korekcijos	Finansinės korekcijos, dėl kurių priimtas sprendimas 2009 m.	Finansinių korekcijų, dėl kurių priimtas sprendimas arba kurios svarstomos, patikslinimas 2008 12 31	2009 12 31 svarstomo s finansinės korekcijos
EŽŪOGF	1 733	657	-317	690	2 763

Kiekvienais metais Komisija nustato priemones ir valstybes nares, kurių atitiktis bus audituojama, remdamasi metine įvairių žemės ūkio išlaidų rizikos analize. Atitikties patvirtinimo procedūra vyksta kelerius metus: 2009 m. pabaigoje iš esmės buvo baigtas iki 2003 m. patirtų išlaidų atitikties patvirtinimas. 2003–2009 m. auditai tebevyksta.

Pagal apskaitos politiką ir visuotinai priimtus apskaitos principus rengdama metines ataskaitas Komisija gali naudotis įverčiais. Taip yra išlaidų, kurios greičiausiai bus pašalintos iš ES finansavimo dėl būsimų sprendimų dėl atitikties, atveju. Įvertinant sumą, atsižvelgiama į patikimiausią turimą informaciją. Sprendimai dėl EŽŪOGF korekcijų priimami kiekvieniems finansiniams metams, kuriais patirtos išlaidos, todėl įmanoma apskaičiuoti korekcijų vidurkį kiekvienais pasibaigusiais finansiniais metais ir ekstrapoliuoti šį procentinį dydį vėlesniems finansiniams metams, kurių duomenys dar tikrinami. Šio įverčio patikimumas patikrinamas jį lyginant su „svarstomų korekcijų“ sumomis, susijusiomis su tais metais, kurių duomenys turimi, ir su konkrečiais metais atliktų atitikties auditų rezultatais. Be to, reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad korekcijų vidurkis per pasibaigusius finansinius metus yra sąlyginai pastovus, tai yra 1,1–1,9 %.

Apskaičiuota, kad gautina suma pagal būsimus sprendimus dėl atitikties po 2003–2009 m. išlaidų auditų yra 2 763 mln. EUR. Iš šios sumos 2,1 mlrd. EUR susiję su svarstomomis finansinėmis korekcijomis, kurių suma apskaičiuota remiantis esamais atliekamais auditais atvejais (kurie daugiausia susiję su 2003–2007 išlaidų metais).

Pirmiau nurodytas įvertis yra didesnis todėl, kad, palyginti su ankstesniais metais, vidutinė koregavimo norma, palyginti su išlaidomis, padidėjo nuo 1,1 iki 1,5 %. Naujausi turimi „svarstomų korekcijų“ 2003, 2004, 2005, 2006 ir 2007 m. duomenys patvirtina, kad šis dydis apskaičiuotas teisingai ir kad vidutinė koregavimo norma yra net didesnė nei 1,5 %.

Bendrosios išmokos schemas (BIS) įvedimo 2005 m. finansines pasekmes šiuo metu numatyti sunku. Viena vertus, galima manyti, kad ne vienu atveju korekcijų sumažės, kita vertus, BIS priemonių nustatyto dydžio korekcijos gali turėti didesnę finansinį poveikį. Kadangi sumos dar negalutinės, jos nepripažįstamos balanse.

6.4.2 Struktūriniai veiksmai

<i>Mln. EUR</i>	2008 12 31 svarstomos finansinės korekcijos	2009 m. svarstomos naujos finansinės korekcijos	2009 m. patvirtintos finansinės korekcijos	Patvirtintų arba svarstomų finansinių korekcijų patikslinimas 2008 12 31	2009 12 31 svarstomo s finansinės korekcijos
Struktūriniai fondai ir Sanglaudos fondas (1994– 1999 m. ir 2000–2006 m. programos)					
ERPF	1 771	89	-1 087	- 343	430
Sanglaudos fondas	178	98	- 80	- 47	149
ESF	630	2	- 56	- 250	326
ŽOFP	35	0	- 33	0	2
EŽŪOGF Orientavimo skyrius + EŽŪFKP	4	221	- 38	4	191
Iš viso	2 618	410	-1 294	- 636	1 098

Nurodyta suma grindžiama Komisijos, Audito Rūmų ir OLAF audito metu nustatytais faktais; visų jų atveju atitinkami GD imasi tolesnių veiksmų per oficialias teises procedūras ir tebevykstančias prieštaravimo procedūras su atitinkamomis valstybėmis narėmis. Tai yra geriausias įvertis, atsižvelgiant į tai, kokių tolesnių veiksmų imtasi po audito, ir į pateiktus raštus dėl galutinės pozicijos (ar į prieš sustabdymą pateiktus raštus) 2009 m. gruodžio 31 d. Ši suma keisis pasibaigus prieštaravimo procedūrai dėl sustabdymo ir finansinių korekcijų, kurias atliekant valstybėms narėms suteikiama galimybė savo reikalavimus pagrįsti papildomais įrodymais.

6.5 VALSTYBIŲ NARIŲ VYKDOMA STRUKTŪRINIŲ VEIKSMŲ ARBA SANGLAUDOS POLITIKOS LĖŠŲ SUSIGRAŽINIMO IR FINANSINIO KOREGAVIMO VEIKLA

Sanglaudos politikos srityje valstybių narių atliekamos korekcijos po savo pačių arba ES auditų Komisijos apskaitos sistemoje neregistruojamos, nes valstybės narės šias sumas gali dar kartą panaudoti kitoms reikalavimus atitinkančioms išlaidoms padengti. Vis dėlto valstybės narės Komisijai privalo teikti naujausią informaciją apie panaikinimus, susigrąžintas ir dar nesugrąžintas lėšas, susijusias tiek su 2009 m., tiek bendrai su 2000–2006 m. ir 2007–2013 m. laikotarpių struktūriniais fondais, apimančią visus keturis struktūrinius fondus (ERPF, ESF, EŽŪOGF Orientavimo skyrių ir ŽOFP). Tačiau jos neprivalo atskirai nurodyti korekcijų, atliekamų atsižvelgiant į ES audito darbą. Dėl šios priežasties valstybių narių atliktos finansinės korekcijos nepridedamos prie Komisijos korekcijų.

Remiantis valstybių narių pagal reglamentus Nr. 438/2001 ir 448/2001 teikiamais

duomenimis, 2009 m. panaikintos ir susigražintos sumos yra atitinkamai 986 mln. ir 247 mln. EUR, iš viso – 1 233 mln. EUR. Šiais duomenimis atsižvelgiama į pirmosios Komisijos analizės rezultatus, dėl kurių tam tikri duomenys pataisyti. 2009 m. Komisijai atlikus devynių (2008 m. – 10) valstybių narių duomenų auditus vietoje, matyti, kad duomenų registravimo ir pranešimo sistemos dar nevysiškai patikimos visose valstybėse narėse, nors yra požymių, kad jų kokybė gerėja ir kad, palyginti su ankstesniais metais, padėtis pagerėjo. Be to, duomenys neišsamūs, visų pirma tai pasakytina apie viso programos laikotarpio duomenis, kadangi kai kurios didžiosios valstybės narės dar nepranešė apie ankstesniais laikotarpio metais atliktas korekcijas. Tačiau, palyginti su ankstesniais metais, išsamumas vis tiek kiek pagerėjo, ir valstybės narės sutarė pateikti visą informaciją užbaigiant programą.

Yra rizikos, kad pateikti duomenys apie 2000–2006 m. finansines korekcijas atsižvelgiant į ES įstaigų audito darbą (Komisijos ar Europos Audito Rūmų atliktus auditus, arba OLAF tyrimus) ir valstybių narių pateikti duomenys atsižvelgiant į jų pačių audito darbą gali sutapti. Taip yra dėl to, kad didelę dalį finansinių korekcijų atsižvelgdamos į ES įstaigų audito darbą valstybės narės patvirtina ir atlieka be oficialaus Komisijos sprendimo, atitinkamas išlaidas panaikindamos savo išlaidų deklaracijose. Kadangi valstybės narės neprivalo atskirti korekcijų atsižvelgiant į ES įstaigų audito darbą ir korekcijų po savo pačių patikrinimų ir auditų, šios sutapties masto tiksliai kiekybiškai įvertinti neįmanoma. Be to, finansinių koregavimą valstybė narė faktiškai gali atlikti kitais metais nei tais, kai ji pritarė finansinei korekcijai. Todėl galima sutaptis yra tik numanoma. Palyginus 2009 m. valstybių narių duomenis pagal pavienes valstybes nares ir valstybių narių patvirtintas korekcijų atsižvelgiant į ES įstaigų audito darbą, sumas, galima daryti išvadą, kad sutampanti suma neturėtų viršyti 465 mln. EUR. 2008 m. sutampanti suma negali viršyti 600 mln. EUR.

2007–2013 m. programavimo laikotarpiu Komisija metinę atskaitomybę įtraukė į savo IT sistemas. Vadinasi, ji duomenis gaus elektroniniu būdu tiesiogiai iš valstybių narių. Sektoriams taikomuose reglamentuose valstybių narių taip pat reikalaujama atskirai nurodyti korekcijas atsižvelgiant į ES įstaigų audito darbą, siekiant išvengti bet kokios sutapties.

6 pastaba. 1 priedas. Žemės ūkio ir kaimo plėtros finansinės korekcijos ir lėšų susigrąžinimas, dėl kurių priimtas sprendimas 2009 m.

Duomenys pagal valstybes nares

Mln. EUR

Valstybė narė	Finansinis patvirtinimas	Atitikties patvirtinimas	Nustatyta pažeidimų	Iš viso
Belgija	0	12	2	15
Bulgarija	0	0	5	5
Čekija	0	0	0	1
Danija	0	101	4	104
Vokietija	0	2	15	17
Estija	0	0	0	0
Airija	-2	3	2	4
Graikija	2	18	1	21
Ispanija	7	62	38	106
Prancūzija	3	73	35	111
Italija	-3	5	13	15
Kipras	0	0	0	0
Latvija	0	0	0	0
Lietuva	0	2	1	4
Liuksemburgas	0	0	0	0
Vengrija	6	13	2	22
Malta	0	0	0	0
Nyderlandai	1	30	5	36
Austrija	0	2	1	3
Lenkija	0	11	2	13
Portugalija	0	9	8	18
Rumunija	5	0	9	14
Slovėnija	0	1	0	2
Slovakija	0	0	1	1
Suomija	2	0	0	2
Švedija	0	0	2	2
Jungtinė Karalystė	83	12	14	109
Priimtas sprendimas, iš viso	103	359	163	625

N.B.: nurodyti skaičiai suapvalinti iki milijonų eurų, o skaičius 0 rodo, kad faktiniai skaičiai nesiekia 500 000 EUR.

6 pastaba. 2 priedas. 2009 m. atliktos žemės ūkio ir kaimo plėtros finansinės korekcijos ir susigrąžintos lėšos

Duomenys pagal valstybes nares

Mln. EUR

Valstybė narė	Finansinis patvirtinimas ir mokėjimo terminų nesilaikymas	Atitikties patvirtinimas	Valstybių narių deklaruoti pažeidimai (lėšos sumokėtos ES)	Iš viso
Belgija	0	12	2	14
Bulgarija	0	-	1	1
Čekija	0	-	0	0
Danija	0	101	4	105
Vokietija	0	1	16	18
Estija	0	0	0	0
Airija	-2	5	2	5
Graikija	2	189	5	196
Ispanija	7	23	30	59
Prancūzija	3	46	34	82
Italija	-3	167	13	177
Kipras	-	0	0	1
Latvija	0	0	0	0
Lietuva	0	0	2	2
Liuksemburgas	0	-	0	0
Vengrija	6	-	3	9
Malta	-	-	0	0
Nyderlandai	1	2	6	9
Austrija	0	-	1	1
Lenkija	0	-	2	2
Portugalija	0	0	7	7
Rumunija	5	-	7	12
Slovėnija	0	1	0	2
Slovakija	0	0	0	0
Suomija	2	0	1	2
Švedija	0	12	2	14
Jungtinė Karalystė	83	41	9	133
Iš viso atlikta	103	600	148	851

N.B.: nurodyti skaičiai suapvalinti iki milijonų eurų, o skaičius 0 rodo, kad faktiniai skaičiai nesiekia 500 000 EUR.

6 pastaba. 3 priedas. 2009 m. struktūriniais veiksmais patvirtintos finansinės korekcijos

Duomenys pagal valstybes nares

<i>Mln. EUR</i>	Suvestiniai 2008 m. duomenys	2009 m. patvirtintos finansinės korekcijos						Suvestiniai 2009 m. duomenys
Valstybė narė		ERPF	SF	ESF	ŽOFP	EŽŪOGF Orientavi mo skyrius	IŠ VISO	
1994–1999 m.	1 995	445	10	21	41	4	521	2 516
Belgija	5	-	-	0	-	-	0	5
Danija	3	0	-	-	-	-	0	3
Vokietija	286	49	-	-	-	4	53	339
Airija	42	0	-	-	-	-	0	42
Graikija	526	-	-	-	-	0	0	526
Ispanija	244	250	5	17	32	0	304	548
Prancūzija	83	0	-	0	-	-	1	84
Italija	442	63	-	-	-	-	63	505
Liuksemburgas	1	0	-	4	-	-	4	5
Nyderlandai	168	1	-	-	9	-	9	177
Austrija	2	0	-	-	-	0	0	2
Portugalija	113	19	5	-	-	-	24	137
Suomija	1	-	-	0	-	0	0	1
Švedija	1	0	-	-	-	-	0	1
Jungtinė Karalystė	77	54	-	-	-	-	54	131
INTERREG	1	9	-	-	-	-	9	10
2000–2006 m.	3 313	1 616	76	159	5	34	1 890	5 203
Belgija	5	2	-	3	-	-	5	10
Bulgarija	-	-	2	-	-	-	2	2
Čekija	-	-	0	-	-	-	0	0
Danija	-	-	-	0	0	-	0	0
Vokietija	10	0	-	2	-	-	2	12
Estija	-	0	-	-	-	-	0	0
Airija	26	16	-	-	-	-	16	42
Graikija	867	37	2	14	-	-	53	920
Ispanija	1 246	1 200	22	24	3	8	1 257	2 503
Prancūzija	249	3	-	9	0	-	12	261
Italija	608	135	-	80	2	-	217	825
Kipras	-	-	-	-	-	-	-	-
Latvija	3	1	-	0	-	-	1	4
Lietuva	1	-	1	-	-	-	1	2
Liuksemburgas	-	-	-	2	-	-	2	2
Vengrija	-	4	41	7	-	0	52	52
Malta	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyderlandai	1	0	-	-	-	1	1	2
Austrija	-	-	-	-	-	-	-	-
Lenkija	37	85	-	12	0	11	108	145
Portugalija	95	31	0	0	-	-	31	126
Rumunija	2	-	8	-	-	14	22	24
Slovėnija	2	-	-	0	-	-	0	2
Slovakija	1	38	-	-	-	-	38	39
Suomija	-	0	-	-	0	0	0	0
Švedija	11	-	-	0	-	-	0	11
Jungtinė Karalystė	149	63	-	5	-	-	68	217
INTERREG	-	1	-	-	-	-	1	1
Iš viso patvirtinta	5 308	2 061	86	180	46	38	2 411	7 719

N.B.: nurodyti skaičiai suapvalinti iki milijonų eurų, o skaičius 0 rodo, kad faktiniai skaičiai nesiekia 500 000 EUR.

6 pastaba. 4 priedas. 2009 m. atliktos finansinės korekcijos. Struktūriniai veiksmai

Duomenys pagal valstybes nares

<i>Mln. EUR</i>	2009 m. įgyvendinti sprendimai					
Valstybė narė	ERPF	SF	ESF	ŽOFP	EŽUOGF Orientavim o skyrius	IŠ VISO
1994–1999 m. laikotarpis	218	10	21	46	5	300
Belgija	-	-	0	-	-	0
Danija	2	-	-	-	-	2
Vokietija	109	-	-	0	4	113
Arija	0	-	-	0	-	1
Graikija	-	-	-	-	0	0
Ispanija	3	5	17	32	0	57
Prancūzija	1	-	0	5	-	6
Italija	41	-	-	-	-	41
Liuksemburgas	0	-	4	-	-	4
Nyderlandai	7	-	-	9	-	16
Austrija	0	-	-	-	0	0
Portugalija	1	5	-	-	-	6
Suomija	-	-	0	-	0	0
Švedija	0	-	-	-	-	0
Jungtinė Karalystė	52	-	-	-	-	52
INTERREG	2	-	-	-	-	2
2000–2006 m. laikotarpis	116	79	185	4	25	409
Belgija	-	-	3	-	-	3
Bulgarija	-	3	-	-	-	3
Čekija	-	0	-	-	-	0
Danija	-	-	-	-	-	-
Vokietija	-	-	-	-	-	-
Estija	-	0	-	-	-	0
Arija	-	-	-	-	-	-
Graikija	47	5	14	-	-	66
Ispanija	7	14	38	0	-	59
Prancūzija	1	-	0	-	-	2
Italija	10	-	80	4	-	93
Kipras	-	-	-	-	-	-
Latvija	-	-	0	-	-	0
Lietuva	-	1	-	-	-	1
Liuksemburgas	-	-	2	-	-	2
Vengrija	-	40	1	-	0	41
Malta	-	-	-	-	-	-
Nyderlandai	-	-	-	-	-	-
Austrija	-	-	-	-	-	-
Lenkija	42	-	42	-	11	95
Portugalija	9	9	-	-	-	18
Rumunija	-	6	-	-	14	20
Slovėnija	-	-	-	-	-	-
Slovakija	-	-	-	-	-	-
Suomija	-	-	-	-	0	0
Švedija	-	-	-	-	-	-
Jungtinė Karalystė	-	-	5	-	-	5
INTERREG	0	-	-	-	-	0

Iš viso atlikta	334	89	206	50	30	709
------------------------	------------	-----------	------------	-----------	-----------	------------

N.B.: nurodyti skaičiai suapvalinti iki milijonų eurų, o skaičius 0 rodo, kad faktiniai skaičiai nesiekia 500 000 EUR.

7. FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

Toliau nurodyta Europos Sąjungos (ES) finansinės rizikos valdymo informacija susijusi su:

- išdo operacijomis, kurias atlieka Europos Komisija, kad įvykdytų ES biudžetą;
- skolinimo ir skolinimosi veikla, kurią Europos Komisija vykdo makrofinansinės pagalbos (MFP), mokėjimų balanso (MBP) ir Euratomo priemonėmis;
- išorės veiksmų garantijų fondo veiksmams; ir
- skolinimo ir skolinimosi veikla, taip pat išdo veikla, kurią Europos Sąjunga vykdo Europos plieno ir anglių bendrijos (likviduojamos) lygmeniu.

7.1. RIZIKOS VALDYMO POLITIKA

7.1.1. Išdo operacijos

Komisijos išdo operacijų valdymo taisyklės ir principai, skirti biudžeto vykdymui, išdėstyti Tarybos reglamente Nr. 1150/2000 (su pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentu Nr. 2028/2004) ir Finansiniame reglamente (Tarybos reglamentas Nr. 1605/2002 su pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentu Nr. 1995/2006) bei jo įgyvendinimo taisyklėse (Komisijos reglamentas Nr. 2342/2002 su pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu Nr. 478/2007).

Remiantis pirmiau nurodytais reglamentais, taikomi šie pagrindiniai principai:

- Valstybės narės moka nuosavus išteklius į sąskaitas, šiuo tikslu Komisijos vardu atidarytas išde arba kiekvienos valstybės narės paskirtoje įstaigoje. Komisija gali naudotis šiomis sąskaitomis tik siekdama įvykdyti grynųjų pinigų reikalavimus.
- Valstybės narės moka nuosavus išteklius nacionalinėmis valiutomis, o Komisijos mokėjimai daugiausia atliekami eurai.
- Komisijos vardu atidarytų banko sąskaitų pereikvoti negalima.
- Ne eurai laikomų sąskaitų likučiai panaudojami mokėjimams tomis pačiomis valiutomis arba periodiškai perskaičiuojami į eurus.

Be nuosavų išteklių sąskaitų, Komisija yra atidariusi kitas banko sąskaitas centriniuose ir komerciniuose bankuose, kad galėtų atlikti mokėjimus ir gauti kitokias įplaukas nei valstybių narių įnašai į biudžetą.

Išdo ir mokėjimo operacijos yra itin automatizuotos ir atliekamos naudojantis šiuolaikinėmis informacinėmis sistemomis. Siekiant garantuoti sistemos saugumą ir užtikrinti pareigų atskyrimą pagal Finansinį reglamentą, taikomos specialios procedūros, Komisijos vidaus kontrolės standartai ir audito principai.

Raštišku gairių ir procedūrų rinkiniu reguliuojamas išdo ir mokėjimo operacijų valdymas, siekiant riboti veiklos ir finansinę riziką bei užtikrinti tinkamą kontrolės lygį. Šios gairės ir procedūros apima įvairius operacijų aspektus (pavyzdžiui: mokėjimo atlikimą ir grynųjų pinigų valdymą, pinigų srautų prognozavimą, veiklos tęstinumą ir t. t.) ir reguliariai

tikrinama, kaip jų laikomasi. Be to, Biudžeto GD ir Ekonomikos ir finansų reikalų GD rengia posėdžius, kuriuose aptaria keitimosi informacija apie rizikos valdymą klausimus ir geriausią praktiką.

7.1.2 Skolinimosi ir skolinimo veikla (MFP, MB ir Euratomas)

Skolinimo ir skolinimosi operacijas, kaip ir susijusį išdo valdymą, ES vykdo pagal atitinkamus Tarybos sprendimus, jei taikytina, ir vidaus gaires. Parengti raštiški procedūrų vadovai, apimantys konkrečias sritis, kaip antai: pasiskolintos lėšos, paskolos ir išdo valdymas, kuriuos naudoja atitinkami vykdomieji padaliniai. Nustatoma ir vertinama finansinė ir veiklos rizika, taip pat reguliariai tikrinama, kaip laikomasi vidaus gairių ir procedūrų. Paprastai veikla, kuria kompensuojami palūkanų normų pokyčiai ir užsienio valiutos kurso pokyčiai („apsidraudimo“ veikla), nevykdoma, kadangi skolinimo operacijos finansuojamos „kompensacinėmis“ skolinimosi operacijomis, kurios nesukuria atvirų palūkanų normų arba valiutos pozicijų.

Garantijų fondas

Garantijų fondo (žr. 2.3.3 pastabą) turto valdymo taisyklės ir principai išdėstyti 1994 m. lapkričio 25 d. Europos Komisijos ir Europos investicijų banko (EIB) konvencijoje ir jos vėlesniuose 1996 m. rugsėjo 17–23 d., 2002 m. gegužės 8 d. ir 2008 m. vasario 25 d. pakeitimuose. Garantijų fondo operacijos vykdomos tik eurais. Fondo investicijos atliekamos tik šia valiuta, siekiant išvengti bet kokios užsienio valiutos kurso rizikos. Turto valdymas grindžiamas įprastomis atsargumo taisyklėmis, kurių reikia laikytis vykdant finansinę veiklą. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas rizikos mažinimui ir užtikrinimui, kad valdomą turtą pakankamai greitai būtų galima parduoti arba perleisti, atsižvelgiant į prisiimtus įsipareigojimus.

7.1.4 Likviduojama EAPB

Europos Komisija administruoja įsipareigojimų likvidavimą, o likviduojamai EAPB nenumatyta naujų paskolų ar atitinkamo finansavimo. Nauji EAPB įsiskolinimai, atliekami tik refinansavimo tikslu siekiant sumažinti fondo sąnaudas. Išdo operacijoms taikomi apdairaus valdymo principai, siekiant apriboti finansinę riziką.

7.2 RINKOS RIZIKA

Rinkos rizika yra rizika, kad dėl rinkos kainų pokyčių svyruos finansinės priemonės tikroji vertė arba pinigų srantai. Rinkos rizika apima ne tik nuostolių, bet ir pelno galimybę. Ją sudaro valiutų rizika, palūkanų normos rizika ir kita kainų rizika. Reikšmingos kitos kainų rizikos ES nėra.

7.2.1 Valiutos rizika

Valiutos rizika yra rizika, kad ES operacijų arba investicijų vertę paveiks valiutų kursų pokyčiai. Ši rizika kyla dėl vienos valiutos kainos pokyčio kitos valiutos atžvilgiu.

7.2.1.1 Išdo operacijos

Nuosavi ištekliai, kuriuos valstybės narės moka ne eurais, laikomi nuosavų išteklių sąskaitose pagal Nuosavų išteklių reglamentą. Jie perskaičiuojami į eurus, kai jų reikia mokėjimams atlikti. Šių lėšų valdymo procedūros nustatytos minėtame reglamente. Retais atvejais šios lėšos tiesiogiai naudojamos mokėjimams, kurie bus atliekami ta pačia valiuta, atlikti.

Komerciniuose bankuose Komisija laiko sąskaitas kitomis nei eurai ES valiutomis ir JAV doleriais, kad galėtų atlikti mokėjimus tomis valiutomis. Šios sąskaitos papildomos atsižvelgiant į atliktinų mokėjimų sumą, todėl jų vienos nakties likučiai yra labai maži, kad iki minimumo būtų sumažinta bet kokia rizika dėl užsienio valiutos kurso svyravimo.

Kai įvairios įplaukos (kitokios nei nuosavi ištekliai) gaunamos kitomis nei eurai valiutomis, jos pervedamos į Komisijos sąskaitas tomis pačiomis valiutomis, jeigu reikia padengti mokėjimus, arba perskaičiuojamos į eurus ir pervedamos į sąskaitas eurais. Avansinės sąskaitos kitomis nei eurai valiutomis papildomos atsižvelgiant į apskaičiuotus trumpalaikius vietos mokėjimų tomis pačiomis valiutomis poreikius. Likučiai šiose sąskaitose laikomi neviršijant atitinkamų aukščiausių ribų.

Kadangi visos laikinai mokėtinos baudos nurodomos ir mokamos eurais, nepatiriama užsienio valiutos kursų rizikos.

7.2.1.2 Skolinimosi ir skolinimo veikla (MFP, MB ir Euratomas)

Dauguma finansinio turto ir įsipareigojimų išreikšti eurais, todėl užsienio valiutos kursų rizikos ES nėra. Tačiau ES yra suteikusi paskolų JAV doleriais per Euratomo finansinę priemonę, kurios finansuojamos iš skolintos atitinkamos sumos JAV doleriais (kompensacinė operacija). Balanso sudarymo dieną dėl Euratomo užsienio valiutos kursų rizikos ES nebuvo.

7.2.1.3 Garantijų fondas

Finansinis turtas nurodytas eurais, todėl valiutos kursų rizikos nėra.

7.2.1.4 Likviduojama EAPB

Likviduojama EAPB patiria nedidelę grynąją užsienio valiutos kursų riziką, kurios ekvivalentas eurais – 2,2 mln. EUR, ir kuri kyla dėl būsto paskolų (ekvivalentas eurais – 1,5 mln.) ir einamųjų sąskaitų likučių (ekvivalentas eurais – 0,7 mln.).

7.2.2 Palūkanų normos rizika

Palūkanų normos rizika yra galimybė, kad pakilus palūkanų normai sumažės vertybinio popieriaus, visų pirma obligacijos, vertė. Apskritai didėjant palūkanų normai, fiksuotų palūkanų obligacijų kaina mažėja, ir atvirkščiai.

7.2.2.1 Išdo operacijos

Komisijos išdas nesiskolina pinigų, todėl jam nekyla palūkanų normos rizika. Tačiau, jis uždirba palūkanas iš skirtingų bankų sąskaitose laikomų likučių. Todėl Komisija įdiegė priemones, kad užtikrintų, kad reguliariai uždirbamos palūkanos atitiktų rinkos palūkanų normas ir jų galimą svyravimą. Už lėšas, laikomas sąskaitose, kurios atidarytos valstybių narių išduose arba centriniuose bankuose nuosavų išteklių įplaukoms, palūkanos neuždirbamos ir joms netaikomi mokesčiai. Atlygis už visas kitas sąskaitas, laikomas nacionaliniuose centriniuose bankuose, priklauso nuo specialių kiekvieno banko sąlygų. Taikomos kintamosios ir pagal rinkos svyravimus koreguojamos palūkanų normos.

Už vienos nakties likučius komerciniuose bankuose kasdien uždirbamos palūkanos. Joms taikomos kintamosios rinkos normos ir sutartinė marža (teigiama arba neigiama). Daugumos sąskaitų palūkanos skaičiuojamos atsižvelgiant į ECB ribinę palūkanų normą, kurią ECB taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, ir koreguojamos, kad būtų atsižvelgiama į bet kokius šios normos svyravimus. Kai kurių kitų sąskaitų palūkanos skaičiuojamos atsižvelgiant į euro vienos nakties indekso vidurkį. Todėl rizikos, kad Komisija uždirba mažesnes nei rinkos palūkanas, nėra.

7.2.2.2 Skolinimosi ir skolinimo veikla (MFP, MB ir Euratomas)

Pasiskolintos lėšos ir paskolos kintamomis palūkanų normomis

Dėl skolinimosi ir skolinimo operacijų pobūdžio didelė ES turto ir įsipareigojimų dalis yra palūkaninis turtas ir įsipareigojimai. Dėl kintamomis palūkanų normomis MFP ir Euratomo pasiskolintų lėšų ES susiduria su palūkanų normos rizika. Tačiau su pasiskolintomis lėšomis susijusi palūkanų normos rizika yra kompensuojama termino ir keliamų sąlygų prasme lygiavertėmis paskolomis („kompensacinės“ operacijos). Balanso sudarymo dieną ES turėjo 0,96 mlrd. EUR kintamų palūkanų paskolų (nominaliosiomis vertėmis) (2008 m. – 1,05 mlrd. EUR), kurios perkainojamos kas 6 mėnesius.

Pasiskolintos lėšos ir paskolos fiksuotomis palūkanų normomis

2009 m. ES taip pat turėjo MFP ir Euratomo fiksuotų palūkanų paskolų, iš viso 110 mln. EUR (2008 m. – 85 mln. EUR), kurių galutinis gražinimo terminas nuo vienerių iki penkerių metų (25 mln. EUR) ir daugiau nei penkeri metai (85 mln. EUR).

Konkrečiau, 2009 m. ES turėjo šešias fiksuotų palūkanų paskolas pagal MB finansinę priemonę, iš viso 9,2 mlrd. EUR (2008 m. – 2 mlrd. EUR), kurių galutinis gražinimo terminas nuo vienerių iki penkerių metų (5 mlrd. EUR) ir daugiau nei penkeri metai (4,2 mlrd. EUR).

7.2.2.3 Garantijų fondas

Garantijų fondo išduotus kintamų palūkanų skolos vertybinius popierius veikia šių normų svyravimas, o fiksuotų palūkanų skolos vertybiniams popieriams kyta su jų tikraja verte susijusi rizika. Fiksuotų palūkanų obligacijos balanso sudarymo dieną sudarė maždaug 97 % investicijų portfelio (2008 m. – 96 %).

7.2.2.4 Likviduojama EAPB

Dėl savo veiklos pobūdžio likviduojama EAPB patiria palūkanų normos riziką. Su pasiskolintomis lėšomis susijusi palūkanų normos rizika paprastai yra kompensuojama

termino ir keliamų sąlygų prasme lygiavertėmis paskolomis. Kalbant apie turto valdymo operacijas, fiksuotų palūkanų obligacijos balanso sudarymo dieną sudarė maždaug 97 % vertybinių popierių portfelio (2008 m. – 97 %).

7.3 KREDITO RIZIKA

Kredito rizika yra nuostolio rizika, kylanti dėl skolininko / paskolos gavėjo paskolos arba kito kredito nemokėjimo (pagrindinės sumos arba palūkanų (atkarpos) arba abiejų) arba dėl sutartinių įsipareigojimų nevykdymo. Įsipareigojimų nevykdymo atvejai apima mokėjimo vėlavimą, paskolos gavėjo mokėjimų restruktūrizavimą ir bankrotą).

7.3.1 Išdo operacijos

Dauguma Komisijos išdo išteklių laikomi pagal Tarybos reglamentą Nr. 1150/2000 dėl nuosavų išteklių valstybių narių atidarytose sąskaitose, kurios skirtos valstybių narių įnašams (nuosaviems ištekliams) mokėti. Visos tokios sąskaitos laikomos valstybių narių išduose arba nacionaliniuose centriniuose bankuose. Šios institucijos Komisijai kelia mažiausią kredito (arba sandorio šalies) riziką, nes ją prisiima valstybės narės.

Dalis Komisijos išdo išteklių laikoma komerciniuose bankuose, kad būtų galima padengti mokėjimus, todėl šios sąskaitos papildomos laikantis laiku duotų nurodymų, o papildymas automatiškai atliekamas išdo grynųjų pinigų valdymo sistema. Kiekvienoje sąskaitoje laikoma minimali pinigų suma, proporcinga kasdien iš jos atliekamiems mokėjimams. Todėl vienos nakties indėlių sumos šiose sąskaitose paprastai yra nedidelės (vidutiniškai 50–150 mln. EUR, išskirstytų į daugiau nei 30 sąskaitų), todėl Komisijos rizika yra nedidelė. Šias sumas reikėtų vertinti atsižvelgiant į bendrus išdo likučius, kurie kinta nuo 1 mlrd. iki 35 mlrd. EUR, ir į bendrą 2009 m. atliktų mokėjimų sumą – 130 mlrd. EUR.

Be to, siekiant dar labiau sumažinti Komisijos sandorio šalies riziką, specialios gairės taikomos ir atrenkant komercinius bankus.

- Visi komerciniai bankai atrenkami konkurso būdu. Norint dalyvauti konkurso procedūrose, minimalus trumpalaikis kredito reitingas turi būti „Moody's“ P-1 arba lygiavertis reitingas (S&P A-1 arba „Fitch“ F1). Tam tikromis tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis gali užtekti mažesnio lygio reitingo.
- Paprastai reikalaujama, kad komercinių bankų, kurie specialiai atrenkami laikinai surinktoms baudoms laikyti, minimalus ilgalaikis reitingas būtų S&P AA arba lygiavertis, o jeigu šios grupės bankų reitingas turi būti sumažintas, taikomos specialios priemonės.
- 2009 m. Komisijos išdo tarnyba įdiegė alternatyvią laikinai surinktų baudų tvarkymo sistemą, kuria konkrečiai siekiama sumažinti šios srities riziką. Komisijai priėmus sprendimą C(2009) 4264, 2010 m. sausio 1 d. skirtos baudos bus tvarkomos pagal šią naująją sistemą ir nebebus laikomos komerciniuose bankuose.
- Avansinės sąskaitos laikomos vietos bankuose, atrinktuose supaprastinta konkurso tvarka. Reitingų reikalavimai priklauso nuo vietos situacijos ir įvairiose šalyse jie gali būti labai skirtingi. Siekiant apriboti rizikos poziciją, šiose sąskaitose laikomi kuo mažesni likučiai (atsižvelgiant į veiklos poreikius), sąskaitos nuolat papildomos ir kasmet peržiūrimos viršutinės ribos.

- Komercinių bankų, kuriuose Komisija turi sąskaitas, kredito reitingai peržiūrimi bent kartą per mėnesį arba prireikus dažniau. Per finansų krizę priežiūros priemonės taikytos aktyviau, kaip ir per visus 2009 m.

7.3.2 *Skolinimosi ir skolinimo veikla (MFP, MBP ir Euratomas)*

Kredito rizika valdoma, visų pirma gaunant valstybių garantijas Euratomo atveju, taip pat naudojantis Garantijų fondu (MFP ir Euratomu) ir galiausiai ES biudžetu (MBP, o jeigu kitų priemonių nepakanka – MFP ir Euratomu). 2009 m. galiojusiuose nuosavų išteklių teisės aktuose nustatyta 1,24 % valstybių narių BNP atitinkanti BNP išteklių viršutinė riba ir mokėjimų asignavimams padengti 2009 m. faktiškai panaudota 1,01 %. Vadinasi, 2009 m. gruodžio 31 d. šiai garantijai padengti turima marža buvo 0,23 %. Reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad nuo 2010 m. viršutinė riba sumažėja iki 1,23 %. Išorės veiksmų garantijų fondas įsteigtas 1994 m., siekiant padengti išpareigojimų nevykdymo riziką, susijusią su pasiskolintomis lėšomis, kuriomis finansuojamos paskolos ne Europos Sąjungos valstybėse. Tačiau kredito rizika sumažinama galimybe pasinaudoti ES biudžetu tuo atveju, jei skolininkas negalėtų gražinti visų mokėtinų sumų. Šiuo tikslu ES turi teisę pareikalauti visų valstybių narių užtikrinti, kad ES teisinis išpareigojimas skolintojams būtų įvykdytas.

Pagrindinės šių paskolų gavėjos – Vengrija, Latvija ir Rumunija. Šioms valstybėms suteikta atitinkamai maždaug 54 %, 21 % ir 18 % visos paskolų sumos. Išdo operacijų atveju turi būti taikomos sandorio šalių pasirinkimo gairės. Vadovaudamasis jomis, vykdomasis padalinys galės sudaryti sandorius tik su reikalavimus atitinkančiais bankais, kurie turi pakankamus apribojimus sandorio šalies atžvilgiu.

7.3.3 *Garantijų fondas*

Vadovaujantis ES ir EIB susitarimu dėl Garantijų fondo valdymo, visų tarpbankinių investicijų minimalus kredito reitingas turėtų būti „Moody's“ P-1 arba lygiavertis. 2009 m. gruodžio 31 d. visos investicijos (153 mln. EUR) atliktos su tokiais sandorio šalimis (2008 m. – 183 mln. EUR). 2009 m. gruodžio 31 d. duomenimis, fondas investavo į keturias trumpalaikes finansines priemones, o visos tokios investicijos (37 mln. EUR) atliktos su sandorio šalimis, kurių minimalus reitingas buvo „Moody's“ P-1 arba lygiavertis. Visi parduoti laikomo turto portfelio vertybiniai popieriai atitinka valdymo gaires.

7.3.4 *Likviduojama EAPB*

Kredito rizika valdoma reguliariai analizuojant skolininkų pajėgumą vykdyti išpareigojimus išmokėti palūkanas ir gražinti pasiskolintą kapitalą. Kredito rizika taip pat valdoma įgyjant įkeitimo garantijas bei valstybių, įmonių arba asmenines garantijas. 52 % visos negražintų paskolų sumos yra užtikrinama valstybių narių arba lygiaverčių įstaigų (pvz., valstybinių institucijų) garantijomis. 36 % negražintų paskolų buvo suteikta bankams arba buvo užtikrintos bankų garantijomis. Išdo operacijų atveju turi būti taikomos sandorio šalių pasirinkimo gairės. Vykdomasis padalinys gali sudaryti sandorius tik su reikalavimus atitinkančiais bankais, kurie turi pakankamus apribojimus sandorio šalies atžvilgiu.

7.4 LIKVIDUMO RIZIKA

Likvidumo rizika – tai rizika, atsirandanti dėl sunkumų parduoti turta, pavyzdžiui, tai yra rizika, kad konkretaus vertybinio popieriaus ar turto nebus galima greitai parduoti rinkoje, norint išvengti nuostolių ar siekiant įvykdyti įsipareigojimą.

7.4.1 *Iždo operacijos*

ES biudžeto principais užtikrinama, kad visų metams skirtų grynujų pinigų išteklių visada užtektų visiems mokėjimams atlikti. Iš tiesų visi valstybių narių įnašai yra lygus biudžetiniams metams skirtų mokėjimų asignavimų sumai. Tačiau valstybės narės įnašus moka visus metus kaip dvylika mėnesinių įmokų, o išmokoms būdingas tam tikras sezoniškumas.

Siekiant užtikrinti, kad iždo išteklių visada užtektų mokėjimams atlikti bet kurią konkrečią mėnesį, taikomos reguliaraus grynujų pinigų poreikių prognozavimo procedūros, ir prireikus, tam tikromis sąlygomis, iš valstybių narių gali būti pareikalauta iš anksto sumokėti nuosavus išteklius.

Be to, Komisijai vykdant kasdienes iždo operacijas, automatinėmis grynujų pinigų valdymo priemonėmis užtikrinama, kad kasdien kiekvienoje Komisijos banko sąskaitoje būtų pakankamai likvidžių lėšų.

7.4.2 *Skolinimosi ir skolinimo veikla (MFP, MB ir Euratomas)*

Su pasiskolintomis lėšomis susijusi likvidumo rizika yra paprastai kompensuojama termino ir keliamų sąlygų prasme lygiavertėmis paskolomis (kompensacinės operacijos). MFP ir Euratomo atveju Garantijų fondas atlieka likvidumo rezervo (arba apsaugos sistemos) funkciją, jeigu skolininkai neatlieka mokėjimo arba vėluoja jį atlikti. Kalbant apie MB paskolas, Tarybos reglamente Nr. 431/2009 nustatyta procedūra, kurią taikant yra pakankamai laiko sutelkti lėšas per ES biudžetą.

7.4.3 *Garantijų fondas*

Fondas valdomas laikantis principo, kad, atsižvelgiant į susijusius įsipareigojimus, visas turtas turi būti pakankamai likvidus ir jį turi būti galima greitai panaudoti. Fondas turi laikyti minimalų 100 mln. EUR portfelį, kurio išpirkimo terminas mažiau kaip 12 mėn. ir kuris turi būti investuojamas į pinigų priemones. 2009 m. gruodžio 31 d. šių investicijų suma buvo 190 mln. EUR. Be to, mažiausiai 20 % fondo nominaliosios vertės turi sudaryti pinigų priemonės, fiksuotų palūkanų obligacijos, kurių likęs terminas – ne daugiau kaip vieneri metai, ir kintamų palūkanų obligacijos. 2009 m. gruodžio 31 d. šis santykis buvo 27 %.

7.4.4 *Likviduojama EAPB*

Su pasiskolintomis lėšomis susijusi likvidumo rizika yra paprastai kompensuojama termino ir keliamų sąlygų prasme lygiavertėmis paskolomis (kompensacinės operacijos). Kalbant apie likviduojamos EAPB turto ir įsipareigojimų valdymą, Komisija užtikrina reikalingą likvidumą, remdamasi mokėjimo planu, sudarytu konsultuojantis su atsakingomis Komisijos tarnybomis.

7.5 TIKROSIOS VERTĖS ATSKLEIDIMAS

7.5.1 Skolinimosi ir skolinimo veikla (MFP, MB ir Euratomas)

Pradinė padėtis

Reikėtų pažymėti, kad minėtos paskolos iš pradžių pripažįstamos nominaliaja verte pagal 11 ES apskaitos taisyklę. Jeigu vietoje jos būtų taikomas 39 TAS, paskolos iš pradžių būtų pripažįstamos tikrąja verte. Lentelėje toliau parodyti abiejų MB paskolų apskaitos būdų skirtumai ir paskolų išdavimo data.

Mln. EUR

	11 ES apskaitos taisyklė (nominalioji vertė)	39 TAS (tikroji vertė)	Apskaitos būdų skirtumai
MB paskolų vertinimas išduodant 2009 m.	7 200	6 649	551
MB paskolų vertinimas išduodant 2008 m.	2 000	1 767	233

11 ES apskaitos taisyklė taikoma dėl toliau nurodytų priežasčių.

- Paskolos ir pasiskolintos lėšos turi kompensacinį poveikį dėl savo kompensacinio pobūdžio. Todėl faktinės paskolos palūkanos yra lygios faktinei susijusių pasiskolintų lėšų palūkanų normai.
- Pradinis skirtumas parodo alternatyviasias sąnaudas, kurios būtų patirtos, jeigu būtų investuota kapitalo rinkose. Kadangi ES neleidžiama investuoti kapitalo rinkose, šia alternatyviųjų sąnaudų galimybe nesinaudojama, todėl netiksliai atspindima sandorių esmė.
- Pradinį pirmiau parodytą skirtumą kompensuotų pajamos iš palūkanų kitais metais.

Esama padėtis 2009 12 31

Įvertinta tikroji vertė nustatoma, kaip parodyta toliau.

- Paskolų atveju: naudojant diskontuotų pinigų srautų modelį, taikant konkrečios šalies pelningumo kreives, pasirenkamas atsižvelgiant į likusį terminą.
- Pasiskolintų lėšų atveju: naudojant diskontuotų pinigų srautų modelį, taikant AAA pelningumo kreives, pasirenkamas atsižvelgiant į likusį terminą.
- Daroma prielaida, kad kintamų palūkanų paskolos apytiksliai lygios jų nominaliajai vertei, kadangi kas 6 mėnesius atliekamas perkainojimas pagal rinkos palūkanų normas.

Lentelėje toliau parodyta MFP, MBP ir Euratomo fiksuotų palūkanų paskolų įvertinta tikroji vertė ją palyginant su atitinkama balanso buhalterine verte.

Mln. EUR

	2009 12 31 išduotos paskolos	2008 12 31 išduotos paskolos	2009 12 31 pasiskolintos lėšos	2008 12 31 pasiskolintos lėšos
Tikroji vertė	8 785	1 863	9 626	2 118
Buhalterinė vertė	9 416	2 091	9 416	2 091
Skirtumas	(631)	(228)	210	27

Balanso sudarymo dieną MBP sudarė 98,8 % šių paskolų ir pasiskolintų lėšų. Lentelėje pirmiau parodyta, kad tai, kad ES turi AAA kredito reitingą ir rinkos palūkanų normos dabar aukštesnės nei tos, kuriomis ES pasiskolino lėšas, jos pasiskolintų lėšų tikroji vertė yra didesnė nei nominalioji vertė. Kadangi Vengrijos, Latvijos ir Rumunijos, pagrindinių šių paskolų gavėjų, kredito reitingai žemesni nei AAA, nors rinkos palūkanų normos dabar aukštesnės nei nustatytosios ES, joms suteiktų paskolų tikroji vertė yra mažesnė nei nominalioji vertė.

7.5.2 Likviduojama EAPB

Įvertinta paskolų ir pasiskolintų sumų tikroji vertė nustatoma naudojant diskontuotų pinigų srautų modelį. Pagal šį modelį numatomi būsimi pinigų srautai diskontuojami taikant AAA pelningumo kreives, pasirenkamas atsižvelgiant į likusį terminą. Daroma prielaida, kad kintamų palūkanų paskolų įvertinta tikroji vertė apytiksliai lygi jų apskaitinei vertei, kadangi kas 3 arba 6 mėnesius atliekamas perkainojimas pagal rinkos palūkanų normas. Fiksuotų palūkanų paskolų ir pasiskolintų sumų tikrosios vertės įvertinti ir atskleisti negalima, nes neturima duomenų, kurių reikia šioms vertėms apskaičiuoti.

Parduoti laikomi vertybiniai popieriai yra nurodomi tikrąja verte, kuri lygi rinkos kainos ir sukauptų palūkanų sumai. Finansinių priemonių, įvertintų tikrąja verte naudojant realiomis rinkos kainomis arba palūkanų normomis nepagrįstą metodą, nėra. Daroma prielaida, kad su prekyba susijusių gautinų sumų nominalioji vertė, atėmus vertės sumažėjimo atidėjinį, ir nominalioji su prekyba susijusių mokėtinų sumų vertė apytiksliai lygi jų tikrosioms vertėms. Pinigų ir pinigų ekvivalentų, įskaitant einamąsias sąskaitas ir trumpalaikius indėlius (kurių terminas yra trumpesnis nei trys mėnesiai), tikroji vertė lygi jų apskaitinei vertei.

8. SUSIJUSIŲ ŠALIŲ ATSKLEIDIMAS

8.1 SUSIJUSIOS ŠALYS

Su ES susijusios šalys yra jos konsoliduoti subjektai ir šių subjektų aukščiausiojo rango vadovai (žr. toliau). Sandoriai tarp šių subjektų yra įprasta ES operacijų dalis ir todėl pagal ES apskaitos taisykles šiems sandoriams nekeliama jokie specialūs atskleidimo reikalavimai. Konsoliduotų subjektų sąrašas pateiktas **10** pastaboje.

8.2 AUKŠČIAUSIOJO RANGO VADOVŲ TEISĖS Į IŠMOKAS

Siekiant pateikti informaciją apie sandorius su susijusiomis šalimis, susijusius su Europos Sąjungos aukščiausiojo rango vadovais, šie asmenys suskirstyti į penkias kategorijas.

1 kategorija: Europos Vadovų Tarybos pirmininkas, Komisijos pirmininkas ir Teisingumo Teismo pirmininkas.

2 kategorija: Komisijos pirmininko pavaduotojas ir Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai ir kiti Komisijos pirmininko pavaduotojai.

3 kategorija: Tarybos generalinis sekretorius, Komisijos nariai, Teisingumo Teismo teisėjai ir generaliniai advokatai, Bendrojo Teismo pirmininkas ir nariai, Europos Sąjungos tarnautojų teismo pirmininkas ir nariai, ombudsmenas ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas.

4 kategorija: Audito Rūmų pirmininkas ir nariai

5 kategorija: institucijų ir agentūrų aukščiausiojo rango tarnautojai

Jų teisės į išmokas apibendrintos toliau, daugiau informacijos galima rasti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (L 187, 1967 8 8, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2005 m. sausio 18 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 202/2005 (L 33, 2005 2 5) ir L 268, 1977 10 20, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2004 m. balandžio 30 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1293/2004 (L 243, 2004 7 15). Daugiau informacijos taip pat pateikiama svetainėje *Europa* skelbiamuose Tarybos nuostatuose, oficialiame visų ES pareigūnų teises ir pareigas aprašančiame dokumente. Aukščiausiojo rango vadovai lengvatinių paskolų iš ES nėra gavę.

AUKŠČIAUSIOJO RANGO VADOVŲ TEISĖS Į FINANSINES IŠMOKAS

EUR

Išmoka (vienam darbuotojui)	1 kategorija	2 kategorija	3 kategorija	4 kategorija	5 kategorija
Bazinis atlyginimas (per mėn.)	24 874,61	22 531,36 – 23 432,62	18 025,08 – 20 278,22	19 467,10 – 20 728,85	11 461,32 – 18 025,09
Būsto išmoka / ekspatriacijos išmoka	15 %	15 %	15 %	15 %	16 %
Šeimos pašalpos:					
Namų ūkio pašalpa (% nuo atlyg.)	2 % + 167,31	2 % + 167,31	2 % + 167,31	2 % + 167,31	2 % + 167,31
Išlaikomo vaiko pašalpa	365,60	365,60	365,60	365,60	365,60
Ikimokyklinė pašalpa	89,31	89,31	89,31	89,31	89,31
Mokymosi pašalpa arba	248,06	248,06	248,06	248,06	248,06
Mokymosi pašalpa ne darbo vietoje	496,12	496,12	496,12	496,12	496,12
Išmokos pirmininkaujantieji teisėjams	Nėra duomenų	Nėra duomenų	500 – 810,74	Nėra duomenų	Nėra duomenų
Reprezentacinės išlaidos	1 418,07	0 – 911,38	500 – 607,71	Nėra duomenų	Nėra duomenų
Metinės kelionių išlaidos	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Taip
Persikėlimas į valstybę narę:					
Mokymosi pašalpa*	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip
% nuo atlyg.*	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% nuo atlyg. be k. k.	Daugiausia 25 %	Daugiausia 25 %	Daugiausia 25 %	Daugiausia 25 %	Daugiausia 25 %
Reprezentacinės išlaidos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Nėra duomenų	Nėra duomenų
Pradėjus eiti pareigas:					
Įsikūrimo išlaidos	49 749,22	45 062,72 – 46 865,24	36 050,16 – 40 556,44	38 934,20 – 41 457,70	Apmokamos
Šeimos kelionės išlaidos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos
Persikėlimo išlaidos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos
Pabaigus eiti pareigas:					
Įsikūrimo grįžus išlaidos	24 874,61	22 531,36 – 23 432,62	18 025,08 – 20 278,22	19 467,10 – 20 728,85	Apmokamos
Šeimos kelionės išlaidos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos
Persikėlimo išlaidos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos
Pereinamasis laikotarpis (% nuo atlyg.)**	40 % – 65 % Padengiamas	40 % – 65 % Padengiama	40 % – 65 % Padengiamas	40 % – 65 % Padengiamas	Nėra duomenų
Sveikatos draudimas					Pasirinktinai
Pensijos (% nuo atlyg., neatskaitant mokesčių)	Daugiausia 70 %	Daugiausia 70 %	Daugiausia 70 %	Daugiausia 70 %	Daugiausia 70 %
Atskaitymai:					
Bendrijos mokestis	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %
Sveikatos draudimas (% nuo atlyg.)	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Specialus atlyginimo mokestis	4,64 %	4,64 %	4,64 %	4,64 %	4,64 %
Atskaitymai pensijai	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų	11,3 %
Asmenų skaičius 2009 12 31	3	7	91	27	81

* Taikomas korekcijos koeficientas (k. k.)

** Mokama pirmuosius 3 metus po išvykimo.

9. ĮVYKIAI PO BALANSO DATOS

Šių ataskaitų tvirtinimo dieną, be toliau pateiktos informacijos, Komisijos apskaitos pareigūnas nebuvo pastebėjęs jokių kitų reikšmingų įvykių ir jam nebuvo pranešta apie jokių reikšmingus įvykius, kurie turėtų būti atskirai atskleisti šiame skirsnyje. Metinės ataskaitos ir susijusios pastabos buvo parengtos remiantis naujausiais turimais duomenimis – tą patvirtina pateikta informacija.

Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė (EFPSP)

2010 m. gegužės 11 d. Taryba patvirtino Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonę (EFPSP), skirtą finansiniam Europos stabilumui išsaugoti (Tarybos reglamentas (ES) Nr. 407/2010). Priemonės pagrindas – Sutarties 122 straipsnio 2 dalis, ir ja suteikiama galimybė skirti finansinę paramą valstybei narei patiriančiai sunkumų arba susiduriančiai su didelių sunkumų grėsme dėl jos nekontroliuojamų išimtinių aplinkybių. Parama gali būti skiriama ES biudžetu garantuotos paskolos arba kredito linijos pavidalu. Jeigu priemonė būtų panaudota, Komisija ES vardu pasiskolintų lėšų kapitalo rinkose arba finansų įstaigose ir paskolintų šias lėšas paramą gaunančiai valstybei narei. Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos išvadose priemonė apribota iki 60 mlrd. EUR. EFPSP papildė esamą Mokėjimų balanso priemonę, iš kurios lėšų teikiama parama euro zonai nepriklausančioms valstybėms narėms.

Verta pažymėti, kad (nors ši priemonė neturi poveikio nei ES sąskaitoms, nei ES biudžetui) euro zonos valstybės narės ir kitos dalyvaujančios valstybės narės sukūrė panašų finansinės paramos paketą – Europos finansinio stabilumo fondą. Ši galima parama euro zonos valstybėms narėms būtų teikiama per specialiosios paskirties įmonę (SPI), o dalyvaujančios valstybės narės šiai SPI skiria iki 440 mlrd. EUR garantijų. Fondas nustos veikti 2013 m. birželio mėn.

Be to, pirmiau nurodytuose veiksmuose dalyvaus ir Tarptautinis valiutos fondas (TVF), ir tikimasi, kad galimai paramai skirs dar 250 mln. EUR (tai irgi neturi poveikio nei ES sąskaitoms, nei biudžetui).

10. KONSOLIDUOTI SUBJEKTAI

A. KONTROLIUOJAMI SUBJEKTAI	
<p>1. Institucijos ir patariamieji organai Regionų komitetas Europos Sąjungos Taryba Europos Sąjungos Teisingumo Teismas Europos Komisija Europos Audito Rūmai</p> <p>2. ES agentūros Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra Europos aviacijos saugos agentūra Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras Europos profesinio mokymo plėtros centras</p> <p>Europos aplinkos agentūra Europos maisto saugos tarnyba</p> <p>Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas</p> <p>Europos jūrų saugumo agentūra Europos vaistų agentūra Europos cheminių medžiagų agentūra Branduolių sintezės energetikos vystymo agentūra (Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė) Eurojustas**</p> <p>Konkurencingumo ir inovacijų vykdomoji įstaiga Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga*</p> <p>3. Kiti kontroliuojami subjektai Europos anglių ir plieno bendrija (likviduojama)</p>	<p>Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas Europos ombudsmenas Europos Parlamentas</p> <p>Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra Europos mokymo fondas Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių išorės sienų valdymo agentūra Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras Europos pasaulinės navigacijos palydovų sistemos priežiūros institucija (GNSS) Vidaus rinkos derinimo tarnyba (prekių ženklai ir pramoninis dizainas) Europos geležinkelių agentūra Bendrijos augalų veislių tarnyba Bendrijos žuvininkystės kontrolės agentūra Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras</p> <p>Europos policijos koledžas (CEPOL)**</p> <p>Sveikatos ir vartotojų reikalų vykdomoji agentūra Transeuropinio transporto tinklo vykdomoji įstaiga Mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga*</p>
B. ASOCIJUOTOSIOS ĮMONĖS	
Europos investicijų fondas Bendroji įmonė „Švarus dangus“*	Bendroji įmonė ARTEMIS*
C. BENDROSIOS ĮMONĖS	
Tarptautinė ITER branduolio sintezės energijos organizacija Bendroji įmonė SESAR	Bendroji įmonė „Galileo“ NVI bendroji įmonė*

* Pirmą kartą konsoliduota 2009 m.

** Decentralizuota ES įstaiga, priklausanti buvusiai „Policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose“ sričiai.

11. NEKONSOLIDUOTI SUBJEKTAI

Nors ES valdo toliau išvardytų subjektų turta, jie neatitinka konsolidavimo reikalavimų ir todėl nėra įtraukti į konsoliduotąsias Europos Sąjungos ataskaitas.

11.1 EUROPOS PLĖTROS FONDAS (EPF)

Europos plėtros fondas (EPF) yra pagrindinė Europos Sąjungos vystomojo bendradarbiavimo Afrikos, Karibų baseino ir Ramiojo vandenyno (AKR) šalyse ir Užjūrio šalyse ir teritorijose (UŠT) pagalbos priemonė. 1957 m. Romos sutartyje numatyta fondą įsteigti siekiant teikti techninę ir finansinę pagalbą, iš pradžių Afrikos šalims, su kuriomis kai kurias valstybes nares siejo istoriniai ryšiai.

EPF yra finansuojamas ne iš Europos Sąjungos biudžeto, o tiesiogiai valstybių narių įnašais, dėl kurių susitariama tarpvyriausybiniuose derybose. EPF išteklius valdo Komisija ir EIB. Kiekvienas EPF paprastai sudaromas maždaug penkerių metų laikotarpiui. 1964 m. sudarius pirmąją partnerystės konvenciją, EPF programavimo ciklai iš esmės atitinka partnerystės susitarimų / konvencijų ciklus.

EPF yra reglamentuojamas jo paties Finansiniu reglamentu (OL L 78, 2008 3 19), kuriame numatytas fondo finansinių ataskaitų pateikimas atskirai nuo ES finansinių ataskaitų. EPF metinių ataskaitų ir išteklių valdymo išorės kontrolę vykdo Audito Rūmai ir Parlamentas. Informaciniais tikslais pateikiamas 8, 9 ir 10-ojo EPF balansas ir ekonominės veiklos rezultatų ataskaita.

BALANSAS. 8, 9 ir 10-asis EPF

Mln. EUR

	2009 12 31	2008 12 31
ILGALAIKIS TURTAS	196	269
TRUMPALAIKIS TURTAS	1 389	957
IŠ VISO TURTO	1 585	1 226
TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	(860)	(709)
IŠ VISO ĮSIPAREIGOJIMŲ	(860)	(709)
GRYNASIS TURTAS	725	517
FONDAI IR REZERVAI		
Pareikalautasis fondo kapitalas	20 381	17 079
Kiti rezervai	2 252	2 252
Iš ankstesnių metų perkelti ekonominės veiklos rezultatai	(18 814)	(15 784)
Ekonominės veiklos metinis rezultatas	(3 094)	(3 030)
GRYNASIS TURTAS	725	517

EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA. 8, 9 ir 10-asis EPF

Mln. EUR

	2009 m.	2008 m.
VEIKLOS ĮPLAUKOS	49	23
VEIKLOS IŠLAIDOS	(3 192)	(3 066)
PAGRINDINĖS VEIKLOS DEFICITAS	(3 143)	(3 043)
FINANSINĖ VEIKLA	49	13
METINIS EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATAS	(3 094)	(3 030)

11.2 SVEIKATOS DRAUDIMO SISTEMA

Sveikatos draudimo sistema – tai sistema, kuria užtikrinamas medicininės pagalbos teikimas įvairių Europos Sąjungos įstaigų darbuotojams. Sistemos lėšos yra jos pačios turtas ir jų Europos Sąjunga nekontroliuoja, nors sistemos finansinį turtą valdo Komisija. Sistemą finansuoja jos narių (darbuotojų) ir darbdavių (institucijų, agentūrų arba įstaigų) įmokomis. Atsiradęs perteklius paliekamas sistemoje.

Sistemą sudaro keturios atskiros dalys: pagrindinė sistema, apimanti Europos Sąjungos institucijų ir agentūrų darbuotojus, ir trys mažesnės sistemos, apimančios Florencijos Europos universiteto darbuotojus, Europos mokyklas ir už ES ribų dirbančius darbuotojus, pvz., ES delegacijų darbuotojus. Visas sistemos turtas 2009 m. gruodžio 31 d. buvo 297 mln. EUR (2008 m. – 288 mln. EUR).

11.3 DALYVIŲ GARANTIJŲ FONDAS (DGF)

Tam tikras išankstinio finansavimo sumas, išmokėtas įgyvendinant Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros septintąją bendrąją programą (7BP), faktiškai garantuoja Dalyvių garantijų fondas (DGF). Tai savitarpio paramos priemonė, kuria padengiama ES ir dalyvių finansinė rizika, patiriama įgyvendinant netiesioginius 7BP veiksmus, o įgyvendinimas užtikrinamas fondo kapitalu ir palūkanomis. Visi netiesioginių veiksmų, kuriems skiriama dotacija, dalyviai DGF kapitalui skiria 5 % viso ES įnašo, kol įgyvendinamas konkretus veiksmas. Kadangi dalyviai yra DGF savininkai, ES (atstovaujama Komisijos) veikia kaip vykdomasis jų įgaliotinis. 2009 m. gruodžio 31 d. visas DGF turtas buvo 580 mln. EUR (2008 m. – 283 mln. EUR). DGF lėšos yra jo paties turtas ir jų Europos Sąjunga nekontroliuoja, nors fondo finansinį turtą valdo Komisija.

**II DALIS. EUROPOS SĄJUNGOS KONSOLIDUOTOSIOS BIUDŽETO VYKDYMO
ATASKAITOS IR AIŠKINAMOSIOS PASTABOS**

KONSOLIDUOTOSIOS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS

* Reikėtų pastebėti, kad skaičius suapvalinant iki milijonų eurų kai kurių šiose biudžeto lentelėse pateikiamų finansinių duomenų suma gali būti netiksli

KONSOLIDUOTOSIOS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS:

1. Biudžeto vykdymo rezultatas	114
2. Biudžeto ir faktinių sumų lyginamoji ataskaita	115
Įplaukos:	
3. Konsoliduotoji biudžeto įplaukų vykdymo suvestinė	117
Išlaidos:	
4. Įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų išskaidymas ir pokyčiai pagal finansinės programos išlaidų kategoriją	118
5. Įsipareigojimų asignavimų vykdymas pagal finansinės programos išlaidų kategoriją	118
6. Mokėjimų asignavimų vykdymas pagal finansinės programos išlaidų kategoriją	118
7. Neįvykdytų įsipareigojimų pokyčiai pagal finansinės programos išlaidų kategoriją	119
8. Neįvykdytų įsipareigojimų išskaidymas pagal prisiėmimo metus ir finansinės programos išlaidų kategoriją	120
9. Įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų išskaidymas ir pokyčiai pagal politikos sritis	121
10. Įsipareigojimų asignavimų vykdymas pagal politikos sritis	122
11. Mokėjimų asignavimų vykdymas pagal politikos sritis	123
12. Neįvykdytų įsipareigojimų pokyčiai pagal politikos sritis	124
13. Neįvykdytų įsipareigojimų išskaidymas pagal prisiėmimo metus ir politikos sritis	125
Institucijos:	
14. Konsoliduotoji biudžeto įplaukų vykdymo suvestinė pagal institucijas	126
15. Įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų vykdymas pagal institucijas	127
Agentūros:	
16. Agentūrų pajamos: biudžeto prognozės, teisės į gautinas sumas ir gautos sumos	128
17. Įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai pagal agentūras	129
18. Biudžeto rezultatas, įskaitant agentūras	130

BIUDŽETO VYKDYMO REZULTATAS

1: 2009 M. BIUDŽETO VYKDYMO REZULTATAS

Mln. EUR

	IŠ VISO 2009 M.	IŠ VISO 2008 M.
<i>Finansinių metų įplaukos</i>	117 626	121 584
<i>Mokėjimai pagal einamųjų metų asignavimus</i>	(116 579)	(115 550)
<i>Mokėjimų asignavimai, perkelti į N+1 metus</i>	(1 759)	(3 914)
<i>Atšaukti nepanaudoti mokėjimų asignavimai, perkelti iš N-1 metų</i>	2 791	188
<i>Valiutų keitimo kursų pokyčiai per metus</i>	185	(498)
<i>Biudžeto vykdymo rezultatas*</i>	2 264	1 810

* Iš kurio ELPA sumos iš viso sudaro 11 mln. EUR 2009 m. ir 14 mln. EUR 2008 m.

Europos Sąjungos biudžeto perteklius grąžinamas valstybėms narėms per kitus metus, atimant sumas, kurias jos turi mokėti tais metais.

2. BIUŽDETO IR FAKTINIŲ SUMŲ LYGINAMOJI ATASKAITA

IPLAUKOS

Mln. EUR

Antraštinė dalis	Pradinis biudžetas	Galutinis biudžetas	Teisės į gautinas sumas	Iplaukos	Skirtumas Galutinės - Faktinės	Iplaukos, kaip biudžeto % dalis	Neįvykdyta
	1	2	3	4	5=2-4	6=4/2	7=3-4
1. Nuosavi ištekliai	114 736	110 238	110 462	110 373	-135	100,12 %	89
3. Perteklius, likučiai ir patikslinimai	0	410	330	330	80	80,56 %	0
4. Iplaukos, gautos iš institucijose ir kitose Bendrijos įstaigose dirbančių asmenų	1 120	1 120	1 033	1 025	94	91,59 %	7
5. Iplaukos, gautos iš institucijų administracinės veiklos	77	85	436	335	-250	394,05 %	101
6. Įnašai ir grąžinamosios išmokos pagal Bendrijos susitarimus ir programas	10	368	4 834	4 559	-4 191	1 238,97 %	275
7. Palūkanos už pavėluotus mokėjimus ir baudos	123	757	12 774	933	-176	123,25 %	11 841
8. Skolinimosi ir skolinimo operacijos	0	0	80	4	-4	-	76
9. Įvairios įplaukos	30	58	85	66	-8	114,11 %	19
Iš viso	116 096	113 035	130 032	117 626	-4 590	104,06 %	12 407

IŠLAIDOS PAGAL FINANSINĖS PROGRAMOS IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ

Mln. EUR

Finansinės programos išlaidų kategorija	Pradinis biudžetas	Galutinis biudžetas (*)	Atlikti mokėjimai	Skirtumas Galutinės - Faktinės	%	Perkelti asignavimai	Nebegaliojantys asignavimai
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
1. Tvarusis augimas	46 000	47 520	44 684	2 837	94,03 %	2 381	456
2. Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	52 566	57 107	55 877	1 230	97,85 %	986	244
3. Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	1 296	2 174	1 993	181	91,66 %	75	106
4. ES kaip pasaulinio masto partnerė	8 324	8 804	7 983	821	90,67 %	220	601
5. Administravimas	7 701	8 754	7 615	1 139	86,99 %	857	281
6. Kompensacijos	209	209	209	0	100,00 %	0	0
Iš viso	116 096	124 569	118 361	6 208	95,02 %	4 519	1 688

* įskaitant perkeltus asignavimus ir asignuotąsias įplaukas

2. BIUŽDETO IR FAKTINIŲ SUMŲ LYGINAMOJI ATASKAITA (TĘSINYS)

IŠLAIDOS PAGAL POLITIKOS SRITIS

Mln. EUR

Politikos sritis	Pradinis biudžetas	Galutinis biudžetas (*)	Atlikti mokėjimai	Skirtumas Galutinės - Faktinės	%	Perkelti asignavimai	Nebegaliojantys asignavimai
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
01 Ekonomikos ir finansų reikalai	487	345	327	18	94,82 %	14	4
02 Įmonės	601	705	558	147	79,21 %	89	58
03 Konkurencija	90	107	95	12	88,32 %	10	2
04 Užimtumas ir socialiniai reikalai	11 203	9 929	8 906	1 023	89,70 %	755	268
05 Žemės ūkis ir kaimo plėtra	51 478	56 413	55 209	1 204	97,87 %	954	249
06 Energetika ir transportas	2 481	2 480	2 253	227	90,84 %	177	51
07 Aplinka	496	409	356	52	87,17 %	30	22
08 Moksliniai tyrimai	4 960	5 644	4 826	818	85,50 %	789	30
09 Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	1 356	1 552	1 375	177	88,58 %	173	5
10 Tiesioginiai moksliniai tyrimai	366	735	411	324	55,87 %	314	10
11 Žuvininkystė ir jūrų reikalai	927	715	592	122	82,87 %	19	103
12 Vidaus rinka	66	76	66	10	86,89 %	7	3
13 Regioninė politika	24 570	26 793	26 740	53	99,80 %	15	38
14 Mokesčiai ir maitų sąjunga	106	131	120	11	91,54 %	9	3
15 Švietimas ir kultūra	1 363	1 654	1 495	159	90,38 %	153	6
16 Komunikacija	211	229	204	25	89,22 %	16	8
17 Sveikata ir vartotojų apsauga	582	632	526	106	83,25 %	35	71
18 Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė	678	830	744	86	89,64 %	16	70
19 Išorės santykiai	3 579	3 805	3 673	131	96,55 %	72	59
20 Prekyba	79	88	77	10	88,09 %	8	3
21 Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	1 680	1 872	1 698	174	90,68 %	138	37
22 Plėtra	1 661	1 437	1 308	128	91,08 %	18	110
23 Humanitarinė pagalba	797	859	800	59	93,13 %	47	12
24 Kova su sukčiavimu	74	80	71	9	88,65 %	7	2
25 Komisijos politikos koordinavimas ir teisinės konsultacijos	188	212	185	27	87,27 %	20	7
26 Komisijos vykdomas administravimas	986	1 226	1 034	192	84,34 %	164	28
27 Biudžetas	278	285	271	14	95,19 %	12	1
28 Auditas	11	12	10	1	90,05 %	1	0
29 Statistika	101	138	120	18	87,27 %	15	3
30 Pensijos ir susijusios išlaidos	1 160	1 136	1 117	19	98,36 %	0	19
31 Kalbos tarnybos	389	479	422	58	87,91 %	53	5
40 Rezervai	244	229	0	229	0,00 %	0	229
90 Kitos institucijos	2 848	3 334	2 771	563	83,12 %	392	171

Iš viso	116 096	124 569	118 361	6 208	95,02 %	4 519	1 688
----------------	----------------	----------------	----------------	--------------	----------------	--------------	--------------

* įskaitant perkeltus asignavimus ir asignuotąsias įplaukas

3. 2009 M. BIUDŽETO ĮPLAUKŲ VYKDYMO SUVESTINĖ

Mln. EUR

Antraštinė dalis	Pajamų asignavimai		Teisės į gautinas sumas			Įplaukos			Įplaukos, kaip biudžeto % dalis	Neįvykdyta
	Pradinė suma	Galutinė suma	Einamųjų metų suma	Perkelti asignavimai	Iš viso	Iš šiais metais gautinų sumų	Iš perkeltų gautinų sumų	Iš viso		
1. Nuosavi ištekliai	114 736	110 238	109 103	1 358	110 462	109 098	1 275	110 373	100,12 %	89
3. Perteklius, likučiai ir patikslinimai	0	410	330	0	330	330	0	330	80,56 %	0
4. Įplaukos, gautos iš Bendrijos institucijose ir kitose Bendrijos įstaigose dirbančių asmenų	1 120	1 120	1 026	7	1 033	1 020	6	1 025	91,59 %	7
5. Įplaukos iš institucijų administracinių operacijų	77	85	345	90	436	309	26	335	394,05 %	101
6. Įnašai ir grąžinamosios išmokos pagal Bendrijos susitarimus ir programas	10	368	4 430	404	4 834	4 277	282	4 559	1238,97 %	275
7. Palūkanos už pavėluotus mokėjimus ir baudos	123	757	2 836	9 938	12 774	193	740	933	123,25 %	11 841
8. Skolinimosi ir skolinimo operacijos	0	0	53	27	80	1	3	4		76
9. Įvairios įplaukos	30	58	53	32	85	47	20	66	114,11 %	19
Iš viso	116 096	113 035	118 175	11 857	130 032	115 274	2 351	117 626	104,06 %	12 407

1 antraštinės dalies išskaidymas. Nuosavi ištekliai

Skyrius	Pajamų asignavimai		Teisės į gautinas sumas			Įplaukos			Įplaukos, kaip biudžeto % dalis	Neįvykdyta
	Pradinė suma	Galutinė suma	Einamųjų metų suma	Perkelti asignavimai	Iš viso	Iš šiais metais gautinų sumų	Iš perkeltų gautinų sumų	Iš viso		
10. Žemės ūkio muitai	1 404	0	-350	350	0	-350	350	0		0
11. Cukraus mokesčiai	147	139	104	28	132	104	28	132	94,40 %	0
12. Muitai	17 656	14 441	13 505	980	14 485	13 499	897	14 397	99,69 %	89
13. PVM	19 616	13 668	13 743	0	13 743	13 743	0	13 743	100,54 %	0
14. BNP	75 914	81 989	82 413	0	82 413	82 413	0	82 413	100,52 %	0
15. Biudžeto disbalanso korekcija	0	0	-315	0	-315	-315	0	-315	-	0
16. Nyderlandų ir Švedijos BNP pagrįstų įnašų sumažinimas	0	0	4	0	4	4	0	4	-	0
Iš viso	114 736	110 238	109 103	1 358	110 462	109 098	1 275	110 373	100,12 %	89

3 antraštinės dalies išskaidymas. Perteklius, likučiai ir patikslinimai

Skyrius	Pajamų asignavimai		Teisės į gautinas sumas			Įplaukos			Įplaukos, kaip biudžeto % dalis	Neįvykdyta
	Pradinė suma	Galutinė suma	Einamųjų metų suma	Perkelti asignavimai	Iš viso	Iš šiais metais gautinų sumų	Iš perkeltų gautinų sumų	Iš viso		
30. Praėjusių metų perteklius	0	1 796	1 796	0	1 796	1 796	0	1 796	100,00 %	0
31. PVM likučiai	0	-954	-946	0	-946	-946	0	-946	99,17 %	0
32. BNP likučiai	0	-432	-431	0	-431	-431	0	-431	99,70 %	0
34. Patikslinimas dėl nedalyvavimo TVR politikoje	0	0	6	0	6	6	0	6	-	0
35. Jungtinei Karalystei taikomos korekcijos patikslinimas	0	0	-6	0	-6	-6	0	-6	-	0

37. Sprendimo 2007/436/EB dėl nuosavų išteklių patikslinimas	0	0	-89	0	-89	-89	0	-89	-	0
Iš viso	0	410	330	0	330	330	0	330	80,56 %	0

4. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ IŠSKAIDYMAS IR POKYČIAI PAGAL FINANSINĖS PROGRAMOS IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ

Mln. EUR

Finansinės programos išlaidų kategorija	Įsipareigojimų asignavimai						Mokėjimų asignavimai					
	Patvirtinti asignavimai	Pakeitimai (perkėlimai ir taisomasis biudžetas)	Perkelti asignavimai	Asignuotosios įplaukos	Iš viso papildomai	Iš viso leista	Patvirtinti asignavimai	Pakeitimai (perkėlimai ir taisomasis biudžetas)	Perkelti asignavimai	Asignuotosios įplaukos	Iš viso papildomai	Iš viso leista
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
1 Tvarusis augimas	60 196	2 003	19	1 705	1 724	63 923	46 000	-795	176	2 139	2 315	47 520
2 Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	56 121	585	0	6 011	6 012	62 718	52 566	-2 290	829	6 002	6 831	57 107
3 Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	1 515	617	83	113	196	2 328	1 296	725	23	131	153	2 174
4 ES kaip pasaulinio masto partnerė	8 104	0	271	339	610	8 714	8 324	-224	378	326	704	8 804
5 Administravimas	7 701	-100	8	416	424	8 025	7 701	-101	725	429	1 154	8 754
6 Kompensacijos	209	0	0	0	0	209	209	0	0	0	0	209
Iš viso	133 846	3 105	381	8 585	8 966	145 917	116 096	-2 686	2 132	9 026	11 158	124 569

5. ĮSIPAREIGOJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS PAGAL FINANSINĖS PROGRAMOS IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ

Mln. EUR

Finansinės programos išlaidų kategorija	Leistieji įsipareigojimų asignavimai	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2010 m. perkelti asignavimai				Nebegaliojantys asignavimai				
		Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Iš asigntųjų įplaukų	Iš viso	%	Asignuotosios įplaukos	Perkėlimai pagal sprendimą	Iš viso	%	Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Asignuotosios įplaukos (ELPA)	Iš viso	%
1 Tvarusis augimas	63 923	61 630	19	796	62 444	97,69 %	908	64	972	1,52 %	505	0	1	507	0,79 %
2 Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	62 718	56 413	0	5 072	61 484	98,03 %	940	253	1 193	1,90 %	41	0	0	41	0,07 %
3 Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	2 328	2 118	83	63	2 264	97,27 %	50	0	50	2,15 %	14	0	0	14	0,59 %
4 ES kaip pasaulinio masto partnerė	8 714	8 038	271	173	8 481	97,34 %	166	0	166	1,91 %	66	0	0	66	0,76 %
5 Administravimas	8 025	7 398	8	255	7 662	95,48 %	161	11	172	2,14 %	191	0	0	191	2,38 %
6 Kompensacijos	209	209	0	0	209	100,00 %	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %

Iš viso	145 917	135 806	381	6 358	142 545	97,69 %	2 225	328	2 553	1,75 %	817	0	2	819	0,56 %
----------------	----------------	----------------	------------	--------------	----------------	----------------	--------------	------------	--------------	---------------	------------	----------	----------	------------	---------------

6. MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS PAGAL FINANSINĖS PROGRAMOS IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ

Mln. EUR

Finansinės programos išlaidų kategorija	Leistieji mokėjimų asignavimai	Atlikti mokėjimai					Į 2010 m. perkelti asignavimai					Nebegaliojantys asignavimai				
		Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Iš asigntųjų įplaukų	Iš viso	%	Automatiniai perkėlimai	Perkėlimai pagal sprendimą	Asigntosios įplaukos	Iš viso	%	Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Asigntosios įplaukos (ELPA)	Iš viso	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16=15/1
1 Tvarusis augimas	47 520	43 866	133	684	44 684	94,03 %	129	808	1 443	2 381	5,01 %	401	43	12	456	0,96 %
2 Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	57 107	50 026	773	5 078	55 877	97,85 %	47	15	924	986	1,73 %	188	56	0	244	0,43 %
3 Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	2 174	1 915	15	63	1 993	91,66 %	7	2	67	75	3,46 %	98	7	1	106	4,88 %
4 ES kaip pasaulinio masto partnerė	8 804	7 564	224	195	7 983	90,67 %	43	46	131	220	2,50 %	447	154	0	601	6,83 %
5 Administravimas	8 754	6 745	637	233	7 615	86,99 %	651	11	196	857	9,79 %	193	88	0	281	3,21 %
6 Kompensacijos	209	209	0	0	209	100,00 %	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
Iš viso	124 569	110 325	1 782	6 253	118 361	95,02 %	877	882	2 760	4 519	3,63 %	1 326	350	13	1 688	1,36 %

7. NEĮVYKDYTŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ POKYČIAI PAGAL FINANSINĖS PROGRAMOS IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ

Mln. EUR

Finansinės programos išlaidų kategorija	Neįvykdyti įsipareigojimai ankstesnių metų pabaigoje				Metų įsipareigojimai				Iš viso neįvykdytų įsipareigojimų metų pabaigoje
	Iš ankstesnių metų perkelti įsipareigojimai	Panaikintieji įsipareigojimai / Perkainojimas / Atšaukti įsipareigojimai	Mokėjimai	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	Metų įsipareigojimai	Mokėjimai	Įsipareigojimų, kurių negalima perkelti, atšaukimas	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	
1 Tvarusis augimas	119 797	-647	-39 892	79 259	62 444	-4 792	-10	57 642	136 901
2 Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	14 123	-189	-7 370	6 564	61 484	-48 507	-0	12 977	19 541
3 Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	1 535	-144	-560	830	2 264	-1 433	0	832	1 662
4 ES kaip pasaulinio masto partnerė	18 840	-876	-5 455	12 509	8 481	-2 528	-1	5 953	18 462
5 Administravimas	750	-90	-646	15	7 662	-6 970	-1	692	706
6 Kompensacijos	0	0	0	0	209	-209	0	0	0
Iš viso	155 045	-1 946	-53 923	99 177	142 545	-64 438	-12	78 095	177 272

8. NEĮVYKDYTŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠSKAIDYMAS PAGAL PRISIĖMIMO METUS IR FINANSINĖS PROGRAMOS IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ

Mln. EUR

Finansinės programos išlaidų kategorija	<2003	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Iš viso
1 Tvarusis augimas	626	624	1 268	2 814	18 348	11 584	43 995	57 642	136 901
2 Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	73	23	27	98	1 912	167	4 264	12 977	19 541
3 Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	18	15	36	45	86	257	373	832	1 662
4 ES kaip pasaulinio masto partnerė	991	431	711	1 020	2 632	2 455	4 270	5 953	18 462
5 Administravimas	0	0	0	0	0	1	14	692	706
Iš viso	1 709	1 093	2 042	3 977	22 978	14 463	52 915	78 095	177 272

9. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ IŠSKAIDYMAS IR POKYČIAI PAGAL POLITIKOS SRITIS

Mln. EUR

Politikos sritis	Įsipareigojimų asignavimai						Mokėjų asignavimai					
	Patvirtinti asignavimai	Pakeitimai (perkėlimas, taisomasis biudžetas)	Perkelti asignavimai	Asignuotosios iplaukos	Iš viso papildomai	Iš viso leista	Patvirtinti asignavimai	Pakeitimai (perkėlimas, taisomasis biudžetas)	Perkelti asignavimai	Asignuotosios iplaukos	Iš viso papildomai	Iš viso leista
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
01 Ekonomikos ir finansų reikalai	442	-17	0	20	20	445	487	-179	16	21	37	345
02 Įmonės	663	-2	0	96	96	757	601	-22	20	105	125	705
03 Konkurencija	90	-0	0	4	4	94	90	-0	13	4	17	107
04 Užimtumas ir socialiniai reikalai	11 188	51	2	14	16	11 255	11 203	-1 305	18	13	31	9 929
05 Žemės ūkis ir kaimo plėtra	54 682	586	0	5 993	5 993	61 260	51 478	-2 030	972	5 993	6 964	56 413
06 Energetika ir transportas	2 740	1 998	1	120	121	4 589	2 481	-171	21	150	171	2 480
07 Aplinka	483	-23	0	27	27	488	496	-126	20	19	39	409
08 Moksliniai tyrimai	4 665	70	0	654	654	5 388	4 960	-411	46	1 049	1 095	5 644
09 Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	1 512	-71	0	168	168	1 609	1 356	-71	16	252	267	1 552
10 Tiesioginiai moksliniai tyrimai	371	0	0	424	424	795	366	-5	38	337	374	735
11 Žuvininkystė ir jūrų reikalai	1 014	-35	0	6	6	985	927	-222	4	6	10	715
12 Vidaus rinka	66	-0	0	2	2	68	66	-0	7	2	10	76
13 Regioninė politika	37 901	629	24	6	30	38 560	24 570	2 027	192	3	195	26 793
14 Mokesčiai ir maitų sąjunga	131	-1	0	3	3	134	106	13	9	3	12	131
15 Švietimas ir kultūra	1 401	-2	0	292	292	1 691	1 363	-38	17	312	328	1 654
16 Komunikacija	214	-0	0	4	4	217	211	-3	17	3	20	229
17 Sveikata ir vartotojų apsauga	624	49	0	22	22	695	582	-1	30	22	52	632
18 Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė	924	1	75	31	107	1 032	678	110	14	28	43	830
19 Išorės santykiai	4 072	-12	0	107	107	4 168	3 579	91	50	84	134	3 805
20 Prekyba	80	-2	0	2	2	81	79	1	6	2	9	88
21 Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	1 894	93	265	178	443	2 430	1 680	-21	32	180	213	1 872
22 Plėtra	1 081	0	6	45	51	1 132	1 661	-296	16	56	72	1 437
23 Humanitarinė pagalba	797	110	0	8	8	915	797	49	6	7	13	859
24 Kova su sukčiavimu	78	0	0	0	0	78	74	0	6	0	6	80
25 Komisijos politikos koordinavimas ir teisinės konsultacijos	188	-2	0	8	8	194	188	-2	18	8	25	212
26 Komisijos vykdomas administravimas	981	12	0	99	99	1 093	986	13	126	101	227	1 226
27 Biudžetas	278	-9	0	5	5	274	278	-9	10	5	16	285
28 Auditas	11	-0	0	1	1	11	11	-0	1	1	1	12
29 Statistika	133	-1	0	11	11	143	101	14	7	16	23	138
30 Pensijos ir susijusios išlaidos	1 160	-24	0	0	0	1 136	1 160	-24	0	0	0	1 136
31 Kalbos tarnybos	389	-10	0	77	77	456	389	-10	24	77	101	479
40 Rezervai	744	-241	0	0	0	503	244	-15	0	0	0	229
90 Kitos institucijos	2 848	-43	8	156	164	2 970	2 848	-43	361	167	528	3 334

Iš viso	133 846	3 105	381	8 585	8 966	145 917	116 096	-2 686	2 132	9 026	11 158	124 569
---------	---------	-------	-----	-------	-------	---------	---------	--------	-------	-------	--------	---------

10. ĮSIPAREIGOJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS PAGAL POLITIKOS SRITIS

Mln. EUR

Politikos sritis	Leistieji įsipareigojimų asignavimai	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2010 m. perkelti asignavimai				Nebeįgyvendinti asignavimai				
		Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Asignuotosios įplaukos	Iš viso	%	Asignuotosios įplaukos	Perkelti pagal sprendimą	Iš viso	%	Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Asignuotosios įplaukos (ELPA)	Iš viso	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	=11+12+13	15=14/1
01 Ekonomikos ir finansų reikalai	445	421	0	19	440	98,90 %	2	0	2	0,35 %	3	0	0	3	0,76 %
02 Įmonės	757	657	0	41	698	92,12 %	55	0	55	7,32 %	4	0	0	4	0,56 %
03 Konkurencija	94	90	0	2	92	97,29 %	2	0	2	1,96 %	1	0	0	1	0,75 %
04 Užimtumas ir socialiniai reikalai	11 255	11 186	2	8	11 196	99,47 %	6	40	46	0,41 %	13	0	0	13	0,12 %
05 Žemės ūkis ir kaimo plėtra	61 260	54 989	0	5 065	60 054	98,03 %	928	252	1 180	1,93 %	26	0	0	26	0,04 %
06 Energetika ir transportas	4 859	4 727	1	76	4 803	98,86 %	44	0	44	0,91 %	11	0	0	12	0,24 %
07 Aplinka	488	451	0	9	460	94,25 %	19	0	19	3,83 %	9	0	0	9	1,92 %
08 Moksliniai tyrimai	5 388	4 732	0	352	5 084	94,35 %	301	0	301	5,59 %	3	0	0	3	0,06 %
09 Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	1 609	1 440	0	115	1 556	96,68 %	52	0	52	3,25 %	1	0	0	1	0,07 %
10 Tiesioginiai moksliniai tyrimai	795	365	0	67	433	54,39 %	357	4	361	45,37 %	2	0	0	2	0,24 %
11 Žuvininkystė ir jūrų reikalai	985	974	0	2	976	99,07 %	4	1	4	0,45 %	5	0	0	5	0,48 %
12 Vidaus rinka	68	65	0	1	66	96,60 %	1	0	1	1,62 %	1	0	0	1	1,78 %
13 Regioninė politika	38 560	38 495	24	5	38 523	99,90 %	2	20	22	0,06 %	15	0	0	15	0,04 %
14 Mokesčiai ir maitinimo sąjunga	134	125	0	1	126	94,45 %	2	0	2	1,22 %	6	0	0	6	4,33 %
15 Švietimas ir kultūra	1 691	1 397	0	169	1 566	92,61 %	123	0	124	7,30 %	1	0	0	1	0,08 %
16 Komunikacija	217	212	0	2	214	98,32 %	1	0	1	0,64 %	2	0	0	2	1,04 %
17 Sveikata ir vartotojų apsauga	695	665	0	11	675	97,17 %	11	0	11	1,59 %	9	0	0	9	1,24 %
18 Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė	1 032	916	75	17	1 008	97,67 %	15	0	15	1,42 %	9	0	0	9	0,91 %
19 Išorės santykiai	4 168	4 052	0	53	4 105	98,51 %	54	0	54	1,29 %	8	0	0	8	0,20 %
20 Prekyba	81	76	0	1	78	96,18 %	1	0	1	1,63 %	2	0	0	2	2,20 %
21 Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	2 430	1 982	265	78	2 325	95,68 %	100	0	100	4,11 %	5	0	0	5	0,21 %
22 Plėtra	1 132	1 079	6	35	1 120	98,96 %	10	1	10	0,91 %	1	0	0	1	0,12 %
23 Humanitarinė pagalba	915	906	0	7	913	99,79 %	1	0	1	0,11 %	1	0	0	1	0,10 %
24 Kova su sukčiavimu	78	77	0	0	77	98,64 %	0	0	0	0,00 %	1	0	0	1	1,36 %
25 Komisijos politikos koordinavimas ir teisinės konsultacijos	194	183	0	4	187	96,65 %	4	0	4	1,97 %	3	0	0	3	1,38 %
26 Komisijos vykdomas administravimas	1 093	985	0	63	1 048	95,92 %	36	0	36	3,34 %	8	0	0	8	0,74 %
27 Biudžetas	274	268	0	3	272	99,07 %	2	0	2	0,74 %	1	0	0	1	0,19 %
28 Auditas	11	10	0	0	11	96,77 %	0	0	0	1,93 %	0	0	0	0	1,30 %
29 Statistika	143	129	0	4	133	92,73 %	7	0	7	4,94 %	3	0	0	3	2,33 %
30 Pensijos ir susijusios išlaidos	1 136	1 117	0	0	1 117	98,36 %	0	0	0	0,00 %	19	0	0	19	1,84 %
31 Kalbos tarnybos	456	375	0	49	424	93,01 %	28	0	28	6,25 %	3	0	0	3	0,74 %
40 Rezervai	503	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0,00 %	503	0	0	503	100,00 %

90 Kitos institucijos	2 970	2 659	8	100	2 767	93,16 %	56	10	66	2,22 %	137	0	0	137	4,62 %
Iš viso	145 917	135 806	381	6 358	142 545	97,69 %	2 225	328	2 553	1,75 %	817	0	2	819	0,56 %

11. MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS PAGAL POLITIKOS SRITIS

Mln. EUR

Politikos sritis	Leistieji Asignavimai Asignavimai	Atlikti mokėjimai					Į 2010 m. perkelti asignavimai					Nebegaliojantys asignavimai				
		Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Asignuotosios įplaukos	Iš viso	%	Automatiniai perkėlimai	Perkėlimai pagal sprendimą	Asignuotosios įplaukos	Iš viso	%	Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Asignuotosios įplaukos (ELPA)	Iš viso	%
01 Ekonomikos ir finansų reikalai	345	300	15	13	327	94,82 %	6	0	9	14	4,10 %	3	1	0	4	1,08 %
02 Įmonės	705	514	16	28	558	79,21 %	13	0	76	89	12,57 %	52	4	2	58	8,22 %
03 Konkurencija	107	82	11	2	95	88,32 %	8	0	2	10	9,40 %	1	2	0	2	2,28 %
04 Užimtumas ir socialiniai reikalai	9 929	8 886	13	7	8 906	89,70 %	17	732	6	755	7,60 %	263	5	0	268	2,70 %
05 Žemės ūkis ir kaimo plėtra	56 413	49 365	780	5 064	55 209	97,87 %	26	0	929	954	1,69 %	58	192	0	249	0,44 %
06 Energetika ir transportas	2 480	2 177	16	61	2 253	90,84 %	17	75	85	177	7,12 %	41	5	4	51	2,04 %
07 Aplinka	409	328	16	12	356	87,17 %	18	6	7	30	7,40 %	19	3	0	22	5,44 %
08 Moksliniai tyrimai	5 644	4 490	36	300	4 826	85,50 %	44	0	745	789	13,97 %	16	10	4	30	0,53 %
09 Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	1 552	1 268	13	94	1 375	88,58 %	15	0	158	173	11,13 %	2	2	0	5	0,30 %
10 Tiesioginiai moksliniai tyrimai	735	321	34	56	411	55,87 %	32	2	280	314	42,73 %	6	4	0	10	1,40 %
11 Žuvininkystė ir jūrų reikalai	715	588	3	2	592	82,87 %	4	11	4	19	2,69 %	102	1	0	103	14,45 %
12 Vidaus rinka	76	59	6	1	66	86,89 %	6	0	1	7	9,47 %	1	1	0	3	3,64 %
13 Regioninė politika	26 793	26 564	174	1	26 740	99,80 %	13	0	2	15	0,06 %	20	18	0	38	0,14 %
14 Mokesčiai ir muitų sąjunga	131	111	8	1	120	91,54 %	7	0	2	9	6,53 %	1	1	0	3	1,92 %
15 Švietimas ir kultūra	1 654	1 310	15	171	1 495	90,38 %	14	0	140	153	9,27 %	3	2	1	6	0,35 %
16 Komunikacija	229	189	13	2	204	89,22 %	15	0	2	16	7,17 %	5	4	0	8	3,61 %
17 Sveikata ir vartotojų apsauga	632	484	28	14	526	83,25 %	28	0	7	35	5,58 %	68	2	0	71	11,16 %
18 Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė	830	718	7	19	744	89,64 %	6	0	9	16	1,89 %	63	7	0	70	8,47 %
19 Išorės santykiai	3 805	3 576	38	59	3 673	96,55 %	43	6	24	72	1,90 %	46	12	0	59	1,54 %
20 Prekyba	88	71	5	1	77	88,09 %	6	0	1	8	8,56 %	2	1	0	3	3,35 %
21 Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	1 872	1 588	27	83	1 698	90,68 %	40	0	98	138	7,37 %	31	5	0	37	1,95 %
22 Plėtra	1 437	1 250	11	48	1 308	91,08 %	9	1	8	18	1,25 %	106	5	0	110	7,67 %
23 Humanitarinė pagalba	859	788	5	7	800	93,13 %	6	40	1	47	5,42 %	12	0	0	12	1,45 %
24 Kova su sukčiavimu	80	67	4	0	71	88,65 %	7	0	0	7	8,51 %	1	2	0	2	2,84 %
25 Komisijos politikos koordinavimas ir teisinės konsultacijos	212	167	14	3	185	87,27 %	15	0	4	20	9,32 %	3	4	0	7	3,42 %
26 Komisijos vykdomas administravimas	1 226	875	108	50	1 034	84,34 %	113	0	51	164	13,35 %	10	18	0	28	2,30 %
27 Biudžetas	285	259	9	2	271	95,19 %	9	0	3	12	4,29 %	1	1	0	1	0,52 %
28 Auditas	12	10	0	0	10	90,05 %	1	0	0	1	7,43 %	0	0	0	0	2,52 %
29 Statistika	138	107	6	7	120	87,27 %	6	0	8	15	10,63 %	2	1	0	3	2,09 %
30 Pensijos ir susijusios išlaidos	1 136	1 117	0	0	1 117	98,36 %	0	0	0	0	0,00 %	19	0	0	19	1,64 %
31 Kalbos tarnybos	479	354	22	45	422	87,91 %	21	0	32	53	11,02 %	3	2	0	5	1,07 %
40 Rezervai	229	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %	229	0	0	229	100,00 %
90 Kitos institucijos	3 334	2 344	327	100	2 771	83,12 %	315	10	67	392	11,75 %	137	34	0	171	5,13 %

Iš viso	124 569	110 325	1 782	6 253	118 361	95,02 %	877	882	2 760	4 519	3,63 %	1 326	350	13	1 688	1,36 %
---------	---------	---------	-------	-------	---------	---------	-----	-----	-------	-------	--------	-------	-----	----	-------	--------

12. NEĮVYKDYTŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ POKYČIAI PAGAL POLITIKOS SRITIS

Mln. EUR

Politikos sritis	Neįvykdyti įsipareigojimai ankstesnių metų pabaigoje				Metų įsipareigojimai				Iš viso neįvykdytų įsipareigojimų metų pabaigoje
	Iš ankstesnių metų perkelti įsipareigojimai	Panaikintieji įsipareigojimai / Perkainojimas / Atšaukti įsipareigojimai	Mokėjimai	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	Metų įsipareigojimai	Mokėjimai	Įsipareigojimų, kurių negalima perkelti, atšaukimas	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	
01 Ekonomikos ir finansų reikalai	329	-17	-129	183	440	-199	-0	241	424
02 Įmonės	653	-25	-238	390	698	-321	-0	377	767
03 Konkurencija	13	-1	-11	1	92	-83	-0	8	9
04 Užimtumas ir socialiniai reikalai	24 080	-90	-8 675	15 315	11 196	-231	-0	10 964	26 279
05 Žemės ūkis ir kaimo plėtra	12 408	-98	-6 854	5 457	60 054	-48 355	-0	11 699	17 155
06 Energetika ir transportas	4 302	-139	-1 471	2 692	4 803	-782	-0	4 021	6 714
07 Aplinka	682	-36	-225	421	460	-131	-0	329	750
08 Moksliniai tyrimai	8 253	-103	-3 319	4 831	5 084	-1 507	-7	3 569	8 400
09 Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	2 255	-24	-947	1 283	1 556	-428	-1	1 127	2 411
10 Tiesioginiai moksliniai tyrimai	146	-10	-87	49	433	-324	-0	109	158
11 Žuvininkystė ir jūrų reikalai	1 347	-99	-364	884	976	-229	-1	747	1 631
12 Vidaus rinka	17	-2	-13	2	66	-53	-0	13	15
13 Regioninė politika	81 674	-225	-25 542	55 907	38 523	-1 198	-0	37 325	93 232
14 Mokesčiai ir muitų sąjunga	90	-13	-54	23	126	-67	-1	59	82
15 Švietimas ir kultūra	563	-48	-232	283	1 566	-1 263	-0	303	586
16 Komunikacija	88	-8	-68	13	214	-136	-0	77	90
17 Sveikata ir vartotojų apsauga	614	-58	-289	268	675	-237	-0	438	706
18 Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė	866	-81	-308	477	1 008	-436	-0	572	1 049
19 Išorės santykiai	8 785	-183	-2 492	6 110	4 105	-1 181	-0	2 924	9 034
20 Prekyba	21	-2	-14	5	78	-63	-0	14	19
21 Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	2 818	-54	-790	1 974	2 325	-908	-0	1 417	3 391
22 Plėtra	3 905	-543	-989	2 373	1 120	-320	-0	800	3 173
23 Humanitarinė pagalba	422	-23	-248	151	913	-551	-0	362	513
24 Kova su sukčiavimu	29	-3	-16	10	77	-55	0	22	32
25 Komisijos veiklos krypčių koordinavimas ir teisinės konsultacijos	21	-4	-16	1	187	-169	-0	19	19
26 Komisijos vykdomas administravimas	173	-18	-136	19	1 048	-898	-1	149	168
27 Biudžetas	10	-1	-9	0	272	-262	-0	10	10
28 Auditas	1	-0	-0	0	11	-10	-0	1	1
29 Statistika	92	-4	-44	45	133	-77	-0	56	101
30 Pensijos ir susijusios išlaidos	0	0	0	0	1 117	-1 117	0	0	0
31 Kalbos tarnybos	24	-2	-22	0	424	-400	-0	24	24
90 Kitos institucijos	366	-34	-321	11	2 767	-2 450	0	317	328

Iš viso	155 045	-1 946	-53 923	99 177	142 545	-64 438	-12	78 095	177 272
---------	---------	--------	---------	--------	---------	---------	-----	--------	---------

13. NEĮVYKDYTŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠSKAIDYMAS PAGAL PRISIĖMIMO METUS IR POLITIKOS SRITIS

Mln. EUR

Politikos sritis	<2003	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Iš viso
01 Ekonomikos ir finansų reikalai	0	0	0	17	93	32	41	241	424
02 Įmonės	12	8	7	19	37	88	219	377	767
03 Konkurencija	0	0	0	0	0	0	1	8	9
04 Užimtumas ir socialiniai reikalai	133	17	28	466	4 283	1 363	9 024	10 964	26 279
05 Žemės ūkis ir kaimo plėtra	35	0	2	26	1 737	4	3 653	11 699	17 155
06 Energetika ir transportas	80	31	100	172	302	743	1 264	4 021	6 714
07 Aplinka	1	7	17	43	66	112	175	329	750
08 Moksliniai tyrimai	84	235	238	440	841	1 232	1 761	3 569	8 400
09 Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	3	16	29	113	195	329	598	1 127	2 411
10 Tiesioginiai moksliniai tyrimai	1	1	0	5	8	8	26	109	158
11 Žuvininkystė ir jūrų reikalai	39	17	9	34	301	32	451	747	1 631
12 Vidaus rinka	0	0	0	0	0	0	2	13	15
13 Regioninė politika	412	476	1 085	1 825	13 108	7 765	31 235	37 325	93 232
14 Mokesčiai ir muitų sąjunga	0	0	0	0	1	6	16	59	82
15 Švietimas ir kultūra	12	8	7	23	43	54	136	303	586
16 Komunikacija	0	0	0	0	0	2	11	77	90
17 Sveikata ir vartotojų apsauga	4	9	14	8	23	45	164	438	706
18 Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė	5	1	9	19	32	156	256	572	1 049
19 Išorės santykiai	579	166	330	386	987	1 439	2 222	2 924	9 034
20 Prekyba	0	0	0	0	0	2	3	14	19
21 Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	131	56	103	215	346	442	682	1 417	3 391
22 Plėtra	174	45	62	164	561	566	801	800	3 173
23 Humanitarinė pagalba	2	0	0	0	4	25	120	362	513
24 Kova su sukčiavimu	0	0	0	0	0	4	5	22	32
25 Komisijos veiklos kryptių koordinavimas ir teisinės konsultacijos	0	0	0	0	0	0	0	19	19
26 Komisijos vykdomas administravimas	0	0	0	0	0	5	13	149	168
27 Biudžetas	0	0	0	0	0	0	0	10	10
28 Auditas	0	0	0	0	0	0	0	1	1
29 Statistika	1	0	0	3	7	9	25	56	101
30 Pensijos ir susijusios išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31 Kalbos tarnybos	0	0	0	0	0	0	-0	24	24
90 Kitos institucijos	0	0	0	0	0	0	11	317	328
Iš viso	1 709	1 093	2 042	3 977	22 978	14 463	52 915	78 095	177 272

14. BIUDŽETO ĮPLAUKŲ VYKDYMO SUVESTINĖ PAGAL INSTITUCIJAS

Mln. EUR

Institucija	Pajamų asignavimai		Teisės į gautinas sumas			Įplaukos			Įplaukos, kaip biudžeto % dalis	Neįvykdyta
	Pradinė suma	Galutinė suma	Einamųjų metų suma	Perkelta suma	Iš viso	Iš šiais metais gautinų sumų	Iš perkeltų gautinų sumų	Iš viso		
Europos Parlamentas	99	99	164	86	250	137	4	141	142,54 %	109
Taryba	53	53	96	12	108	90	12	102	192,94 %	6
Komisija	115 869	112 808	117 818	11 758	129 576	114 950	2 335	117 285	103,97 %	12 291
Teisingumo Teismas	38	38	41	0	41	41	0	41	106,26 %	0
Audito Rūmai	19	19	19	1	19	18	0	19	98,50 %	0
Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	10	10	16	0	16	16	0	16	164,23 %	0
Regionų komitetas	7	7	20	0	20	20	0	20	309,74 %	0
Ombudsmenas	1	1	1	0	1	1	0	1	112,93 %	0
Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas	1	1	1	0	1	1	0	1	78,73 %	0
Iš viso	116 096	113 035	118 175	11 857	130 032	115 274	2 351	117 626	104,06 %	12 407

15. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS PAGAL INSTITUCIJAS

Įsipareigojimų asignavimai

Mln. EUR

Institucija	Leistieji įsipareigojimų asignavimai	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2010 m. perkelti asignavimai				Nebegaliojantys asignavimai				
		Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Iš asigntuotųjų įplaukų	Iš viso	%	Iš asigntuotųjų įplaukų	Perkėlimai pagal sprendimą	Iš viso	%	Iš metų asignavimų	Perkelti asignavimai	Asigntuotos ios įplaukos (ELPA)	Iš viso	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13	15=14/1
Europos Parlamentas	1 596	1 418	8	42	1 467	91,94 %	16	10	26	1,65 %	102	0	0	102	6,42 %
Taryba	642	551	0	41	593	92,33 %	38	0	38	5,88 %	12	0	0	12	1,80 %
Komisija	142 947	133 147	373	6 258	139 779	97,78 %	2 169	318	2 487	1,74 %	680	0	2	682	0,48 %
Teisingumo Teismas	318	311	0	1	313	98,50 %	1	0	1	0,37 %	4	0	0	4	1,14 %
Audito Rūmai	188	173	0	0	173	92,19 %	0	0	0	0,21 %	14	0	0	14	7,59 %
Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	122	117	0	3	120	98,02 %	0	0	0	0,33 %	2	0	0	2	1,65 %
Regionų komitetas	88	75	0	12	87	98,37 %	0	0	0	0,08 %	1	0	0	1	1,56 %
Ombudsmenas	9	8	0	0	8	91,98 %	0	0	0	0	1	0	0	1	8,02 %
Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas	7	5	0	0	5	81,44 %	0	0	0	0	1	0	0	1	18,56 %
Iš viso	145 917	135 806	381	6 358	142 545	97,69 %	2 225	328	2 553	1,75 %	817	0	2	819	0,56 %

Mokėjų asignavimai

Mln. EUR

Institucija	Leistieji mokėjų asignavimai	Atlikti mokėjimai					Į 2010 m. perkelti asignavimai					Nebegaliojantys asignavimai				
		Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Iš asigntuotųjų įplaukų	Iš viso	%	Automatiniai perkėlimai	Perkėlimai pagal sprendimą	Iš asigntuotųjų įplaukų	Iš viso	%	Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Asigntuotos ios įplaukos (ELPA)	Iš viso	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16=15/1
Europos Parlamentas	1 799	1 237	186	43	1 466	81,50 %	180	10	22	212	11,78 %	102	19	0	121	6,72 %
Taryba	762	510	108	41	659	86,44 %	41	0	42	83	10,86 %	12	9	0	21	2,70 %
Komisija	121 235	107 981	1 455	6 154	115 590	95,34 %	562	872	2 693	4 127	3,40 %	1 189	316	13	1 517	1,25 %
Teisingumo Teismas	332	293	13	1	307	92,47 %	18	0	1	19	5,84 %	4	2	0	6	1,69 %
Audito Rūmai	200	112	11	0	123	61,35 %	61	0	0	62	30,76 %	14	2	0	16	7,89 %
Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	128	110	4	3	117	91,69 %	6	0	1	8	5,95 %	2	1	0	3	2,37 %
Regionų komitetas	95	69	5	12	86	90,09 %	6	0	1	6	6,75 %	1	2	0	3	3,17 %
Ombudsmenas	10	8	1	0	8	84,57 %	1	0	0	1	7,57 %	1	0	0	1	7,86 %
Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas	8	4	1	0	5	64,24 %	1	0	0	1	15,02 %	1	0	0	2	20,75 %

Iš viso	124 569	110 325	1 782	6 253	118 361	95,02 %	877	882	2 760	4 519	3,63 %	1 326	350	13	1 688	1,36 %
---------	---------	---------	-------	-------	---------	---------	-----	-----	-------	-------	--------	-------	-----	----	-------	--------

16. AGENTŪRŲ PAJAMOS: BIUDŽETO PROGNOZĖS, TEISĖS Į GAUTINAS SUMAS IR GAUTOS SUMOS

Mln. EUR

Agentūra	Prognozuojamo s biudžeto pajamos	Teisės į gautinas sumas	Gautos sumos	Neįvykdyta	Finansuojam a Komisijos politikos sritis
Europos aviacijos saugos agentūra	122	102	92	10	06
„Frontex“	89	80	80	0	18
Europos profesinio mokymo plėtros centras	19	18	17	1	15
Europos policijos koledžas	9	7	7	0	18
Europos cheminių medžiagų agentūra	70	71	71	0	02
Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras	51	49	49	0	17
Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras	15	16	15	0	18
Europos aplinkos agentūra	40	42	42	0	07
Bendrijos žuvininkystės kontrolės agentūra	10	10	10	0	11
Europos maisto saugos tarnyba	69	65	65	0	17
Europos GNSS priežiūros institucija	44	41	41	0	06
Branduolių sintezės energetikos vystymo agentūra	174	174	143	31	08
Eurojustas	28	28	28	0	18
Europos jūrų saugumo agentūra	53	51	51	0	06
Vidaus rinkos derinimo tarnyba	225	194	194	0	12
Europos vaistų agentūra	194	198	196	1	02
Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra	8	8	8	0	09
Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra	17	13	13	0	18
Europos geležinkelių agentūra	21	21	21	0	06
Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra	14	13	13	0	04
Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras	63	52	45	7	31
Europos mokymo fondas	20	19	19	0	15
Bendrijos augalų veislių tarnyba	13	12	12	0	17
Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas	20	20	20	0	04
Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga	48	48	48	0	15
Konkurencingumo ir inovacijų vykdomoji agentūra	13	13	13	0	06
Mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga	14	13	13	0	08
Mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga	22	22	21	0	08
Visuomenės sveikatos programos vykdomoji įstaiga	6	6	6	0	17
Transeuropinio transporto tinklo vykdomoji įstaiga	9	9	9	0	06
Iš viso	1 501	1 415	1 363	52	

Mln. EUR

Įplaukų rūšis	Prognozuojamos biudžeto pajamos	Teisės į gautinas sumas	Gautos sumos	Neįvykdyta
Komisijos subsidija	824	796	796	-0
Pajamos iš mokesčių	415	399	388	11
Kitos pajamos	262	220	179	41
Iš viso	1 501	1 415	1 363	52

17. AGENTŪROS. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMAI PAGAL AGENTŪRAS

Mln. EUR

Agentūra	Įsipareigojimų asignavimai			Mokėjimų asignavimai		
	Asignavimai	Prisiimti įsipareigojimai	Perkelta į 2010 m.	Asignavimai	Atlikti mokėjimai	Perkelta į 2010 m.
Europos aviacijos saugos agentūra	136	107	27	150	96	52
„Frontex“	90	82	2	119	77	25
Europos profesinio mokymo plėtros centras	21	19	1	22	18	2
Europos policijos koledžas	13	10	2	14	6	5
Europos cheminių medžiagų agentūra	70	67	0	83	57	20
Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras	51	48	0	67	44	18
Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras	16	16	0	17	15	1
Europos aplinkos agentūra	42	42	0	48	40	7
Bendrijos žuvininkystės kontrolės agentūra	10	10	0	11	10	1
Europos maisto saugos tarnyba	71	69	0	87	67	10
Europos GNSS priežiūros institucija	145	119	26	120	68	52
Branduolių sintezės energetikos vystymo agentūra	404	400	4	206	133	60
Eurojustas	28	26	1	31	23	6
Europos jūrų saugumo agentūra	49	46	0	57	46	2
Vidaus rinkos derinimo tarnyba	338	146	0	367	140	31
Europos vaistų agentūra	194	185	0	230	181	40
Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra	8	8	0	10	8	2
Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra	17	17	0	24	17	7
Europos geležinkelių agentūra	21	21	0	25	20	5
Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra	15	13	1	19	13	5
Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras	63	36	0	66	36	4
Europos mokymo fondas	21	20	2	23	20	2
Bendrijos augalų veislių tarnyba	14	12	0	14	12	0
Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas	21	21	1	26	20	6
Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga	48	46	0	54	46	6
Konkurencingumo ir inovacijų vykdomoji agentūra	13	12	0	15	12	1
Mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga	14	13	0	21	17	2
Mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga	22	23	0	22	18	4
Visuomenės sveikatos programos vykdomoji įstaiga	6	6	0	7	5	1
Transeuropinio transporto tinklo vykdomoji įstaiga	9	8	0	10	8	1
Iš viso	1 972	1 647	68	1 964	1 272	377

Išlaidų rūšis	Įsipareigojimų asignavimai			Mokėjimų asignavimai		
	Asignavimai	Prisiimti įsipareigojimai	Perkelta į 2010 m.	Asignavimai	Atlikti mokėjimai	Perkelta į 2010 m.
Personalias	547	508	0	561	500	15
Administracinės išlaidos	246	238	0	331	232	83
Veiklos išlaidos	1 179	901	67	1 072	540	279
Iš viso	1 972	1 647	68	1 964	1 272	377

18. BIUDŽETO VYKDYMO REZULTATAS, ĮSKAITANT AGENTŪRAS

Mln. EUR

	EUROPOS SĄJUNGA	AGENTŪROS	Subsidijų agentūroms panaikinimas	IŠ VISO
Finansinių metų įplaukos	117 626	1 363	(796)	118 193
Mokėjimai pagal einamųjų metų asignavimus	(116 579)	(1 082)	796	(116 865)
Mokėjimų asignavimai, perkelti į N+1 metus	(1 759)	(377)	0	(2 136)
Atšaukti nepanaudoti asignavimai, perkelti iš N-1 metų	2 791	188	0	2 979
Valiutų kursų pokyčiai per metus	185	(5)	0	180
Biudžeto vykdymo rezultatas	2 264	87	0	2 351

**KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ AIŠKINAMOSIOS
PASTABOS**

1. Biudžeto principai, struktūra ir asignavimai
2. Biudžeto vykdymo ataskaitų paaiškinimas

1. BIUDŽETO PRINCIPAI, STRUKTŪRA IR ASIGNAVIMAI

1.1 TEISINIS PAGRINDAS IR FINANSINIS REGLAMENTAS

Biudžetinės sąskaitos tvarkomos pagal 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (2002 m. rugsėjo 16 d. OJ L 248) dėl Europos Sąjungos bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento ir 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, kuriuo nustatomos išsamios šio Finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklės. Bendrasis biudžetas, pagrindinė ES finansų politikos priemonė, – tai priemonė, kuria kiekvienais metais numatomos ir tvirtinamos ES įplaukos ir išlaidos.

Kiekvienais metais Komisija sudaro visų institucijų metines įplaukų ir išlaidų sąmatas ir parengia preliminarų biudžeto projektą, kurį išsiunčia biudžeto valdymo institucijai. Remdamasi šiuo preliminariu biudžeto projektu, Taryba parengia biudžeto projektą, kuris tampa abiejų biudžeto valdymo institucijų derybų objektu. Parlamento pirmininkas paskelbia, kad biudžetas yra galutinai patvirtintas, o tada biudžetas tampa vykdytinas. Biudžeto vykdymas iš esmės yra Komisijos atsakomybė.

1.2 BIUDŽETO PRINCIPAI

Bendrajam Europos Sąjungos biudžetui taikomi šie pagrindiniai principai:

- **vieningumo ir biudžeto tikslumo:** visos išlaidos ir įplaukos turi būti įtrauktos į vieną biudžetą, priskirtos biudžeto eilutei, o išlaidos negali viršyti patvirtintų asignavimų;
- **universalumo:** šį principą sudaro dvi taisyklės:
 - nepriskyrimo taisyklė, reiškianti, kad biudžeto įplaukos negali būti priskiriamos konkrečioms išlaidų punktams (visa įplaukų suma turi padengti visą išlaidų sumą);
 - bendro biudžeto taisyklė, reiškianti, kad į biudžetą įtraukiamos visos įplaukos ir išlaidos, netikslinant jų viena kitos atžvilgiu;
- **metinio periodiškumo:** asignavimus leidžiama naudoti vienerius metus, todėl jie turi būti panaudoti per tuos metus;
- **subalansuotumo:** biudžete nurodytos įplaukos ir išlaidos turi būti subalansuotos (apskaičiuotos įplaukos turi atitikti mokėjimų asignavimus);
- **konkretumo:** visi asignavimai skiriami konkrečioms tikslams ir konkrečioms uždaviniams;
- **apskaitos vieneto:** biudžetas sudaromas ir vykdomas eurai, ataskaitos taip pat pateikiamos eurai.
- **patikimo finansų valdymo:** biudžeto asignavimai naudojami laikantis patikimo finansų valdymo principo, t. y. laikantis ekonomiškumo, našumo ir veiksmingumo principų;
- **skaidrumo:** biudžetas ir taisomieji biudžetai, taip pat finansinės ataskaitos skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

1.3 BIUDŽETO STRUKTŪRA

Biudžetą sudaro:

- a) bendroji įplaukų suvestinė;
- b) atskiri skirsniai, kuriuose pateiktos kiekvienos iš šių institucijų įplaukų ir išlaidų suvestinės: I skirsnis. Parlamentas; II skirsnis. Taryba; III skirsnis. Komisija; IV skirsnis. Teisingumo Teismas; V skirsnis. Audito Rūmai; VI skirsnis. Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas; VII skirsnis. Regionų komitetas; VIII skirsnis. Ombudsmenas; IX skirsnis. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas.

Kiekvienos institucijos įplaukos ir išlaidos klasifikuojamos pagal jų rūšį ir panaudojimą, kuriam jos skirtos pagal antraštines dalis, skyrius, straipsnius ir punktus. Likviduojamos EAPB lėšų dalis buvo priskirta likviduojamos EAPB veiklos biudžetui. Ši veiklos biudžetą kasmet priimdavo Komisija, pasikonsultavusi su Taryba ir Europos Parlamentu. Paskutinį kartą buvo sudarytas 2002 m. sausio 1 d. – liepos 23 d. laikotarpio biudžetas. Nuo 2002 m. liepos 24 d. su veiklos biudžetu susijusios įplaukos ir išlaidos įtraukiamos į likviduojamos EAPB įplaukų ir išlaidų ataskaitą. Likę vykdytini įsipareigojimai parodomi balanso įsipareigojimų dalyje.

1.4 BIUDŽETINIŲ SĄSKAITŲ STRUKTŪRA

1.4.1 Bendra apžvalga

Tik Komisijos biudžete numatyti administraciniai asignavimai ir einamieji asignavimai. Kitose institucijose yra tik administraciniai asignavimai. Be to, biudžete išskiriami dviejų rūšių asignavimai: nediferencijuotieji asignavimai ir diferencijuotieji asignavimai. Nediferencijuotieji asignavimai naudojami metinio pobūdžio operacijoms (kurios atitinka metinio periodiškumo principą) finansuoti. Jie apima visus Komisijos skirsnio administracinius biudžeto skyrius ir kiekvieno kito skirsnio visumą, metinio pobūdžio EŽŪGF asignavimus ir tam tikrus techninius asignavimus (gražinamas lėšas, skolinimo ir skolinimosi garantijas ir kt.). Nediferencijuotųjų asignavimų atveju įsipareigojimų asignavimų suma yra lygi mokėjimų asignavimų sumai.

Diferencijuotieji asignavimai buvo įvesti, kad metinio periodiškumo principą būtų galima suderinti su poreikiu valdyti daugiametes operacijas. Jie skirti daugiametėms operacijoms padengti ir apima visus kitus visų skyrių, išskyrus Komisijos skirsnio 1 skyriaus, asignavimus.

Diferencijuotieji asignavimai skirstomi į įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimus:

- **įsipareigojimų asignavimai**: apima visų einamaisiais finansiniais metais prisiimtų teisinių įsipareigojimų sumą, skirtą veiklai, kuri trunka kelerius metus. Tačiau biudžetiniai įsipareigojimai, skirti veiksams, kurie tęsiasi ilgiau kaip vienerius finansinius metus, vadovaujantis Finansinio reglamento 76 straipsnio 3 dalimi, gali būti išskaidyti į per kelerius metus mokamas metines išmokas, kai taip yra numatyta pagrindiniame teisės akte;

- **mokėjimų asignavimai**: apima išlaidas, patiriamas dėl einamaisiais ir (arba) ankstesniais finansiniais metais prisiimtų įsipareigojimų.

1.4.2 *Asignavimų kilmė*

Pagrindinis asignavimų šaltinis – ES einamųjų metų biudžetas. Tačiau Finansinio reglamento nuostatose numatytos ir kitos asignavimų rūšys. Šie asignavimai atsiranda iš praėjusių finansinių metų arba išorės šaltinių.

- Pradinius biudžeto asignavimus, patvirtintus einamiesiems metams, gali papildyti **asignavimai, perkelti** iš vienos eilutės į kitą pagal Finansinio reglamento (2002 m. birželio 25 d. Nr. 1605/2002) 22–24 straipsniuose nurodytas taisykles.

- Iš praėjusių metų **perkelti** ar vėl leidžiami naudoti **asignavimai** taip pat gali papildyti einamąjį biudžetą. Jie skirstomi į:

- nediferencijuotuosius mokėjimų asignavimus, kurie gali būti automatiškai perkelti tik į kitus vienerius finansinius metus, remiantis Finansinio reglamento 9 straipsnio 4 dalimi;
- institucijų sprendimu perkelti asignavimus vienu iš dviejų atveju: jeigu yra užbaigti parengiamieji etapai (Finansinio reglamento 9 straipsnio 2 dalies a punktas) arba jeigu teisinis pagrindas priimamas vėliau (9 straipsnio 2 dalies b punktas). Gali būti perkelti tiek įsipareigojimų, tiek mokėjimų asignavimai (9 straipsnio 3 dalis); ir
- asignavimus, kuriuos vėl leista naudoti dėl panaikintų įsipareigojimų. Pakartotinai įtraukiami panaikintų įsipareigojimų asignavimai, susiję su struktūriniais fondais. Sumos gali būti pakartotinai įtraukiamos išimties tvarka, jei įvyko klaida dėl Komisijos kaltės arba jos būtinos programai užbaigti (Finansinio reglamento 157 straipsnis).

- **Asignuotosios įplaukos**, kurias sudaro:

- gražinamosios išmokos, kai sumos yra asignuotosios įplaukos biudžeto eilutėje atitinkamai pagal patirtas pradines išlaidas ir gali būti perkeltos be jokių apribojimų;
- ELPA asignavimai. Europos ekonominės erdvės susitarimu numatoma, kad jos narių įnašas ES biudžete būtų skirtas tam tikrai veiklai. Atitinkamos biudžeto eilutės ir prognozuojamos sumos skelbiamos ES biudžeto III priede. Atitinkamos eilutės padidinamos ELPA įnašu. Iki metų pabaigos nepanaudoti asignavimai panaikinami ir gražinami EEE šalims;
- trečiųjų šalių / kitų šalių, sudariusių susitarimus su Europos Sąjunga, kuriais numatomas finansinis įnašas į ES veiklą, įplaukos. Gautos sumos laikomos trečiųjų šalių įplaukomis ir priskiriamos atitinkamoms biudžeto eilutėms (dažnai mokslinių tyrimų sričiai) ir gali būti perkeltos į kitą laikotarpį be jokių apribojimų (Finansinio reglamento 10 straipsnis ir 18 straipsnio 1 dalies a ir d punktai);
- darbas trečiosioms šalims. ES mokslinių tyrimų centrų veiklos dalimi gali būti darbas išorės įstaigoms (Finansinio reglamento 161 straipsnio 2 dalis). Kaip ir

trečiųjų šalių įplaukų atveju, darbas trečiosioms šalims priskiriamas tam tikroms biudžeto eilutėms, o sumos gali būti perkeliama į kitą laikotarpį be jokių apribojimų (Finansinio reglamento 10 straipsnis ir 18 straipsnio 1 dalies d punktą); ir

- asignavimai, kuriuos vėl leista naudoti dėl gražintų išankstinių mokėjimų. Šie asignavimai yra ES lėšos, kurias gražino gavėjai ir kurias galima perkelti į kitą laikotarpį be jokių apribojimų. Struktūriniam fondams pakartotinis priskyrimas yra pagrįstas Komisijos sprendimu (Finansinio reglamento 18 straipsnio 2 dalis ir jo įgyvendinimo taisyklių 228 straipsnis).

1.4.3 Turimų asignavimų struktūra

Galutinio biudžeto asignavimai = patvirtinti pradinio biudžeto asignavimai + taisomojo biudžeto asignavimai + perkėlimai.

- *Papildomi asignavimai* = asignuotosios įplaukos (žr. pirmiau) + iš praėjusių finansinių metų perkelti arba panaikinus įsipareigojimus vėl suteikti asignavimai.
- *Bendra patvirtintų asignavimų suma* = galutinio biudžeto asignavimai + papildomi asignavimai.
- *Metų asignavimai* (naudojami apskaičiuojant biudžeto rezultatą) = galutinio biudžeto asignavimai + asignuotosios įplaukos.

1.5 BIUDŽETO VYKDYMAS

Biudžeto vykdymą reglamentuoja Finansinis reglamentas, kurio 48 straipsnio 1 dalyje nustatyta: „Komisija biudžeto įplaukas ir išlaidas vykdo pagal šį reglamentą savo atsakomybe neviršydamą leistinių asignavimų“. 50 straipsnyje nustatyta, kad Komisija kitoms institucijoms suteikia būtinus įgaliojimus su jomis susijusiems biudžeto skirsniams vykdyti.

1.6 NEĮVYKDYTI ĮSIPAREIGOJIMAI (RAL)

Atsiradus diferencijuotiesiems asignavimams, atsirado atotrūkis tarp įrašytų įsipareigojimų ir atliktų mokėjimų: šis atotrūkis, atitinkantis neįvykdytus įsipareigojimus, reiškia įsipareigojimų įrašymo dienos ir atitinkamų mokėjimų dienos laiko skirtumą.

2. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ PAAIŠKINIMAS

2.1 METINIAI BIUDŽETO VYKDYMO REZULTATAI (1 lentelė)

2.1.1 Bendroji informacija

Į ataskaitas įtrauktos nuosavų išteklių sumos – tai sumos, kuriomis per tuos metus kredituojamos sąskaitos, kurias Komisijos vardu atidarė valstybių narių vyriausybės. Pertekliaus atveju įplaukas taip pat sudaro praėjusių finansinių metų biudžeto vykdymo rezultatas. Kitos į ataskaitas įtrauktos įplaukos – tai per metus faktiškai gautos sumos.

Apskaičiuojant metinį biudžeto vykdymo rezultatą, išlaidas sudaro mokėjimai pagal tų metų mokėjimų asignavimus ir bet kurie tų metų asignavimai, perkelti į kitus metus. Mokėjimai pagal tų metų mokėjimų asignavimus – tai mokėjimai, kuriuos atlieka apskaitos pareigūnas iki finansinių metų gruodžio 31 d. Europos žemės ūkio garantijų fondo atveju mokėjimai – tai tie mokėjimai, kuriuos valstybės narės atliko nuo 2008 m. spalio 16 d. iki 2009 m. spalio 15 d., su sąlyga, kad apskaitos pareigūnui iki 2010 m. sausio 31 d. buvo pranešta apie įsipareigojimą ir leidimą juos atlikti. Dėl EŽŪGF išlaidų po patikrinimų valstybėse narėse gali būti priimtas sprendimas dėl atitikties.

Biudžeto vykdymo rezultatą sudaro du elementai: Europos Sąjungos rezultatas ir EEE priklausančių ELPA šalių dalyvavimo rezultatas. Remiantis Reglamento Nr. 1150/2000 dėl nuosavų išteklių 15 straipsniu, šiuo rezultatu parodomas skirtumas tarp:

- visų tais metais gautų įplaukų
- ir visų mokėjimų, atliktų pagal tų metų asignavimus, bei visos tų metų asignavimų, perkeltų į kitus metus, sumos.

Prie gauto skaičiaus pridedama arba iš jo atimama:

- grynasis panaikintų mokėjimų asignavimų, perkeltų iš praėjusių metų, ir bet kurių mokėjimų, kurie dėl euro kurso svyravimų viršija nediferencijuotuosius asignavimus, perkeltus iš praėjusių metų, likutis;
- per metus užfiksuoto dėl valiutų kurso pasikeitimo susidariusio pelno ir nuostolio likutis.

Susidaręs biudžeto perteklius gražinamas valstybėms narėms per kitus metus, atimant sumas, kurias jos turi mokėti tais finansiniais metais.

Iš praėjusių finansinių metų perkelti asignavimai, susiję su trečiųjų šalių įnašais ir darbu trečiosioms šalims, kurie pagal savo pobūdį niekada nenustoja galioti, įtraukiami į papildomus finansinių metų asignavimus. Tuo paaiškinama, kodėl skiriasi iš praėjusių metų perkeltos sumos 2009 m. biudžeto vykdymo ataskaitoje ir sumos, kurios 2008 m. biudžeto vykdymo ataskaitoje perkeltos į kitus metus. Apskaičiuojant metinius rezultatus, neatsižvelgiama į mokėjimų asignavimus, skirtus pakartotinam naudojimui, ir asignavimus, kuriuos vėl leista naudoti susigražinus išankstinius mokėjimus.

Perkeltus mokėjimų asignavimus sudaro: automatiškai atliekami perkėlimai ir perkėlimai

pagal sprendimą. Kiek tai susiję su panaikintais iš praėjusių metų perkeltais nepanaudotais mokėjimų asignavimais, nurodomi automatiškai ir pagal sprendimą perkelti panaikinti asignavimai. Taip pat nurodomas asignuotųjų įplaukų, perkeltų į kitus metus, sumažėjimas, palyginti su 2008 m.

2.1.2 Biudžeto vykdymo rezultato suderinimas su ekonominės veiklos rezultatu

Metinis ekonominės veiklos rezultatas apskaičiuojamas pagal kaupiamosios apskaitos principus. Tačiau pagal Finansinį reglamentą biudžeto rezultatas paremtas pakeistomis pinigų apskaitos taisyklėmis. Kadangi abu rezultatai yra tų pačių susijusių operacijų rezultatai, naudinga kontrolės priemonė – užtikrinti, kad jie būtų suderinami. Toliau pateikiamoje lentelėje šis suderinimas parodomas pabrėžiant pagrindines derinamas sumas, išskaidytas į įplaukų ir išlaidų punktus.

2009 M. EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO REZULTATŲ SUDERINIMAS

	<i>Mln. EUR</i>	
	2009	2008
METINIAI EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATAI	4 457	12 686
<u>Iplaukos</u>		
Teisės į einamaisiais metais gautinas sumas, kurios dar nesurinktos	(2 806)	(4 685)
Teisės į praėjusiais metais gautinas sumas, kurios surinktos einamaisiais metais	2 563	3 485
Sukauptos įplaukos (grynosios)	436	(724)
<u>Išlaidos</u>		
Sukauptos išlaidos (grynosios)	5 381	6 353
Praėjusių metų išlaidos, padengtos einamaisiais metais	(432)	(219)
Grynasis išankstinio finansavimo poveikis	(9 458)	(16 446)
Mokėjimų asignavimai, perkelti į kitus metus	(1 759)	(3 914)
Mokėjimai iš perkėlimų ir panaikinti nepanaudoti mokėjimų asignavimai	4 573	1 182
Atidėjinių pokyčiai	(329)	4 316
Kiti	(153)	(88)
<u>Agentūrų ir EAPB ekonominės veiklos rezultatai</u>	(209)	(136)
METINIAI BIUDŽETO VYKDYMO REZULTATAI	<u>2 264</u>	<u>1 810</u>

Derinami punktai. Įplaukos

Faktinės finansinių metų biudžeto įplaukos yra įplaukos, gautos surinkus gautinas sumas pagal per metus nustatytas teises, ir sumos, gautos pagal teises, nustatytas praėjusiais metais. Todėl **teisės į einamaisiais metais gautinas sumas, kurios dar nesurinktos**, suderinimo tikslais turi būti išskaitomos iš ekonominės veiklos rezultatų, nes jos nesudaro biudžeto įplaukų dalies. Tačiau **teisės į praėjusiais metais gautinas sumas, kurios surinktos einamaisiais metais**, suderinimo tikslais turi būti pridėtos prie ekonominės veiklos rezultatų.

Grynąs sukauptas įplaukas daugiausia sudaro iš žemės ūkio mokesčių, nuosavų išteklių ir palūkanų bei dividendų sukauptos įplaukos. Atsižvelgiama tik į grynąjį poveikį, t. y. einamaisiais metais sukauptas įplaukas atėmus atkurtas sukauptas įplaukas iš praėjusių metų.

Derinami punktai. Išlaidos

Grynasis sukauptas išlaidas daugiausia sudaro sukauptos sumos, nustatytos metų pabaigos ataskaitinių laikotarpių atskyrimo tikslais, t. y. reikalavimus atitinkančios išlaidos, kurias patyrė ES lėšų gavėjai, bet apie kurias ES dar nepranešta.

Nors sukauptos išlaidos nelaikomos biudžeto išlaidomis, **einamaisiais metais** atlikti mokėjimai, **susiję su praėjusiais metais užregistruotomis sąskaitomis faktūromis**, yra einamųjų metų biudžeto išlaidų dalis.

Grynasis išankstinio finansavimo poveikis yra 1) naujų išankstinio finansavimo sumų, išmokėtų einamaisiais metais ir pripažintų kaip metų biudžeto išlaidos, ir 2) išankstinio finansavimo sumų, išmokėtų einamaisiais metais arba praėjusiais metais priėmus reikalavimus atitinkančias išlaidas, padengimo derinys. Pastarosios sumos yra išlaidos kaupimo, bet ne biudžetinių sąskaitų požiūriu, nes pradinio išankstinio finansavimo mokėjimas jau buvo laikomas biudžeto išlaidomis, kai tas mokėjimas buvo atliekamas.

Be mokėjimų, kurie atlikti pagal metų asignavimus, apskaičiuojant metinius biudžeto vykdymo rezultatus taip pat reikia atsižvelgti į tų metų asignavimus, kurie **perkeliami į kitus metus** (pagal Reglamento Nr. 1150/2000 15 straipsnį). Tas pats pasakytina apie biudžeto mokėjimus, atliktus einamaisiais metais iš **perkėlimų, ir panaikintus nepanaudotus mokėjimų asignavimus**.

Atidėjinių pokyčiai siejami su metų pabaigos kaupiamųjų sąskaitų įverčiais (daugiausia darbuotojų išmokomis), kurie poveikio biudžetinėms sąskaitoms neturi. **Kitas derinamas sumas** sudaro skirtingi elementai, kaip antai: turto nusidėvėjimas, turto įsigijimas, kapitalo nuomos įmokos ir finansinis dalyvavimas, kurių biudžeto ir kaupiamosios apskaitos tvarkymas skiriasi.

Galiausiai **agentūrų ir EAPB** ekonominės veiklos rezultatai, kurie įtraukiami į konsoliduotuosius ekonominės veiklos rezultatus, turi būti neįskaitomi, nes jų biudžeto vykdymas nėra konsoliduotojo biudžeto rezultato dalis.

2.2 2008 M. BIUDŽETO IR FAKTINIŲ SUMŲ PALYGINIMAS (2 lentelė)

Mokėjimų asignavimų suma pradiniam priimtame biudžete, kurį 2008 m. gruodžio 18 d. pasirašė Europos Parlamento pirmininkas, buvo 116 096 mln. EUR ir turėjo būti finansuojama iš 114 736 mln. EUR nuosavų išteklių. Reikėtų pažymėti, kad pradinio biudžeto įplaukų ir išlaidų sąmatos per biudžetinius metus tikslinamos, o tokie pakeitimai pateikiami taisomuosiuose biudžetuose. Valstybių narių BNP pagrįstų nuosavų išteklių mokėjimų tikslinimu užtikrinama, kad biudžeto įplaukos tiksliai sutaptų su biudžeto išlaidomis. Remiantis subalansuotumo principu, biudžeto įplaukos ir išlaidos (mokėjimų asignavimai) privalo būti subalansuotos.

Įplaukos

2009 m. priimta dešimt taisomųjų biudžetų. Dėl jų poveikio 2009 m. biudžeto įplaukoms susidarė bendra galutinė 113 035 mln. EUR įplaukų suma. Ši suma buvo gauta iš nuosavų išteklių – iš viso 110 238 mln. EUR (taigi 4 498 mln. EUR mažiau, nei prognozuota iš pradžių), o likutis – iš kitų įplaukų. Nuosavų išteklių poreikis sumažėjo daugiausia dėl įtrauktų 1 796 mln. EUR, susijusių su praėjusių metų pertekliumi, taip pat dėl bendro poveikio sumažėjus mokėjimų asignavimams ir padidėjus taisomajame biudžete Nr. 10/2009 prognozuojamoms įplaukoms. Dėl pastarojo atvejo nuosavi ištekliai papildomai sumažėjo 2 888 mln. EUR.

Kiek tai susiję su nuosavais ištekliais, reikėtų pažymėti, kad nedaug trūko, kad tradicinių nuosavų išteklių būtų surinkta tiek, kiek prognozuota. Tai galima paaiškinti tuo, kad biudžeto sąmatos pakeistos tuo metu, kai buvo parengtas taisomasis biudžetas Nr. 6/2009 (sąmatos sumažintos 5 226 mln. EUR) ir taisomasis biudžetas Nr. 10/2009 (sąmatos sumažintos 600 mln. EUR). Šie patikslinimai buvo grindžiami naujomis 2009 m. pavasario makroekonominėmis prognozėmis, kurios buvo mažiau optimistinės už ankstesnes, taip pat faktinio įnašų surinkimo pokyčiais.

Galutiniai valstybių narių PVM ir BNP mokėjimai taip pat labai sutapo su galutine biudžeto sąmata. Prognozuotų sumų ir faktiškai išmokėtų sumų skirtumas aiškinamas biudžeto tikslams naudojamo euro kurso ir tuo metu, kai valstybės narės, nesančios EPS narėmis, faktiškai atliko mokėjimus, galiojusio kurso skirtumais.

Išlaidos

2009 m. ES biudžetas dar buvo rengiamas atsižvelgiant į perėjimą nuo vienos daugiamečių finansinės programos prie kitos. Įsipareigojimų asignavimai atitiko naujamam 2007–2013 m. programavimo laikotarpiui nustatytas išlaidų gaires, tuo tarpu mokėjimo prašymų dalis, vis dar susijusi su ankstesniąja 2000–2006 m. finansine programa, sudarė beveik 12 %.

Kiek tai susiję su įsipareigojimais, pradinis biudžetas ir politiniai tikslai buvo vykdomi kaip planuota. Vykdomo lygis, išskyrus nepanaudotus rezervus (447 mln. EUR Globalizacijos fondui ir 56 mln. EUR Neatidėliotinos pagalbos rezervui), siekė 99,6 % biudžeto ir per metus buvo šiek tiek pakoreguotas. 2 išlaidų kategorijos įsipareigojimai, susiję su gamtos ištekliais, padidinti 259 mln. EUR (t. y. 600 mln. EUR padidinimas kaimo plėtros sričiai pagal atkūrimo planą, 390 mln. EUR sumažinimas metų pabaigoje ir 49 mln. EUR padidinimas mėlynojo liežuvio ligos priemonėms). 5 išlaidų kategorijos „Administravimas“ įsipareigojimai sumažinti 55 mln. EUR. Bendrai tai sudaro tik 0,15 % padidėjimą nuo pradinio biudžeto, jeigu neatsižvelgiama į 615 mln. EUR padidinimą Europos solidarumo fondui (kadangi jis yra nenumatytų išlaidų rezervas).

Mokėjimų vykdymo lygis, neatsižvelgiant į nepanaudotą Neatidėliotinos pagalbos rezervą, buvo 95 %, palyginti su pradiniu biudžetu, ir 97 %, palyginti su galutiniu biudžetu. Daugiausia mokėjimų asignavimai sumažinti šių sričių taisomaisiais biudžetais: 1a išlaidų kategorijos taisomuoju biudžetu, susijusiu su konkurencingumo sritimi, – iš viso 738 mln. EUR (iš kurių mokslinių tyrimų sritis – 448 mln. EUR), 2 išlaidų kategorijos taisomuoju biudžetu, susijusiu su gamtos ištekliais, – 2 632 mln. EUR (kaimo plėtros sritis – 2 192 mln. EUR) ir su plėtros sritimi susijusiu taisomuoju biudžetu – 244 mln. EUR.

Ne panaudoti patvirtinti asignavimai be rezervų iš viso sudarė 2 395 mln. EUR, o juos daugiausia sudarė: Europos socialinis fondas (konvergencija – 674 mln. EUR, regionų konkurencingumas – 248 mln. EUR), Pasirengimo narystei pagalbos priemonė (142 mln. EUR), Komisijos vykdomas administravimas (394 mln. EUR) ir konkurencingumas (377 mln. EUR, paskirstyti visoje 1a išlaidų kategorijoje).

Išsamesnė biudžeto patikslinimų, su jais susijusių aplinkybių, pagrindimo ir poveikio analizė pateikta Komisijos 2009 m. biudžeto ir finansų valdymo ataskaitos A dalyje (biudžeto apžvalga) ir B dalyje (apie kiekvieną finansinės programos išlaidų kategoriją).

2.3 IPLAUKOS (3 lentelė)

Bendrojo Europos Sąjungos biudžeto įplaukas galima suskirstyti į dvi pagrindines kategorijas: nuosavus išteklius ir kitas įplaukas. Tai nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 311 straipsnyje, kuriame teigiama, kad „neatmetant kitų įplaukų, visas biudžetas finansuojamas nuosavais ištekliais.“ Didžioji biudžeto išlaidų dalis padengiama iš nuosavų išteklių. Kitos įplaukos sudaro tik nedidelę viso finansavimo dalį.

Nuosavi ištekliai yra trijų rūšių: tradiciniai nuosavi ištekliai, PVM ištekliai ir BNP ištekliai. Tradicinius nuosavus išteklius sudaro cukraus mokesčiai ir muitai. Jungtinei Karalystei palankus korekcijos mechanizmas ir bendras metinio Nyderlandų ir Švedijos BNP pagrįsto įnašo sumažinimas taip pat yra nuosavų išteklių sistemos dalis.

Nuosavi ištekliai skirstomi vadovaujantis taisyklėmis, nustatytomis 2007 m. birželio 7 d. Tarybos sprendime Nr. 2007/436/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (NIS 2007). NIS 2007 įsigaliojo 2009 m. kovo 1 d., tačiau taikomas nuo 2007 m. sausio 1 d. Todėl 2009 m. biudžetinais metais atsižvelgta į taikymo atgaline data poveikį.

2.3.1 Tradiciniai nuosavi ištekliai

Tradiciniai nuosavi ištekliai. Visos nustatytos tradicinių nuosavų išteklių sumos turi būti įrašomos į tam tikrą kompetentingų institucijų tvarkomą sąskaitą.

- Į paprastą sąskaitą, numatytą Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalies a punkte – visos susigražintos arba garantijomis užtikrintos sumos.
- Į atskirą sąskaitą, numatytą Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalies b punkte – visos dar nesusigražintos ir (arba) garantijomis neužtikrintos sumos; garantijomis užtikrintos, tačiau užginčytos sumos taip pat gali būti įrašomos į šią sąskaitą.

Dėl atskiros sąskaitos valstybės narės siunčia Komisijai ketvirčio ataskaitą, kurioje nurodoma:

- susigražintinas praėjusio ketvirčio likutis,
- per atitinkamą ketvirtį susigražintos sumos,
- bazės patikslinimai (korekcijos / panaikinimai) per atitinkamą ketvirtį,
- nurašytos sumos,
- atitinkamo ketvirčio pabaigoje susigražintinas likutis.

Tradiciniai nuosavi ištekliai turi būti įrašyti į Komisijos sąskaitą izde arba kitoje valstybės narės paskirtoje įstaigoje ne vėliau kaip pirmą darbo dieną po 19-tos antro mėnesio, einančio po to mėnesio, per kurį teisė į gautiną sumą buvo susigražinta, dienos. Valstybės narės pasilieka 25 % tradicinių nuosavų išteklių surinkimo išlaidoms padengti. Neapibrėžtosios nuosavų išteklių teisės į gautinas sumas pakoreguojamos atsižvelgiant į jų susigražinimo tikimybę.

2.3.2 PVM pagrįsti ištekliai ir BNP pagrįsti ištekliai

PVM pagrįsti nuosavi ištekliai apskaičiuojami taikant visoms valstybėms narėms suderintos PVM bazės vienodą tarifą, nustatytą pagal NIS 2007 2 straipsnio 1 dalies b punkte išdėstytas taisykles. Nustatytas 0,30 % vienodas tarifas, išskyrus 2007–2013 m. laikotarpį, per kurį Austrijai nustatytas 0,225 pareikalavimo tarifas, Vokietijai – 0,15 %, o Nyderlandams ir Švedijai – 0,10 %. Visų valstybių narių PVM bazei taikomas 50 % BNP apribojimas.

PVM pagrįsti nuosavi ištekliai apskaičiuojami taikant visoms valstybėms narėms suderintos PVM bazės vienodą tarifą, nustatytą pagal 2000 m. rugsėjo 29 d. Tarybos sprendimo 2 straipsnio 1 dalies c punkte išdėstytas taisykles. Visų valstybių narių PVM bazei taikomas 50 % BNP apribojimas.

BNP pagrįsti ištekliai yra kintantys ištekliai, skirti pateikti reikiamoms įplaukoms bet kuriais metais, kad būtų galima padengti išlaidas, viršijančias iš tradicinių nuosavų išteklių, PVM išteklių ir kitų įplaukų surinktą sumą. Įplaukos apskaičiuojamos taikant vienodą tarifą visų valstybių narių suvestinėms BNP. PVM ir BNP pagrįsti ištekliai nustatomi remiantis PVM ir BNP bazių prognozėmis, kurios nustatomos rengiant preliminarų biudžeto projektą. Vėliau šios prognozės peržiūrimos taisomuoju biudžetu atnaujinant atitinkamų biudžetinių metų duomenis.

Faktiniai PVM ir BNP bazių duomenys taikomi visus metus po atitinkamų biudžetinių metų. Komisija apskaičiuoja valstybių narių mokėtinų sumų, remiantis faktinėmis bazėmis, ir faktiškai pagal (pataisytas) prognozes sumokėtų sumų skirtumus. Komisija pareikalauja, kad valstybės narės pateiktų PVM ir BNP likučius – tiek teigiamus, tiek neigiamus – iki kitų metų, einančių po atitinkamų biudžetinių metų, pirmos gruodžio mėn. darbo dienos. Jeigu nepaskelbiama išlyga, per ateinančius ketverius metus galima koreguoti faktines PVM ir BNP bazes. Anksčiau apskaičiuoti likučiai patikslinami, o gauto skirtumo pareikalaujama tuo pačiu metu, kaip ir ankstesniųjų biudžetinių metų PVM ir BNP likučių.

Tikrindama PVM ataskaitas ir BNP duomenis, Komisija gali paskelbti valstybėms narėms išlygas dėl tam tikrų punktų, kurie gali turėti pasekmių jų nuosavų išteklių įnašams. Pavyzdžiui, šie punktai gali atsirasti dėl to, kad nėra priimtinių duomenų arba reikia sukurti

tinkamą metodiką. Šias išlygas reikia laikyti potencialiais reikalavimais valstybėms narėms sumokėti neapibrėžtas sumas, kadangi negalima tiksliai nustatyti jų finansinio poveikio. Kai galima nustatyti tikslią sumą, pareikalaujama atitinkama PVM ir BNP išteklių suma, susijusi arba su PVM ir BNP likučiais, arba su atskirais pareikalavimais įmokėti lėšas.

2.3.3 Korekcija JK naudai

Šiuo mechanizmu sumažinami JK nuosavų išteklių mokėjimai proporcingai jos vadinamajam „biudžeto disbalansui“ ir atitinkamai padidinami kitų valstybių narių nuosavų išteklių mokėjimai. Biudžeto disbalanso korekcijos mechanizmą Jungtinės Karalystės naudai įvedė Fontenblo Europos Vadovų Taryba (1984 m. birželio mėn.), o 1985 m. gegužės 7 d. priimtas sprendimas dėl nuosavų išteklių. Mechanizmu buvo siekiama sumažinti JK biudžeto disbalansą, sumažinant šios valstybės mokėjimus ES. Vokietijai, Austrijai, Švedijai ir Nyderlandams sumažintas korekcijos finansavimas yra naudingas (apribotas iki vienos ketvirtosios įprastos jų dalies).

2.3.4 Bendras sumažinimas Nyderlandams ir Švedijai

Pagal NIS 2007 Nyderlandams ir Švedijai naudingas bendras sumažinimas, kiek tai susiję su jų metiniais 2007–2013 m. laikotarpio BNP pagrindais įnašais. Bendras sumažinimas – Nyderlandams 605 mln. EUR, Švedijai 150 mln. EUR (2004 m. kainomis) – patikslinamas pagal galiojančias kainas, taikant eurus išreikštą ES BVP defliatorių ir leidžiama jį taikyti apskaičiuojant Jungtinei Karalystei palankią korekciją ir jos finansavimą.

2.3.5 Su NIS 2007 vykdymu susijęs patikslinimas, taikomas 2007 ir 2008 m.

NIS 2007 11 straipsnyje nustatyta, kad, įsigaliojus sprendimui, jis pradeda galioti 2007 m. sausio 1 d. Tai reiškia, kad 2007 ir 2008 m. finansavimą reikėjo perskaičiuoti pagal naujas taisykles. Patikslinimas (2007 ir 2008 m. senojo ir naujojo NIS skirtumai) įtrauktas į taisomąjį biudžetą Nr. 3/2009 ir įvykdytas 2009 m. birželio 1 d. atlikus vieną išmoką.

Daugiau informacijos apie įplaukų vykdymą galima rasti 2009 m. biudžeto ir finansų valdymo ataskaitoje.

2.4 IŠLAIDOS (4–13 lentelės)

2.4.1 2007–2013 m. finansinė programa

Šiame skirsnyje apibūdinamos pagrindinės ES išlaidų kategorijos, klasifikuojamos pagal 2007–2013 m. finansinės programos išlaidų kategorijas. 2009–ieji finansiniai metai buvo tretieji 2007–2013 m. finansinės programos metai. 2009 m. bendra viršutinė įsipareigojimų asignavimų riba yra 134 722 mln. EUR, t. y. 1,13 % BNP. Atitinkama viršutinė mokėjimų asignavimų riba yra 120 445 mln. EUR, t. y. 1,01 % BNP. Pirmiau pateiktoje lentelėje finansinė programa pateikiama numatytomis galiojančiomis 2013 m. kainomis.

	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.
1. Tvarusis augimas	53 979	57 653	61 696	63 555	63 974	66 964	69 957
2. Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	55 143	59 193	56 333	59 955	60 338	60 810	61 289
3. Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	1 273	1 362	1 518	1 693	1 889	2 105	2 376
4. ES kaip pasaulinio masto partnerė	6 578	7 002	7 440	7 893	8 430	8 997	9 595
5. Administravimas	7 039	7 380	7 525	7 882	8 334	8 670	9 095
6. Kompensacijos	445	207	210	0	0	0	0
Įsipareigojimų asignavimai	124 457	132 797	134 722	140 978	142 965	147 546	152 312
Iš viso mokėjimų asignavimų	122 190	129 681	120 445	134 289	134 280	141 360	143 331

1 išlaidų kategorija. Tvarusis augimas

Šią išlaidų kategoriją sudaro du atskiri, bet tarpusavyje susiję komponentai:

- 1a. Konkurencingumas augimui ir užimtumui skatinti – išlaidos moksliniams tyrimams ir inovacijoms, švietimui ir mokymui, transeuropiniams tinklams, socialinei politikai, vidaus rinkai ir susijusioms politikos sritims.
- 1b. Sanglauda augimui ir užimtumui skatinti – išlaidos mažiausiai išsivysčiusių valstybių narių ir regionų konvergencijai stiprinti, ES tvariosios plėtros strategijai už mažiau išsivysčiusių regionų ribų papildyti ir tarpregioniniam bendradarbiavimui remti.

2 išlaidų kategorija. Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas

2 išlaidų kategorija apima bendrą žemės ūkio ir žuvininkystės politiką, kaimo plėtrą ir aplinkos priemones, visų pirma „Natura 2000“. Bendrai žemės ūkio politikai numatyta suma atitinka 2002 m. spalio mėn. Briuselio Europos Vadovų Taryboje pasiektą susitarimą.

3 išlaidų kategorija. Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas

Naujoji 3 išlaidų kategorija (Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas) parodo, kad didėja tam tikrų sričių, kuriose ES suteiktos naujos užduotys: teisingumo ir vidaus reikalų, sienų apsaugos, imigracijos ir prieglobsčio politikos, visuomenės sveikatos ir vartotojų apsaugos, kultūros, jaunimo, informavimo ir dialogo su piliečiais, svarba. Ją sudaro du komponentai: 3a. Laisvė, saugumas ir teisingumas ir 3b. Pilietybė.

4 išlaidų kategorija. ES kaip pasaulinio masto partnerė

4 išlaidų kategorija apima visus išorės veiksmus, įskaitant pasirengimo narystei priemones. Nors Komisija pasiūlė į finansinę programą įtraukti EPF, Europos Vadovų Taryba ir Europos Parlamentas sutarė jo neįtraukti.

5 išlaidų kategorija. Administravimas

Ši išlaidų kategorija apima administracines visų institucijų, pensijų ir Europos mokyklų išlaidas. Kitose institucijose (išskyrus Komisiją) šios išlaidos sudaro visas jų išlaidas, bet agentūros ir kitos įstaigos patiria ir administracinių, ir veiklos išlaidų.

6 išlaidų kategorija. Kompensacijos

Laikantis politinio susitarimo, kad naujosios valstybės narės pačioje narystės pradžioje neturėtų tapti tik įnašų į biudžetą mokėtojomis, pagal šią išlaidų kategoriją numatyta kompensacija. Šią sumą buvo galima naudoti kaip naujosioms valstybėms narėms skirtus perkėlimus jų biudžeto įplaukoms ir įnašams subalansuoti.

2.4.2 Politikos sritys

Taikydama veikla grindžiamo valdymo (ABM) principą, Komisija diegia veikla grindžiamo biudžeto sudarymo principą (ABB) planavimo ir valdymo procesuose. ABB apima biudžeto struktūrą, kurioje biudžeto antraštinės dalys atitinka politikos sritis, o biudžeto skyriai – veiklos rūšis. ABB siekiama pateikti aiškią sistemą, kuria Komisijos politikos tikslai būtų įgyvendinami teisinėmis, finansinėmis arba kitomis viešosios politikos priemonėmis. Pertvarkant Komisijos darbą, atsižvelgiant į veiklos rūšis, aiškiai matosi Komisijos įsipareigojimai ir kartu sudaroma bendra prioritetų nustatymo sistema. Biudžetinės procedūros metu išteklių paskirstomi pagal prioritetus, atsižvelgiant į veiklos rūšis, kaip į biudžeto sudarymo tikslų pagrindą. Nustatant tokių veiklos rūšių ir joms priskirtų išteklių ryšį, ABB siekiama padidinti išteklių naudojimo Komisijoje našumą ir veiksmingumą.

Politikos sritį galima apibrėžti kaip homogenišką Komisijos darbą sudarančių veiklos rūšių grupavimą; ji yra svarbus sprendimų priėmimo proceso elementas. Kiekviena politikos sritis paprastai atitinka generalinio direktorato veiklą ir vidutiniškai apima apie 6 ar 7 atskiras veiklos rūšis. Politikos sritys daugiausia yra veiklos sritys, nes pagrindinių jų veiklos rūšių tikslas – padėti trečiųjų šalių gavėjams atitinkamose veiklos srityse. Kiekvienos politikos srities veiklos biudžete yra numatytos būtinos administracinės išlaidos.

Daugiau informacijos apie išlaidų vykdymą galima rasti 2009 m. biudžeto ir finansų valdymo Komisijos ataskaitoje.

2.5 INSTITUCIJOS IR AGENTŪROS (14–18 lentelės)

Kaip ir praėjusiais metais konsoliduotosios Europos Sąjungos bendrojo biudžeto vykdymo ataskaitos apima visų institucijų biudžeto vykdymą, nes į ES biudžetą įtrauktas kiekvienos institucijos biudžetas. ES biudžete nėra atskiro agentūrų biudžeto; jos iš dalies finansuojamos Komisijos biudžeto subsidija.

Siekiant pateikti agentūroms visus susijusius biudžeto duomenis, į konsoliduotųjų metinių ataskaitų biudžeto dalį įtraukiamos atskiros konsoliduojamų tradicinių agentūrų biudžeto vykdymo ataskaitos.